

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק מ"א

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֲרַ"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֲרַא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטְר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצֶפוֹן
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

- הַקְדָּמָה..... כא
- ה' תכט. הרב שלי מדבר רבות נגד החסידות אליה משתייכת משפחתי. מה עלי לעשות?..... כג
- ה' תל. מאז הולדה אשתי סובלת ממצב נפשי ירוד. מה דעתכם לגבי טפול בעופרת?..... כה
- ה' תלא. עברתי מסע חזרה בתשובה עם הרבה עליות ומורדות. אגא עזר לי למצא את מקומי!..... כז
- ה' תלב. אחותי נפגעה מאהבה נכזבת ונסתה להתאבד. איך עלינו להתנהג איתה?..... לג
- ה' תלג. בננו נעלם לפני 3 שנים ומאז לא יצר אתנו קשר. אגא עזרו לנו!..... לו
- ה' תלד. מאז שסעדתני את אמי החולה נכנסתי לחרדות ואני בקשי אוכל וישן. מה עושים?..... לח
- ה' תלה. מאז שבני התחיל להשתמש בסמים קלים הוא נפגע נפשית. מה עושים?..... מ
- ה' תלו. היכן מופיעות בספרי מוהרנ"ת עצות להנצל ממת הכעס?..... מב
- ה' תלז. בעלי מבקר אותי ועוקץ אותי כל הזמן, והדבורים שלו שוקרים אותי לגמרי!..... מה

- ה' תלח.** כיצד הגיע ישמעאל לעקדת יצחק, הרי אברהם גרש אותו למדבר עוד קדם לכן?.....מז
- ה' תלט.** אנו גרים במרכז, ומחירי הדירות כאן בשמים. האם כדאי לנו לקנות בית בצפון?.....מח
- ה' תמו.** בנינו סובל מהפרעות נפשיות, וכבר לא נותר בנו כח לטיפול בו. אגא עזר לנו!.....מט
- ה' תמא.** האם חנה ושבעת בניה אכן קבורים במערה בצפת?.....נב
- ה' תמב.** אנו שוקלים לפתח עסק במקום מרכזי ברחובות. האם כדאי לנו לעשות זאת?.....נג
- ה' תמג.** החזרת ילדי הביתה תלויה ביועץ נשואים רפורמי וכופר. כיצד עלי לפעל?.....נד
- ה' תמד.** אני מוסר בביתנו שעור שבועי לנשים. האם להפסיק את השעור?.....נה
- ה' תמה.** אני נמצאת בתוך 30 ימי האבל על אמי. האם מתר לי ליצאת מהבית בתקופה הזו?.....נו
- ה' תמו.** האם רבנו נחמן מברסלב באמת מכר את ביתו כדי לנסע לארץ ישראל?.....נט
- ה' תמוז.** עברתי ילדות קשה, ומאז קשה לי לאהב ולכבד את אמי. מה עושים?.....סא
- ה' תמוח.** הייתי אצל מיסטיקן שעוזר לאנשים בזוגיות. מה דעתו של הרב על אנשים כאלו?.....סג
- ה' תמט.** יש לי הרבה חובות. האם כדאי לי למכר את הבית ולקנות בית זול יותר?.....סו

תָּכֵן הָעֵינַיִם

ה

- ה' תנ. הרב אמר שְאָסוּר לְהֶאֱמִין בְּאֶף אֶחָד. הָאֵם אֵין בְּעוֹלָם
אֲנָשִׁים טוֹבִים?..... 20
- ה' תנא. הָאֵם כְּדָאי לְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת סִגְלַת הַמְּקוּהָ בִּיבְנָאֵל?..... 20
- ה' תנב. הָאֵם כְּהֵנִים יְכוּלִים לְהִפְנֹס לְקַבְרוֹת צְדִיקִים שְׂאִין לִידָם
קְבָרִים נוֹסְפִים?..... 20
- ה' תנג. בְּשָׂנִים הָאֲחֵרוֹנוֹת נְחַלְשָׁה הָאֲמוּנָה שְׁלִי בְּבוֹרָא עוֹלָם. אֵיךְ
מְחַזְקִים אוֹתָהּ?..... 20
- ה' תנד. מָה הַמְּקוּר לְאֶכִילַת שְׁלֹשׁ סְעוּדוֹת בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ?..... 20
- ה' תנה. בְּגִלְל בְּעִיּוֹת בְּתַשְׁלוּמֵי הַמִּשְׁכָּנָתָא עוֹמְדִים לְעֵקֶל לְנוּ אֶת
הַבַּיִת. מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?..... 20
- ה' תנו. אֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם עַל פְּרֻנְסָה וְעַל זְהוּג, וְעַדִּין לֹא זָכִיתִי
לִישׁוּעָה. מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת?..... 20
- ה' תנז. לְאַחַר הַתִּיעָצוּת עִם הָרַב וְתַרְתִּי עַל הַצָּעַת שְׁדוּךְ שְׁעֵמֶדָה
עַל הַפְּרָק. הָאֵם לֹא פִסְפְּסִיתִי אֶת זְהוּגִי?..... 20
- ה' תנח. עֲבַרְנוּ תְּקוּפָה לֹא קָלָה בַּזְּהוּגִיּוֹת וְאֲשֵׁתִי הִחְלִיטָה לְהַתְגַּרֵּשׁ.
מָה עוֹשִׂים?..... 20
- ה' תנט. לְאַחֲרוֹנָה פְּרָסֵם שְׁיִישׁ 9 דְּקוֹת מִיְחַדוֹת בְּהֵן יֵשׁ עַת רְצוֹן
בְּשָׂמִים. הָאֵם זֶה נָכוֹן?..... 20
- ה' תס. יֵשׁ לִי אוֹפְנוּעַ לְצַרְךָ עֲבוּדְתִי אֶךְ אֲשֵׁתִי טוֹעֶנֶת שְׂזָה מִסְכָּן
מִדִּי. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַיִן?..... 20
- ה' תסא. מָה דַּעְתְּכֶם עַל תּוֹפְעַת עַרְבֵי הַחֲזוּק וְהַפְּרָשַׁת הַחֲלָה
בְּתַשְׁלוּם?..... 20

- ה' תסב.** הָאֵם כְּשֶׁאָדָם לומד בספרי בעל התנ"א זה לא סותר את דרך רבנו נחמן מברסלב?.....פ
- ה' תסג.** אָנִי יוצאת עם בחור שדוגל בגישה שוביניסטית. האם לקדם את הקשר?.....פח
- ה' תסד.** מאשימים את אבי שלא בצדק שהוא גנב את כספי הוריו. מה אפשר לעשות?.....פט
- ה' תסה.** אָמִי דוחקת בי לטוס ללונדון כדי לאסוף צדקה עבור חתנתי. האם לעשות זאת?.....צ
- ה' תסו.** אָמִי חייה עם אדם שמאמין באסלאם וטוען שהוא יהודי. מה דעתכם בעניין?.....צב
- ה' תסז.** אָנִי עובדת בעבודה מפרכת כשכירה, בזמן שהייתי יכולה להצליח כעצמאית. מה לעשות?.....צד
- ה' תסח.** הבחור אתו אני יוצאת מוצא חן בעיני, אך הוא לא החלטי. מה עלי לעשות?.....צה
- ה' תסט.** כואב לי מאד לראות בחורים שלמדו בישיבתי ונשכחו אותי לגמרי.....צז
- ה' תע.** החבר הכי טוב שלי סבף אותי כספית ופילילית. מה אוכל לעשות כדי שהכל יסתדר?.....צט
- ה' תעא.** אָנִי מקבל העלבות ועקיצות בבית, בעבודה ובבית הכנסת. למה זה מגיע לי?.....ק
- ה' תעב.** מדוע הרב דבר בגנות הנשים ההולכות עם רעלה על הפנים?.....קג

- ה' תעג.** אֲשֶׁתִּי לֹא נֹתַנְתְּ לִי אֶת הַמְּרוֹחַב שְׁאֲנִי צָרִיךְ. אִיךְ מִסְבִּירִים לָהּ שֶׁהִיא מִלְחִיצָה אוֹתִי?..... קה
- ה' תעד.** מָה הַפְּרוֹשׁ שֶׁל "כְּבֹד אֱלֹקִים הִסְתֵּר דְּבַר"?..... קז
- ה' תעה.** הָאֵם כְּשֶׁלּוֹמְדִים רָשׁ"י יֵשׁ עֵינָיו לְקֹרֵא גַם אֶת הַמְּלִים בְּלֶע"ז?..... קי
- ה' תעו.** כִּיצַד צָרִיךְ לְנַהֵג כְּאֲשֶׁר שְׁנֵי חֲבֵרִים עוֹבְדִים יַחַד וְאַחַד מֵהֶם מְפֹטֵר?..... קיא
- ה' תעז.** אֲשֶׁתִּי מִתְעַקֶּשֶׁת לְרַכֵּשׁ אִיפֹן עִם אֵינְטֵרְנֵט. הָאֵם לְהִסְכִּים אוֹ לְהִתְעַקֵּשׁ שֶׁלֹּא תִקְנֶה?..... קיב
- ה' תעה.** אַחֵי סוֹבֵל מִהַפְּרָעוֹת נַפְשִׁיּוֹת וּבִגְלָלוֹ כָּל הַבַּיִת לֹא יִצִּיב. מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?..... קטו
- ה' תעט.** אִמִּי זְקוּקָה לְרְפוּאָה. מָה אֲנִי יְכוּלָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמֵי לְרְפוּאָתָהּ?..... קיז
- ה' תפ.** כִּיצַד צָרִיכִים לְנַהֵג לְגַבֵּי נְטִילַת יָדַיִם שֶׁל שְׁחֵרִית כְּאֲשֶׁר יִשְׁנִים בְּמִטַּת קוֹמָתִים?..... קיח
- ה' תפא.** מִדּוּעַ צָרִיכִים לְהִתְאַמֵּץ לְקַיֵּם אֶת רִצּוֹן הַשֵּׁם, הֲרֵי בְּעוֹלָם הֵבֵא יִתְבָּרַר שֶׁהַכֹּל הִיָּה לְטוֹבָה?..... קיט
- ה' תפב.** אֲמַרְתֶּם שֶׁיֵּשׁ שְׁאֵלוֹת שְׂאִינְכֶם יְכוּלִים לַעֲנוֹת עֲלֵיהֶן בְּכֹתֵב. אַז אִיךְ נִדַּע כִּיצַד לְנַהֵג?..... קכב
- ה' תפג.** אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַקִּים 'הַיֵּכַל הַקֹּדֶשׁ' בְּהַרְצִלְיָה, אָךְ אֵין לָנוּ כֶּסֶף עֲבוּר כֶּף. מָה אֲפֹשֵׁר לַעֲשׂוֹת?..... קכד
- ה' תפד.** הַמְחֻשְׁבוֹת הָרְעוֹת מִתְגַּבְּרוֹת עָלַי וּמְצִיקוֹת לִי 24 שָׁעוֹת בְּיַמְמָה. מָה הָעֲצָה?..... קכו

- ה' תפא.** איך עושים שלום בין כלה וּחמותה שְׁגָרוֹת בָּאוֹתוֹ בַּיִת?.....קכח
- ה' תפז.** מדוע השם יתברך נתן לַיֵּצֵר הָרַע כַּחוֹת כָּל כָּף גְּדוֹלִים?.....קל
- ה' תפז.** בְּלִית בְּרָרָה הַתְּגַרְשֵׁתִי, וּמֵאֵז נִכְבְּסֵתִי לְדָכְאוֹן עִמָּךְ. אֲשַׁמַּח לַעֲצָתְךָ.....קלג
- ה' תפח.** בְּעָלֵי נְחֻלַּשׁ מְאֹד רוּחַנִית וְכִמְעַט הַתְּגַרְשָׁנוּ: הָאֵם הַמְּצַב הוּא בַר תַּקוּן?.....קלד
- ה' תפט.** חֵבֵר שְׁלִי מִצִּיעַ לִי לְלַמֵּד אֶתוֹ קִבְלָה. הָאֵם כְּדַאי לְהַכְנִס לָזֶה?.....קלו
- ה' תצ.** הַשְׁתַּתְּפֵתִי בְּדַרְשָׁה שֶׁל צְדִיק גָּדוֹל, וְשַׁמְתִי לֵב שֶׁכֵּל הַזְּמַן הוּא הַסֵּתֵכֵל עָלַי. הָאֵם זֶה דְּמִיּוֹן?.....קלח
- ה' תצא.** הָאֵם כְּדַאי לְהַעֲבִיר אֶת בְּנֵנוּ לְגַן אַחַר בּוֹ יֵשׁ פְּחוֹת יְלָדִים?.....קמ
- ה' תצב.** הָאֵם תּוֹכְלוּ לְהַסְבִּיר אֶת פְּרוּשׁוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן עַל מֵאֲמָרָם "אִם פָּגַע בְּךָ מְנוּל זֶה מְשִׁכְהוֹ לְבֵית הַמְּדַרְשׁ"?.....קמב
- ה' תצג.** בְּעֵקֶבּוֹת אֲמִירוֹת שֶׁפָּגְעוּ בִּי נִתְקַתִּי אֶת הַקֶּשֶׁר עִם הַבְּחוּר אֶתוֹ יְצִאתִי. הָאֵם נְהַגְתִּי נְכוּן?.....קמג
- ה' תצד.** הַתְּקַרְבֵּתִי לְרַבִּי נַחֲמָן לְפָנָי 5 שָׁנִים. אִיךְ אוֹכֵל לְשִׁמּוֹר עַל הַהֵתְלֵהּבוֹת שְׁלִי שְׁלֵא תִדְעֶךָ?.....קמד
- ה' תצה.** הָאֵם זֶה נְכוּן שֶׁהַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה נִמְצְאָת רַק בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בְּחוּץ לְאַרְץ?.....קמו
- ה' תצו.** קֶשֶׁה לִי לְהַסְתֵּדֵר עִם בְּעָלֵי וְאֵנִי שׁוֹקֵלֵת לְהַתְּגַרֵּשׁ מִמֶּנּוּ: אוֹדָה מְאֹד לַעֲצָתְכֶם.....קמח
- ה' תצז.** הַחֲלַטְתִּי לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה וּלְהִתְחַתֵּן, וְאֲשַׁמַּח לְקַבֵּל הַדְּרָכָה לְדַרְךְ הַחֲדָשָׁה.....קנ

- ה' תצח.** קִשָּׁה לִי לְהִתְמַיֵּד בְּסֹפֶר אֶחָד וְאֲנִי מְדַלֵּג מִסֹּפֶר לְסֹפֶר. מָה הָעֵצָה?..... קנב
- ה' תצט.** הָאֵם יֵשׁ עִנּוּן שֶׁהָאִשָּׁה תִּלְךָ אַחֲרַי הַלָּדָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְתִשְׁמַע 'בְּרָכוּי'?..... קנג
- ה' תק.** הָאֵם אֶסוּר 'לֹעֵג לָרֶשׁ' שִׁיף גַּם בְּקִבְרוֹת צְדִיקִים?..... קנד
- ה' תקא.** אֲשֶׁתִּי רוֹצָה מְאֹד לְקַנּוֹת פֶּאֶה אֲרָכָה. הָאֵם זֶה יָכוֹל לְעוֹרֵר עָלֶיהָ קְטְרוּג?..... קנו
- ה' תקב.** עֲבַרְתִּי נְתוּחַ וְאֵינִי יְכוֹלָה לְעַבֵּד. אֵיךְ אֶעֱמֵד בְּתִשְׁלוּמִים וּבַהֲתַחֲבִיבוֹת שְׁלִי?..... קנח
- ה' תקג.** הָאֵם צְוִיּוּ שֶׁל רַבִּי נֶחֱמָן לָבוֹא לְאוֹמֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה נֹאמֵר לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל אוֹ רַק לְתַלְמִידָיו?..... קנט
- ה' תקד.** בְּגִלּוֹל שֶׁהִגִּיזוּר שֶׁל הַחֲבֵרָה שֶׁל אַחֵי מְטֵל בְּסֹפֶק, קִשָּׁה לִי מְאֹד לְהָאִיר לָהּ פְּנִים..... קסב
- ה' תקה.** אֵיךְ אֲנִי יְכוֹלָה לְהַפְטֵר מִהַחֲרָדוֹת מְבִלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַדוּרִים?..... קסג
- ה' תקו.** אֲשַׁפְּזֵתִי בְּמוֹסָד לְתִשְׁוִשֵׁי נַפְשׁ. הָאֵם לְהִשָּׁאֵר עוֹד כְּעַצְתָּ הַרוֹפְאִים אוֹ לְחַזֵּר הַבֵּיתָה?..... קסה
- ה' תקז.** כִּי צִדַּד צְרִיכִים לְנַהֵג כְּאִשֶּׁר בְּזִמְנֵי הַהִפְצָה גוֹי שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת וּמִתְעַנֵּן בִּיהָדוֹת?..... קסז
- ה' תקח.** לְצַעֲרֵי הָרֵב יֵשׁ לִי שֵׁם לֹא טוֹב בֵּין הַבְּרִיאוֹת. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה?..... קסח
- ה' תקט.** הָאֵם אֶפְשָׁר לְקַרֵּא בְּאַנְצִיקְלוֹפֵדִיָּה שֶׁחֲבָרָה עַל יְדֵי אָדָם חֲרָדִי וְעֲבָרָה בְּקֶרֶת שֶׁל רַבָּנִים?..... קסט

ה' תקי. כָּל הַהִשְׁתַּדְּלוֹת שֶׁשְׁעִיתִי כְּדֵי לְמַצֵּא אֶת בֵּת-זוּגִי עָלוּ
בְּתוֹחוֹ. מָה הַסֶּבֶה לְעֵכוּב?..... קע

ה' תקיא. אָנּוּ מִשְׁתַּקְּקִים לְהַקִּים בֵּית כְּנֶסֶת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'
בְּהַרְצִלְיָה. הָאֵם כְּדַאי לְהִתְחִיל בְּזֶה?..... קעג

ה' תקיב. אָבִי נִפְטַר לִפְנֵי חֲדָשִׁים וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׁעָלִי לַעֲשׂוֹת מִשְׁהוֹ
לְעָלוֹי נִשְׁמָתוֹ. מָה אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת לְזָכוֹתוֹ?..... קעה

ה' תקיג. אֲשֶׁתִּי לֹא מַעְרִיכָה אֶת מֵה שֶׁאֲנִי עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלָה וּמְחַפֶּשֶׁת
סֹבּוֹת לְרִיב. מָה עוֹשִׂים?..... קעו

ה' תקיד. כְּתַבְתֶּם פְּעָמִים רַבּוֹת שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהֶאֱמִין לְאֵף אֶחָד.
אִיךָ אֶפְשֶׁר, אִם כֵּן, לְנַהֵל עֵסֶק?..... קעח

ה' תקטו. מִדּוּעַ הֶרֶב קוֹרָא לְבֵתִי הַכְּנִסְיֹת שֶׁמְקִיִּמִים תַּלְמִידָיו 'הֵיכַל
הַקֹּדֶשׁ'?..... קעז

ה' תקטז. אָנּוּ נְשׂוּאִים כְּכַר שְׁנָתִים וְעַדִּין לֹא זָכִינוּ לִילָדִים. מִדּוּעַ
הִהְרִיִן מִתְּעַכֵּב כָּל כָּךְ?..... קפא

ה' תקיז. שְׁמַתִּי לֵב שֶׁחֲבַרְתִּי לֹא מְקַפְּדָה עַל דִּינֵי הַהֶרְחָקוֹת
מִבְּעָלָה. הָאֵם עָלִי לְהַעִיר לָהּ?..... קפג

ה' תקיח. רַבְּנוּ אָמַר "מִי שֶׁהוּא נֹצֵרֵךְ לְבְרִיּוֹת טוֹב וְנָח לוֹ לְהִתְפַּלֵּל
בִּיחִיד". מָה הַפְּרוֹשׁ בְּזֶה?..... קפד

ה' תקיט. הוֹצֵאתִי הוֹצָאוֹת רַבּוֹת שְׁלֹא כְּהַרְגָלִי עֵבֹר שֶׁבֶת בְּאֶמּוֹנָה
שֶׁהַשֵּׁם יַחֲזִיר לִי הַכֹּל. הָאֵם נִהְגַּתִּי כְּשׁוֹרָה?..... קפה

ה' תקכ. הַדְּבָרִים שֶׁל רֹאשׁ הַיְּשִׁיבָה שְׁלִי נִגְדָּכֶם חֲלַחְלוּ אֵלַי
וּמִבְּלָבָלִים אוֹתִי. מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת?..... קפח

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

יא

ה' תקכא. לַמְרוֹת שֶׁהַעֶסֶק שֶׁלְנוּ מִתְפַּקֵּד טוֹב, יֵשׁ לָנוּ חוֹבוֹת מְעִיקִים.
מָה עוֹשִׂים?..... קצ

ה' תקכב. אֲנִי לֹא נִמְשָׁךְ לְאִשְׁתִּי וּמְרֻגֵשׁ רַחוּק מִמֶּנָּה. אֵיךְ אֶפְשֵׁר
לְשַׁפֵּר אֶת הַמָּצָב?..... קצא

ה' תקכג. אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְזַכֵּר אֶת הַתּוֹרָה וְהַגְּמָרָא שֶׁאֲנִי לוֹמֵד. הָאֵם
יֵשׁ עֲצָה לָזֶה?..... קצג

ה' תקכד. מִה דַּעֲתֶכֶם לְגַבֵּי הַשָּׁם עִידוֹ - הָאֵם הוּא שֵׁם טוֹב אוֹ לֹא?
וּמָה פְּרוֹשׁוֹ?..... קצה

ה' תקכה. הַמְהַשְּׁבוֹת עַל יוֹם הַמֵּיתָה מְכַבֵּי־סוֹת אוֹתִי לְפָחַדִּים. אֶשְׁמַח
לְדַבְּרֵי חֲזוֹק..... קצו

ה' תקכו. הַגְּרוּשׁ שְׁלִי לֹא מְקַבֵּל אֶת פֶּסֶק בֵּית הַדִּין. הָאֵם לְתַבַּע אוֹתוֹ
בְּבֵית מְשֻׁפָּט?..... קצט

ה' תקכז. הָאֵם שִׁיר שֶׁבַחְוָרָה דְּתִית-לְאֵמִית תִּתְחַתֵּן עִם בַּחוּר חֲרָדִי
לְמַרוֹת שִׁישׁ לָהֶם הַשְּׁקָפוֹת עוֹלָם שׁוֹנוֹת?..... רב

ה' תקכח. בְּמַגָּזֵר שְׁלִי לֹא מְקַבֵּל לְצֵאת לְשִׂדּוּכִים. כִּיצַד אוֹכֵל לְהַכִּיר
אֶת בֶּן-זוּגִי?..... רד

ה' תקכט. הַמְלִיצוֹ לִי לְלַכֵּת לְרַב מְסִיִּם כְּדֵי שִׁירְפָא אוֹתִי מִהַסְּבֵל
הַנִּפְשִׁי. הָאֵם לְלַכֵּת?..... רו

ה' תקל. הַעוֹבֵד שְׁלִי בְּגַד בְּאֵמוֹן שֶׁנִּתְתִּי בּוֹ, גָּנַב מִמֶּנִּי וְסִבֵּף אוֹתִי.
אֵיךְ מִתְחַזְּקִים אַחֲרַי דְּבַר כְּזֶה?..... רח

ה' תקלא. אֵיךְ יִתְכַן שִׁיְהוּדִים חוֹגְגִים אֶת הַסִּילְבֶּסְטֵר וְאֶת חַג הַמוֹלָד?..... רי

ה' תקלב. מִה מְשַׁמְעוֹת הַמְּלָה "בְּחִינָה" הַמוֹפִיעָה פְּעָמִים רַבּוֹת
בְּלִקוּטֵי הַלְכוֹת?..... ריא

ה' תקלג. אֵילוֹ תַפְלוֹת וּסְגָלוֹת אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת וּלְהַתְפַּלֵּל כְּדִי לְסִיעַ לְיִלְדִים שְׁלִי בְמִצִּיאת הַזֶּהוּג?
ריב.....

ה' תקלד. מְצִאתִי אֶת בְּחִיר לְבִי, אֶךְ בְּגִלּוֹל שְׂאֲחוֹתִי הַגְּדוֹלָה עֲדִין לֹא הִתְחַתְּנָה אֵינְנִי יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת.....
ריד.....

ה' תקלה. גְּרוּשָׁתִי מְמַרְרֶת אֶת חַיֵּי, לֹא מֵרָאָה לִי אֶת הַיֶּלֶד וּמְמַלְאָה אוֹתִי בְּחוֹבוֹת. מַה יִּהְיֶה אִתִּי?
רטז.....

ה' תקלו. לְבַתִּי יֵשׁ שְׁלֵשָׁה שְׂמוֹת וְאֲנִי מֵרְגִישָׁה שְׁזָה מְכַבֵּיד עָלֶיהָ. מַה דַּעַתוֹ שֶׁל הָרֵב בְּעֵינָיו?
ריז.....

ה' תקלז. הוֹרֵי הַתְּנַגְדוֹ לְשִׁדּוּךְ שְׁלִי מְכַמָּה סִבּוֹת וְנִפְרְדְּנוּ. הָאֵם שְׂרָף לְחַזֵּר וּלְהַתְקַדֵּם לְמֵרוֹת הַתְּנַגְדוֹתָם?
ריח.....

ה' תקלח. נִכְנַסְתִּי לְהַרְיוֹן לֹא מֵתַכְנֵן וּמֵאֲז אֲנִי בְּדַכְאוֹן גָּדוֹל. הָאֵם מִתָּר לִי לְבַצֵּעַ הַפְּלָה?
ריט.....

ה' תקלט. אֲנִי קְבוּצָה שֶׁל מְלַמְדִים שְׂנוּסְעִים לְאוּמָן, וְנִשְׁמַח לְקַבֵּל דְּבָרֵי הַכְּנָה לְנִסְיַע הַקְּדוּשָׁה.....
רכ.....

ה' תקמ. אֲנִי מִשְׁתוֹקֵק לְהַדְפִּיס אֶת הַקְּנֵטְרִס "תֵּן חַיּוֹךְ" אֶךְ אֵין לִי אֶפְשָׁרוֹת. מַה עוֹשִׂים?
רכב.....

ה' תקמא. הָאֵם לְחַזֵּר לְמִקוֹם עֲבוּדָתִי בְּסִיּוּם חֲפֹשֶׁת הַלְּדָה לְמֵרוֹת שֶׁלֹּא טוֹב לִי שָׁם?
רכד.....

ה' תקמב. הַכְּרֵתִי בְּחִיר טוֹב. הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקֶּשֶׁר לְמֵרוֹת שֶׁהוּא לֹא מְקַרֵּב אֵלֵיכֶם?
רכו.....

ה' תקמג. אֲבֵא שְׁלִי מִצִּיעַ לִי 6,000 ש"ח אִם אוֹרִיד אֶת הַפְּאוֹת. מַה עָלֵי לַעֲשׂוֹת?
רכז.....

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

יג

ה' תקמו. מה דעתכם על אנשים שתופסים 'טרמפ' על דברי רבנו נחמן ומתירים לעצמם לחטא?.....רכט

ה' תקמו. הייתי בקשר עם גבר נשוי, ולמרות שנתקנו את הקשר קשה לי להתנתק ממנו רגשית.....רלא

ה' תקמו. אני עובד כ-12 שעות ביום. האם זה יותר מדי?.....רלג

ה' תקמו. אני נשוי, אך חושב כל הזמן על אשתו של החבר שלי. מה עושים?.....רלה

ה' תקמו. מה דעתכם לגבי נטילת אפידורל בלדה?.....רלז

ה' תקמו. ילדינו חסכו מדמי הכיס שלהם סכומים גדולים. כיצד עלינו לנהג במקרה כזה?.....רלט

ה' תקנו. אינני יציב בדעתי וקשה לי לקבל החלטה כשאני יוצא עם מישהי. מה העצה?.....רמא

ה' תקנו. החלטתי להתגרש מבעלי בגלל שהוא אנטי דתי בצורה קיצונית. האם נהגתי כשורה?.....רמה

ה' תקנו. גיסי מציע לי לשמש כסנדק לבנו, אך אני מרגיש שאיני ראוי. מה לעשות?.....רמז

ה' תקנו. אוקרים שרבי לוי יצחק בנדר הורה שלא לנסע לאומן בראש השנה. האם זה נכון?.....רמח

ה' תקנו. הורי קבלו מידע שקרי לגבי הגבר שאני יוצאת אתו, ומאז הם אוסרים עלי להמשיך בקשר.....רנב

ה' תקנו. פרסם בשמכם מכתב בו אתם משבחים את 'בבת רבי נחמן' ואת הפתק. האם זה מכתב אמיתי?.....רנג

ה' תקנו. גְרוּשְׁתִּי מִגְדַּלְת אֶת הַיְלָדִים. מָה אוֹכֵל לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁהֵם יִשְׁאָרוּ מֵאֲמִינִים?.....רנה

ה' תקנז. הָאֵם לְמוֹד בְּתוֹרְתוֹ שֶׁל הָרֵב אֲשֶׁר פְּרִינָד מִתְּיָשֵׁב עִם הָאֲמוּנָה בְּרַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב?.....רנו

ה' תקנח. אֵיךְ עָלִינוּ לִנְהַג עִם בְּנֵינוּ שֶׁמִּשְׁחַק כָּל הַיּוֹם בַּפֶּלֶאפּוֹן וְהוֹרֵס לָנוּ אֶת הַחֲנוּךְ בְּבֵית?.....רנח

ה' תקנט. אֵיךְ מִסְבִּירִים אֶת הַסְּתִירָה בֵּין דְּבָרֵי רַבֵּנוּ לְדְבָרֵי הַחֹקֵרִים בְּעֵינֵי מַעֲרַכַת הַכּוֹכָבִים?.....רסא

ה' תקס. מִצְּאֵתִי בְּטִלְפוֹן שֶׁל בְּעָלִי תְמוּנָה שֶׁל אִשָּׁה אַחֶרֶת. מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת?.....רסג

ה' תקסא. בְּנֵי הַתְּחַשְׁמֵל לִפְנֵי 13 שָׁנָה וּמֵאָז הוּא מְגַבֵּל. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שֶׁיִּקְרָה לוֹ נֶס?.....רסד

ה' תקסב. רַבֵּנוּ אָמַר שֶׁכָּל הַדּוֹקֻטוֹרִים שֶׁקָּרְנִים. וּמָה יַעֲשֶׂה אָדָם שֶׁצָּרִיךְ טְפוֹל נְפֹשִׁי?.....רסו

ה' תקסג. לְמֵרוֹת שְׂאֲנֵי קוֹרֵאת בְּכָל לַיְלָה קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁעַל הַמִּטָּה יֵשׁ לִי חֲלוּמוֹת מִפְּחִידִים. מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת?.....רסח

ה' תקסד. יֵשׁ לִי מִשְׁכָּרַת מְכַבֶּדֶת. הָאֵם כְּדָאֵי לִי לַעֲזֹב אֶת הָעֵבוֹדָה לְטוֹבַת עֶסְקִי בְּדִלְ"ן?.....רסט

ה' תקסה. בְּכָל פְּעַם שְׂאֲנֵי מִדְּבַרְת עִם בְּעָלִי עַל הַמַּצָּב הַפְּלִכְלִי נִהְיָה בְּבֵית טָרוּר. מָה עוֹשִׂים?.....ער

ה' תקסו. הָאֵם יֵשׁ סְכוּי שֶׁהַצְּדִיק יְבוֹא לְעִיר הָרַצְלִיָּה כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת תּוֹשְׁבֵי הָעִיר?.....רעג

ה' תקסז. קִשָּׁה לִי עִם אִשְׁתִּי וְעַם הַפְּרָנְסָה. אִיךְ מִשְׁתַּחֲרָרִים מִהַמָּצָב
הַמַּעֲיֵק הַזֶּה?.....עדר

ה' תקסח. אֲנִי רוֹצֵה לְנַסֵּעַ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ בְּאוֹמֵן יַחַד עִם בְּעָלִי. הָאֵם זֶה
אֶפְשָׁרִי?.....רעו

ה' תקסט. אֲנִי בֵּת 42 וְיֵשׁ לִי 3 יְלָדִים. הָאֵם אֲזַכֶּה לְעוֹד יְלָד?.....רעח

ה' תקע. מָה הַצְּדִיק חוֹשֵׁב עַל הַשְּׂדוּךְ בִּיְבִינוּ? הָאֵם לְהַתְקַדֵּם?.....רעט

ה' תקעא. אֲנִי רוֹצֵה לְתַקֵּן אֶת כָּל מָה שֶׁפְּגַמְתִּי בַּפְּגָם הַבְּרִית.
מֵהֵיכָן מִתְחִילִים?.....רפא

ה' תקעב. הַעֲבָדָה שְׁכַל עֵמֶס הַבַּיִת נוֹפֵל עָלַי וּבְעָלִי כִּמְעַט לֹא עוֹזֵר
לִי גוֹרְמֵת לִי עֲצָבִים.....רפג

ה' תקעג. אִיךְ צְרִיכִים לְהִגִּיב כַּאֲשֶׁר אֶחָד הָאֲחִים אוֹמֵר לִי מְלִים
פוֹגְעוֹת?.....רפו

ה' תקעד. הָאֵם יֵשׁ תְּפִלוֹת אוֹ הַנְּהַגוֹת מִיְחָדוֹת לְתַקּוּפַת הַהֲרִי"ן וְלְזָמַן
הַלְדָּה?.....רפז

ה' תקעה. בְּתִי לֹא שְׂמַחָה אֶף פְּעַם בְּחֻלְקָה. אִיךְ אוֹכֵל לְחַזֵּק אוֹתָהּ
וְאֵת בְּטַחוּנָה הָעֲצָמִי?.....רפט

ה' תקעו. אֲנִי שׁוֹקֵלֵת לְפָתוֹחַ חֲנוּת מִמְתְּקִים. הָאֵם הָרַב מְמַלִּיץ לִי
לַעֲשׂוֹת זֹאת?.....רצא

ה' תקעז. אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת מְאֹד לְהַכְנִיס אֶת בְּתִי הַקְּטָנָה לְמַסְגֶּרֶת. הָאֵם
אֵלּוּ חֲשָׁשׁוֹת מִיְתָרִים?.....רצב

ה' תקעח. אֲנִי שׁוֹקֵלִים לְקַרְא לְבִתְנוּ שֶׁתֵּלֵד 'לְרִיאָן'. מָה דַּעְתְּכֶם עַל
הַשֵּׁם?.....רצד

ה' תקעט. בְּפֶסַח בָּנּוּ יְהוָה בֶּן 7. הָאֵם לָקַחַת אוֹתוֹ לְאוֹמֵן עֲכָשׁוּ אוֹ לְחִכּוֹת לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה? רצו.....

ה' תקפ. אִיפֹה אָנִי יָכוֹל לְקַרֵּא עַל הַנְּהֻגוֹת וְעֻצוֹת בְּעֵינַי תְּקוּפַת הַשְּׂדוּכִים, הַחֲתָנָה וְחַיֵּי הַזּוּגִיּוֹת? רצו.....

ה' תקפא. הָאֵם זֶה נִכּוֹן שֶׁלֹּא כָדָאֵי לְתִלּוֹת בַּבַּיִת תְּמוֹנוֹת שֶׁל צְדִיקִים? רצו.....

ה' תקפב. מִדּוּעַ הַבְּקוֹר בְּצִיּוּנוֹ שֶׁל רַבִּי נִחְמָן מִבְּרֶסְלָב בְּאוֹמֵן פּוֹעֵל עַל כָּל אֶחָד בְּצוּרָה שׁוֹנָה? ש.....

ה' תקפג. הָאֵם מְתָר לִי "לְשִׁכַּח" בְּאוֹטוֹבוּס חוֹבֶרֶת שֶׁל הַתְּקוּן הַכִּלְלִי בְּכַנְנָה תְּחִלָּה? ש.....

ה' תקפד. מִדּוּעַ רַבִּי נִחְמָן מִבְּרֶסְלָב שָׁם דָּגַשׁ כָּל-כָּף מִשְׁמַעוֹת עַל עֵינַי הַהִתְבּוֹדְדוֹת? ש.....

ה' תקפה. אִיךָ אֵדַע מִיְהוּ הַצְּדִיק הַשְּׁעָלִי לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו לְפִי שְׂרֵשׁ נִשְׁמַתִּי? ש.....

ה' תקפו. הָאֵם מְתָר לִי לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן לְפָנָי הַנֶּץ כְּדֵי שְׂאֲסִפִּיק לְלַמַּד אֶת הַדָּף הַיּוֹמִי בְּצִבּוּר? ש.....

ה' תקפז. הֵייתִי עַד לְתַאוּנָה מְחַרְדָּה שֶׁהִסְתִּימָה בְּמוֹת. מַה מְרַמְזִים לִי מִשְׁמַיִם? ש.....

ה' תקפח. חָזַ"ל אָמְרוּ שְׁמִי שֶׁפָּגַם בְּבְרִית הוּא בְּנִדּוּי. אִיךָ אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה אַחֲרֵי שִׁשּׁוּמֵעִים אֶת זֶה? ש.....

ה' תקפט. אִיךָ אֶפְשָׁר לְהִתְגַּבֵּר עַל הַפְּחַד מִחַיּוֹת רָעוֹת וְאֲנָשִׁים רָעִים בְּזִמְן הַהִתְבּוֹדְדוֹת? ש.....

ה' תקצ. הָאֵם עֲלִינוּ לְעֶזֶר לְמַתְחָרִים שֶׁלָּנוּ כְּאֲשֶׁר הֵם מְתִיעֵצִים אֶתְנוּ? ש.....

ה' תקצא. אֲנַחְנוּ נְשׂוּאִים שְׁלֹשׁ שָׁנִים אַךְ עֵדִין לֹא נִפְקְדְתִּי. אִיךָ
מִתְגַּבְּרִים עַל הַיְאֹוֹשׁ?..... שִׁיחַ

ה' תקצב. הָאָרוּס שְׁלִי סֹפֵר לִי שֶׁהוּא מִפְּחַד וְחוֹשֵׁשׁ מִהַחֲתָנָה.
אִיךָ אֲנִי צְרִיכָה לְהִתִּיחַס לָזֶה?..... שִׁיט

ה' תקצג. אֲנִי עוֹבֵד כְּמִשְׁגִּיחַ כְּשֵׁרוֹת וְאֶשְׁמַח לְקַבֵּל מְלוֹת חֲזוּק
וְעֵדוּד מִהַצְדִּיק..... שִׁכָּא

ה' תקצד. נָפְלָה בְּחֻלְקֵי הַזְדַּמְנוֹת לְפָרְנִסָּה טוֹבָה, אַךְ אֶשְׁתִּי
מִתְנַגֶּדֶת. מָה עוֹשִׂים?..... שִׁכָּב

ה' תקצה. מִצְבְּנוּ הַכֹּלְכָלִי לֹא קָל וַיֵּשׁ לָנוּ חוֹבוֹת. הֲאֵם עָלִינוּ לְהַפְסִיק
לְהַזְמִין אוֹרְחִים?..... שִׁכָּב

ה' תקצו. אֵין לִי כֹחוֹת נֶפֶשׁ וְאֶפְשָׁרוֹת לְהַחֲזִיר אֶת כָּל הַגְּדוּלוֹת שְׁבִידִי.
מָה עָלִי לַעֲשׂוֹת?..... שִׁכָּה

ה' תקצז. הֲאֵם יִתְּנֵן שְׂאֵדָם סוֹבֵל יְסוּרִים בְּגִלְל חֲטָאִים מְגֻלְגוֹל
קוֹדֵם?..... שִׁכּוּ

ה' תקצח. הַצִּיעוּ לִי בַּחֹר וְשִׁבְחוּ אוֹתוֹ בְּכָל הַמַּעֲלוֹת. אִיךָ אֶפְשֶׁר
לְדַעַת שֶׁהוּא בְּאֵמֶת כָּזֶה?..... שִׁכַח

ה' תקצט. כְּמַעַט כָּל בְּתֵי הַסֹּפֵר בְּאֶזְרוֹנוֹ מְלַמְּדִים בְּאִיִּישׁ. הֲאֵם
לְשַׁלַּח אֶת בְּתֵנוּ לְשֵׁם לְמִרוֹת שְׂאִיבְנוּ דוֹבְרֵי אִיִּישׁ?..... שֵׁל

ה' תר. רַבִּי נִחְמָן דָּבַר רְבוֹת בְּגִנּוֹת הַכַּעַס. מָה הַהֲגֵדְרָה הַמְדִיקֶת
שֶׁל "כַּעַס"?..... שֵׁלָא

ה' תרא. חֲבֵרָה שְׁלִי מוֹרִידָה לִי אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי. הֲאֵם לְנִתְק
אֶתָּה אֶת הַקְּשֶׁר?..... שֵׁלָד

- ה' תרב.** בְּיִשְׁבֵּה שְׁלִי יֵשׁ מִתְנַגְדִּים לְדַרְכּוֹ שֶׁל רַבִּי נַחֲמָן. הָאֵם לְהִשָּׂאֵר אוֹ לַעֲבֹר לִישִׁיבַת בְּרִסְלָב?.....שלה
- ה' תרג.** אָנוּ גָרִים בְּאֶזְרוֹ מִפְּקֶפֶק מֵאֵד. הָאֵם לַעֲבֹר דִּירָה לְמִרוֹת שְׁלֵא מִזְמַן שֶׁפָּצְנוּ אֶת הַבַּיִת?.....שלז
- ה' תרד.** אָנִי רוֹצֵה לְאַרְגֵּן יוֹם הַפָּצָה עוֹלָמִי לְרִפּוּאֵת הָרֶבֶנִית. מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינַיִן?.....שלט
- ה' תרה.** מִדּוּעַ יֵסֵד רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב אֶת סִפְרָיו עַל הַיִּסוּד שֶׁל "הַתְּחִזְקוֹת"?.....שמ
- ה' תרו.** אָנִי בְּקִשְׁר עִם מִיִּשְׁהִי כְּכֹר זְמַן רַב וְלֹא יוֹדֵעַ אִם לְהִמְשִׁיךְ בְּקִשְׁר אוֹ לֹא.....שמג
- ה' תרז.** הַיְחִסִּים בֵּין בְּעָלֵי וּבֵין הוֹרֵי עֲכוּרִים מֵאֵד. מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?.....שדמ
- ה' תרח.** אֲשֶׁתִּי עוֹמְדַת לְלֶדֶת בְּקָרוֹב בֵּת, וְאָנוּ רוֹצִים מֵאֵד שֶׁהַצְּדִיק יִתֵּן לָהּ אֶת הַשֵּׁם.....שמו
- ה' תרט.** בְּעָלֵי טוֹעֵן שֶׁהִתְחַתֵּן אִתִּי בְּגִלּוֹל לַחֲץ שֶׁהַפְּעִילוֹ עָלָיו, וּבְכֹל מְרִיבָה הוּא מְזַכֵּר אֶת זֶה וּמְצַעֵר אוֹתִי!.....שמח
- ה' תרי.** מֵאֵז שֶׁאָבִי נִפְטַר אֵין לִי שְׂמֻחָה וְאָנִי מַרְגִּישָׁה רִיקְנוּת. אֵיךְ מִשְׁתַּחֲרָרִים מִזֶּה?.....שנ
- ה' תריא.** רַב הַזְּמַן אָנִי נִמְצָא בְּמִרָה שְׁחוּרָה. אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְשְׂמֻחָה אֲמִתִּית?.....שנא
- ה' תריב.** כִּיצַד עָלִי לְחַנּוּף אֶת בֵּתִי בְּעֵינַי אַרְבַּעַת הַצּוּמוֹת?.....שנד
- ה' תריג.** בְּכָל פֶּעַם שֶׁאָנִי שׁוֹמֵעַ מִנְּהַג חֲסִידֵי חֲדָשׁ אָנִי מִקְבֵּל אוֹתוֹ עַל עֲצָמַי. הָאֵם זֶה בְּסוֹדֵר?.....שנה
- ה' תריד.** בְּהֵיכַל הַקֹּדֶשׁ לֵיד בֵּיתִי מִתְפַּלְלִים בְּנֶסֶח סִפְרָדִי. הָאֵם יֵשׁ בְּעֵינָהּ שְׂאֵת־פִּלֵּל שֶׁם בְּגִלּוֹל שֶׁאָנִי לִיטָאִי?.....שנד

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

יט

ה' תרטו. אָנִי סוֹבֵּלֶת מִגִּמְגוּם קָשָׁה שֶׁמִּפְרִיעַ לִי לְהִשְׁתַּלֵּב בַּחֲבֵרָה. הָאֵם יֵשׁ עֶצָה עִבּוּרִי? שִׁנַּח.....

ה' תרטז. הָרוֹפְאִים אוֹמְרִים שְׁלַעֲבֹר שְׁלֵנוּ יֵשׁ מוּם בְּכָלִיּוֹת. אִיךָ אָנִי יְכוּל לְהִרְגִיעַ אֶת אִשְׁתִּי הַמְדַאָּגֶת? שִׁנַּח.....

ה' תר"ט. עֲבַרְתִּי דִירָה וְלִקְחָתִי אֶתִּי אֶת מְזוּזוֹת הַבַּיִת. הָאֵם נִהְגֶּתִי כְּשׁוֹרָה? שִׁסָּא.....

ה' תר"י. הָאֵם הַתְּשׁוּבָה בְּאִמַּת מוֹעִילָה לְתַקֵּן אֶת כָּל הַפְּגָמִים הָרוֹחֲזִיִּים שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית? שִׁסָּב.....

ה' תר"י. אִשְׁתִּי בַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי לְהַרְיוֹן. עַל אֵילוּדָדָּרִים צְרִיכִים לְהִקְפִיד בַּתְּקוּפָה הַזֹּאת? שִׁסָּז.....

ה' תרכ. אֶצֶל מִי הַשְׁתַּמְרָה הַמְסוּרֶת הַמְדִיקֶת שֶׁל חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב? שִׁסָּח.....

ה' תרכ"א. הָאֵם יֵשׁ עֵינִן לְנִסֵּעַ כַּמָּה פְּעָמִים בְּשָׁנָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ נַחֲמֵן מִבְּרִסְלָב בְּאוֹמֵן? שִׁעָא.....

מִכְתָּבֵיו הָאֲחֵרוֹנִים שֶׁל כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל..... שִׁעָד

תְּפִלָּה לְהַנְצִל מֵהַכַּעַס..... מִד

תְּפִלָּה לְמַעֲבֵרֵת..... נִז

תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲרָה..... עֵח

תְּפִלָּה לְזוּג לְבַחֲוֹר..... קֵעֵב

תְּפִלָּה לְלִידָה קְלָה..... רִפָּח

תְּקוּן הַכְּלָלִי..... שִׁפָּה

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הָאַרְבָּעִים וְאַחַד וְהָאַחֲרוֹן
בְּסֵדֶרֶת 'שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב', וְבוֹ
מוֹפְיעוֹת שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגֻנִים,
הַנוֹתְנוֹת מֵעֵנָה לְתַהִיִּית וּסְפִקוֹת שֶׁל מֵתִקְרָבִים
חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרֶסֶלֶב, וְכֵן לְתַלְמִידִים
וְתִיקִים, אֲשֶׁר מֵעֲנִינִים לְדַעַת אֶת דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ
הַקְּדוֹשׁ, רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסֶלֶב זי"ע, וְאֶת הַדְרָךְ שֶׁלְּמַד
אוֹתָנוּ.

הַשְּׁאֵלוֹת, שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַת
כְּבוֹד קְדוֹשֵׁת מוֹהֲרַא"ש זְצוּק"ל - הַצַּדִּיק מִיַּבְנָאֵל,
אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאַפֵּן אִישִׁי. הַתַּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת
בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
אִיךָ לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאַחַד,
מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהִתְמוֹדֵד
עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֵה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מְנַת לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים
אֶת הַסֵּפֶר בְּאַפֵּן מְהֵרָה וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תְּקוּהָ, שֶׁכָּל
מִי שִׁיקְרָא בְּסֵפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיַחֲיֶה אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד,
וְיִמְצָא תַשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרֻטִיּוֹת, כִּי לְמִרְוֹת
שְׁהַמְכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאַפֵּן אִישִׁי לְשׁוֹאֵל, מִיַּעֲדִים הֵם
לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

ה' תכט.

הרב שלי מדבר רבות נגד החסידות אליה משתייכת משפחתי. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת משה: אני מקרב לרב משפיע שמחזק אותי מאד, אבל דבר אחד אני לא מצליח להבין אצלו - כל הזמן הוא מדבר נגד החסידות שאליה משתייכים אבי וכל משפחתי. איך אני צריך להתנהג במקרה כזה: לקבל את דבריו או להפסיק להיות קשור אליו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שדרך התורה היא רק אהבה ושלוש, כמו שכתוב (משלי ג' י"ז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום", ולכן אם אחד מסית נגד אבא ואמא ונגד כל המשפחה, בודאי האדם הזה הוא מפקפק מאד, והוא 'משפיע לרעה', וצריכים להתרחק ממנו בתכלית הרחוק, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם

וכבדוני; רואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן צריכים להזהר מאד מאד, ובפרט מי שחוזר בתשובה צריך להזהר מאד ממי הוא מקבל וכו', כי אם מסיתים נגד אבא ואמא, צריכים לדעת שזה לא בא מהקדשה כלל. הן אמת שחקמינו הקדושים אמרו (ובמות ה') על הפסוק (ויקרא י"ט ג) "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני הוי"ה אלקיכם", ופרש רש"י: "ואת שבתתי תשמרו" - סמך שמירת שבת למורא אב, לומר אף על פי שההרתף על מורא אב, אם יאמר לך חלל את השבת אל תשמע לו, וכן בשאר כל המצוות. "אני הוי"ה אלקיכם" - אתה ואביך חיבים בכבודי, לפיכך לא תשמע לו לבטל את דברי; עם כל זאת הכל צריך להיות עם שכל ודעת ועם דרך ארץ גדולה מאד מאד, אבל לא להתחצף נגד אבא ואמא ולהתקומם נגד כל המשפחה בשביל שטיות ודמיונות שזה שיך לחסידות זו, וזה שיך לחסידות זו וכו', אני בטוח שלא אל זה כוון הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו שיהיו פרודים בין משפחות וכו', ובין הורים לילדיהם וכו', מפני שזה שיך לחסידות זו וזה שיך לחסידות אחרת וכו', וכו', הכל דמיון אחד גדול שהסמ"ך-מ"ם מסית ומדיח אלו נגד אלו וכו', ודיקא הם אשר גורמים את אריכת הגלות.

ולכן חכף ומיד כששומעים שמדברים נגד אבא ואמא, צריכים להתרחק ממשפיע לרעה כזה, ומכל שכן כשזה ענין של חסידות זו נגד חסידות אחרת וכו', בשביל זה לעשות נתק בין הבן להורים? צריכים לברח מיצור כזה.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותנו מכל מיני משפיעים לרעה וכו', שהם סתם משחתים ואין להם שום רגש לאבא ואמא.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תל.

**מאז הולדה אשתי סובלת ממצב נפשי ירוד.
מה דעתכם לגבי טפול בעופרת?**

שאלה:

מאת אפרים: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
ברוך השם נולדה לנו בת בשעה טובה, ומאז הולדה אשתי נמצאת במצב נפשי ירוד ובפחדים. הציעו לה טפול אצל רבנית - היא שמה לה מגבת על הראש ועליה פלטה של עופרת, היא אמרה כמה מלים והזכירה שמות של צדיקים, ואז שפכה את העופרת לתוך סיר של מים רותחים ואז שפכה את המים. כמה שנשאר יצא לנו צורה של סכינים ועינים וצורה של אדם, והרבנית טענה שהעינים זה מעין הרע והסכינים זה פחדים. רציתי לשאל: האם יש לזה מקור בחז"ל או שיש בזה חשש של כשוף?

בנוסף, הרב של חמי שלח אותי להביא לה מים מהכנרת ממקום שליפי טענתו מקבל ששם נמצאת בארה של מרים. לקחו אותי לשם בסיירה אנשים מפקפקים שלא שומרי תורה ומוצאות ונתתי סכום מכבד של כסף בעבור זה. מה דעתכם בענין זה - האם יש ממש בענין זה? בתודה מראש, אפרים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אפרים נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שכל מה שכתבת זה הכל דמיונות שאין להם שום שחר ואין להם שום מקור בחז"ל, ואפלו הענין של 'בארה של מרים', אף אחד לא יודע איפה זה. מקבל שזה באמצע הכנרת

מול הציון של רבי מאיר בעל הנס, אבל יותר מזה אף אחד לא ידע ולא שמענו במשך כל הדורות שאחד ידע איפה זה, רק האריז"ל ידע, וממנו והלאה אף צדיק בעולם לא ידע ולא שמענו מזה, ולכן צא לך מכל הדמיונות האלו וכו'.

מה שאתה צריך הוא לחזק ולעודד ולשמח את אשתך ולעזור לה עם כל הכחות, כי יש נשים שקשה להן מאד מאד אחר הלדה ומרגישות מאד חלשות וכו', וכן העצבים שלהן חלשים וכו', ולכן אשרי מי שיש לו שכל ועוזר לאשתו אחר הלדה ומביא גם עוזרת בית וכו' שתעזור לה וכו', והכי טוב לתת לה לנסע לשבוע מנוחה אחר הלדה.

זה יותר שזה מכל השטיות והדמיונות של 'עין הרע' ו'רוח רעה' וכו' וכו', כל אשה אחר הלדה היא חלשה מאד מאד, ויש נשים שהן חלשות אפי' ולכן אחר הלדה קשה להן מאד, ולכן אשרי הבעל שמוסר את נפשו שיהיה לאשה טוב ושתהיה לה הזדמנות לנוח, וזו הסגולה הכי גדולה והכי טובה יותר מהכל.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לה רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תלא.

**עברתי מסע חזרה בתשובה עם הרבה עליות ומורדות.
אנא עזר לי למצא את מקומי!**

שאלה:

מאת משה: לכבוד מוה"רא"ש הצדיק, שלום וברכה!
בעבר התחלתי את מסע החזרה בתשובה שלי, למדתי
בישיבות וגם אצלכם ביבנאל שנתיים וחצי, אף עקב טרדות
פרנסה ויסורי נפש קשים היה בלתי הנמנע לעזב הכל.
המשכתי במסע התשובה שלי כחלוני גמור והגעתי למצב
שבגלל פגמי ברית ולשון הרע וכעסים קשים אפלו שבת אני
לא מצליח לשמר כמו שקוראים לזה "נפילתי חזק", אבל רבנו
הוכיח לי שלא נפילתי ולא נעלים, כי אדרבה, בזכות הנפילות
הקשות האלה לכאורה הבנתי הרבה דברים מדרכי הענוה
שאני תלוי אף ורק בקדוש ברוך הוא ואין כחי ועצם ידי בכלום!
והבנתי כמה אנשים בעולם הזה מסכנים, כולל חברים
ומשפחה, וזו בעצם הסבה שאני כותב לך הכל.

לצערי הרב אני סובל מעין הרע שהורסת בי כל חלקה טובה
בחיים - בנפש, גוף, נשמה, דבור, מחשבה ומעשה! נכון
שהרמב"ם כותב שאסור לחשב מזה כדי שלא לתת לזה כח,
ונכון שרבנו כותב שהעקר הוא תמימות ופשיטות ולזרק את
השכל, אבל אני לא יכול להתעלם מהעבדה שהחיים שלי
שחורים ואנשים מזלזלים בי או מקנאים בי או מתחסים אלי
בחסר פרגון משוע, וכל סוגי העין הרע שקימים מכניסים
בי רוח רעה וקשה לי לתפקד ביום יום כי אני מרגיש את
האנרגיות הרעות של האנשים.

ואף על פי שבשכל הישר אני צריך להיות בשמחה ולהתעלם
מכל האנשי דלא מעלי, אבל עבדה בשטח שזה חזק ממני,
ועבדה שרבנו מביא בספר המדות שעין הרע שולט על בעלי

גאָוה. אַני רוק בן 32, וממילא פגום בבְּרִית בְּלִי אִשָּׁה שְׁתַּצִּיל
 אוֹתִי מֵהַעֲבָרָה, וממילא הפגום מכניס אותי לִישׁוֹת וְגֵאוֹת,
 וממילא אחרי זה שולטת בי עֵין הָרַע וְאֲנִי הוֹלֵךְ עֲצוּב וְקוֹדֵר
 וְקֹשֶׁה לִי לְרַחֵם עַל הַסְּבִיבָה הָרָעָה, ומרב טרדות הפרנסה
 שָׁאֲנִי לְבַד בְּעוֹלָם בְּלִי תְּמִיכָה, אֲנִי חֵי בַחֲרָדוֹת שִׁיחְזֹרוּ צ'קִים
 וְאֲנִי יִזְרַק לְרַחוּב, וממילא אין לי מִחִין לְלַמֵּד תּוֹרָה...

בְּשׁוּרָה הַתְּחַתּוּנָה, אֲנִי חָסֵר אוֹנִים וְאוֹבֵד עֲצוֹת וְקֹשֶׁה לִי
 לְצַעֵק לַהֲשֵׁם כִּי בְּאֵמֶת כָּשֵׁל כַּח הַסְּבִל וְאֲנִי מוֹתֵשׁ וּמְסֻתּוֹבֵב
 בְּעוֹלָם מְאֻכָּזֵב מְמַרְמֵר עִם כְּעֵסִים אִימִים וּמְחַשְׁבוֹת רְצִיחָה.
 אֲנִי מוֹתַחֵן אֲלֵיךְ לְעֶזְרָה כִּי אֲנִי מִתְמוֹטֵט מֵרַב צַעַר וְאִין לְאֵל
 יְדֵי לַעֲשׂוֹת כְּלוּם עִם הַמְּצַב. הַגַּעַתִּי לְמַצֵּב שְׁאֲנִי רוֹצֵה לְהִיּוֹת
 מְפֻנֵם וְלֹא לְדַבֵּר יוֹתֵר עִם אֲנָשִׁים בְּכֻלָּל כִּי אֲנִי מְפַחֵד מֵעַין
 הָרַע שְׁלֵהֵם.

וְהִכִּי גְרוּעַ שְׁמֵרֵב דַּחֵק הַתְּחַלְתִּי לְעַבֵּד בְּשִׁבְת רַחֲמָנָא לִיְצֻלָּן,
 וְיוֹתֵר גְרוּעַ כָּל מָה שֶׁעֲבַרְתִּי בְּשָׁנִים הָאֵלוּ בְּדַת גְּרָם לִי לְשֹׁנָא
 חֲרָדִים וְרַבָּנִים, אֲבָל בְּרוּךְ הַשֵּׁם אוֹתָךְ אֲנִי אוֹהֵב מְאֹד וּמְאִמִּין
 בְּךָ שְׁאֲתָה הַצַּדִּיק הָאֵמֶת מִבֵּין כָּל הָרַבָּנִים שְׁמֻשְׁדָּרִים לְעַם
 כַּחֵי וְעֵצֵם יְדֵי עֲשֵׂה לִי אֶת הַחֵיל הַזֶּה, אֲבָל מָה לַעֲשׂוֹת כַּנְּרָאָה
 בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתֵּל יַעֲרֵב רַב
 בְּעוֹלָם הַחֲרָדִי בְּשִׁבִיל לְנִסּוֹת אוֹתָנוּ.

אֲבָל יֵאמֵר לְזַכּוֹתִי שְׁלֵמֵרוֹת כָּל הַנְּפִילוֹת שְׁאֲנִי נוֹפֵל בְּמַחְשָׁבָה
 דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה וְעוֹשֵׂה עוֹנוֹת אִימִים, לְמֵרוֹת כָּל זֶה אֲנִי מְגַלֶּה
 דַּעַתִּי בְּכָל לַיְלָה לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאֲנִי אוֹהֵב אוֹתוֹ
 וּמִיַּחַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּמִתְחַנֵּן לְעֶזְרָה, כִּי אֲנִי לֹא יְכוֹל לְבַד!
 תְּתַפְּלֵנוּ עָלַי שְׁאֲנִיצַל מֵהַעַיִן הָרַע וְאַזְכֶּה לְהַתְּחַתֵּן עִם אִשָּׁה
 צַדִּיקָה בַמְּהֵרָה וְתִהְיֶה לִי פְרֻנְסָה טוֹבָה. בְּאַהֲבָה מְשָׁה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון מה שאטה צריך זה רק להתחמתן ולהתפטר עם מה שרק יש וכו', הינו לא להיות בררן כלל, כי הדבר הראשון מן הקרובים להתחמתן. וכך כתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בברית, וכן כתב (לקוטי הלכות נחלות הלכה ג' אות ב') מבאר בדברי רבנו ז"ל שחנתנה הוא תקון הברית, כי כל הנשואין של ישראל על פי דת תורתנו הקדושה כלם הם בבחינת תקון הברית; ולכן צריכים להזהר להתחמתן מה שיותר מהר שזה בעצמו תקון הברית, כי מי שהוא פלג גוף (חצי גוף, זאת אומרת שאינו נשוי) הוא פגום בברית.

ולכן אשרי מי שמתחמתן מה שיותר מהר, והרגע שתתחמתן כל החיים שלך ישנתנו לגמרי מהפך להפך, וכך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י"ז סימן ב') תני רבי יעקב: כל שאין לו אשה שרוי בלא טובה, בלא עזר, בלא שמחה, בלא ברכה, בלא כפרה, בלא טובה, לא טוב היות האדם לבדו. בלא עזר שנאמר (בראשית ב' י"ח) "אעשה לו עזר כנגדו", בלא שמחה שנאמר (דברים י"ז) "ושמחת אתה וביתך", בלא כפרה שנאמר (ויקרא ט"ו) "וכפר בעדו ובעד ביתו", בלא ברכה שנאמר (יחזקאל מ"ד) "להניח ברכה אל ביתך". רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אמר: אף בלא שלום, שנאמר (שמואל א' כ"ה) "ואתה שלום וביתך שלום". רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר: אף בלא חיים, שנאמר (קהלת ט') "ראה חיים עם אשה אשר אהבת". רבי חייא בר גמדיא אמר: אף אינו אדם שלם, שנאמר (בראשית ה' ב') "ויברך אתם ויקרא את שמם אדם" - שניהם כאחד קרויים אדם. והרגע שתתחמתן תזכה לכל הברכות האלו.

הבעיה אצלך ואצל שאר רוקים כמוך שהם בררנים גדולים מאד, מאד, וחכמינו הקדושים אמרו (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא - אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', וחושב לעצמו: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?", או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משכיל וכו', אקח את זו?", והוא מסתובב ומחפש את בת הזוג שלו כפי הדמיון שנכנס בו כאלו מי יודע מה הוא, והוא רוצה שיבוא אליו זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו' ומסתובב ויוצא לפגישות פן ואולי אמצא את בחירת לבבי שתבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאין כסף וכו', ובשביל זה הבחור מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו רואה שהוא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו?

על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרד מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך, ותודה שהדבר הראשון צריכים להתחתן, לא אכפת עם מי, העקר להתחתן, ואז כל החיים שלך ישתנו לטובה, ותהיה רק שש ושמח, ותכף ומיד כשתהיה שש ושמח יפלו ממך כל הדמיונות והמחשבות הטורדות שעין הרע רודפת אחריך וכו', כי הכל דמיון אחד גדול, והרגע שאדם מחדיר בעצמו שאין בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, אז אין לו שום עסק עם אף אחד, ולא מפחד מאף אחד, ולא מתיחס אל אף אחד.

אתה צריך לדעת שזה שאתה חושב ומדמין וכו' שכל אחד מסתכל עליך מזכיר לי את הספור המפרסם שפעם בא אדם אל הרב של עירו, ואמר לו שיש לו דין תורה עם הלבנה. שאל אותו הרב:

מה יש לך עם הלבנה? ענה ואמר: שאיפה שאני הולך הלבנה הולכת אחרי ומסתכלת עלי, ולכן אני קורא אותה לדין תורה. והבין הרב עם מי יש לו פה עסק... ענה ואמר לו הרב: אני צריך הלילה לשאל את הלבנה מה יש לה להגיד, כי אני צריך לשמע את שני הצדדים, תבוא מחר. וכשחזר, אמר הרב לאדם, דע לך שהלבנה יש לה טענות עליה, היא טוענת "איפה שאני רק הולכת הוא מסתכל עלי! ולכן איפה שהוא ילך אני אלך אחריו ולא יועיל לו שום דבר, שיפסיק להסתכל עלי ואז אני אפסיק ללכת אחריו", כך אמרה הלבנה לרב, וכך מסר הרב לאדם הזה, והפסק יצא: אתה תפסיק להסתכל על הלבנה, ואז היא תפסיק ללכת אחריך והיא תפסיק להסתכל עליך.

ותראה גם אתה לקיים את הפסק הזה, ותראה שאף אחד לא מסתכל עליך, אתה אל תסתכל על אחרים אזי אף אחד לא יסתכל עליך, ותהיה הכי מאשר בחייה.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתחזר על המכתב הזה בכל יום כמה פעמים, ותמשיך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בתמימות ובפשטות גמורה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל. דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצון ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרב אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו הוא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך, ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד, דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, וחיפץ ומשתוקק לדבר, אף שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד,

וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כך, עד שאינו יכול אפלו לדבר. ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ולכן אל תתיאש בשום פנים ואפן, ותזכר טוב - בכל זמן שאתה מדבר עם הקדוש-ברוך-הוא אתה צריך מאד מאד לשמח ולא להשבר משום דבר, אפלו שתשמע פרוזים מהשמים שלא צריכים אותך, ואתה כבר לא שוה לשום דבר, תלעג להסמ"ך-מ"ם שרוצה להרג אותך בגשמיות וברוחניות גם יחד, כי אם רבנו ז"ל צעק בקול עמק מאד (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל! ואמר שאין דבר כזה להתיאש אפלו שעשה מה שעשה - בידיעה זו אדם יכול תמיד לחזור להקדוש-ברוך-הוא. וידוע מה שרבנו ז"ל אמר פעם למוהר"ן ז"ל: העקר הוא (יונה ב' ג') "מבטן שאול שועתו"; אפלו כשאדם נפל למקום שנפל אסור לו להתיאש כלל, רק לקים את העצה הזאת (יונה ב' ג') "מבטן שאול שועתו", ואי אפשר לתאר מה זה גורם בכל העולמות כשבר ישראל בורח אליו יתברך ובוכה ומבכה שמים וארץ שיעזר לו לצאת מהצרה המרה שנפל אליה, ובודאי רק זו היא העצה היחידה.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתכניס את הדבורים האלו בתוך לבך, ואז ישתנו לך כל החיים לטובה, רק תהיה בשמחה ותהיה בקשר עמי ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תלב.

**אחותי נפגעה מאהבה נכזבת ונסתה להתאבד.
איך עלינו להתנהג איתה?**

שאלה:

סאת לאה: אחותי נפגעה מאהבה נכזבת ונסתה לשים קץ לחייה. כעת היא מאשפזת בבית חולים במצב לא קל וכל המשפחה דואגת מאד. איך עלינו להתנהג איתה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קודם כל, זה למוד עמק עמק בשבילך אל מה עצבות ומרירות ודכאון יכולים להביא וכו', עד התאבדות ממש, ולכן כל מה שגבר או אשה צריכים לעשות הדבר הראשון לצית את רבנו ז"ל, שהזהירנו מאד מאד ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו', וכפי קלקול השמחה והנגון, כן בא החולאת על האדם. וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני. וצריך להתגבר מאד בכל הכחות, להיות אף שמח תמיד. כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן מה שעובר עליו כל מיני צרות ויסורים

ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אף שמתח תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזו נקדה טובה עדין, כי כל בר ישראל מלא נקדות טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז:) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות פרמון; והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון והאנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסקמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקנה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו', עם כל זאת אני יהודי, וראוי לשמח בזה מאד מאד.

והדבר השני, אם בחור שהתאהבו בו כל כך חזק, ואחר כך הוא זורק אותך וכו', בשביל זה לא מתאבדים, אדרבה, צריכים לשמח יותר ויותר, כי אם כשעדין לא התחתנו הוא היה יכול לעשות דבר כזה ולזרק את אהובתו וכו', עוד לפני שהתחתנו, תתארי לעצמך אם זה היה קורה אחר כך והיה זורק אותך עם כמה ילדים כבר, איזה פנים היו לך?

ולכן אף פעם אסור להשבר מאהבה נכזבת, אשה צריכה להיות מאד מאד חזקה ולא להשבר משום דבר, אדרבה, תמיד צריכים לזכר ש'האהבה מסונרת', הן אמת שזה דבר רגשי ואף אחד לא יכול להבין את זה וכו', עם כל זאת מי שיש לו שכל בראשו, כמו שכתוב (קהלת ב' י"ד) "החכם עיניו בראשו", ושואל הזהר (בלק קפ"ז) וכי רק החכם עיניו בראשו? והטפש איפה עיניו? בידי או ברגליו? אלא החכם מסתכל בראש מה יהיה בסוף, כי אדם צריך תמיד להסתכל מה יהיה בסוף וכו', ולא להתאהב כל כך בזולת עד שאם יעזב אותי אני ישבר כל כך עד שאני ירצה להתאבד, שעל זה נאמר "והפסיל בחשך הולך וידעתי גם אני שמקרה אחד יקרה את כלם"; הינו שלמה המלך

מלמד אותנו שלבסוף כלנו יוצאים מזה העולם, הן אם הוא חכם הן אם הוא טפש וכסיל וכו', כלם צריכים ללכת לאותו מקום אל הקבר וכו', האם כדאי להתאבד בשביל הזולת?

אדם צריך תמיד לזכר שאי אפשר להאמין לזולת כלל, כי כל אחד לטובת עצמו הוא דורש, ואת זה צריכים להכניס טוב טוב בראשו ובדעתו ובשכלו וכו' וכו', ואז אף פעם לא תהיה לו אכזבה, ומכל שכן שלא תהיה לו אהבה נכזבת שיצטרך בשביל זה להתאבד. הן גבר והן אשה צריכים להיות כל כך חזקים בדעתם, עד ששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותם, ואל זה זוכים רק על ידי אמונה - כשבר ישראל מחדיר בעצמו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחה פרטי פרטית, אזי אף פעם לא ישברו, ויזכרו תמיד מה שאמר איוב (איוב א' כ"א) "ויאמר ערם יצתי מבטן אמי וערם אשוב שמה הוי"ה נתן והוי"ה לקח יהי שם הוי"ה מברך".

ולכן למד אותנו רבנו ז"ל שלא צריכים להתרגש משום דבר, אלא תמיד רק לחשב מהקדוש-ברוך-הוא, ואז אדם קשור בו יתברך ולא בשום בשר ודם שהיום הוא הידיד והחבר הכי טוב שלך, ומחר הוא ישליך אותך לכל הרוחות וכו', וזה למוד עמק עמק לכל אחד, ואני חושב שאת צריכה ללמד מזה לקח גם בשבילך, ותמשיכי לחזק ולעודד ולשמח את הזולת שאין מצוה יותר גדולה מזו, וכמוכן שאת צריכה עכשו בעת צרה לחזק את האחים והאחיות ואת ההורים.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתבשרי לי בשורות משמחות.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תלג.

**בְּנֵנו נְעֵלֵם לְפָנֵי 3 שָׁנִים וּמֵאֵז לֹא יֵצֵר אֶתְנוּ קֶשֶׁר.
אָנָּא עֲזְרוּ לָנוּ!**

שאלה:

מאת מלכה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. אני כותבת אליכם זועקת ומתחננת שמישהו יעזר לי, והלואי שתוכלו לענות לי ולתת לי תקוה. הבן שלי היה חסיד ברסלב, הוא למד בישיבה והיה תלמיד חכם, שומר עינים וילד צדיק, ופתאום לפני כמה שנים הוא החליט שהוא מוריד את הפאות ומתגייס לצבא ושם ירד לגמרי מהדרך. מילא אם רק היה שומר אתנו על קשר הייתי מקבלת אותו כמו שהוא, אבל לצערי הרב הוא פשוט נעלם לפני שלש שנים ומאז לא יוצר אתנו שום קשר. אני בוכה וזועקת - האם הוא חי האם הוא חס וחלילה מת? אה שלו התחתן והוא אפלו לא הגיע לחתונה... אני שבורה ומבקשת שתעזרו לי ותגידו לי היכן הבן שלי. תרמתי למען הנער הנושר ואני מקוה שהקדוש-ברוך-הוא יחזיר את הבן שלי הביתה. תודה רבה ורפואה שלמה לצדיק ולרבנית, הכותבת בכאב, מלכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחגכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל מלכה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את יודעת שעל כל אחד ואחת עוברים נסיונות קשים ומרים מאד, ובפרט על בני הנעורים שהם מאד מבהלים ומבלבלים וכו', ובפרט בגיל צעיר שאז מתחלפים ההורמונים בצורה דרסטית וכו',

וְלִכֵּן הִנֵּה הוּא יָכוֹל לְהִיּוֹת בְּחוּר צַדִּיק וְיֵרָא שְׁמַיִם וְכוּ', וְהִנֵּה הוּא יָכוֹל לְהִתְהַפֵּךְ וְיִצְרוּ בּוֹעֵר בּוֹ כְּתַנּוּר וְכוּ', וּמְכַל שְׁכָן שְׁאֶחָד שְׂוִיתָר מִבְּגָר מְנַצֵּל אוֹתוֹ וְכוּ', זֶה יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ', וּמִזֶּה בָּא שְׁבִנֵי הַנְּעוּרִים בְּגִיל הַזֶּה יְכוּלִים לְהִתְהַפֵּךְ מֵהַפֶּךְ אֶל הַהַפֶּךְ וְכוּ'.

עַל כָּל פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא אֶסוּר לְהַכְנִס בְּפִאֲנִיקָה וְחֲרָדוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֵךְ שֶׁזֶה מְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב, עִם כָּל זֹאת יֵשׁ דֶּרֶךְ לְבָרֵר אֶצֶל הַצָּבָא אִיפֹה הוּא נִמְצָא וְכוּ'. אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁהֵבֵן שְׁלֶךְ עֶבֶר טְרַאוּמָה לֹא קָלָה בְּחַיּוֹ הַצְּעִירִים וְכוּ', וְלִכֵּן אַתֶּם צְרִיכִים לְבָרֵר בְּצָבָא וְכוּ', שְׂאֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁיְכוּלִים לְמַצֵּא וּלְאַתֵּר אוֹתוֹ אִם הוּא נִמְצָא שָׁם וְכוּ', וְאִם תִּמְצְאוּ אוֹתוֹ תִּלְכוּ אוֹתוֹ רַק בְּדֶרֶךְ אֲהֶבָה וּתְקַרְבוּ אוֹתוֹ, וְלֹא לְלַכֵּת אוֹתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם בְּיַד קִשָּׁה וְלֹא לַעֲשׂוֹת עֲלָיו שׁוּם בְּקִרְתָּ, כִּי כִּנְרָאָה עֶבֶר טְרַאוּמָה מְאֹד מְאֹד עֲמָקָה וְכוּ', שֶׁזֶה גֵּרַם אֶת הַנִּתְקֵם מְכַל הַמְשֻׁפָּחָה וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם שֶׁתִּמְצְאוּ אוֹתוֹ וְהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

כְּמוֹכֵן שְׁצְרִיכִים רַק תְּפִלָּה לְהִתְפַּלֵּל לְבוֹרָא עוֹלָם, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שְׂיַחֲסוּ וְיִרְחַם עֲלֵיכֶם, כִּי מֵה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל וְכוּ', כִּי הַתְּפִלָּה זֶה הַנֶּשֶׁק הַכִּי חִזָּק לַעֲבֹר עִם זֶה אֶת נְסִיווֹת הַחַיִּים.

הַמְּאַחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...

ה' תלד.

**מֵאֵז שְׁסַעַדְתִּי אֶת אִמִּי הַחֹלָה נִכְנַסְתִּי לַחֲרָדוֹת
וְאֲנִי בִקְשֵׁי אוֹכֵל וְיִשְׁן. מָה עוֹשִׂים?**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת בְּרוּךְ: לְכַבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, שְׁלוֹם רַב.
אֲנִי אָדָם חֲרָדִי, נָשׂוּי וְאֵב לְשִׁבְעָה יְלָדִים טוֹבִים, וְאֲנִי כּוֹתֵב
לְצַדִּיק בְּעִקְבוֹת הַשְּׁנוּיִים שֶׁעֲבַרְתִּי לְאַחֲרוֹנָה.
בְּמִקְצוּעֵי אֲנִי נִהַג מוֹנִית, עוֹבֵד חֲצִי יוֹם וְלוֹמֵד חֲצִי יוֹם.
לְאַחֲרוֹנָה אִמִּי חָלְתָה וְהִיתָה מְאֻשְׁפֶּזֶת שֶׁלִּשְׁנֵי חֳדָשִׁים. זְכִיתִי
לְעֶזֶר לָהּ וְלִטְפֹּל בָּהּ, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הִיא הִתְאוּשְׁשָׁה וְיִצְאָה מִבֵּית
הַחֹלִים, אֲךָ מֵאֵז אוֹתָהּ תְּקוּפָה נִכְנַסְתִּי לַחֲרָדוֹת וְאֲנִי בִקְשֵׁי
אוֹכֵל אוֹ יִשְׁן.

חָשׁוּב לִי לְצִיץ שְׁלֵא מְזַמֵּן בְּקִרְתִּי בְּבֵית הָעֵלְמִין, וּמֵאֵז אֲנִי
מִרְגִּישׁ שֶׁמִּשְׁהוּ נִדְבַק בִּי - אֲנִי בִקְשֵׁי מִתְפַּקֵּד וּבִקְשֵׁי עוֹבֵד
וְלוֹמֵד. הִייתִי רוֹצֵה שֶׁהַצַּדִּיק יַעֲזֵר לִי לְהַחֲזִיר אֶת הַשְּׂמִיחָה
לְחַיִּי. אֲנִי מוֹדֶה לְצַדִּיק וּמֵאֲחַל לוֹ וְלִרְבֵּנֵי רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרֵי וַיְגַשׁ, כ"ט כִּסְלוֹ ה' דְּחִנְכָה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל בְּרוּךְ נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲתָה צְרִיף לְדַעַת שְׂאֲתָה מְכָרַח לְקַחַת אֶת עֲצֻמְךָ בִּידֶיךָ, אֲתָה
אָבָא שֶׁל שִׁבְעָה יְלָדִים וְכֻלָּם צְרִיכִים אוֹתָךְ וְכוּ', זֶה דְּבַר טְבֵעֵי כְּשֶׁאָדָם
רוֹאֶה אֶת הָאֵמָא שְׁלוֹ בְּמַצֵּב אֲנוּשׁ וְכוּ' זֶה יְכוּל לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו מְאֹד
מְאֹד לְרַעָה, וּבְפֶרֶט שֶׁהַתְּחִלָּתָ לְחֹשֵׁב מֵהַמִּיתָה וְכוּ', שְׂזָה מְבִיא אוֹתָךְ
לַחֲרָדוֹת גְּדוּלוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּבְאֵמַת יוֹם הַמִּיתָה צְרִיף לְהַבִּיא אֶת הָאָדָם
לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה לְעֲצֻמוֹ חֲשׁוֹן הַנֶּפֶשׁ שְׁבִסוּף הוּא

צריך לעזוב את זה העולם, אזי הוא לוקח את כל החיים בקלות מאד, כי מה לו לדאג על עולם שאינו שלו, היום כפאן ומחר יהיה בקבר וכו'.

ולכן הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלה, ולבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך שתצא מכל הפחדים והחרדות, ושתזכה לרוות רב נחת דקדושה מילדיה. אי אפשר להסביר את המתנה שקבלנו על ידי רבנו ז"ל והיא 'התבודדות' - שיחה בינו לבין קונו, שכל מה שהוא צריך, וכל מה שעובר עליו שהוא ידבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלו. ואף שבהתחלה זה מאד מאד קשה כי נדמה לו שאף אחד לא שומע אותו וכו', עם כל זאת אם יתמיד בדבר זה הוא יצא מעצמו, ולכן אל תפחד משום דבר כי גדול אדונינו ורב להושיע.

וכל זמן שאתה חי תמשיך לעבד חצי יום וללמד חצי יום, אשר אין למעלה מזה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ב') יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עוון. וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עוון; ונקט התנא "משכחת" שזה לשון 'שכחה' - אם אדם עסוק והוא עובד ולומד, אז אין לו זמן לחשוב כל כך מעצמו כי הוא עסוק יותר מדי. ולכן אל תכנס בלחץ זו הדחק וכו', הרגל את עצמך לשמע הרבה קלטות של נגוני שמחה ותשמח את נפשך בכל מיני אפנים שבעולם, וכן תרגיל את עצמך לדבר הרבה עם הקדוש-ברוך-הוא, כמו שמדברים עם חבר טוב וכו', וזה יוציא ממך כל הפחדים של הבל, ותוכל לשלט על עצמך, ותהיה אדם אחר לגמרי.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה כמו שהזכירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה.

וּחְכְּמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תנחומא שמיני) לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמַח הַיּוֹם שָׂמַח לְמַחֵר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּיצֵר הַיּוֹם מִיצֵר לְמַחֵר, לְפִי שְׂאִין הַשְּׂמֵחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם; וְלִכֵּן יַעֲזֹר הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא שְׂתַמִּיד תִּהְיֶה הַשְּׂמֵחָה מִצוּיָה אֲצֵלָהּ, כִּי אִין טוֹב מְזָה, וְעַל יְדֵי שְׂמֵחָה מִתְרַחֵב הַלֵּב וְיִכּוּלִים אַחֵר כֶּף לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לִבּוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי מֵה שְׂאִין הָאָדָם מִתְחַזֵּק לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא, הוּא מִפְּנֵי שְׂנוּפְלִים עַל לְבוֹ עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדִכְאוֹן, אֲבָל תִּכְף וּמִיד כְּשֶׁמְכַרִּיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּשְׂמֵחָה, אֲזִי נִפְתָּח לְבוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשָׁה-בְרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְהַעֲקֵר תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדְיָךְ, וְתִרְוֶה רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מְכַל יוֹצְאֵי חֲלָצִיךָ.

הַמְאֻחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ה' תלה.

**מֵאֵז שֶׁבָּנִי הִתְחִיל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּסִמִּים קְלִים
הוּא נִפְגַּע נִפְשִׁית. מֵה עוֹשִׂים?**

שאלה:

מֵאֵת טְנִיָּה: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב. שֶׁהִשֵּׁם יִשְׁלַח לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

לְאַחֲרֹנָה הִתְגַּלְּהָ לִּי שֶׁבָּנִי לוֹקַח סִמִּים קְלִים, וּמֵאֵז שֶׁהוּא הִתְחִיל עִם זֶה, זֶה הִשְׁפִּיעַ עַל הַתְּפִקוּד שְׁלוֹ לְרַעָה - הוּא נִסְגַּר בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ, נִהְיָ לוֹ פְּחָדִים, וְהוּא לֹא מִתְקַשֵּׁר עִם אֶף אֶחָד. לְקַחְנוּ אוֹתוֹ לְרוּפֵא פְּסִיכּוֹלוֹג שֶׁהִמְלִיץ לְאַשְׁפֵּז אוֹתוֹ בְּבֵית חוּלִים, וְאֲנִי מִמֵּשׁ לֹא יוֹדַעַת מֵה לַעֲשׂוֹת וּמֵאֵד שְׁבוּרָה מְזָה. בְּבִקְשָׁה תַעֲזְרוּ לִּי!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דהנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל טניה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי את צריכה לציית את הרופא שאמר שצריכים לאשפז את הבן בבית חולים, ואף שזה לא נעים וכו', עם כל זאת אם אתם רוצים ילד חי, אתם צריכים לציית את הרופא, כי באמת כל מי שלוקח סמים אפלו שיהיו הכי קלים וכו', בין כך נשרפים תאי המוח שלו וכו', ולאט לאט מאבד את החושים וכו', ונכנס בתוך עצמו וכו', ומתחיל להסתגר עד שנופל לדכאון עמוק ופנימי.

ולכן אל תהססו לרגע תאשפזו את הבן שלכם בבית חולים, והקדוש-ברוך-הוא ישלח את המלאך רפאל על ימין הרופא שיהיה שליח טוב להוציא מהבן את כל הרעל שנכנס בו על ידי הסמים.

הלואי הלואי היו בני אדם חושבים טוב טוב לפני שלוקחים סמים אל מה זה יכול להביא, כי זה ברור מי שלוקח סמים לבסוף הוא מאבד את החושים שלו וכו', ונכנס בתוך עצמו וכו', והוא תמיד מבהל ומבלבל וכו', ונעשה מכור לזה וכו'.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תלו.

היכן מופיעות בספרי מוהרנ"ת
עצות להנצל ממדת הכעס?

שאלה:

מאת נתן דב: עברו כבר כחמש עשרה שנה מאז שזכיתי לחזור בתשובה, ואיני יודע אפילו באיזו זכות זכיתי לשים כפה על הראש, וללכת עם ציצית, פאות וזקן וכו'. הדבר הכי קשה לי זה המדות, ובפרט מדת הכעס. אני רוצה ללמוד בלקוטי הלכות על גנות מדת הכעס כדי שאלמד ואתפלל לצאת מהרע הזה שלא נותן לי מנוח, אך אינני יודע איפה למצא דבורים של רבי נתן מברסלב בנושא זה. האם תוכלו לכוון אותי? תודה רבה לצדיק ורפואה שלמה, ושנזכה להיות עם הצדיק עד ביאת משיח צדקנו בבריאות איתנה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל נתן דב נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר מדת הכעס זו המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות לאדם, והוא מאבד את דעתו ושכלו לגמרי על ידי הכעס, וחכמינו הקדושים אמרו (שבת ק"ה): המקרע בגדיו בחמתו והמשבר פליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו יהא בעיניך כעובד עבודה זרה, שכן אומנתו של יצר הרע - היום אומר לו עשה כן, ולמחר אומר לו עשה כן, עד שאומר לו עבד עבודה זרה, והולך ועובד; כי המאמין האמתי שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא אף פעם לא יהיה ככעס,

ואם הוא בכעס, זה סימן שלא מאמין בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל ממנו יתברך.

ולכן כפי הכעס כן דוחה את השכינה ממנו, ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ס"ו): כל אדם שכוועס, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו; ואמרו (גדרים כ"ב). כל הכוועס אפלו שכינה אינה חשוכה כנגדו, ומוסיף טפשות על טפשותו; וזה טרוף הדעת פשוטו כמשמעו, כי הכעסן מאבד את הדעת והשכל שלו לגמרי, עד שלא מסגל לחשוב ישר, ואמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש נח) לא יהיה בך אל זר - שלא תהיה נח לכעס, כי זו עבודה זרה ממש, כי הוא דוחה את הקדוש-ברוך-הוא ממנו.

ואתה צריך לדעת אשר רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ח) שהכעס דוחה מהאדם את כל הפרנסה, ואפלו שנגזר עליו שיהיה לו הרבה כסף וכו', על ידי כעס הוא כמו ידיו דוחה את זה וכו', ומדת הכעס זו המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות, עד כדי כך שאמרו בזהר (תצוה קפ"ב). במאי אתידע לקרבא בר נש בהדיה או לאתמנעא מניה? [איך יכולים לדעת אם מתר להתקרב אל האדם הזה או להתרחק ממנו?], ברוגזיה ממש ידע ליה בר נש, וישתמודע מאן איהו, [בכעסו של אדם מתודעת מהות כל האדם ומתגלה מי הוא]. אי הדיא נשמטא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי אתי עליה, דלא יעקר לה מאתרהא, בגין למשרי תחותה ההוא אל זר [אם אדם שומר על עצמו לא להיות בכעס כדי שלא תהיה נעקרת ממנו נשמתו], דא איהו בר נש כדקא יאות, דא איהו עבדא דמאריה, דא איהו גבר שלים. [זה הוא אדם כמו שצריך להיות, הוא עבד של הקדוש ברוך הוא והוא אדם השלם]. ואי ההוא בר נש לא נטיר לה, ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה, למשרי באתריה סטרא אחרא, ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה, ואסיר לקרבא בהדיה ולא תחברא עמיה [ואם האדם הזה לא שומר על עצמו לא להיות בכעס, והוא עוקר את הקדושה ממנו, ונכנסת בו סטרא אחרא, האדם הזה הוא מורד בהקדוש ברוך

הוא ואסור להתקרב אליו]. וְדָא אִיהוּ (איוב י"ח ד') "טָרַף נַפְשׁוֹ בְּאָפוֹ" - אִיהוּ טָרִיף וְעָקַר נַפְשִׁיהַּ בְּגִין רוּגְזִיהַּ, וְאֲשֶׁרִי בְּגוּיָהּ אֵל זֶר [אָדָם שֶׁהוּא בְּכַעַס הוּא עוֹקֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלוֹ וְשׁוֹרְהָ בּוֹ הַסְטֵרָא אַחֲרָא], וְעַל דָּא כְּתִיב (שם) "חֲדָלוּ לָכֶם מִן הָאָדָם אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאָפוֹ", דֵּהֵיא נִשְׁמָתָא קֳדִישָׁא טָרִיף לָהּ, וְסָאִיב לָהּ בְּגִין אָפוֹ [מִי שֶׁבְּכַעַס הַנִּשְׁמָה שֶׁלוֹ בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְהוּא מְטַמֵּא אֶת עֲצָמוֹ].

וְאָמַר הָאֲרִיז"ל שְׂאֵת כָּל הַעֲבֵרוֹת יְכוּלִים לְתַקֵּן וְכוּ', אָבֵל מִי שְׂכׁוּעַס הוּא עוֹקֵר אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁלוֹ לְגַמְרֵי וְכוּ', וְקִשָּׁה לְהַחְזִיר לוֹ אֶת נִשְׁמָתוֹ וְכוּ', וְלִכֵּן סוֹבֵל מֶה שְׂסוֹבֵל וְכוּ'.

וְכָל הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ שְׂאֵנִי כּוֹתֵב לָךְ הֵם נִלְקָחִים מִסְפָּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמִסְפָּרֵי מוֹהַרנ"ת ז"ל. וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹד הַרְבֵּה עַל דְּבָר זֶה לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס, כִּי כִּף אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (קִהְלַת ז' ט') "אֵל תִּבְהַל בְּרוּחְךָ לְכַעֵס כִּי כַעַס בְּחִיק כְּסִילִים יְנוּחַ", וְלִכֵּן אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד לָךְ שְׂאִין שׁוּם עֲצָה לְצִאת מִמֵּדַת הַכַּעַס אֲלֵא עַל יְדֵי תַפְלָה - לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ שְׂיִנְצַל מִמֵּדַת הַכַּעַס, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִנְצֵל מִזֶּה אֲלֵא עַל יְדֵי תַפְלָה, וְלִכֵּן רָאֵה לּוֹמַר אֶת הַתַּפְלָה הַזֶּה בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ כְּמָה פְּעָמִים בַּיּוֹם, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מְאֹד מְאֹד לְשַׁבֵּר אֶת הַכַּעַס וְהַרְצִיחָה מִמֶּךָ, וְתַהֲיֶה תְּמִיד שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה, וְעַל יְדֵי זֶה תַהֲיֶה נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֵא טוֹב מְלֵא רַחֲמִים, מְלֵא רְצוֹן, שְׂתַהֲיֶה בְּעֲזוּרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מִן הַכַּעַס וּמִן הַרְגָז וּמִכָּל מִינֵי קְפִידוֹת. וְתִגַּן עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי תְּמִיד. וְאֶפְלוּ בְּשַׁעַה שְׂאֲבוּא חֵס וְשְׁלוֹם, לִיְדֵי אֵיזָה כַּעַס, תַּחֲמַל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי שְׁלֵא אֶפְעַל בְּכַעַסִּי שׁוּם אַכְזָרִיוֹת כָּלֵל. רַק אֲזַכֶּה לְשַׁבֵּר וּלְהַפֵּר הַכַּעַס בְּרַחֲמֶיךָ, וְאֲזַכֶּה לְהַתְּגַבֵּר עַל יִצְרֵי לְשַׁבֵּר הַכַּעַס וּלְהַפֵּךְ הַכַּעַס לְרַחֲמָנוּת, לְרַחֵם דִּיקָא בְּרַחֲמָנוּת גְּדוּלָה בְּמָקוֹם שֶׁהֵייתִי רוֹצֵה לְכַעַס חֵס וְשְׁלוֹם. וְלֹא

יְהִיָּה בִּי אֵל זָר וְלֹא אֲשַׁתְּחֶוּהָ לְאֵל נֹכַח, שְׂזֵה נֹאמֵר עַל הַכּוֹעֵס,
שְׁנַחֲשֵׁב כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה:

רבונו של עולם, אתה ידעת כמה קשה לנו לשבר ולבטל
מדה רעה זו של פֶּעַס וקפידות. כי כשמתחיל הפֶּעַס לבער בנו
חס ושלום, כמעט אין אנו בדעתנו, וקשה עלינו לכבות אש
הפֶּעַס ולכבשו. על כן רחם עלינו למען שמה, והיה בעזרנו
ושמרנו והצילנו תמיד ברחמיך וחסדיך הגדולים, ועזרנו לשבר
ולבטל מדת הפֶּעַס וקפידות מעלינו ומעל גבולנו, ולא נכעס
לעולם, ולא אהיה שום קפדן כָּלֵל, רק אֲזַכֶּה להיות טוב לכל
תמיד מעתה ועד עולם אמן סְלָה.

הקדוש-ברוך-הוא יוציא אותך מהמדה הרעה הזו שהורסת את
כל החיים של האדם.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תלז.

**בעלי מבקר אותי ועוקץ אותי כל הזמן,
והדבורים שלו שוברים אותי לגמרי**

שאלה:

מאת יהודית: שלום כבוד הרב.

בעלי אומר לי כל הזמן שאין לי יראת שמים, שאני לא אשה
כשרה, ושאני עצלנית ובעלת גאווה בגלל שאני לא מקבלת
את מה שהוא אומר לי לעשות ובגלל שאני לא מצליחה
להציב גבולות לילדים. הדבורים שלו שוברים אותי ומורידים
אותי בעבודת השם, אין לי בטחון עצמי ואני מִפְּחַדֶּת ומלאה
בספקות האם אני עובדת את השם בצורה נכונה. אשמח
שתעזר לי, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דהנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל יהודית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להגיד לבעלך חד משמעית כי זה לא דרך שיחפש וימצא אצלך רק את החסרונות וכו', ויטיף לך מוסר בכל יום מחדש איך שאת לא שנה לשום דבר וכו'. את צריכה להגיד לו חד משמעית שזו רשעות ואכזריות לדבר ככה עם אשה וכו', ולא התחנתת עמו כדי שיעשה עליך בקרת תמידית, כי זו רשעות ואכזריות מצד הבעל וכו'.

ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו. כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקרם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). אוקירו לנשיכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג). דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא. ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד. וזה יסוד גדול בחסידות ברסלב שהבעל מרחח לעזר לאשתו, ואם הוא רוצה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ולצית אותו, עליו הדבר הראשון לעזר לאשתו בכל המובנים, כי רבנו ז"ל הקפיד על דברים אלו מאד מאד, על אלו שמשפילים את נשותיהם, ומי שהיה לו סכסוף עם אשתו, רבנו ז"ל לא רצה לקבל אותו לגמרי, ולא רצה אפלו לראות אותו.

תראי לבעלך את המכתב הזה, אולי יכנסו בו קצת שכל ודעת לדעת להעריך מה זה אשה.

הקדוש-ברוך-הוא יתפך את הכל לטובה, ונשמע ונתבשר
בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תלח.

**כיצד הגיע ישמעאל לעקדת יצחק,
הרי אברהם גרש אותו למדבר עוד קדם לכן?**

שאלה:

סאת אלון: לכבוד מורנו ורבנו.

התקשיתי בשאלה: כיצד הגיע ישמעאל לעקדת יצחק, הרי
אברהם גרש אותו למדבר עוד קדם לכן? בברכה ותודה, אלון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' חנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלון גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אנחנו מוצאים שאחר כך ישמעאל חזר אל אביו ושמש אותו
מאד, ואמרו חכמינו הקדושים (ילקוט לך לך סימן ע"ו) בשכר יראה שירא
ישמעאל את אביו, לא נתן הקדוש-ברוך-הוא רשות לשום אמה
ומלכות שישלטו בבניו. הרי שלף לפניך שהוא חזר אל אביו.

וכן אנחנו מוצאים כשבאו המלאכים אל אברהם נאמר (בראשית
י"ח ז) "ויתן אל הנער וימהר לעשות אתו", ודרשו על זה חכמינו
הקדושים (בראשית רבה פרשה מ"ח סימן נ"ג) זהו ישמעאל בשביל לזרזו
במצוות; וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ט"ז) עשה ישמעאל
תשובה בימיו; וכן מצינו (ילקוט וירא רמז צ"ח) אמר ישמעאל: עכשו
מקריב אברהם את יצחק בנו לעולה, ואני בנו בכורו היורש. אמר לו

אליעזר: כבר גירשך, אני עבדו משרת אותו ביום ולילה ואני היורש. ורוח הקדש משיבה אותו (בראשית ט"ו ד') "לא ירשך זה" - לא זה יורש ולא זה יורש, הרי ששניהם היו בזמן עקדת יצחק.

הקדוש-ברוך-הוא יאיר את עינינו בתורתו הקדושה.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תלט.

**אנו גרים במרכז, ומחירי הדירות כאן בשמים.
האם כדאי לנו לקנות בית בצפון?**

שאלה:

מאת מורן: לצדיק שלום, ורפואה שלמה לרבנית הצדקת. שמי מורן, אני נשואה ברוך השם ויש לנו שלש בנות. אנו גרים במרכז ביחידת דיור קטנה אותה אנו שוכרים, וברצוננו לרכוש דירה, רק שבמרכז הכל יקר ואין סכוי לקנות שם בית למרות שכל הזמן אומרים שהמחירים ירדו. האם לעבר לצפון ששם המחירים זולים יותר והעקר שיהיה לנו בית? שאלה שניה: לבתי קוראים שילת שרה. האם להוריד לה את השם שילת ולקרא לה רק שרה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל מורן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את ובעלך צריכים להגיע להחלטה סופית איפה אתם רוצים לגור וכו', ותמיד לראות ולהתישב אם באמת תוכלו לשלם משכנתא וכו', כי רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא להיות מפקה, אלא כל דבר

לעשות עם חשבון, ולחיות בִּישׁוּב הַדַּעַת, וְלִכְּנֹן אַחַר יְשׁוּב הַדַּעַת תַּחֲלִיטוּ אִיפֹה אַתֶּם רוֹצִים לְגוֹר, הֶעָקֵר לְשׁוֹמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִיּוֹת פְּזִיזִים כִּדֵּי שֶׁלֹּא תִפְּלוּ בְּפֶחַח שֶׁל חוֹבוֹת וְכוּ'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָכֶם אֶת יְשׁוּב הַדַּעַת וְתִצְלִיחוּ בְּחַיֵּיכֶם.

בְּעֵינֵי הַשֵּׁם 'שִׁילַת' שֶׁהֲרֵבָה נוֹתְנִים אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה לְבֵת, וְהוּא רֵאשִׁי תְּבוּת שְׁוִיִּתִי י' לְנִגְדֵי תְּמִיד זֶה לֹא שֵׁם, וְזֶה גוֹרֵם רַק צָרוֹת לְבֵת, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד חֲזָק, וְהִיא רַק תִּפְּגַע מְזֵה, וְלִכְּנֹן כִּדְאִי לְהִשְׁאִיר רַק שֵׁם 'שְׁרָה' וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכָה.

הַמֵּאחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ה' תמ.

**בְּנֵנוּ סוֹבֵל מֵהַפְּרָעוֹת נַפְשִׁיּוֹת,
וְכִבֵּר לֹא נוֹתֵר בְּנוּ כַח לְטַפֵּל בּוֹ. אֲנֵא עֲזֹר לָנוּ!**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל, חֲנֻכָּה שְׂמַח וְחֹדֶשׁ טוֹב. אֲנַחְנוּ פּוֹנִים אֵלֶיךָ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִטּוּלֵי כַחוֹת וּמְקוּיִם לְמִצָּא בְּתִשׁוּבָתְךָ מִרְפָּא וּמְזוֹר לְכַאֲבֵנוּ הַגָּדוֹל. אֶחָד מֵהִלְדִּים שְׁלָנוּ סוֹבֵל מִפְּרָנוּיָה וּסְכִיזוּפְרָנוּיָה כְּבָר שְׁנַיִם. נִסִּינוּ כָּל מִינֵי טְפוּלִים שְׁעוֹזְרִים רַק לְשִׁלִּישׁ וְלְרִבִיעֵ, וּבִינְתִים הוּא הַתְּבַגֵּר וְכַמוֹבֵן שֶׁלֹּא הִיָּה יָכוֹל לְהִתְחַתֵּן, לִכְּנֹן הוּא גֵר אֲתָנוּ.

הַהִתְנַהְגוֹת שֶׁלוּ בְּלַתִּי צְפוּיָה וּפְתָאוּם כְּשֶׁהוּא מִתְחִיל הַתְּקַף הוּא מְשִׁתּוֹלֵל, צוֹעֵק וְשׁוֹבֵר דְּבָרִים. כָּל הַשְּׁנַיִם סְבָלְנוּ בְּדַמְמָה, אֶף כַּעַת אֲנִי וְאִשְׁתִּי כְּבָר לֹא צְעִירִים וְאֲנַחְנוּ מְרַגִּישִׁים שְׂאִין לָנוּ עוֹד מֵאִיפֹה לְשֹׂאב כַח כִּדֵּי לְהַמְשִׁיךְ וְלְטַפֵּל בּוֹ.

אֲנֵא, כְּבוֹד הַצַּדִּיק, רוּחְנוּ נִשְׁבְּרָה וְאִין לָנוּ שְׂמַחַת חַיִּים. תַּעֲזֹר לָנוּ בְּבִקְשָׁה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, כ"ט כסלו ה' דהנפה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שזו הצרה הכי גדולה, ובני אדם לא יכולים בשום פנים להבין איך הורים יכולים להחזיק מעמד עם בן כזה בבית. ובאמת אין על זה שום תרופה אלא לדם ולשתק, כי בגיל מבגר מאד קשה להכניס אותו במוסד סגור וכו', הן מחמת שלא יקבלו אותו וזה עולה הון תועפות, והן מחמת שההורים מחברים אליו רגשית, ואין להם את האמץ לעשות את זה, ולכן צריכים לסבל וכו', ואף שזה קשה מאד מאד, עם כל זאת צריכים לזכור טוב טוב מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.) כל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בו מדכאו ביסורין, ואם קבלם יראה זרע יאריך ימים.

צריכים לסבל ולשתק וכו', ולסבל ולשתק וכו', כמאמרם ז"ל (ברכות ס"ב.) קבלה דיסורא שתיקוּתא - העצה לקבל את היסורים רק לשתק ולא להתלונן חס ושלום על הקדוש-ברוך-הוא, כי מה אנחנו יודעים ומבינים וכו' למה זה באה עלינו צרה כזו, צריכים רק לזכור מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא כי תצא) צריך האדם להחזיק טובה להקדוש-ברוך-הוא בזמן שהיסורין באין עליו, למה? מפני שהיסורין מושכין את האדם להקדוש-ברוך-הוא; כי כשאדם שבור לגמרי, אז הוא פונה רק אליו יתברך, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי) אשרי אדם שנגעו בו יסורין וכבש רחמיו ולא קרא תגר.

את היסורים האלו אי אפשר להסביר לשום בן אדם שלא עבר את זה וכו', עד כדי כך שאמר החזון איש זכותו יגן עלינו שמי שיש לו בביתו בן או בת עם מחלת נפש וכו', או תסמנת דאון וכו', ראוי לקום לפניו כמו שקמים לפני איש מבגר או לתלמיד חכם, כי הצער והיסורים והמרירות שעוברים ההורים עם ילדים כאלו זה

בלתי אפשרי להסביר בשכל אנושי, וזה הצער הכי גדול שרק יכול להיות, שלא יכולים לרפאות וכו'.

ולכן אתה ואשתך מרחמים להתחזק בהתחזקות עצומה, ואף שזה מאד מאד קשה, כי סוף כל סוף יש הרבה דברים שאדם לא יודע על מה זה בא לו, אף חכמינו הקדושים אמרו (מכילתא יתרו) היסורין מרצים יותר מן הקרבנות, שהקרבנות בממון והיסורין בגוף; ואמרו (ספרי ואתחנן) יהא אדם שמח ביסורין יותר מן הטובה, שאלו אדם בטובה אין נמחל לו עוון שבידו, וביסורין נמחל לו; ובודאי מי שיש לו חולה כזה בתוך ביתו, את פני הגיהנם הוא כבר לא יראה, כי יש לו את הגיהנם בזה העולם רחמנא לישזכן, וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט איוב רמז תתק"ח) איוב, אלולא לא קרא תגר כשבאו עליו יסורין, כשם שאומרים עכשו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, כך היו אומרים אלהי איוב וכו'; אבל איוב לא היה יכול לעצר את עצמו, והצרך מרב יסוריו לדבר כלפי מעלה וכו' וכו', רואים מזה שגם על אברהם יצחק ויעקב עברו יסורים מרים וקשים מאד, ועקר מעלתם שלא קראו תגר כלפי מעלה, אלא סבלו את יסוריהם בדממה, וחכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה צ"ד סימן ה') אין הקדוש-ברוך הוא מיחד שמו על בריה כשהוא חי אלא על בעלי יסורין.

הקדוש-ברוך הוא יתן כחות הנפש לה ולאשתך להחזיק מעמד ולא להשבר, ואף שזה קל להגיד, עם כל זאת אם נגזרה על האדם צרה כזו, מאד מאד קשה לצאת מזה.

יעזר הקדוש-ברוך הוא שהחיים שלכם ישתנו לטובה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לה חנפה שמח...

ה' תמא.

האם חנה ושבעת בניה אכן קבורים במערה בצפת?

שאלה:

מאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש!

באתי לשאל על מערת חנה ושבעת בניה המצויה בבית העלמין בצפת: האם אכן זהו המקום, שהרי מסתבר שהמעשה ארע בירושלים ואיך נקברו בצפת? וכן בספר קב הישר מובא הספור שהאריז"ל ותלמידיו היו ליד ציון הנביא הושע, ומדוע לא הזכרה גם מערת חנה וילדיה הממקמת ליד זה כידוע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל דבר שגלה האריז"ל כך הוא, ואף שיש דברים שאנחנו לא מבינים וכו' זה מקצת דעתנו וכו'. האריז"ל הראה שעל ההר ממול הציון של הושע הנביא קבורים כפלים כיוצאי מצרים וכו', וגם שם יש מערה שנקברו חנה ושבעת בניה, וכך מקבל שזה מהאריז"ל, ולכן אם קבלה נקבל וכו'.

לדעתי היה טוב מאד שתמצא לך פנה שקטה באיזה בית הכנסת צנוע ותעשה לך שעור במשניות כסדרן, ותחיל מהתחלה וככה תלמד פרק אחר פרק עד שתזכה לסיים ששה סדרי משנה ותתחיל עוד פעם, וכן תעשה עם ש"ס - שתקח מסכת ברכות ותתחיל לגרס דף אחר דף עד שתסיים מסכתא אחר מסכתא, ותזכה לסיים את כל הש"ס, וכן תעשה עם ד' חלקי שלחן ערוך ללמד כסדרן, ואם תרצה גם זהר ותקוניים מה טוב ומה נעים, וכך תזכה לסיים פעמים אין

מספר ששה סדרי משנה, ואת כל הש"ס, וד' חלקי שלחן ערוה, וזהר ותקונים וכו' וכו', וזה מה שתקח עמך, ויתר הדברים מה אכפת לך אם זה ככה או ככה וכו'.

אני חושב שצריכות להיות לך דאגות אחרות וכו' וכו' - תמיד לחשב על התכלית הנצחית, וחקמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה נ"ט סימן ב') על הפסוק (משלי ל"א) "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" - "עז והדר לבושה" - של תורה, "ותשחק ליום אחרון" - אימתי היא שוחקת? מתן שכרה לעתיד לבוא; וכן אמרו (שמות רבה פרשה ג"ב סימן ג') אימתי התורה משחקת למי שהוא עמל בה? ליום אחרון, הוי "ותשחק ליום אחרון"; כי אז ביום האחרון של האדם שלמד כל יום תורה, אפלו שעבר עליו מה שעבר, הוא שוחק מכל העולם בל, תכניס את זה טוב טוב בלבך.

המאחל לך חדש מברך וחנוכה שמח...

ה' תמב.

**אנו שוקלים לפתח עסק במקום מרכזי ברחובות.
האם כדאי לנו לעשות זאת?**

שאלה:

מאת צפורה יוסי: שלום לכבוד הרב.

אנו רוצים לפתח עסק של שוארמה הקשורה לרשת בורגרים בפארק המדע ברחובות. ההשקעה בפתחת העסק נעה סביב 400,000 ש"ח, והעסק יהיה על בסיס כשרות של הבית יוסף.

אנו מבקשים את עצתו של הרב: האם כדאי לנו להתחיל בתהליכים להקמת העסק? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל צְפוּרָה וְיוֹסֵי שְׁיָחִיו

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְכֶם.

לְדַעֲתִי לֹא כְדָאֵי לָכֶם לְהַכְנִס בְּעֶסֶק הַזֶּה שְׁלֹא רַק שׁוּזָה לֹא רוּחַ, אֲלֵא תַפְסִידוּ אֶת כָּל הַפְסָף, וְתִכְנְסוּ בְּחֻבּוֹת גְּדוּלִים וְכוּ', וְלָמָּה לָכֶם לְהַכְנִס בְּזֶה? הֲרֵבָה פְּעָמִים הָאָדָם לֹקַח עַל עֲצָמוֹ דְּבָרִים יוֹתֵר מִכַּחַ וּמִסְתַּבֵּף אַחֵר כֶּף בְּגִדוֹל, וְלָכֵן הִחָרַם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ וְכוּ', וּמִסְתַּכֵּל בְּרֹאשׁ מַה יִּהְיֶה בְּסוּף וְכוּ', כִּי בְּמִקּוּמוֹת גְּדוּלִים כָּאֵלוֹ וְכוּ' יֵשׁ תְּמִיד הֲרֵבָה מִתְחַרְרִים וְכוּ', וְאַחַד קוֹבֵר אֶת הַשָּׁנִי, וְלָכֵן הֵכִי טוֹב לְפִתּוֹחַ חֲנוּת בְּמִקּוּם צְנוּעַ.

וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (קִידוּשֵׁין פ"ב:): שְׁאִין אוּמְנוֹת שְׁאִין בָּהּ עֲנִיּוֹת וְעֲשִׁירוֹת, שְׁלֹא עֲנִיּוֹת מִן הָאוּמְנוֹת וְלֹא עֲשִׁירוֹת מִן הָאוּמְנוֹת, אֲלֵא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ, וְלָכֵן כְּדָאֵי לְפִתּוֹחַ עֶסֶק בְּמִקּוּם שְׁאִין שְׁמָה דְּבַר כְּזֶה, וְלִבְקֵשׁ הֲרֵבָה רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִצְלִיחוּ בְּגִדוֹל.

הַמְּאַחַל לָכֶם חֲדָשׁ מְבָרָךְ וְחֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

ה' תמג.

הַחֲזָרַת יְלָדֵי הַבֵּיתָה תְּלוּיָהּ בְּיוֹעֵץ נְשׂוּאִים רְפוּרְמֵי וְכוּפָר.
כִּיצַד עָלֵי לְפַעֵל?

שאלה:

מאת יעל: כִּיצַד עָלֵי לְהִתְמוּדָד עִם מְטָפֵל וְיוֹעֵץ נְשׂוּאִים רְפוּרְמֵי כּוּפָר וּמְחַטֵּאֵי הָרַבִּים שְׁמוֹחֵיבִים לְלַכֵּת אֵלָיו וּשְׁבַמְלָתוֹ תְּלוּיָהּ הַחֲזָרַת יְלָדֵי מוֹשְׁפָחוֹת אוּמְנוֹת? יַעֲלֵ.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חודש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל יצל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להציל את הילדים שלך, ולכן תעשי עם חכמה גדולה מאד כדי שהילדים יחזרו אליך, והחכם מכל אדם אמר (משלי כ"ד ו') "כי בתחבולות תעשה לך מלחמה ותשועה ברב יועץ", וטוב מאד שהכל יהיה בתאום עם עורך דין שלא תסתבכי עם החק, אבל צריכים לשמר מאד מאד מקלפות כאלו שבקלות יכולים לעשות לך שטיפת מח, כי מי שכוּפּר וכו' מראה לדעת שאין לו שכל כלל וכו'.

ולכן את צריכה לשמר מהפתויים שלו וכו', עם כל זאת את צריכה לעשות כל מה שביכולתך להציל את הילדים שלך, אבל רק עם עורך דין, כי אני נגד לעבר על החק, כי דינא דמלכותא דינא.

המאחל לך חדש מברך וחנוכה שמח...

ה' תמוז.

**אני מוסר בביתנו שיעור שבועי לנשים.
האם להפסיק את השיעור?**

שאלה:

מאת נעם: בחסדי השם זכינו אשתי ואני להגיע ליבנאל בשבת האחרונה שהרב היה בארץ ישראל, ולהתארח בקהלה הקדושה אחרי הרבה זמן שרצינו. ברוך השם השבת נפלה גם על יום הנשואים הראשון שלנו.

יש לנו שאלה: פעם בשבוע אני מעביר בביתנו שיעור לנשים בנושא שמירת הלשון. קראתי בתשובות שלכם שלא ראוי

לאיש להעביר שיעור לנשים, אך עדין לא מצאנו אשה שתוכל להעביר את השיעור. האם עדיף לבטל את השיעור לגמרי? בנוסף, נשמח מאד לברכה מהרב ללדה קלה עבור אשתי שנמצאת בחדש הששי להריון, וגם לברכה שאזכה לשמח ולחזק את אשתי בכל יום מחדש, כי לפעמים אני שוכח שזו חובתי. יהי רצון שתזכו לרפואה שלמה וכח רב להמשיך לפעל למען חזק עם ישראל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חודש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נעם נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אשתך תשב על ידך בעת שאתה מוסר שיעור בביתך לנשים אזי אין בעיה, אבל לבד יש בעיה רצינית, כי גבר לבד אסור לו לתת הרצאות לנשים בפרט בדירה פרטית, כי זה גם כן אסור יחוד, וצריכים לשמר על זה מאד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לאשתך שהכל יעבר בקלות, וכן שהיא תלד בקלות, רק שתהיה רגילה לומר בכל יום שמות הצדיקים שמאד מסגלים ללדה קלה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמר בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שהיא יודעת בעל פה, כגון אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שרק זוכרת שתהיה רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך שתאמר את התפלה הזאת, ותראה שתלד בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים, שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

ראה למטר את נפשך לעזר לאשתך שזו מצוה גדולה מאד מאד, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה.

המאחל לך חדש מברך וחנפה שמח...

ה' תמה.

**אני נמצאת בתוך 30 ימי האבל על אמי.
האם מתר לי לצאת מהבית בתקופה הזו?**

שאלה:

מאת יפה: אני נמצאת בתוך 30 ימי האבל על אמי זכרונה לברכה. האם בזמן הזה מתר לי לצאת מהבית וללכת לחברות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חודש טבת ו' דחגכה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֵל יִפָּה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּהַחֲלֵט מִתּוֹר לָךְ לְצֵאת מֵהַבַּיִת וּלְלַכֵּת אֶל חֲבֵרוֹת, הֶעֱקַר צְרִיכִים
לְשָׁמֵר לֹא לְלַכֵּת לְמַסְבוֹת פְּרוּעוֹת עִם מוֹזִיקָה וְכוּ', שְׁזָה אָסוּר.

אֶת צְרִיכָה לְהַתְחַזֵּק בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עֵז, וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמֶךָ
צְנִיעוּת, וּלְהִרְבּוֹת בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים, כִּי שֵׁם בְּשָׂמִים זֶה מְאֹד
מְאֹד חָשׁוּב לְנַפְטֵר מֵהַשְׁהִלְדִּים עוֹשִׂים כְּאֵן לְמִטָּה בְּשִׁבְלֵוֹ.

וְסִפֵּר צְדִיק אֶחָד שְׂאָבִיו נִפְטֵר וּבָא אֵלָיו בְּכָל פַּעַם בְּחֵלוֹם וּבְכָה
בְּבִכּוּיֹת "בְּנִי לָמָּה אֲתָה לֹא שׁוֹלַח לִי חֲבִילוֹת?" וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה חֲזוֹר
עַל עֲצָמוֹ הִרְבָּה פְּעָמִים, וְהוּא לֹא יָדַע אֵיזָה חֲבִילוֹת הוּא רוֹצֵה, אֲזִי
הִתְחִיל לְבַקֵּשׁ הִרְבָּה אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִגְלֶה לוֹ מָה אָבִיו רוֹצֵה
מִמֶּנּוּ, אֲזִי פַעַם חָלַם שְׂאָבִיו מְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ אֲנִי צְרִיךְ פֹּה חֲבִילוֹת שֶׁל
מִצְוֹת וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים שְׂאֲתָה תַעֲשֶׂה לְמִטָּה, וְזֶה יוֹעִיל לִי פֹה לְמַעֲלָה
בְּשָׂמִים.

וְלִכֵּן כָּל מֵה שְׁעוֹשִׂים לְזִכּוֹת הָאֵמָּה זֶה מַעֲלָה אוֹתָהּ מַעֲלָה
מַעֲלָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרְךָ וְחַגְכָּה שְׂמַח...

ה' תמו.

**האם רבנו נחמן מברסלב באמת מכר את ביתו
כדי לנסע לארץ ישראל?**

שאלה:

מאת אליהו: שלום לצדיק הקדוש!

בספר שבחי הר"ן מספר שרבנו נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו רצה לנסע לארץ ישראל, אף לא היה לו ממון עבור כף, ואמר שבתו תהיה משרתת ואשתו מבשלת ואת הבית ימכר כדי שיהיה לו עבור הוצאות הנסיעה הקדושה. האם הדברים האלו אכן ארעו? הרי מובא שם שאנשי שלומנו קבצו ממון עבור רבנו, אז כנראה שלא מכר את הבית. אשמח לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל ראה במקום שראה וכו', והשיג במקום שהשיג וכו', שצריך לנסע לארץ ישראל, ולפני שהתחיל לנסע אמר בפרוש "עכשו תראו שהסמ"ך-מ"ם יערבב את כל העולם כלו שאני לא אגיע לארץ ישראל, אף על פי כן אני הולך למסר את נפשי ולבוא לארץ ישראל", וכן היה, שאז פרצה מלחמת העולם עם ופולאון שהלך לכבש את כל העולם וכו', והיתה סכנה גדולה לנסע וכו', וכן לא היה לרבנו ז"ל אפלו פרוטה לפרטה בשביל הנסיעה, ולכן אמר מה שאמר וכו', עם כל זאת אנשי שלומנו דאגו והשיגו לו את הכסף להוצאת הנסיעה.

ורבי אברהם בן רבי נחמן מטולטשין זכרוננו לברכה עמד בדיוק על נקדה זו - איך יכול להיות שרבנו ז"ל רצה דוקא לנסע לארץ ישראל והוא דחק את השעה וכו', בשעה שרבנו ז"ל למד אותנו

לא לדחוק את השעה כלל וכו', רק לחכות ולצפות עד שיהיה בידו להוציא מהכח אל הפעל מה שהוא צריך? וכו', ורבנו ז"ל בענין הנסיעה אל ארץ ישראל דחק את עצמו מאד מאד עד שרצה להפקיר את אשתו ואת ילדיו העקר להיות בארץ ישראל וכו', ותרץ מה שתריך וכו'.

והתמצית, כי דיקא בארץ ישראל שם זוכים להגיע אל השלמות של תכלית השלמות וכו', ובפרט לאריכות אפים כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה) שבארץ ישראל זוכים להגיע לשלמות אריכות אפים שהיא המדה הכי יקרה שאדם צריך לזכות לזה שיזכה להיות סבלן וכו', ובשלמות יגלה זאת משיח צדקנו לכל העולם כלו, כי המדה היקרה הזו של סבלנות שאדם סובל על כל מה שעובר עליו ולא מגיב וכו' וכו' זו המדרגה הכי עליונה שרק יכולה להיות וכו', ומי שמתנהג ככה החיים שלו חיים טובים ונעימים, כמו שאמר החכם מכל אדם (משלי ט"ז) "טוב ארץ אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר", כי יותר קל לכבש עיר מלכבש את עצמו לא להיות בכעס ובקפידות. וכלל זה צריכים תמיד לזכור - שהסבלן הוא המנצח בכל דבר, ולכל זה זוכים בארץ ישראל, ולכן אומר רבנו ז"ל שבשביל זה רצה משה רבנו להכניס לארץ ישראל ששם זוכים לשלמות אריכות אפים שהיא המדה של סבלנות.

המאחל לך חדש מברוך וחגכה שמח...

ה' תמוז.

**עברתי ילדות קשה, ומאז קשה לי לאהב ולכבד את אמי.
מה עושים?**

שאלה:

מאת נעמי: שלום וברכה לכבוד הצדיק.

רציתי לשתף את כבוד הרב במצוקתי - גדלתי עם הורים שלא ידעו לתת לילדים מה שהם צריכים על מנת לגדל בצורה בריאה, הן מבחינת הצרכים הפיזיים והן מבחינת הצרכים הנפשיים, ולצער הרב כיום אני לא אוהבת את אמי. למרות הכל, מאז שחזרתי בתשובה השתדלתי לכבד אותה ללא קשר למה שאני מרגישה אליה, אך לאחרונה אני מרגישה שהשנאה שלי אליה גוברת ואפילו לשמע את קולה בטלפון קשה לי.

אני חיה רגיל, אבל ברקע יש לי פחד סמוי וסתירה פנימית בנפש - מצד אחד אי אפשר להאשים אותי שאני חשה כך כלפיה, ומצד שני מה יהא על יחסי עם ילדי שלי? אני מצדי כן משתדלת להיות אמה טובה, האם גם הם יחווו כך כלפי אף על פי שאני לא מתנהגת כמוה? מצד אחד יש לי רגשות אשמה שאני לא אוהבת אותה, ומצד שני אני חושבת שהיא האשמה בכך שאני לא אוהבת אותה, ומצד שלישי מצוי בי תמיד הפחד הזה שמא אני אקבל אותו הדבר מילדי...

לאחרונה אני מאבדת את הסבלנות ממש מהר כלפיה, ואם פעם כשהיא הייתה אומרת לי משהו מעצבן הייתי מבליגה ומכבדת אותה למרות הכל, היום אני פשוט מרגישה שאין לי סבלנות אליה, אפילו לשיחות קצרות. אני שונאת את עצמי על כך ומרגישה שאני ילדה רעה, אך לא יודעת איך נתן לשנות את הרגשתי כלפיה.

אני מקווה שכבוד הרב מבין את הבלבול שלי ואת השאלה שלי

ויוכל לעשות לי סדר בדברים. בתודה מראש ובברכת רפואה
שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל נעמי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל ילדים שעבר עליהם בחיים מה שעבר וכו', או שחיו
במצוקה וכו', או שהתעללו בהם פיזית וכו' או מלולית וכו', יש להם
שתי דרכים לפניהם: א. או שנשברים לגמרי ומתיאשים מהחיים וכו',
ונשארים ממרמרים כל החיים וכו', ונושאים את הצלקת על הלב
כל החיים וכו'. ב. אדרבה, הם נבנים מזה ואומרים לעצמם אני אלך
בדיוק אחרת עם הילדים שלי, מה שעשו לי אני אעשה דוקא אחרת
לילדי, אני אתן להם את התשומת לב הכי גדולה, אני אעזר להם במה
שאני רק יכול, אני אפנק אותם וכו' וכו'. ולכן תצאי מעצמך ואל
תבלבלי את עצמך עם העבר וכו', כי העבר אין והעתיד עדין וכו',
תשכחי מה שעשו לך, ואת תשתדלי להיות אמא טובה לילדים שלך,
ותבני אותם, ועל ידי זה יהיה להם בטחון עצמי, וכל מה שעשו לך
תעשי בדיוק ההפך, ואז תצליחי.

לגבי האמא, אף שכואב לך מאד מאד אבל אסור לך להתחזף
נגדה, כי מסכנה היא לא ידעה איך לגדל אותך וכו', ומזה יצא מה
שיצא, ולכן תשכחי מהעבר, ותסתכלי רק קדימה, ועל ידי זה תצליחי
בחינה, והתורה הקדושה מתחילה עם האות ב' שסגורה מאחורנית,
מלמעלה ומלמטה, ופתוחה רק מקדימה, להורות שאדם אסור לו
להסתכל אחורנית, ולא להסתכל למעלה ולא למטה, אלא קדימה,
שזה 'בראשית' - להתחיל בכל פעם מחדש, ודיקא כך מצליחים
בחיים לשכח תמיד את העבר.

העקר אל תהיי מבלבלת כלל, רק תרגילי את עצמך לדבר אל

הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה פזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל.

המאחל לך חדש מברך וחננה שמח...

ה' תמח.

**הייתי אצל מיסטיקן שעוזר לאנשים בזוגיות.
מה דעתו של הרב על אנשים כאלו?**

שאלה:

מאת גליה: שלום לכבוד הרב וברכת בריאות ואריכות ימים לרב ולרבנית.

לפני שלשה שבועות קבלתי גט לאחר שנתיים של יסורים. הורי שחוו אתי זאת ותמכו בי ללא הפסק נמצאים בלחץ גדול מאד שאמשיך הלאה, ובצדק, ואני מתפללת לבורא עולם שישלח לי זוג הגון שיהא לעגן לי ולבתי.

אמי מציעה לי כל מיני הצעות, ומתוך כבוד אהבני נענית לה. לא מזמן היא נתנה לי טלפון של אדם מהצפון אשר מיעץ ללא תשלום לפי השם של האדם. אינני יודעת מיהו ומהם יכולותיו. לאחר שיחה אתו בה נתן לי לבצע שלושה דברים ולאחריהם לחזור אליו, תחושתי לא היתה נוחה - הוא בקש שאשבר את טבעות הנשואין, שאטבל במקוה 51 פעמים ושאפטר מ-11 קמעות שברשותי - בהם קמע של הרב, ספר תהלים קטן ותכשיטים.

כאמור, תחושתי לא נוחה מכה, אך אני לא רוצה לגרם עוד צער לאמי. ברור לי כי תפלה לבורא עולם היא המענה האמיתי, וכך אני עושה בכל יום. אודה לכבוד הרב על חזת

דעתו בענין: האם יש בדברים מסוג זה עזרה או שמא זו
עבודה בעינים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל גליה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה עכשו להתחזק ולהתאושש ממה שעברת בחיך וכו',
ולכן אל תפנסי בלחץ ושאר אחד לא ילחיץ אותך שאת מוכרת
כבר להתחתן וכו', ואף שהאמא רוצה רק את הטוב שלך וכו', הטוב
שלך הוא שתנוחי בשקט ותחזרי אל עצמך.

בענין שהאמא שולחת אותך לאיזה שקרן רמאי צבוע וכו', אין
בזה שום ממש והכל עבודה בעינים, וצריכים לשמר מאד מאד מאלו
האנשים שמדברים ככה, ולא חסרים היום רמאים וצבועים שעובדים
על בני אדם בכל מיני תכסיסים, ובפרט כשמוצאים קרובות וכו',
אנשים שנמצאים במצוקה שבקלות יכולים לעבד עליהם וכו'. ולכן
דעי לך שהכל הבל הבלים ואין בזה שום שחר, והכל לצנות אחת
גדולה, ואוי להם לבני אדם שהולכים שולל אחר 'מקבלים' כאלו
שרק עובדים על בני אדם, והם בעצמם בורים ועמי הארצות וקלים
ופוחזים וכו' וכו', ואשרי מי שבורח מהם.

העצה היחידה שאני יכול לתת לך שזו העצה הכי טובה והכי
קלה - שתרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כמו שגלה
לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן פ"ד) שהפתח להכנס אל הקדוש-
ברוך-הוא זה הפה; אדם צריך להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-
ברוך-הוא, ולספר לו יתברך כל מה שמעיק ומציק לו, ולבקש ממנו
יתברך כל מה שצריכים, וכל תפלה, כל תחנה, וכל בקשה נשמעים
ונתקבלים בשמים, אך חכמינו הקדושים אמרו (דברים רבה פרשה ב' סימן
י"ז) על הפסוק (דברים ד' ז') "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרבים אליו

בְּהוֹי"ה אֶלְקִינוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֵלָיו, מֵהוּ בְּכָל קְרָאנוּ אֵלָיו? אָמְרוּ רַבָּנֵי:
 יֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְאַרְבָּעִים יוֹם, מִמִּי אֵת לְמַד? מִמֶּשֶׁה, דְּכָתִיב (דְּבָרִים
 י"ה) "וְאֵתְנַפֵּל לִפְנֵי הוֹי"ה אַרְבָּעִים יוֹם" וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לִכ' /
 יוֹם, מִמִּי אֵת לְמַד? מִדְּנִיָּאל, דְּכָתִיב (דְּנִיָּאל י') "לָחֶם חֲמֻדוֹת לֹא אֶכְלֹתִי
 עַד מְלֹאת שְׁלֹשֶׁת שָׁבָעִים יָמִים וְאַחַר כֵּן אָמַר הוֹי"ה שְׁמַעַה הוֹי"ה
 סְלַחָה" וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְשִׁלְשָׁה יָמִים, מִמִּי אֵת לְמַד? מִיוֹנָה,
 דְּכָתִיב (יוֹנָה ב') "וַיְהִי יוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּג" וְגו' וְאַחַר כֵּן "וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה
 אֶל הוֹי"ה אֱלֹהָיו מִמְּעֵי הַדָּגָה". וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְיוֹם אֶחָד, מִמִּי
 אֵת לְמַד? מֵאַלְהֵוּ, דְּכָתִיב (מְלָכִים א' י"ח) "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר"
 וְגו'. וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁנַעֲנִית לְעוֹנָה, מִמִּי אֵת לְמַד? מִדָּוִד, דְּכָתִיב (תְּהִלִּים
 ס"ט) "וַאֲנִי תְּפִלְתִּי לְךָ הוֹי"ה עַת רְצוֹן". וְיֵשׁ תְּפִלָּה שְׁעַד שְׁלֹא יִתְפַּלֵּל
 אוֹתָהּ מִפְּיֹ - הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יַעֲנֶה, שְׁנֹאֲמַר (ישעיה ס"ה) "וְהָיָה טָרֶם
 יִקְרָאוּ וְאֲנִי אֶעֱנֶה".

הֵינּוּ בְּתְפִלָּה צְרִיכִים הַרְבֵּה סְבָלָנוֹת, אָבָל סוּף כָּל סוּף אִם
 מִמְּשִׁיכִים לְהַתְּפַלֵּל רוֹאִים נִסִּים וְנִפְלְאוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרֵךְ וְחֲנֻפָה שְׂמֵחַ...

ה' תמט.

**יֵשׁ לִי הַרְבֵּה חוֹבוֹת. הָאֵם כְּדָאִי לִי לִמְכַר אֶת הַבַּיִת
 לְקַנּוֹת בַּיִת זוֹל יוֹתֵר?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂמוּאֵל: יֵשׁ לִי חוֹבוֹת לְאֲנָשִׁים פְּרֻטִיִּים וְגַם לְבִנְךָ, וְכַעַת
 אֲנִי עוֹמֵד לִמְכַר אֶת הַבַּיִת כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְקַנּוֹת בַּיִת אַחֵר יוֹתֵר
 זוֹל שְׁנִמְצָא בְּאִזּוֹר פְּחוֹת טוֹב. הָאֵם מְכִירַת הַבַּיִת עַל מְנַת
 לְהַחֲזִיר חוֹבוֹת הוּא צֶעֶד נְכוּן? חָשׁוּב לִי מֵאֵד לְשַׁמֵּעַ אֶת
 דַּעְתְּכֶם לִפְנֵי הַצֶּעֶד שְׂאֲנִי חוֹתֵם עַל חוֹזָה הַמְּכִירָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׂמוּאֵל נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אָדָם צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר מְטַעֲיוֹת בְּחַיִּים, לְפַעֲמִים נִדְמָה לוֹ לַעֲשׂוֹת מִשְׁהוּ כְּדֵי לְהַנְצִיל מֵהַצָּרָה שְׁלוֹ וְכוּ', וְנִכְנָס בְּצָרָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה וְכוּ'.

וְלִכֵּן הֵכִי טוֹב לְשָׂאֵל יוֹדְעֵי דְבָר שֶׁהֵם בְּקִיָּאִים בְּדַבְרֵים אֱלוֹ, אֵל תְּהִיָּה פְּזִיז, אֲלֵא תִתְיַעַץ עִם מִי שְׁבָקִי בְּנִדְלָ"ן, כְּמוֹכֵן שְׁלֵא לְשָׂאֵל מִתּוֹךְ בְּנִדְלָ"ן כִּי הוּא מְכֻוֹן רַק לְטוֹבַת עַצְמוֹ, וְהוּא יִתֵּן לָךְ עֲצַת אַחִיתִּפֶּל כְּדֵי לְהַפִּיל אוֹתְךָ יוֹתֵר בַּפֶּח, צְרִיכִים לְשָׂאֵל מִי שֶׁהוּא בְּקִי בְּדַבְרֵים כְּאֵלוֹ בְּמִשְׁכַּנְתָּאוֹת וְכוּ', וְאִיךָ זֶה הוֹלֵךְ וְכוּ', וְכִכְּר אָמַר הַחֶכֶם מְכַל אָדָם (מְשָׁלִי י"א י"ד) "בְּאֵין תַּחֲבָלוֹת יִפֹּל עִם וּתְשׁוּעָה בְּרַב יוֹעֵץ", וְלִכֵּן כְּדֵאִי לָךְ לְהִתְיַעַץ עִם מִי שְׁבָקִי בְּזֶה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחַם עָלֶיךָ וְיוֹצִיא אוֹתְךָ מִכָּל הַחֻבוֹת, כִּי הַחֻבוֹת הוֹרְסִים אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מִמּוֹן סִימָן ע"ז) מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בְּמַהִירוֹת בְּלֵי יָשׁוּב הַדַּעַת נַעֲשֶׂה בְּעַל חוֹב; וְאָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּשׁוּבָה סִימָן מ"ו) מִי שֶׁרוֹצֵה לְשׁוּב יִזְהַר מִלְּהִיּוֹת בְּעַל חוֹב.

הַמֵּאחַל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרְךָ וְחַנּוּכָה שְׂמַח...

ה' תנ.

**הרב אמר שאסור להאמין באף אחד.
האם אין בעולם אנשים טובים?**

שאלה:

סאת רובי: לכבוד הרב שלום.

ראיתי שהרב כתב כמה וכמה פעמים לאנשים "אף אחד לא יבין אותך ולא ירחם עליך ואל תטעה שיש לך אוהבים שמבינים אותך ורוצים לעזר לך". האם אין בעולם אנשים טובים ואוהבים שרוצים לעזר לאדם במצוקה?

תשובה:

בעזרת השם בתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רובי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערי הרב זו המציאות, אדם אסור לו לבטח בשום בן אדם, כי כך אמר הנביא (ימיה י"ז ה') "כה אמר הוי"ה ארוך הגבר אשר יבטח באדם ושם בשר זרעו ומן הוי"ה יסור לבו", ולכן צריכים מאד מאד לשמר מבני אדם, ולצערנו הרב אנשים שמראים את עצמם הכי קרובים לו, הם יקברו אותו הראשונים, ולכן בודאי צריכים לשמר מבני אדם כי הם עלולים להכי גרוע, וזו המציאות המרה, ולכן אשרי האדם שבוטח רק בו בתברך, כמו שכתוב (שם ז') "ברוך הגבר אשר יבטח בהוי"ה והיה הוי"ה מבטחו".

בודאי יש אנשים טובים שעוזרים לזולת, אבל אין הרבה כאלו, וצריכים לשמר מבני אדם שבקלות הם יכולים לקבר אותך חי, וכך פרשתי את מאמר התנא הקדוש (אבות פרק ב') הווי זהירין ברשות, שאין מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן. נראין כאוהבין בשעת הנאתן, ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו; בדברים של רשות תהיו

זהירים מאד מאד, כי לצערנו הרב כלם רמאים ועובדים על הזולת, ומה שאתה רואה שאחד חונף אותך ומקרב אותך, דע לך "שאינ מקרבין לו לאדם אלא לצרך עצמן" - זה שמקרב אותך זה רק מפני שרוצה לנצל אותך לצרך עצמו. "נראין כאוהבין בשעת הנאתן" - ומראה את עצמו כאלו הוא אוהב אותך, כל זמן שיש לו הנאה ממה, וכל זמן שיכול לסחט אותך, ולעבד עליך, ועליו הראיה "ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו" - כשאדם בצרה ובדחק, אז אף אחד לא בא לעזר לו, ובזרחים ממנו, ולכן אוהב טוב זה מי שעוזר לי בעת שאני נמצא בצרה, זה נקרא אדם טוב וחבר טוב.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שנזכה להיות מהאנשים האלו שרק עושים טובות לאחרים.

המאחל לך חדש מברך וחנוכה שמח...

ה' תנא.

האם כדאי לפרסם לכלם את סגלת המקוה ביבנאל?

שאלה:

טאת נחמה: לכבוד מוהרא"ש שליט"א.
שמעתי על מקוה הטהרה ביבנאל שמסגל לפקידת עקרות.
האם רצוי לפרסם את זה בארגונים שעוזרים לחשוכי בנים
כדי שהם יכולים לספר על זה לאנשים שפונים אליהם?
בנוסף, אני אישית מכירה אנשים שמחכים לילדים, האם
לספר להם על המקוה הזה אפילו אם לא בטוח שהם יאמינו
בזה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חודש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל נחמה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

המציאות מראה שכך הוא זה שהמקוה שנבנה על ידי חסידי ברסלב ביבנאל מסגל להפקד בזרע של קימא, כי המקוה הזו נבנה במסירות נפש הכי גדולה שרק יכולה להיות, וכל דבר שבא במסירות נפש יש בזה סגלה נפלאה, והמון נשים נפקדו על ידי טבילה במקוה זה, כי אי אפשר לתאר ולשער איך המקוה הזו נבנה בארץ ישראל בזמנינו אלו במסירות נפש הכי גדולה כמו ברוסיה לפני שמונים-תשעים שנה בלי שום גזמא כלל, ולכן כל דבר שבא במסירות נפש יש לזה סגלה גדולה, והעקר הוא האמונה להאמין בזה, ותהלה לאל המון נשים נפקדו דיקא על ידי טבילה במקוה זה, וזו מציאות.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך חודש מברך וחנוכה שמח...

ה' תנב.

**האם כהנים יכולים להפגס לקברות צדיקים
שאין לידם קברים נוספים?**

שאלה:

סאת אוריאל: לכבוד קדשת האדמו"ר שליט"א, אחולי
בריאות איתנה ונחת.

האם כהנים יכולים להפגס לקברות צדיקים שקברם בודד
ואין לידם קברים נוספים כגון רחל אמנו, רבי מאיר בעל הנס,
רבי שמעון בר יוחאי, יוסף הצדיק וכדומה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אוריאל גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

במקומות בודדים שאין סביב שום קברים יכולים להפגס, כגון
אצל רבי שמעון בן יוחאי, ואצל רבי מאיר בעל הנס, ואצל רחל אמנו,
ואצל יוסף הצדיק, ואצל האבות הקדושים בחברון, שם יכולים גם
כהנים להפגס בלי שום פקפוק כלל, וכבר הרבו הפוסקים בדברים
אלו זה בכה וזה בכה, אבל המציאות היא שכהנים כן נכנסים שמה.

אבל כמובן זה מרחק להיות רק במקום שבטוח שאין סביב
קברים, ודע לך שללכת לקברי צדיקים זה דבר גדול מאד, כי כן אמר
רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי
הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי
לכך; וכן אמר (ספר המדות אות אמונה סימן ט') מי שנאכד אמונתו ממנו,
ילך על קברי הצדיקים ויספר החסדים שעשה לו הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך חדש מברך וחנכה שמח...

ה' תנג.

**בשנים האחרונות נחלשה האמונה שלי בבורא עולם.
איך מחזקים אותה?**

שאלה:

סאת אברהם: לכבוד מורנו הרב שיק.
אני אדם דתי מבית, ובשנים האחרונות בגלל שהתמודדתי
עם סיטואציות לא פשוטות בחיים נחלשה האמונה שלי
בבורא עולם. איך מחזקים אותה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אָמר (שיחות הר"ן סימן ל"ב) יש עברות שהם מכניסים
כפירות באדם. ויש שבאים עליהם מחשבות על האמונה מחמת
שלא נולדו בקדשה כראוי. ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים
שעשו בעצמם כי יש עברות שהם מזיקים ופוגמים את האמונה,
ולזה צריכין בושה ולב נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו
חס ושלום ראוי לו להתבייש מאד על אשר נולד בגשמיות כזה או
שעשה מעשים כאלו שבא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו
הקדושה "וימלא כבוד הוי"ה את כל הארץ" (במדבר י"ד כ"א) כי (ישעיה
ו"ג) "מלא כל הארץ כבודו", ועליו באים מחשבות חס ושלום לגרשו
ולעקרו חס ושלום מאלקים חיים אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה
שמו. ואין צריך לבאר גדל הבושה שראוי שיהיה לו כשבאים עליו
מחשבות כאלו חס ושלום. ועל ידי בושה ולב נשבר על ידי זה מגרש
ומשבר החקירות והמחשבות הנ"ל.

ובאמת אמונה הוא ענין חזק מאד וחייו חזקים מאד על ידי

אָמוּנָה. כִּי כְשֵׁי שׁ לֹו אָמוּנָה אָפְלוּ כְשִׁבְאִים עָלָיו יִסּוּרִים חֵס וְשְׁלוֹם, אַזִּי יִכַּל לְנַחַם עֲצָמוֹ וְלַהֲחִיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחַם עָלָיו וְיִיטִיב אַחֲרֵיתוֹ, וְהַיִּסּוּרִים הֵם לֹו לְטוֹבָה וְלִכְפָּרָה, וּבִסּוּף יִיטִיב לֹו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה אוֹ בְּעוֹלָם הַבָּא. אָבָל מַחְקֵר שָׂאִין לֹו אָמוּנָה, כְּשִׁבְאָ עָלָיו אִיזָה צָרָה אֵין לֹו לְמִי לְפָנֹות וְאֵין לֹו בְמָה לְהַחִיּוֹת אֶת עֲצָמוֹ וּלְנַחַם אֶת עֲצָמוֹ. וְהַמְשָׁפִיל יִבִּין דְּבָרִים אֵלוֹ מֵאֵלָיו וְיִבִּין דְּבַר מֵתוֹךְ דְּבַר כִּי אֵי אָפְשֵׁר לְבֹאֵר הַכַּל בְּכַתָּב. וְהַפְלֵל שְׁעָקֵר הוּא הָאָמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֲקִירוֹת כָּלֵל, וּבְזָה יִהְיֶה חֲזַק לְעוֹלָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וּלְעוֹלָם לֹא יִמוּט אֲשֶׁרִי לֹו.

גַּם זֹאת צָרִיף לְדַעַת, שֵׁישׁ נְשָׁמוֹת כְּשֵׁרוֹת שְׁנוּלְדוּ בְכִשְׁרוֹת וְגַם לֹא קִלְקְלוּ מַעֲשֵׂיהֶם שָׂאִין בָּאִים עֲלֵיהֶם כָּלֵל מַחֲשָׁבוֹת כְּאֵלוֹ, וְאָפְלוּ כְשִׁמְדֻבְרִים בְּפָנֵיהֶם מַעֲנִינִים אֵלוֹ לֹא אִכְפַּת לָהֶם כָּלֵל, וְאֵינוֹ מְבַלְבֵּל דַּעְתָּם כָּלֵל. וְזֶה דוּמָה כְּמוֹ שְׁמַדְבְּרִים מֵתָאָה הַיְדוּעַ בְּפָנֵי סָרִיס שְׁבוּדָאֵי אֵינוֹ מְבַלְבֵּל דַּעְתוֹ כָּלֵל, כֵּן אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים אֵינָם שׁוֹמְעִים כָּלֵל וְאֵינוֹ נִכְנָס בְּאֲזַנֵּיהֶם כָּלֵל עֲנִינֵי חֲקִירוֹת וּבִלְבוּלִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתַּהֲיֶה רָגִיל לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שְׁתִּזְכֶּה לְאָמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, כִּי שְׁלֵמוֹת הָאָמוּנָה הוּא עַל יְדֵי תְפִלָּה, שְׁצָרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִזְכֶּה לְאָמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וְכֵן שְׁיִרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ תָמִיד לְדַבֵּר מֵאָמוּנָה, כִּי כִּף אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן מ"ד) הָאָמוּנָה תוּלָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים פ"ט) "אוֹדִיעַ אָמוּנָתְךָ בְּפִי"; עַל יְדֵי שְׁמַדְבְּרִים אָמוּנָה בְּפֶה זֶה בְּעֲצָמוֹ אָמוּנָה, וְגַם עַל יְדֵי זֶה בָּאִים לְאָמוּנָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרַךְ וְחַנּוּכָה שְׁמַח...

ה' תנד.

מה המקור לאכילת שלש סעודות בשבת קדוש?

שאלה:

מאת נתנאל: שלום לרב.

אני עושה כעת את צעדי הראשונים ביהדות, ולאט לאט מגלה עולם חדש ונפלא שהיה נסתר מעיני. רציתי לשאל: מה המקור לאכילת שלש סעודות בשבת קדוש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויגש, א' דראש חדש טבת ו' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת קי"ז:) על הפסוק (שמות ט"ז כ"ה) "ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצא אהו בשדה"; יען שכתוב שלש פעמים "היום", אזי מחייבים לאכל בשבת שלש סעודות, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קי"ח) כל המקיים שלש סעודות בשבת נצול משלש פרעניות - מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג, שהשלש פרעניות האלו עוברים על כל אחד ואחד מאתנו בכל יום ויום, ועל ידי שנקפיד לאכל את השלש סעודות בשבת נתפטר מהפרעניות האלו.

וכתוב בזהר (האזינו רפ"ח:) אמר רבי שמעון: אסהדנא עלי לכל אלין דהכא, דהא מן יומאי לא בטילנא אלין תלת סעודתי, ובגיניהון לא אצטריכנא לתעניתא בשבתא, ואפלו ביומי אחריני לא אצטריכנא, כל שכן בשבתא, דמאן דזכי בהו, זכי למהימנותא שלימתא: חד סעודתא דמטרוניתא, וחד סעודתא דמלכא קדישא, וחד סעודתא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין, ובהווא עלמא יזכי בהו לאלין.

[רבי שמעון בן יוחאי אמר לפני ההסתלקות שלו: אני מעיד עלי לפני כל החכמים שעומדים עכשו סביבי שממי לא בטלתי מלאכל שלש סעודות בשבת, ובשביל זה אני לא צריך להתענות, כי מי שזוכה לאכל את השלש סעודות בשבת, זוכה לאמונה שלמה, והם כנגד שלשת השמות שהם שלשת העולמות - אדנ"י הוי"ה אהי"ה. סעודה ראשונה נקראת 'חקל תפוחין קדישין' שזה נגד שם אדנ"י, סעודה שנייה בבקר בשבת נקראת 'עתיקא קדישא' שזה נגד שם אהי"ה, וסעודה שלישית זה נגד 'יעיר אנפין' שזה נגד שם הוי"ה ברוך הוא, אשרי מי שזוהר לאכל בכל שבת את שלשת הסעודות, ואז נכון לבו יהיה בטוח שיהיה שמור מכל המזיקים בעולם הזה, ומכל שכן בעולם הבא].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך וחנכה שמח...

ה' תנה.

בגלל בעיות בתשלומי המשכנתא עומדים לעקל לנו את הבית. מה ניתן לעשות?

שאלה:

מאת אבי: לכבוד הצדיק חדש טוב ומברך.
אני זקוק לעצה דחופה: נקלענו למצב כספי קשה, וכבר חמשה חודשים לא שלמנו את המשכנתא. כעת התקשרו אלי מהבנק והודיעו לי שעומדים לעקל לנו את הבית ולהתחיל בתהליך משפטי.
אנחנו מרסקים מהמצב הקשה גם ככה, ועכשו הצרה הזאת

נפלה לנו על הראש, והדבר היחיד שחסר לנו זה שנשארו בלי קורת גג על הראש... מה אפשר לעשות במצב כמו שלנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת כלל גדול שאני תמיד אומר, שלשלם משכנתא או לשלם שכר דירה זה צריך להיות הדבר הראשון לכל אדם, אפילו לפני אכל, כי אכל תמיד יכולים להשיג בבית תמחוי וכו', אבל אם לא משלמים משכנתא, בלי רחמנות יעקלו לו את הבית, וכן אם לא משלמים שכר דירה, בלי רחמנות בעל הבית יעיף אותו החוצה וכו' וכו', ולכן החכם עיניו בראשו ושומר על דבר זה מאד מאד, וכל כף חבל שלא אומרים את זה ולא מסבירים את זה לכל אדם שהוא צריך לדעת שאם הוא מתחייב לבנק במשכנתא הוא מכרח לעשות כל מיני פעולות שבעולם לשלם את זה, אחרת יעקלו לו את הבית, וכן אם הוא גר בשכירות אצל מישהו הוא מכרח לשלם שכר דירה, כי סוף כל סוף בעל הבית צריך לשלם משכנתא, וכל כף חבל שבני אדם השקיעו מאות אלפי שקלים בקניית בית וכו', ולבסוף מפני קלות דעת וכו', מזניחים ולא משלמים משכנתא חדש-חדשים ולוקחים לו את הבית וכל הכסף שהשקיע הולך לטמיון.

אין דבר כזה "אין לי", אם אין לך מתר לך ללכת לצדקה ולשלם שכר דירה או משכנתא, אין זה חכמה להגיד "אין לי", וכך מעקלים לו את הבית ונזרק על הרחוב בלי רחמנות, צריכים רק חכמה ושכל, ואם יש לו חכמה ושכל אזי מקבל עוד יותר חכמה ושכל כמו שכתוב (דניאל ב, כא) "ייהב חכמתא לחכימין". הפלל שאדם צריך להבין שקדם משלמים משכנתא או שכר דירה.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תנו.

אני מתפלל בכל יום על פרנסה ועל זוגי, ועדין לא זכיתי לישועה. מה עלי לעשות?

שאלה:

סאת דב: אני מתפלל בכל יום על פרנסה ועל זוגי, ועדין לא זכיתי לישועה. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל דב נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ל"ב): אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה - יחזור ויתפלל, שנאמר (תהלים כ"ז י"ד) "קנה אל הוי"ה חזק ויאמץ לבך וקנה אל הוי"ה"; כי בודאי אם מתעקשים אצלו יתברך פעם אחר פעם ולא מתעייפים בתפלה אזי רואים ישועות גדולות, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל. וכן אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ד). אמר רבי יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני שהקדוש-ברוך-הוא מתאוה לתפלתן של צדיקים. אמר רבי יצחק: למה נמשלה תפלתן של צדיקים כענתר? מה עתר זה מהפך התבואה ממקום למקום, כך תפלתן של צדיקים מהפכת מדותיו של הקדוש-ברוך-הוא ממדת רגזנות למדת רחמנות.

ולכן אסור להתיאש מתפלה, אלא לבקש עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם וכו', וסוף כל סוף תראה ישועה גדולה מאד, וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט') כפי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך בתפלה, שזה זוגי ויחוד עמו יתברך, כמו כן זוכה למציאות הזווג, וכפי שמפרנס את הקדוש-ברוך-הוא בתפלה כן זוכה לפרנסה טובה, עיין שם.

ולכן אל תתיאש בשום פנים ואפן, תמשיך להתפלל ותראה אל איזה ישועות תגיע, הן במציאת הזיווג והן בפרנסה בנקל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תנז.

**לאחר התייעצות עם הרב ותרתי על הצעת שדוך
שעמדה על הפרק. האם לא פספסתי את זיווגי?**

שאלה:

מאת חנה: שלום לכבוד הרב.
בעבר הפניתי אליכם שאלה דרך האתר - ספרתי שאני רוקה בת 40 והציעו לי להשתדך עם חסיד ברסלב עדין נפש, גרוש ואב לחמשה ילדים, ובתגובה כתבתם לי שזה לא מתאים ולא כדאי להכנס לזה.
שמעתי בעצתכם, אך כעת מקננים בלבי חששות שמא פספסתי את הזוג שלי. האם תוכלו להרגיע אותי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חגכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל חנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חקמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני; בודאי גם לך יש בן זוג,

ולכן לא פספסת שום דבר, ואם היית מתחננת עם הגרוש והיית מקבלת נדוניה חמשה ילדים לא היית יכולה לעמד בזה בשום פנים ואופן, כי בהתחלה זה נדמה כאלו זה קל, אבל אחר כך אי אפשר לחיות עם המציאות הזאת, כי סוף כל סוף הם לא הילדים שלך.

ולכן אסור לך להשבר משום דבר, ואני מבטיח לך שגם לך יש בן זוג, רק תתפללי להקדוש-ברוך-הוא בכל יום, ותראי נסים נגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

תהיי רגילה לומר בכל יום את התפלה הזו, אפלו כמה פעמים ביום, ותראי את הנסים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה. ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרם לך נחת רוח גדולה מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים, מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תנח.

עברנו תקופה לא קלה בזוגיות ואשתי החליטה להתגרש. מה עושים?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק מאיר עינינו, שלום וחדש טוב. אני נשוי כבר 14 שנה, ותמיד אני ואשתי חיינו בשלום ובכבוד הדדי, רק לאחרונה שלום הבית שלנו התערער מעט ורבנו כמה פעמים. אני מצדי שכחתי והמשכתי הלאה, אבל אשתי החליטה במפתיע להתגרש, ואני חושב שלחברות שלה יש חלק גדול בהסתה נגדי. מה אפשר לעשות כדי להחזיר את המצב לשלום ואהבה? ואיך מוציאים לה את המחשבה הזו מהראש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' טבת זאת הנקה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאם הבעל סבלן והוא מוסר את כל כל עבור אשתו, אזי אף פעם לא תכנס באשתו מחשבה של גרושין, וכך צריך להיות שהבעל והאשה יאהבו אחד את השני בצורה כזו כמו שהקדוש-ברוך-הוא רוצה, כי חכמינו הקדושים אמרו (שבת קט"ז.) לעשות שלום בין איש לאשתו, אמרה תורה שמי שנכתב בקדשה ימחה על המים; כי אצלו יתברך העקר שהבעל והאשה יחיו ביחד בשלום ואהבה גדולה מאד.

אבל לצערי הרב אני מבין שזו לא היתה פעם אחת שהוצאת את הפעם והעצבים על אשתך וכו' וכו', אזי מה אתה רוצה? האם

אשתך שק חבטות שתבליג על כל הבזיונות והקללות שאתה מוציא מפיה?

ואת זה צריך כל גבר לדעת, שהוא צריך לקנות לעצמו את מדת הסבלנות שזה עקר גדול בחיים, וזו המתנה הכי יפה שאדם צריך להגיע אל זה, כי החיים מלאים קשיים ונדמים כים הסוער וכו' וכו', ומי המצליח בחייו? זה רק הסבלן! ואמר החכם "אין דבר שמחסר מן הרעה כמו הסבל", כי הסבלן הוא המנצח בכל תחום. ואמר החכם "הסבל מעלה גדולה, והיא תחבולה למי שאין לו תחבולה"; ולכן תראה להתאזר במדת הסבלנות הן לגבי ילדיך והן לגבי אשתך, ואז תהיה המצליח הכי גדול בעולם, וזה עקר גבורת הגבור - להתאזר במדת הסבלנות, וכך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ד') איזהו גבור? הכובש את יצרו, שנאמר (משלי ט"ז) "טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר", רואים מפסוק זה שמדבר מסבלנות שזה עקר הגבורה, שיכול לכבש את יצרו של הכעס, שלא יכעס יותר, כי הסבלן הוא המנצח תמיד, ואז אף פעם הוא לא יצטרך להתגרש, ואפילו לא יחשב מגרושין, כי הקדוש-ברוך-הוא מאד מאד מצטער כשזוג מתגרשים.

תשתדל לפייס את אשתך, והקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום ישים שלום ביניכם.

המאחל לך חנפה שמח...

ה' תנט.

**לאחרונה פרסם ש"ש 9 דקות מיחדות בהן יש עת רצון
בשמים. האם זה נכון?**

שאלה:

מצאת ש"י: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום וברכה.
לפני כמה ימים פרסם בכל התקשרות והעתונות החרדית
ש"ש ענין גדול להתפלל בשעה התשיעית ביזם התשיעי,
ופרסם ש"ש תשע דקות שבהם יש עת רצון גדול בשמים.
האם זה נכון? והאם מי שלא התפלל בדקות האלו פספס
משהו? תודה רבה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בכל פעם צצים דברים חדשים וכו' וכלם מתלהבים מזה וכו',
וזה מתפרסם בעתונות ובכלי התקשרות וכו', שביום פלוני ובשעה
פלונית וברגע פלוני אז יהיה עת רצון וכו', ואנשים מחכים שבועות
וימים ושעות וכו' עד שיגיע הרגע המיחל וכו', בשעה שהכל דמיון
אחד גדול מאד, כי כל יום, כל שעה וכל רגע זה עת רצון גדול
בשמים, ואשרי האדם שזוכה להכניס את זה בדעתו, כי כך אמרו
חכמינו הקדושים (ראש השנה ט"ז). רבי יוסי אומר: אדם נדון בכל יום,
שנאמר (איוב ד' י"ח) "ותפקדנו לבקרים". רבי נתן אומר: אדם נדון בכל
שעה, שנאמר (שם) "לרגעים תבחננו", הרי שבכל יום דנים את האדם,
וכן בכל שעה, וכן בכל רגע.

ולכן זה לעמת זה - כל יום וכל שעה וכל רגע זה עת רצון, ואם
יש לאדם שכל אז הוא מדבר כמה דבורים אל הקדוש-ברוך-הוא,

ומבקש ממנו כל מה שהוא צריך, והוא יתברך אב הרחמן שמחכה ומצפה לתפלות ישראל, וכל מי שמבקש מה שהוא צריך - הוא יקבל.

ולכן אשרי האדם שמכניס את זה בלבו שכל יום וכל שעה וכל רגע זה זמני רצון בשמים, ולא נגרר אחר שטיות ודמיונות שאין להם שום שחר כלל.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תס.

יש לי אופנוע לצורך עבודתי אך אשתי טוענת שזה מסכן מדי. מה דעתכם בענין?

שאלה:

מאת יוסף: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. יש לי אופנוע לצורך עבודתי, ואשתי לא מסכימה לך בטענה שזה מסכן, אף שזה עוזר לי בפרנסה. מה דעתכם בענין? בתודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ב' טבת זאת חגכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסף גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי אשתך תחיה צודקת מאד כי זה כלי משחית ובקלות יכולים להדרס רחמנא ליצלן, כי לנסע עם אופנוע בכביש מהיר או בשאר כבישים זה מסכן מאד מאד, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בראשית פ'שה צ"א סימן ט') שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה; ולנסע עם אופנוע בכבישים שמלאים רכבים זה פשוט מסכן.

מילא אם נוסעים בתוך מושבה או בתוך קריה - לא נורא, אכל בכביש מהיר או בכבישים שנוסעים רכבים זה מאד מאד מסכן, וזה מעשים בכל יום שרוכבי אופנועים נדרסים ונפצעים או חס ושלום נפגעים. ולכן פלך מדבר זה ותצית את אשתך, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) איתתך גוצא גחין ותלחוש לה, ופרש רש"י: אתתך גוצא - אשתך קטנה, כפך עצמך ושמע דבריה.

הרי שלך לפניך, שאדם צריך תמיד לשמע מה שיש לאשתו לומר, ואם היא אשה נמוכה, אומרים חכמינו הקדושים, תתכופף אליה ותשמע מה שיש לה לומר, ואז אם תלך בצורה כזו אזי תמיד תצליח.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תסא.

מה דעתכם על תופעת ערבי החזוק והפרשת החלה בתשלום?

שאלה:

מאת רעות: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
השם יתברך יתן לכם ולרבנית רפואה שלמה ויאריך ימיכם בטוב ובנעימים, בעבור שכל חזקנו וחיתנו מספרי הקדש של הרב, אשר נותנים חמץן רוחני לכל נשמות ישראל. רציתי לשאל אודות המגמה שמתפתחת היום שאנשים עושים ערבי חזוק ברוחניות וגם הופכים את זה לעסק כלכלי. לדגמא, יש נשים שעורכות ערב הפרשת חלה וגובות 500 או 800 ש"ח ואף יותר לערב, וכן יש סנדנאות למודעות עצמית, חנוך ילדים, שלום בית והנחית הורים שגובים עבורם סכומים

לא מבטלים, ואחר כך גובים עוד 500 ש"ח לשעת פגישה למי שרוצה.

אני מדברת על אנשים מכרים יראי השם שאפלו יש להם הסכמה מגדולי הדור ואף שומרים על הצניעות כגון איש מרצה לגברים ואשה מרצה לנשים.

מה דעתו של הרב בנדון זה? יכול להיות שמבחינה הלכתית אין בעיה בכך כמו שרופא גובה כסף על טפול מקצועי, אף כאן עוסקים בהצלת נשמות ושראל שצריכה להיות במסירות נפש ולא לגלגל כספים על חשבון מצוקותיהם של אנשים קטנים יום. אשמח לקבל את תשובתו של הרב, כי כלנו דחוקים בפרנסה, ורוצים מצד אחד לחזק את נשמות ושראל ומצד שני גם להתפרנס בכבוד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל רעות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (סוטה כ"ב): אמר לה ינאי מלכא לדביתיה: אל תתיראי מן הפרושין ולא ממי שאינן פרושין, אלא מן הצבועין שדומין לפרושין, שמעשיהן כמעשה זמרי ומבקשין שכר כפינחס; כשיהודי בא לעזר לזולת, זה צריך להיות במסירות נפש הכי גדולה, וזו שלמות המצוה, לא לקחת ממנו כסף, אם ההוא רוצה לתרם זכותו, אבל אסור לעשות הנאים אם תתן לי כך וכך כסף אז תהיה לך ישועה וכו'.

וכן כל הצרמוניות (טקסים) שעושים מצוות ברבים, אם זה לשם שמים מה טוב ומה נעים, כגון הפרשת חלה מן העסה, וכן שאר מצוות לעשות ברבים אין למעלה מזה, כי זכוי הרבים במצוות אין

לְתַאֲרֵי וּלְשַׁעֲרֵי אֶת גְּדֵל הַזְכוּת הַזֶּה, אֲבָל אִם הַתְּנָאִי הוּא כִסֵּף - זֶה כְּבָר שֶׁקָּרָה, וְצָרִיכִים לְבָרַח מִזֶּה כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מִכָּל מִינֵי שֶׁקָּרָה.

וּרְבִנּוּ ז"ל הָאָרִיץ מְאֹד מְאֹד בְּסִפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת (מַעֲשֵׂה י"ב מִהַבְּעַל תְּפִלָּה) אֵיךְ שֶׁאָמַר 'מִכִּסֵּף אֵל תִּדְבְּרוּ אֵתִי כָּלֵל', כִּי הִרְגַע שֶׁאָדָם רוּצָה רַק לְהוֹצִיא מִהַזְוֵלֶת כִּסְפִים וְכוּ', עֲבוּר 'תְּקוּנִים' אוֹ 'סְגֻלוֹת' אוֹ 'הַבְּטָחוֹת' הַכֹּל שֶׁקָּרָה וְכוּזָב, וְעוֹבְדִים עַל בְּנֵי אָדָם בְּעֵינֵים, וְאוֹי לְטַפֵּשׁ אוֹ הַטְּפָשָׁה שֶׁנוֹפְלִים בְּפַח כְּזֶה וְכוּ', אֶפְלוּ שִׁיְהִיָּה מִפְּרָסָם 'לְבַעַל מְקַבְּלִי' (יֹתֵר מִתְּאִים הַשֵּׁם 'בְּעַל מְקַבְּלִי') אוֹ 'בְּעַל נוֹתֵן תְּקוּנִים' אוֹ שֶׁאֵר שְׁמוֹת אַחֲרוֹת - הִרְגַע שֶׁמְבַקְּשִׁים כִּסֵּף זֶה כְּבָר שֶׁקָּרָה. יֵשׁ לְאָדָם בְּחִירָה לְתַתּוֹ צְדָקָה כְּמָה שֶׁהוּא רוּצָה, וְאִם אֶחָד עֹזֵר לָךְ מִהַיִּשּׁוּר שֶׁתִּתְרַם לוֹ, אֲבָל לֹא שֶׁהוּא יִבְקֵשׁ מִמֶּךָ וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֶתְךָ תְּנָאִים, וְאִזּוֹ רֹאִים אֶת הַשֶּׁקֶר הַרְמָאוֹת וְהַצְּבִיעוֹת וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ מִכָּל מִינֵי שֶׁקָּרָה רַ' מְאִים צְבוּעִים - שֶׁר"ץ הַשְּׂרִיץ עַל הָאָרֶץ שֶׁלְצַעֲרָנוּ הָרַב נִתְרַבּוּ הַרְבֵּה בְּעֵתִים הֵלְלוּ וְעוֹבְדִים עַל בְּנֵי אָדָם תְּמִימִים, וּבִפְרָט עַל חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה שֶׁלֹּא יוֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׁמְאֵלָם וְכוּ'.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תסב.

האם כְּשֶׁאָדָם לומד בְּסִפְרֵי בעל התניא זה לא סותר את דַּרְךְ רַבְּנוּ נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד מורנו ורבנו עטרת ראשנו מזכה הרבים לרבבות נשמות ישראל. השם ישלח לכבודו ולרבנית תליט"א רפואה שלמה והחלמה מהירה.

רציתי לשאל שאלה שנשאלת על ידי אנשים רבים: מוהרא"ש תמיד מפליג בקדושתו הנוראה של הצדיק הקדוש רבנו בעל התניא זכותו יגן עלינו אמן שידוע שכל דבוריו גחלי אש ואלקות. והנה, יש שיחה (חיי מוהר"ן סימן קל"ב) בה מספר שהיו אנשי הרב מלאדי אצל רבנו, והביאו לפניו תורות מהרב מלאדי, ורבנו סתר את דבריו לפני אנשיו והראה להם שאינו כן כמו שאמר.

ומי אני שאכנס במחלקת בין צדיקים חס וחלילה, רק תורה היא וללמד אני צריך, ולכן רציתי לדעת: האם כשאדם לומד בספרי בעל התניא זה לא סותר את דרך רבנו נחמן מברסלב? ומה אפשר ללמוד למעשה משיחה זו?

חשוב לי להבהיר שכונתי בשאלה רק ליקר ולכבד את כל הצדיקים הקדושים שאני עפר לכפות רגליהם. ימלא השם משאלות לבכם לטובה ולברכה, מאת תלמידך אברהם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל החביבות שרבנו ז"ל חבב

את הבעל התניא זכותו יגן עלינו עד שקראו "שר האלף", והפליג במעלתו מאד מאד, וכן רבנו ז"ל הבטיח לתלמידי המגיד ממעזריטש זכותו יגן עלינו שהיו בארץ ישראל שתכף ומיד כשיחזרו לחוץ לארץ הוא לא יסע לביתו, אלא יסע ישר אל בעל התניא זכותו יגן עלינו והוא יסדר את הוכוח שהיה אז בענין הצדקה של ארץ ישראל וכו', ואף שעבר רבנו ז"ל תלאות גדולות על הדרך חזרה מארץ ישראל, כמוכא באריכות בספר "שבחי הר"ן" ובספר "פעלת הצדיק", עם כל זאת רבנו ז"ל החזיק בדבורו ונסע ישר אל בעל התניא זכותו יגן עלינו.

וכן בעל התניא זכותו יגן עלינו אחר שיצא מהבית סהר בפטרבורג שמסר אותו איזה 'רב' קל וריק ופוחז וכו', ונסע בעל התניא זכותו יגן עלינו לבקר כמה צדיקים וביניהם שבת בשבת אצל רבנו ז"ל שהפליג מאד מאד במעלתו.

ומה שפטר את דבריו וכו', זה אינו קשה כלל, אנשיו הראו לו איזה מאמר וכו', ורבנו ז"ל חלק על המאמר, וזה לא אומר שהוא חלק על הבעל התניא זכותו יגן עלינו, והכל שקר שממציאים בעלי מחלקת שקרנים פאלו היה חס ושלום פרוד ביניהם, אדרבה! בעל התניא זכותו יגן עלינו אמר בשעה שיצאו במחלקת על רבנו ז"ל "מי שחולק עליו חולק עלי", והפליג במעלת רבנו ז"ל מאד מאד.

ולכן צריכים לדעת שזו דרכה של תורה, זה בונה וזה סותר, ולא משום מחלקת, אלא כף דרכה של תורה שמתר להתוכח על איזה ענין, וחכמינו הקדושים אמרו (ילקוט במדבר רמז תשס"ד) על הפסוק (תהלים קכ"ז ה') "לא יבשו כי ידברו את אויבים בשער" - אמר רבי חייא בר אבא: אפלו האב וכו' הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשו אויבים זה לזה. ואמר רבא: אין זזין משם עד שנעשין אויבים זה לזה; וזה פרוש על השיחה שרשמת, אקנה שתבין ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תסג.

**אני יוצאת עם בחור שדוגל בגישה שוביניסטית.
האם לקדם את הקשר?**

שאלה:

מאת יעל: שלום כבוד הרב.

שמי יעל, אני בחורה דתית מבית שיוצאת עם בחור גם דתי מבית. אנחנו יוצאים תקופה, ועכשיו רוצים להגיע להחלטה אם להתחתן או לחתך. יש לו גישה שוביניסטית והוא סובר שהאשה צריכה לעשות הכל בבית והגבר יעשה את מטלותיו... מה עצתך כבוד הרב? אני ממש מתלבטת לגביו ואשמח לתשובה בהקדם. תודה וחדש טוב, יעל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל יעל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שהגישה שלו בכלל אינה גישה של תורה, כי נשואין מצלחים ביותר זה רק אם האיש והאשה הם ותרנים אחד לשני, ונותנים תשומת לב אחד לשני, וזו שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והכנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, דעי לך שזה הסמ"ך-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא כשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וכיחד הם שלם. מה שאין בן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר

מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-מ"ם, ששים על ארבעים.

ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחם להם ולאחד איך יחם", ולכן אם רוצים שלום בית אמתי זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי, שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הרדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

ולכן אם רוצים לחיות חיים נעימים ומאשרים, מרחים לעזר אחד לשני בכל התחומים, ואז זה בית מצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תסד.

**מאשימים את אבי שלא בצדק שהוא גנב את כספי
הוריו. מה אפשר לעשות?**

שאלה:

מאת אהרן: שלום למוה"ר א"ש. אני מאחל לכם רפואה שלמה. יש למשפחה שלנו בעיה גדולה - ההורים של אבא שלי זקנים, ולאבא שלי יש אחות שלקחה את כל הכסף של אבא שלה - מאות אלפי שקלים - בהסכמה של אבא שלה, והם מאשימים את אבא שלי שהוא גנב את הכסף. ואבא שלי מסכן, כל החיים שלו נותן בשביל ההורים שלו... מה לעשות? הם בריב גדול.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אהרן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מכרחים לערב פה עורך דין טוב שיגלה בדיוק מה קורה פה, ורק ככה יהיה שלום, אוי ואבוי מה שקורה היום בבתיים שרבים על כסף ושוכרים בתים בשביל כסף, ונעשים שונאים אחד לשני בשביל כסף, שזה מאד מאד מגעיל, ולכן כדי להציל את האבא שלך כדאי לקחת עורך דין והוא יברר את האמת איפה הכסף הלך וכו', וכך יורידו את האשמה מהאבא שלך, ותאמין לי שזו מצוה גדולה מאד של כבוד אב ואם שתעזר לאביך שהוא יצא מהסכך שמסככים אותו. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תסה.

אמי דוחקת בי לטוס ללונדון כדי לאסף צדקה עבור חתנתי. האם לעשות זאת?

שאלה:

מאת לוי יצחק: שלום לכבוד הצדיק היקר השם ישלח רפואה שלמה ומהירה לרב ולרבנית. ברוך השם זכיתי להתארגן ובעזרת השם אתחתן בעוד מספר שבועות. דא עקא שהמצב הכלכלי שלי ושל הכלה קשה, ואמי היקרה דוחקת בי לטוס ללונדון שם יש לנו קרוב משפחה שיכול לעזור להתרים את אנשי קהלתו עבורנו. ומאחר ואני תלמיד של הצדיק איני רוצה לעשות צעד זה לפני שאקבל את ברכתכם לכה.

אֲשׁוּמַח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה וְגַם בְּרָכָה עֲבוּרֵי וְעֵבוֹר הַכֹּלָה שְׁנֹנְכָה
לְהָקִים בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ג' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל לְוֵי יִצְחָק גֵּרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות הַר"ן סימן פ"ה) כְּשֶׁרוּאָה אָדָם נְסִיעָה לְפָנָיו,
אֵין לוֹ לְהִתְעַקֵּשׁ לְמַנַּע מִזֶּה לֵישֵׁב בְּבֵיתוֹ דְּוָקָא, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁאָדָם
נוֹסֵעַ לְשֵׁם הוּא מִתְקַן שֵׁם אֵיזָה דְבָר, רַק שְׂיִזְהַר לְהִיּוֹת שְׁמוֹר מִן
הַעֲבָרָה חֵס וְשְׁלוֹם. אֲבָל כְּשֶׁהוּא רַק שְׁמוֹר מִן הַעֲבָרָה חֵס וְשְׁלוֹם,
אֲזִי כָל אָדָם מִתְקַן בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא נוֹסֵעַ לְשֵׁם, אֲפֹלוּ אִישׁ פְּשוֹט
לְגַמְרִי, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאָדָם בָּא לְשֵׁם, הוּא עוֹשֶׂה שֵׁם בְּוֹדָאֵי אֵיזָה
דְּבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה עַל כָּל פְּנִים, כִּי מִתְפַּלֵּל שֵׁם וְאוֹכֵל שֵׁם, וּמְבָרֵךְ עַל
אֲכִילָתוֹ לְפָנָיו וְלֹאחֲרָיו וְכִיוֹצֵא בְּזֶה.

כִּי בְּוֹדָאֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵלִי אֲפֹלוּ הַפְּחוֹת שֶׁבְּפָחוֹתַיִם, עַל כָּל פְּנִים
הוּא עוֹשֶׂה כְּמָה דְבָרִים שֶׁבִקְדֻשָּׁה בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר הוּא שָׁם. וְעַל
כֵּן בְּוֹדָאֵי הָאָדָם מְכָרַח מִן הַשָּׁמַיִם לְהִיּוֹת שָׁם בְּאוֹתוֹ מְקוֹם דְּוָקָא
כְּדִי שְׂיִתְקַן שֵׁם מַה שֶׁהוּא דִּיקָא צְרִיף לְתִקְוָן שָׁם. עַל כֵּן הוּא טוֹבָה
לְפָנָיו מַה שְׁנֹזְדָמֵן לוֹ נְסִיעָה לְשֵׁם, כִּי אוֹלֵי יִהְיֶה מְכָרַח לְבוֹא לְשֵׁם
בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרֻזֵל. וְכִמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת פ"ט:) עַל
יַעֲקֹב אַבְיָנוּ, רְאוּי הָיָה יַעֲקֹב לִירֵד לְמִצְרַיִם בְּשִׁלְשָׁלוֹת שֶׁל בְּרֻזֵל
אֶלָּא וְכו', כְּמוֹ כֵּן הוּא בְּכָל אָדָם, שֶׁהוּא טוֹבָה לְפָנָיו מַה שְׁמֹזְדָמֵן
לוֹ נְסִיעָה לְשֵׁם, כִּי בְּלֹא זֶה אוֹלֵי הָיָה מְכָרַח לִירֵד לְשֵׁם בְּשִׁלְשָׁלוֹת
וְכוּ' חֵס וְשְׁלוֹם.

וְלִכֵּן אִם יוֹצֵא שְׂיִישׁ לָהּ נְסִיעָה לְנִסְעַ אֲזִ תִּסַּע וְאֵל תִּשְׁאַל שְׁאֵלוֹת,
וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדָאֵי יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ.

הַמֵּאחֵל לָהּ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תסו.

**אמי חיה עם אדם שמאמין באסלאם וטוען שהוא יהודי.
מה דעתכם בענין?**

שאלה:

מאת דוד: שלום לכבוד מוה"רא"ש הקדוש.
אני לא נוהג להתיעץ עם אנשים, אף עליכם אני סומך כי אתם הרב שלי ואני הולך בדרךכם, ובזכותכם אני מצליח להחזיק מעמד. אין התבודדות שאני לא מבקש מהשם שישלח לכם רפואה שלמה וגם לרבנית הצדקת, אמן ואמן.
אני בן 24, ואמי התאלמנה עוד כשהייתי ילד קטן. לפני כ-4 שנים היא הביאה הביתה אדם ובקשה שנכיר את בן-הזוג החדש שלה. היא אמרה שהוא נראה לה אדם טוב כי הוא מאמין באלקים, מתפלל 5 תפלות ביום ומאמין בקראן. הוא אמר שאמו יהודיה ואביו גוי מסלמי, אף יכול להיות שהוא שקר כדי שנקבל אותו, ובאמת גלינו שהוא שקרן לא קטן...
בסוף הסתבר שהוא לא כל כך מקיים את האמונה המסלמית למרות שהוא מאמין בה, אף לאמי לא אכפת אם הוא יהודי או לא כי לדבריה העקר שהוא יהיה בן אדם טוב.
מהיום הראשון שהוא נכנס אלינו הביתה התייחסתי אליו רע ובזלזול ממש כמו לסמרטוט. אמרתי לעצמי שזה לשם שמים בשביל לגרם לו לעזב, אבל הוא שתק ושתק ונכנס בתוך עצמו, הוא היה ישן כל היום והיה לו צער שאי אפשר להסביר במלים. אני מטבעי מאד רחמן, אבל פה אמרתי שזה לשם שמים ואין בררה.
היום, אחרי שהוא חי אתנו כבר 4 שנים ונולדה לאמי ממנו ילדה, הוא כבר לא כל כך שותק כי הוא יודע שלא יזרקו אותו מפה בגלל הילדה. אמא שלי בעצמה רצתה להפרד ממנו, אבל בסוף לא עשתה את זה כי היא נכנסה להריון. היום הוא מתנכל אלי בכל פעם שיש לו אפשרות - באלימות מלולית

וְכַמְעַט שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר לְפִיזִית. אֲנִי מְנַסֶּה פְּשׁוּט לְדַם וְלִשְׁתֶּךָ
כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ נַחְמָן מְבַרְסֵלָב, אֲבָל אֲנִי פְּשׁוּט לֹא מְסַגֵּל
לְרֵאוֹת אֶת הַפְּנִים שְׁלוֹ, וְהוּא אֶת שְׁלִי...
הַבְּעִיָּה הַיָּא שְׁהִיְשִׁיבָה שְׁלִמְדִתִּי בְּהַ נְסִגְרָה, וְעִכְשָׁו אֲנִי בְּבֵית
כָּל הַזְּמַן. מָה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת לְהַבְּא? הָאֵם מָה שֶׁעָשִׂיתִי זֶה
לֹא בְּסֹדֵר וְאֲנִי צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ סְלִיחָה, אוֹ שֶׁפְּשׁוּט לַעֲזֹב
אֶת הַבֵּית? בְּבִקְשָׁה, תַּעֲזְרוּ לִי, כִּי מִמֶּשׁ קִשָּׁה לְחַיּוֹת בְּמִצִּיאוֹת
כְּזֹאת שֶׁל שְׁנֵאָה וְרִיבִים וְלִגְרָם צַעַר לוֹ, לִי, לְאִמִּי וְלְכָל מִי
שֶׁנֹּכַח. בְּתוֹדָה עֲנֻקִית וְעַם הַמּוֹן אֶהְבֶּה אֲלֵיכֶם שְׂאֵי אֶפְשֶׁר
לְהַסְבִּיר אוֹתָהּ בְּכֹתֵב, דָּוִד.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּגַּשׁ, ג' טֵבֵת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּוִד נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁהָאָדָם הַזֶּה יֵצֵא מֵהַבֵּית,
וְאֵם הַתַּחֲתָנוּ אֲזַרְחִית וְכוּ', שִׁיתְגַּרְשׁוּ מֵהַ שְׁיֹתֵר מֵהַר, כִּי אֵין אִמּוֹנָה
בְּגוֹי, וְעַל יִשְׁמַעְאֵל נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ט"ז י"ב) "וְהוּא יִהְיֶה פְּרָא אָדָם יָדוּ
בְּכָל יוֹד כָּל בּוֹ", וְהוּא מְסַגֵּל עוֹד לְרִצְחָ אֶת הָאִמָּא שְׁלֶךְ וְגַם אוֹתָךְ
וְכוּ'.

אוֹי לְאֲנָשִׁים שֶׁאֵין לָהֶם שְׂכָל וְנוֹפְלִים בַּפֶּח וְכוּ' עַל יְדֵי חֲנֻפָּה
מְלוּלִית וְכוּ', כִּי שׁוֹם שְׁדוּךְ שִׁיָּצָא עִם יִשְׁמַעְאֵל לֹא הִצְלִיחַ וְכוּ',
וּמִקֵּדָם אוֹ אַחֵר כֶּךָ הוּא גְלָה אֶת פְּרִצוּפוֹ, וְעוֹד מוֹכֵן לְהַרְגַּ וְכוּ' וְכוּ'.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שֶׁבִּיכְלֹתְךָ לְהַפְרִיד בֵּינֵיהֶם, כִּי מִבִּישָׂא לָא
הוּי טְבָא - מֵרַע לֹא יָבּוּא הַטּוֹב, וְאִתָּה מְקִיָּם מִצְוֵה גְדוּלָה מְאֹד מְאֹד,
וְיִפֶּה שְׁעָה אַחַת קָדָם, כִּי כֶךָ אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבָמוֹת ק"ב:) אֵין
אָדָם דֵּר עִם נַחֲשׁ בְּכַפִּיפָה אַחַת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תסז.

אני עובדת בעבודה מפרכת כשכירה, בזמן שהייתי יכולה להצליח כעצמאית. מה לעשות?

שאלה:

מאת שרית: לכבוד קדשת מוהרא"ש. שלום רב. ראשית, רצינו להודות לצדיק שזכינו שכל ברכה שברכתם אותנו התקימה אצלנו ברוך השם. כעת אני מבקשת את עצתכם: אני עובדת בעבודה מפרכת מהבקר מקדם ועד שעות הערב. יש לי ילדים בבית שצריכים אותי, וביניהם בן נכה, והכל נופל על בעלי. קשה לי שעובר יום ועוד יום ואני מפספסת את חנוך הילדים, וכבר רואים את התוצאות מזה שאני לא נוכחת בבית, ובפרט שאני הדמות הדומיננטית בחנוך. בנוסף, ישנה אשה בעבודתי שהחליטה שהיא תסיע לי כדי להקל עלי, ולפתע היא מדברת לא יפה ואומרת שאני מנצלת אותה ומעבידה אותה קשה, והאמת שזה תפקידה, אף היא חושבת שהתפקידים שלנו שווים. הגענו למצב שאנחנו רבות, ואני מבקשת מאד את עצת הצדיק. בעדיפות ראשונה הייתי מעדיפה להיות עצמאית כי יש לי כל כך הרבה כשרונות שאני יכולה להצליח אתם - אני מאפרת ומסרקת, ובעבר עסקתי בזה, אבל אני מפחדת שהפרנסה תצטמצם. מחכה לברכת הצדיק והכונה מה לעשות, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד אני אומר שכדאי להיות עצמאי מלעבד אצל הזולת, אלא שכדי להיות עצמאי צריכים בטחון עצמי, וכשאדם הוא עצמאי אז הוא עבד של הקדוש-ברוך-הוא, וכשעובד אצל הזולת אזי הוא עבד לעבדים וכו', ותוציאי את המסקנות בשבילך וכו'.

בודאי כדאי לך להיות יותר עם הילדים, כי האשה נקראת עקרת הבית שהיא עקר הבית, והילדים צריכים אמא בבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתצליחי ותצאי מקטנות המחין, ואל תפחדי משום דבר כי גדול אדונינו ורב להושיע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תסח.

**הבחור אתו אני יוצאת מוצא חן בעיני,
אף הוא לא החלטי. מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת רביד: שלום לכבוד הרב.

אבקש עצה טובה: אני נמצאת בקשר עם בחור שמוציא חן בעיני מכל הבחינות, אף הוא מתלבט ולא כל כך סגור על עצמו, ואני לא יודעת איך להתמודד עם זה. מה עלי לעשות? בנוסף, אשמח לקבל ברכה לזוג הגון וברכה והצלחה בכל, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל רביד תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שכל שדוּך לוקח קצת זמן, ולא בכל פעם יכולים להחליט על הרגע, ולכן אסור לך להשבר משום דבר. אם הבחור מוצא חן בעיניך תמשיכי בפגישות ודבורים, ולאט לאט הזמן יעשה את שלו, כי מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל, ולכן אל תכנסי בלחץ, לא כל בחור ולא כל בחורה יכולים לענות תשובה תכף ומיד, ולכן צריכים הרבה סבלנות בזה העולם, ותמיד תזכרי את הכלל הזה - "הסבלן הוא המנצח", ואמר החכם "אין דבר שמחסר מן הרעה כמו הסבל", כי הסבלן הוא המנצח בכל תחום, ואמר החכם "הסבל מעלה גדולה, והיא תחבולה למי שאין לו תחבולה".

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תסט.

**כּוֹאֵב לִי מְאֹד לְרֹאוֹת בַּחֲוָרִים שְׁלֵמְדוֹ בִּישִׁיבְתִי וְשִׁכְחוֹ
אוֹתִי לְגַמְרִי**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבּוֹד מוֹרְנוּ הָרַב שְׁלִיט"א.
אֲנִי רֹאשׁ יְשִׁיבָה, וְאֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת אֶת תְּפִקִּידִי בְּרִצְיוֹנוֹת
וּבְאַהֲבָה רַבָּה. אֲנִי מִשְׁקִיעַ אֶת נַשְׁמֹתַי בַּבַּחֲוָרִים, וְכוֹאֵב לִי
מְאֹד לְרֹאוֹת שְׁיֵשׁ בַּחֲוָרִים שְׁלֵמְדוֹ אֲצִלִּי כַּמָּה שָׁנִים וּפְתֹאֹם
עָזְבוּ וְשִׁכְחוּ אוֹתִי לְגַמְרִי כְּאֵלוֹ לֹא הָיָה בִּיבִינוּ שׁוֹם קֶשֶׁר פְּנִימִי.
מִמָּה זֶה נּוֹבֵעַ? וְאִיךָ עָלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל הַמְצִיאוֹת הַכּוֹאֵבֶת הַזֹּאת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְחִי, ו' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מִלְמַד אוֹ רֹאשׁ יְשִׁיבָה אוֹ מִי שֶׁעוֹסֵק עִם הַצְּבוּר זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת
לְשֵׁם שְׁמַיִם. וּמָה זֶה לְשֵׁם שְׁמַיִם? שְׁלֹא יִצְפֶּה לְשׁוֹם גָּמוּל כָּלֵל מֵאֶף
אָחָה, וְאֲדַרְבָּה, מִי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה יוֹתֵר טוֹבוֹת וְכוּ' וּמִשְׁקִיעַ בָּהֶם יוֹתֵר
וְכוּ', צָרִיךְ לְצַפּוֹת שֶׁהוּא יִקְבַּל חֲזָרָה אַכְזָבוֹת גְּדוּלוֹת.

וְלִכְּן אֲדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת רַק לְשֵׁם שְׁמַיִם, הֵן בְּלִמְדָא אֶת
הַתְּלִמִּידִים אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהֵן לַעֲסֹק בְּמַצְוֹת גְּמִילוּת חֲסִדִּים
וְכוּ', הַכֵּל צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּלִי קוּוֵי שְׂכָר כָּלֵל, לֹא גִשְׁמִי וְלֹא רוּחַנִי, אֲלֵא
לַעֲסֹק בְּצַרְכֵי צְבוּר לְשֵׁם שְׁמַיִם. וְתִזְכֹּר מַה שְׁאֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(וְרוּשְׁלֵמי בְּרִכּוֹת פָּרָק ה' הִלְכָה א') הָעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר כְּעוֹסֵק בַּתּוֹרָה.

וְלִכְּן שְׁלֹא תִהְיֶה לְךָ אֵיזָה חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שְׂאֵתָה מִשְׁמַשׁ אֶת
הַצְּבוּר, אֲדַרְבָּה, אֲצַלּוֹ יִתְבָּרַךְ זֶה חָשׁוּב כְּאֵלוֹ לְמַדּוֹ תּוֹרָה, וְאִךָ שְׂזָה

בא בעמל גדול, כבֵּר אֶמֶר הַתְּנָא (אבות פֶּרֶק ב') וְכַל עֲמֵלִים עִם הַצְּבוֹר
 יִהְיוּ עֲמֵלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם. וּמִכָּל שֶׁכֵּן אַתָּה שְׂאֵתָה לְיִמּוֹד תּוֹרָה
 עִם תַּלְמִידִים וּמְשַׁקֵּיעַ בָּהֶם, בְּיָדָאֵי אַתָּה צְרִיךְ לְהִיטֵחַ שְׂמִיחַ שְׂאֵתָה
 עֲשִׂיתָ אֶת הַעֲבוּרָה שְׁלֶךְ עִם הַתַּלְמִידִים, וּבְיָדָאֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יִשְׁלַם לְךָ חֲזוֹרָה.

אַתָּה צְרִיךְ לְזַכֵּר מַה שְּׂאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵירוּבֵין נ"ד): רַבִּי
 פְּרִידָא הוּא לִיָּה הֵהוּא תַלְמִידָא דְהוּוּ תַנִּי לִיָּה אַרְבַּע מָאָה זִימְנֵי וְגַמְרָה.
 יוֹמָא חַד, בְּעֵינֵיהּ לְמַלְתָּא דְמַצְוָה, תְּנָא לִיָּה וְלֹא גַמְרָה. אֶמֶר לִיָּה הַאיִדְנָא
 מֵאֵי שְׂנָא? אֶמֶר לִיָּה מִדְּהֵיא שְׂעֵתָא דְאֲמָרוּ לִיָּה לְמַר אֵיכָּא מִלְתָּא
 דְּמַצְוָה, אֶסְחָאֵי לְדַעְתָּאֵי, וְכַל שְׂעֵתָא אָמִינָא הַשְׂתָּא קָאֵי מַר הַשְׂתָּא
 קָאֵי מַר. אֶמֶר לִיָּה: הֵב דַּעְתִּיךָ וְאַתְנֵי לִיָּה, הֵדֵר תְּנָא לִיָּה אַרְבַּע מָאָה
 זִימְנֵי [אַחֲרֵינִי]. נִפְקָא בַת קָלָא וְאָמְרָה לִיָּה: נִיחָא לִיךָ דְלִיסְפוּ לְךָ
 אַרְבַּע מָאָה שְׁנֵי אוּ דְתִזְכּוּ אֶת וְדַרְךָ לְעֵלְמָא דְאֵתִי? אֶמֶר: דְּנִיזְכוּ אָנָּא
 וְדַרְיֵי לְעֵלְמָא דְאֵתִי. אֶמֶר לְהֵן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: תְּנֹו לֹו זֹו וְזֹו; רַבִּי
 פְּרִידָא חֲזוֹר עַל הַלְמוּד עִם הַתַּלְמִיד אַרְבַּע מָאוֹת פְּעָמִים, וְלִבְסוּף שְׂכַח
 הַתַּלְמִיד מַה שְּׁלָמַד, וְחֲזוֹר רַבִּי פְּרִידָא וְלָמַד אֶתּוֹ עוֹד פְּעַם אַרְבַּע מָאוֹת
 פְּעָמִים, וְזָכָה בְּשִׁבִיל זֶה לְאַרְיִכוֹת יָמִים וְשָׁנִים שְׁחֵי אַרְבַּע מָאוֹת שְׁנָה,
 וְגַם יִרְשֵׁ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא.

הֲרֵי שְׁלֶךְ לְפָנֶיךָ אֵיךְ שְׂצָרִיכִים סְבָלָנוֹת כְּמוֹ בְּרוּז עִם הַתַּלְמִידִים,
 אַחֲרָת לֹא כְּדָאֵי לְהִיטֵחַ רֹאשׁ יְשִׁיבָה בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן.

אָקוּהָ שְׂתַכְנִיֵס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלוֹ וְתַמְשִׁיךְ לְלָמַד עִם תַּלְמִידִים
 לְשֵׁם שָׁמַיִם, וּשְׂכַרְךָ גְּדוֹל בְּשָׁמַיִם.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תע.

**החבר הכי טוב שלי סבף אותי כספית ופילילית.
מה אוכל לעשות כדי שהכל יסתדר?**

שאלה:

מאת איציק: לרב היקר שלום וברכה. עשיתי עסק יחד עם החבר הכי טוב שלי, ולצערי הרב הוא סבף אותי בצורה כזו חמורה שעורכי הדין אומרים שצריכים בס שאוכל לצאת מזה בשלום וללא נזק כספי ופילילי. אני מאכזב ממונו עד עמקי נשמתו וכנראה שבדור הזה אי אפשר להאמין כבר לאף אחד... מה אני יכול לעשות כדי שהכל יסתדר בדרך זו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל איציק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק עצמך בכל מיני אפנים ואל תכנס בשום לחץ זו הדחק, הדבק עצמך באין סוף ברוך הוא, וצריך שתדע כי הוא יתברך מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית, ולכן ככל שתבטל עצמך יותר אליו יתברך, יותר יאיר עליך מלך הכבוד וישמר אותך.

זכר גם זכר אשר אסור להאמין לשום ברירה שבעולם, וזכר מה שאמר החכם מכל אדם (משלי ו) "נוקשת באמרי פיך נלכדת באמרי פיך"; צריכים מאד מאד לשמר עם מי אתה מדבר, ואיך אתה מדבר, ומה אתה מדבר. אל תאמין באף אחד, אפלו למי שאתה חושב שהוא קרוב אליך וכו', אין דבר כזה, אסור להאמין באף אחד. חכמינו הקדושים אמרו (יבמות כ"ה): אדם קרוב לעצמו; ויש לומר בפשיטות שרק האדם הוא הקרוב לעצמו, והוא יודע נגעי לבבו ומכאוביו,

והזולת רק רוצה לעבד עליה, ולכן שמר איך אתה מדבר ומה אתה מדבר וכו', ואל תאמין לאף אחד, ואל כל זה תזכה רק אם תדבק עצמך בו יתברך, ותחדיר בדעתך אמתת מציאותו יתברך, ואז רק אצלו יתברך תתחבא ותסתיר עצמך, ואז אף אחד לא יוכל לעשות לך כלום, ואדרבה, כל מה שירצו לעשות לך יפל על ראש שונאיה.

רק אתה תתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ותמיד תבטל עצמך אליו יתברך, ואז אף אחד בעולם לא יוכל לך בשום פנים ואופן, כי כפי שאדם מבטל עצמו אליו יתברך, כמו כן הוא יתברך משרה שכנינת עזו עליה, כי רוחניות לא שורה אלא באדם שמבטל עצמו לגביה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תעא.

אני מקבל העלבות ועקיצות בבית, בעבודה ובבית הכנסת. למה זה מגיע לי?

שאלה:

מאת יהודה: כל הזמן אני סובל בזיונות מאנשים, ואפלו שאני יודע שזה בגלל שחטאתי, אני בטוח שלא חטאתי עד כדי כך שאני צריך לסבל העלבות ועקיצות בבית, בעבודה ובבית הכנסת... למה הקדוש-ברוך-הוא עושה לי את זה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מקל אדם אמר (משלי כ"א, כ"ג) "שמר פיו וילשונו שמר

מצרות נפשו", ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ח) שכל הצרות שבאות לאדם זה רק מחמת שהוא מפקיר את דבוריו, שזה (תהלים קמ"ח) "רוח סערה עשה דברו" - עקר הרוח סערה שנעשה במחו של אדם הוא הדבור, וכבר אמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ג') סיג לחכמה שתיקה; ואמרו (פסחים צ"ט.) יפה שתיקה לחכמים קל וחומר לטפשים, שנאמר (משלי י"ז כ"ח) "אוויל מחריש חכם יחשב".

ולכן הדבר הראשון שאדם צריך להרגיל את עצמו הוא לשתק, וככל שישתק לא יתחרט, ואמרו חכמינו הקדושים (מגלה י"ח.) מאי דכתיב (תהלים ס"ה) "לך דמיה תהלה"? סמא דכולה משתוקא. [ופרש רש"י: מבחר כל הסממנין היא השתיקה, שלא להרבות דברים, והינו לך דמיה תהלה], כי אתא רב דימי, אמר: אמרי במערבא מלה בסלע משתוקא בתרין [פרש רש"י: אם תרצה לקנות הדבור בסלע, תקנה השתיקה בשתיים]; הרי שלך לפניך שהשתיקה מראה את חכמת החכם, כי החכם תמיד שותק. ומובא בספר ארחות צדיקים (שער העשרים ואחד - שער השתיקה) אם תשב בחבורה, טוב שיאמרו לך "דבר! מה אתה שותק כל כך?" ממה שתהיה מדבר ויהיו דבריך להם למשא, ויאמרו לך "שתק"; וכן אמר החכם "טוב שתהיה שותק ומשכיל - משתהיה דובר וכסיל", כי רבוי הדבור מראה את מעוט שכלו, וכן אמר החכם "המעט דבריך - וימעטו שגיאותיך" ועל כן עליך לדעת שהבחירה חפשית, וזה תלוי בך אם לדבר או לא לדבר.

ולכן אתה צריך לדעת, אם אתה רוצה שיכבדו וייקרו אותך, הרגל את עצמך לשתק, כי אין עוד מדה טובה כמו השתיקה, שעל ידי זה הוא מונע מעצמו רעות רבות, כמובא (ארחות צדיקים - פס) מי שהוא רגיל בשתיקה נצול מכמה עברות: מחניפות ולצנות, מלשון הרע, משקרים וגדופים. כי כשאדם מחרף ומגדף אותו, אם יענה לו יוסיף לדבר לו כפלים. וכן אמר החכם: אני שומע דבר הרע ואני שותק. אמרו לו: ולמה? אמר להם: אם אשיב ואענה להם למחרפי, אני ירא שאשמע חרופים אחרים יותר קשים מן הראשונים. ואמר,

כְּשֶׁכִּסִּיל חוֹלֵק עִם הַחֶכֶם וְהַחֶכֶם שׁוֹתֵק, תְּשׁוּבָה גְדוֹלָה הִיא לְכִסִּיל.
 וְאָמַר: הַכִּסִּיל מְצַטְעֵר בְּשִׁתְיֵיקַת הַחֶכֶם יוֹתֵר מִשָּׂאֵם הִיָּה מְשִׁיב לוֹ.
 וְעַל זֶה נֶאֱמַר (מְשָׁלֵי כ"ו ד'): "אֵל תֵּעַן כִּסִּיל כְּאֹלֶתוֹ". וְעוֹד, אָדָם יְכוּל
 לְגַלּוֹת לוֹ סוּדוֹת, כִּיּוֹן שְׂאִינוֹ רְגִיל בְּרַב דְּבָרִים, לֹא יִגְלֶה. וְעוֹד אֵינוֹ
 רְגִיל בְּרַכִּילוֹת. וְעַל זֶה נֶאֱמַר (מְשָׁלֵי י"ח כ"א): "מָוֶת וַחַיִּים בְּיַד לְשׁוֹן",
 כִּי אָדָם עוֹשֶׂה בְלִשׁוֹנוֹ יוֹתֵר מִמָּה שֶׁעוֹשֶׂה בְּחַרְבּוֹ, כִּי אָדָם עוֹמֵד כְּאֵן
 וּמוֹסֵר אֶת חֲבֵרוֹ הֶרְחוֹק מִמֶּנּוּ לְמִיתָה, אֲבָל הַחֶרֶב אֵינָה מְמִיתָה אֶלֶּא
 בְּסִמּוּף. לְכַף נִבְרָאוֹ לְאָדָם שְׁתֵּי עֵינָיִם וּשְׁתֵּי אָזְנָיִם וּשְׁנֵי נַחֲרִים וּפֶה
 אֶחָד, לוֹמֵר שְׂיַמְעֵט בְּדַבְּרוֹ.

הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ - מַעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל הַמְּדָה הַיְקָרָה
 שֶׁל שְׁתִּיָקָה, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְרִיבָה סִימָן ל"ה) מִי שֶׁהוּא
 עֶצוֹר בְּמַלִּין לֹא יוּכַל אוֹתוֹ שׁוֹם אָדָם.

אֲשָׁרֵי מִי שֶׁמְכַנֵּס דְּבָרִים אֵלָיו לְתוֹף לְבוֹ, וְאֵז יַעֲבֵר אֶת זֶה
 הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי רַב הַצָּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׂאָדָם סוֹבֵל בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה
 רַק מִחֲמַת רַבּוּי הַדְּבּוּר, כְּמוֹכָא בְּזִהָר (שְׁמִינֵי מ"ב). עַל הַפְּסוּק (קֹהֶלֶת ו'
 ז') "כֹּל עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ" - בְּגִינָן פִּיהוּ דְּלֹא נָטִיר לֵיהּ; [כֹּל הַצָּרוֹת
 שְׂאָדָם סוֹבֵל זֶה רַק בְּשֶׁבִיל הַפֶּה שֶׁלּוֹ שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר עָלָיו].

יַעֲזוֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְעַל כָּל פָּנִים
 מַעֲכָשׁוּ תִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְשִׁתְּךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תעב.

**מדוע הרב דבר בגנות הנשים
ההולכות עם רעלה על הפנים?**

שאלה:

מאת רחל לאה: שלום לכבוד הצדיק מיבנאל. אני מאד מעריכה את כבודו, ואני יודעת שאם הרב אומר משהו בודאי יש בזה כונה, ולכן אני שואלת: שמעתי מחברה שגרה בקהלה שלכם ביבנאל שדברתם כמה פעמים נגד הנשים שלובשות רעלה על הפנים והולכות עם בגדים עד הרצפה, ולא הבנתי מדוע - הרי זה מוסף צניעות וקדושה, ובצניעות נאמר כל המוסף מוספין לו. אשמח שתסבירו את הענין, תברכו מפי עליון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ר' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל רחל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שרבנים גדולים יראי השם אסרו לאשה לצאת רעולה וכו', זאת אומרת לכסות כל הפנים עד שלא יראו רק את שתי העינים, וכן ללכת עם בגדים עד הרצפה, ולא אני אמרתי את זה, אלא גדולי הרבנים יראי השם אמרו את זה, כי עקר הצניעות שלא תהיה בולטת בעיני הבריות וכו', ואלו שהולכות רעולות וכו', כשעוברות ברחוב זה כבר מושך את העין שישתכלו עליה וכו', ואיפה הצניעות שיוצאת מזה? אדרבה, זה מושך עיני גברים להסתכל עליה, וכנראה שזה מה שרוצות הנשים האלו וכו', והן פרוצות גדולות, וידוע שכל הענין של רעלה בא מערביות, ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין מ"ט:) עשרה קבים זנות ירדו לעולם, תשעה נטלה ערבאי כו'; אף שהולכות

ומלְבָשׁוֹת עִם עֲשָׂרָה סְמָרְטוּטִים עַל הָרֹאשׁ וְעַל הַגּוּף וְרַעְוִלוֹת וְכוּ',
 עַד שֶׁלֹּא רוֹאִים רַק אֶת שְׂתֵי הָעֵינַיִם שְׁלֵהֶן, אִף עַל פִּי כֵן הֵן מְלֹאוֹת
 נֹאֵף וְכוּ', וְכִמּוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י בְּהִכָּאֵת הַבְּכוֹרִים (שְׁמוֹת י"ב ל') מְצַרִּיּוֹת
 מְזֻנּוֹת תַּחַת בְּעֻלְיָהֶן, וְיוֹלְדוֹת מְרוֹקִים פְּנוּיִים, וְהָיוּ לָהֶן בְּכוֹרוֹת הַרְבֵּה
 וְכוּ'.

הָרִי שֶׁלֶךְ לְפָנֶיךָ שֶׁהֵן כֻּלָּן נוֹאֲפוֹת וְזוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמֵהֵן נִשּׁוֹת
 יִשְׂרָאֵל צְרִיכוֹת לְלַמֵּד אֵיךְ לְהַתְנַהֵג וְאֵיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ?

הָרִי כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל נָשִׁים רַעְוִלוֹת זֶה רַק לְמִשְׁךְ אֶת הָעֵינַיִן שֶׁל
 הַגְּבָרִים וְכוּ', וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר לֹא לְלַכֵּת בְּלְבוּשׁ רַעְלָה,
 שְׂזֵה לְבוּשׁ שֶׁל נֹאֵף, וְלֹא שֶׁל צְנִיעוֹת כָּלָל, וְכֹל אֱלוֹ שֶׁהוֹלְכוֹת כְּכֹה,
 הֵן מְכַסּוֹת אֶת טְנוּף מַעֲשֵׂיהֶן וְכוּ', וּמְרֹאוֹת כְּמוֹ הַחֲזִיר שֶׁמְרָאָה אֶת
 טֻלְפָּיו רָאוּ כְּשֶׁר אָנִי וְכוּ', וְלִכֵּן בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן אֲסוּר לְאַשֶׁה לְלַכֵּת
 בְּלְבוּשׁ שֶׁל רַעְלָה, שְׂזֵה דִיקָא לְבוּשׁ פְּרִיצוֹת, כְּפִדּוּעַ בְּכָל הַדּוֹרוֹת
 שֶׁדִיקָא אֱלוֹ הַנוֹאֲפוֹת וְכוּ' הֵלְכוּ רַעְוִלוֹת פְּנִים וְכוּ' לְהִסְתִּיר אֶת
 זְהוּתָן מִפְּנֵי מִשְׁפַּחְתָּן וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשֶׁה צְרִיכָה לְדַעַת שְׁכָּל דְּבַר שְׂזֵה
 יוֹצֵא דִפְּן זֶה כְּכֹר עֲנִיָּן שֶׁל פְּרִיצוֹת, וּבְזֵה מוֹשְׁכַת אֶת עֵינַי הַגְּבָרִים
 אֵלֶיהָ, וְרַק אֵל זֶה הַפְּרוּצָה מִתְּפֻנָּת שִׁיסְתַּכְּלוּ עָלֶיהָ, וְלִכֵּן זֶה לֹא בְּגַד
 שֶׁל צְנִיעוֹת אֲלֵא אֲדַרְבָּה שֶׁל פְּרִיצוֹת, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאֲשֶׁה שֶׁהוֹלְכַת
 בְּצְנִיעוֹת הַלְבוּשׁ, אֲבָל לֹא בְּדֶרֶךְ קִיצוֹנִית וְכוּ', שְׂזֵה בְּעֲצָמוֹ פְּרִיצוֹת
 מְאֹד גְּדוּלָה לְמִשְׁךְ עֵינַי הַגְּבָרִים אֵלֶיהָ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תעג.

**אשתי לא נותנת לי את המרחב שאני צריך.
איך מסבירים לה שהיא מלחיצה אותי?**

שאלה:

מצאת דוד: מאז שהתחתנתי אשתי לא מניחה לי ומנסה לשלט על כל מה שאני עושה - אני צריך לתת לה דין וחשבון על כל דבר - איפה הייתי, עם מי דברתי ומה קניתי... היא לא נותנת לי את המרחב שכל בן אדם צריך ונמאס לי מזה. איך גורמים לה להבין שהיא מלחיצה אותי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ר' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכן אמר האריז"ל (עין שער הגלגולים הקדמה כ"י) הטעם שנשיותיהם מושלות עליהם, לפי שבימיהם עשו הערב רב את העגל ולא מחו בהם, אבל הנשים לא רצו לתת נזמי הזהב לעגל, ולכן הם מושלות עתה עליהם נשיותיהם; הינו שאלו הנשים השולטות על בעליהן וכו', זה ענש לגברים שהם היו בזמן העגל והורידו בעל כרחן מנשיותיהם את הזהב לעשות מזה את העגל, ולכן כשמתגלגלים אזי הנשים נוקמות בהם, כי באמת הנשים לא היו שתפות במעשה העגל, אלא אדרבה הן מנעו מבעליהן, אבל הבעלים לקחו את הזהב מהן בכח, כמו שכתוב (שמות ל"ב ג') "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם וביאו אל אהרן, ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ילקוט במדבר רמז תשע"ג) שכן אתה מוצא שאמר להן אהרן פרקו נזמי הזהב וגו', ולא רצו הנשים ומחו בבעליהן, שנאמר "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם" והנשים לא נשתתפו במעשה

העגל; ולכן עכשו הן נוקמות בבצליהן שבאו בכח לקחת מהן את הזֶהב לעגל.

ולכן הדבר הראשון אתה צריך לחזור בתשובה שלמה, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) על הפסוק (בראשית ב' י"ח) "אעשה לו עזר כנגדו" - זכה עוזרתו, לא זכה כנגדו; הינו אם אדם זוכה ומקיים את רצונו יתברך, על ידי זה אשתו עוזרת לו בכל, ואם הוא לא זכה אזי היא נעשית כנגדו - שמתנגדת לו בכל דרכיו.

וכן אמר רבנו ז"ל (לקיטת מוהר"ן חלק א' סימן ט') כפי שזוכה לדבק את עצמו בו יתברך בתפלה, שזה זיווג ויחוד עמו יתברך, כמו כן זוכה שאשתו עוזרת לו, כי הכל תלוי באדם עצמו - כפי שהוא מתנהג עם הקדוש-ברוך-הוא, כך אשתו מתנהגת עמו.

והדבר השני, אתה מכרח לדבר עם אשתך שזה לא יכול להמשיך ככה, כי גם היא לא היתה רוצה שאתה תהיה השוטר שלה ותחקר אותה על כל פרט ופרט וכו', ולחשד אותה בכל מיני חשדות וכו', כי אי אפשר לחיות ככה ויכולים להשתגע מרב בקרנת, ולכן תפתח את הפה שלך ותגיד את זה חד משמעית לאשתך שזה לא הולך ככה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה ביניכם הבנה הדדית שזה שלמות שלום בית - שאחד יבין את השני, ואחד לא ירד לחיי השני, והקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום ישים שלום בביתכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תעד.

מה הפרוש של "כבוד אלקים הסתר דבר"?

שאלה:

מאת אלירן: למוהרא"ש שלום רב.
קדם כל רציתי לברך את הצדיק שהשם יעזר שתמשיך להגדיל את המפעל הקדוש על שם רבנו נחמן מברסלב בארץ ובעולם מתוך בריאות איתנה.
התחלנו ללמד את תורה ו' בלקוטי מוהר"ן בעין עם כמה מפרשים, ובסוף הלמוד הבנו ש"כבוד אלקים" שרבנו מדבר עליו הוא לא כבוד שאנשים חולקים לו, אלא כבוד מהשם - שהוא השגה רוחנית כל אחד כפי מדרגתו וכפי בטולו ומעוט כבודו, ואז קל להבין למה נאמר בו "הסתר דבר" - בגלל שהוא מסתר מעין כל חי, ועוד שאין חולקים על הכבוד הזה אם ראוי לו אם לא בגלל שלא שייך שיחלקו, כי את הכבוד הזה השם בעצמו מעניק לו, וגם בגלל שאף אחד לא יודע מה הוא הכבוד שקבל כי הוא דבר נסתר.
ברוך השם יש לנו חזק גדול מהתורה הקדושה הזאת, ורצינו לדעת מה דעת הרב בנוגע למסקנה שהגענו אליה והאם הבנו את התורה נכון. תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלירן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

היה טוב מאד אם היית לומד את הפרוש "שפת הנחל" על התורה הזו, ואז היית רואה נפלאות מה שיוצא מהתורה שאתה מדבר ממנה.

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') "צריך כל אדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום", ובאמת זה תלוי בזה - כפי שאדם מבטל את עצמו לגמרי יודע שהוא כלום, על ידי זה בעצמו נתרבה כבוד המקום ברוך הוא, כי תכף ומיד כשאדם הוא בטל ומבטל בעיני עצמו, על ידי זה מאיר עליו האור הגנוז בעצמו, וזה נקרא 'כבוד אלקי' שאף אחד לא יודע באיזו דרגה האדם אוהו וכו', כי מי שבטל לגמרי בעיני עצמו, ומאיר עליו אורו של הקדוש-ברוך-הוא בקביעות עצומה, אף אחד בעולם לא יודע את זה, ועל זה נאמר (משלי כ"ה) "כבוד אלקים הסתר דבר" כי הוא יושב בסתר עליון, ואף אחד לא יודע איך שהוא בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא, ואדרבה, על איש כזה שהוא תמיד בטל אל הקדוש-ברוך-הוא, חושבים עליו שהוא מלא ישות וגאות, ולהפך - אדם שהולך כפוף חושבים שהוא ענו גדול מאד.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ז) כי בודאי אין זה מעלת ענוה להראות את עצמו בכפיפת ראש בדרך שטות כאלו הוא ענו, כי זו ענוה פסולה וכו', כי העקר הוא שאדם יהיה בטל ומבטל באין סוף ברוך הוא לגמרי, ועל ידי זה שהוא ממעט בכבוד עצמו, ממילא נתרבה כבוד המקום, ודבר זה נעלם מעיני כל, כי מי יודע באיזו מדרגה הוא נמצא עכשו שכל רגע מוכן למסר את נפשו בשביל הקדוש-ברוך-הוא, ודבר זה נעלם מעיני כל, כי מי יודע מה בלבו?

וזה נקרא "כבוד אלקים הסתר דבר" - שהוא זוכה לכבוד הקדוש-ברוך-הוא, שמאיר עליו כבודו ותברך בגלוי רב ונפלא מאד, ואף אחד לא יודע מזה, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קל"ו) שאדם צריך לבטל כל מדה ומדה ממדות הרעות שנדבק בו וכו', עד שיתבטל לגמרי באין ואפס. כי בתחלה צריך לבטל מדה זאת עד שתהיה כלא ממש, ואחר כך מדה אחרת עד שתהיה גם כן לא, וכן כל המדות עד שיהיו כלם כלא היו.

וכפי מה שִׁמְבַטְלִין כָּל מִדָּה וּמִדָּה, כְּמוֹ כֵּן מֵאִיר וּמִתְגַּלְהָ עֲלִיו
 כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי עֶקֶר הָאוֹר הוּא כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
 (יחזקאל מ"ג ב') "וְהָאָרֶץ הָאֵירָה מִכְבוֹדוֹ", אֲךָ כְּשֶׁמַּעֲמִידִין דְּבַר גִּשְׁמֵי
 כְּנֶגֶד דְּבַר רוּחָנִי, עוֹשֶׂה צַל. וְכַפִּי גִשְׁמֵיּוֹת וְגִדְל הַדְּבַר שֶׁעוֹמֵד כְּנֶגֶד
 הַדְּבַר, כְּמוֹ כֵּן נַעֲשֶׂה צַל. כְּגוֹן כְּשֶׁמַּעֲמִידִין מִקַּל נֶגֶד אוֹר הַשֶּׁמֶשׁ,
 עוֹשֶׂה צַל קָטָן כְּפִי מִדַּת הַמַּקַּל, אֲבָל כְּשֶׁמַּעֲמִידִין דְּבַר גְּדוֹל יוֹתֵר נֶגֶד
 הַשֶּׁמֶשׁ, עוֹשֶׂה צַל גְּדוֹל בְּיוֹתֵר. וְכֵן כְּשֶׁמַּעֲמִידִין בֵּית גְּדוֹל עוֹשֶׂה צַל
 גְּדוֹל יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וְהַצַּל הוּא הַסְתָּרַת וְהַעֲלַמַת הָאוֹר כִּידוּעַ. וְעַל כֵּן
 כְּפִי מַה שֶׁהָאָדָם מְשַׁקֵּעַ בְּאֵיזָה מִדָּה וְתַאֲוָה רָעָה וְכוּ', כְּמוֹ כֵּן עוֹשֶׂה
 צַל כְּנֶגֶד אוֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכְמוֹ כֵּן נַעֲלָם מִמֶּנּוּ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל
 כְּשֶׁמְבַטֵּל הַמַּדּוּת וְהַתַּאֲוּוֹת רָעוֹת וְכוּ', כְּפִי הַבְּטוּל כֵּן נִתְבַּטֵּל הַצַּל,
 וְכְמוֹ כֵּן נִתְגַּלְהָ אוֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ. עַד שְׁזוֹכָה שִׁיתְבַּטֵּל הַצַּל לְגַמְרֵי,
 עַד שִׁיְהִיָּה הַכֵּל לֹא וְאִין וְאַפְסָ. וְאִזּוּ יִתְגַּלְהָ כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָאָרֶץ. כִּי לֹא
 יִהְיֶה שׁוֹם דְּבַר שִׁיסְתִּיר הָאוֹר וְשִׁיעֲשֶׂה צַל. וְזֶהוּ "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ" - הֵינּוּ עַל יְדֵי שִׁמְחֻזִיק אֶת עֲצָמוֹ כְּלֵא עַל יְדֵי זֶה נִתְגַּלְהָ כְּבוֹדוֹ
 בְּכָל הָאָרֶץ, כִּי אִין דְּבַר שִׁיסְתִּיר אוֹר כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ וְיַעֲשֶׂה צַל.

אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרְיָךְ חֻלְקָךְ שְׂאֵתָה לּוֹמֵד תּוֹרַת רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּעִיּוֹן רַב,
 שֶׁכֶּף תַּעֲסֵם וְתַרְגִּישׁ אֶת טַעֲם רַבְּנֵנוּ ז"ל.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תעה.

האם כש'לומדים רש"י יש ענין לקרא גם את המלים בלע"ז?

שאלה:

מאת משה: ששמעתי שכאשר לומדים רש"י יש ענין לומר גם את הלע"ז שהוא מזכיר ולא לדלג על זה, וזו סגולה ליראת שמים. האם זה נכון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הפליג מאד מאד בפרוש רש"י הקדוש, ואמר לאחד שהפליג ושבח את פרוש רש"י ושאין ללמד חדושים אחרים, אמר על זה רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן רכ"ג) זה אינך יודע - שרש"י זכרונו לברכה הוא כמו אחיה של התורה הקדושה, כי כל תינוקות של בית רבן וכל ישראל כלם לומדים את התורה שבכתב ושבעל פה עם פרוש רש"י.

ומזה מובן עצם גדלת רש"י זכרונו לברכה, וידוע מה שכתבו הקדמונים מליצה "שעל כל טפת דיו של רש"י הקדוש ישב שבעת נקיים", והיום יש כמה מאות פרושים רק על פרוש רש"י להבין ולהשכיל את דברי רש"י הקדוש שנאמרו על פי רוח הקדש הכי גבוהה שרק יכולה להיות, ואפלו אות אחת שכתב אינה מיתרת, ומתיגעים ביגיעה עצומה להבין את דברי רש"י הקדוש, ולכן עקר למוד פרוש רש"י כדי להבין פשוטן של מקרא, והיום כבר יש ספרים שמפרשים את הלע"ז מה שמובא בדברי רש"י זכרונו לברכה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תעו.

**כיצד צריך לנהג כאשר שני חברים עובדים יחד
ואחד מהם מפטר?**

שאלה:

מאת אביתר: שלום וברכה לרב היקר שליט"א.
קרוב משפחתי עובד במקום קטן יחד עם עוד עובד ותיק, ולאחרונה המנהל החליט להעזיב את העובד הוותיק, ולהשאיר את קרובי. הוא מידד עם אותו עובד ותיק ומאד מתבייש מהמצב, כי שניהם בעלי משפחה. מה עליו לעשות? תודה רבה על הכל!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אביתר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זה כואב מאד מאד כששולחים חבר ותיק וגם קרוב משפחה מעבודתו וכו', והוא בעצמו נשאר בעבודה וכו', זה מובן מאליו שיש צער ועגמת נפש על זה, אך מה יכולים לעשות במצב כזה? כבר יש מאמר החכם "ההכרח אם לא ישבח לא יגנה", הרי בעל הבית שלח אותו, ומה הוא יכול לעשות? הרי הוא לא יכול

להפקיר את פרנסתו וכו', ואף שזוה לא נעים בכלל, אין מה לעשות אף שזוה צער גדול מאד.

הקדוש-ברוך-הוא הזן ומפרנס את כל ברייה יתן לכל עם ישראל שפע ברכה והצלחה וכל אחד תהיה לו פרנסה, ולא יצטרכו עם ישראל זה לזה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תעז.

**אשתי מתעקשת לרכש איפון עם אינטרנט.
האם להסכים או להתעקש שלא תקנה?**

שאלה:

מאת חיים: שלום וברכה למוה"ר א"ש ורפואה שלמה.
רציתי לקבל עצה מהצדיק אף לנהג עם אשתי: בתקופה האחרונה היא רוצה לקנות איפון עם אינטרנט. אני מבחינתי לא מוכן בשום פנים ואפן שיכנסו לביתנו מכשירים המלאים זפה וטנפת לנשמה, אף היא טוענת שאני לא סומך עליה וחונק אותה נפשית וכופה את דעתי עליה. יש לציין שבביתנו יש מחשב עם אינטרנט חסום.

הבעיה היא שכל החברות שלה ומשפחתה מחזיקים ומשתמשים באיפון והיא משפעת חברתית מאד מהם, ובכל פעם שהדיין הזה עולה יש לנו בעיות בשלום בית.
מבחינתי אני מוכן לתת לה הכל, רק לא מה שיפגע לנו בנשמה. יש לציין שהיא בחורה איכותית וטובה, ויש בינינו קשר טוב, אף בנושא זה אנו חלוקים. מה לעשות: להתעקש איתה או לא? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים נְרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אין לתאר ואין לשער גדל הזכות של אדם שזוכה להיות ותָרַן בחיי הנשואין, כי אי אפשר להחזיק בית אלא כשהבעל והאשה מותרים אחד לשני, וזה עקר השלמות של כל זוג שאחד מותר לשני ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ') שְׁעַקַר הַשְּׁלוֹם כְּשֵׁשְׁנֵי הַפְּכִים מִתְאַחֲדִים יחד, הינו אחד יש בו מדת החסד, ואחד יש בו מדת הגבורה, שהם שניהם הפכים אש ומים, אבל אם הם מתאחדים זו השלמות של השלום. ולכן כל זוג שרוצים שהשכינה תשרה בתוך ביתם, עליהם להרגיל את עצמם לותר אחד לשני, ולסבל אחד את השני, ואמר החכם מכל אדם (משלי י"ב) "שנאה תערר מדנים ועל כל פשעים תכסה אהבה"; אם יש אהבה אמתית בין הזוג, אפלו שיקרה משהו וכו' - אזי "על כל פשעים תכסה אהבה", אבל אם מאבדים את השכל ונכנסים בלחץ ולא מותרים אחד לשני, על ידי זה מכל דבר קטן עושים דבר גדול וכו' - אזי "שנאה תערר מדנים", ולכן הסגלה הבטוחה לשלום בית, להיות ותָרַן אחד לשני, ולדעת שאם הקדוש-ברוך-הוא שדך בינינו, זה סימן שאנחנו נשמה אחת, ועלינו להסתדר יחד.

בענין להכניס בבית איפון שמקשר אל אינטרנט שבו יכולים לראות את כל הזבל והלכלוך, וכן להתכתב בפייסבוק, אזי אני מכרח להגיד לך כי היום הזה יש קלפה עצומה שכוּבַשֶׁת כל חלקה טובה, ומקורת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל, ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והם הכלי משחית הנקראים מחשב (מכשף) המחבר לאינטרנט, או אִפֵּד, או בְּלִקְבְּרֵי וכו', או איפון, שבוה יכולים לראות כל מיני שקוץ תעוב ערם וזהוהו, ומאמללים את עצמם וכו', כי על ידי שמסתכלים בזבל והלכלוך הזה וכו' נדבק בו כל הזהמא

של הערם והתעוב וכו' וכו', עד שנעשים מכורים לזה וקשה מאד מאד לצאת מזה, כי זה בדיוק כמו שאחד מכור לסמים וכו', או אחד מכור לשתיית אלכוהול וכו', כמו כן מי שיש לו מחשב המחבר לאינטרנט או שאר כלי משחית שיכולים לראות בזה כל מיני ערם וזהוהם וכו' וכו', אדם נעשה מכור לזה וקשה לו לצאת מזה וכו', וזה שורף לו את כל המח ובו ערות בו כל התאוות רעות, והראש והמח שלו נעשים מטמטמים לגמרי מרב הנאוף והלכלוף שמסתכלים בזה, והלב מתעקם בעקמומיות עד שנכנסים בו ספקות באמונה, ונעקר ממנו יתברך.

ולכן העקר לזרק מהבית מחשב שמחבר אל אינטרנט או איפד או בלקברי או איפון וכו' וכו', כי כך אמרו חקמינו הקדושים (סנהדרין מה.) אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים", ואמר "אין לה אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים".

ואני מכרח להגיד לה שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שמחבר אל אינטרנט בבית, והבעל או האשה התחילו להתכתב דרך הפיסבוק וכו' וכו', וכך נפלו בפח, ולבסוף או הבעל או האשה ברחו מהבית וכו'. ודבר זה מאד מאד מצוי בעתים הללו, ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארור הזה וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן, ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית רחמנא לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד או ילדה שלוקחים כלי משחית כזה בתוך ידיהם וכו' הם כבר נופלים בשאול תחתית ומתחתיו, ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תעה.

**אחי סובל מהפרעות נפשיות ובגללו כל הבית לא יציב.
מה ניתן לעשות?**

שאלה:

מיאת ראובן: לכבוד הרב שלום. יש לי אח רוך בן 32 שגר בבית. הוא לא לומד, לא עובד ולא מתנדב במשך שנים רבות, וכמעט כל היום בבית במחשב או בטלפון הנייד שלו. היו שנים שהוא היה קם בשתים-שלוש בצהררים, כי אין לו בשביל מה לקום.

יש בו צד פגוע-נפש, צד דכאוני וכעסני (הוא רב עם אנשים), צד של אוטיזם (הוא עושה קולות ומדבר בבית ברמה של פגור שכלי, אף בחוץ הוא לא מתנהג ככה). חלק ממחלתו זה שהוא מסרב לקבל טפול, הוא אומר שהוא בכלל לא מבין מה רוצים ממנו והוא מחביא את הכדורים במקרה.

אם ההורים אומרים לו "תעשה משהו עם עצמך" או "לך לטפול", הוא משחק להם על הרגשות, עושה ברגז ולא מדבר ומתקשר אתם במשך כמה שבועות-חדשים, וגורם בבית עגמת נפש בבית ואוירה דכאונית. מאחורי הגב הוא אומר לחבר שלו שהוא לא מבין איך ההורים מחזיקים אותו בבית במצב כזה! מה אפשר לעשות חוץ מלהתפלל עליו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ד' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רְאוּבֵן גֵּרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

זו מחלה מאד מאד רצינית אשר יש היום הרבה שסובלים מהמחלות האלו שנקראות סכיזופרניה, פרנויה ואובססיה וכו', שכל אחת מהן זו מחלה רצינית, ומכל שכן מי שסובל משלשתן יחד, על פי רב הוא סגור בתוך עצמו, ולא רוצה להתערב עם אנשים וכו', שומע קולות מדברים אליו וכו', תמיד הוא במתח ובכעס וכו' ונדמה לו שכלם רוצים רק להזיק לו וכו', וזו מחלה שמאד מאד קשה לרפאות, כי עדין לא מצאו על זה תרופה, וכל הבית סובל מאחד או אחת שעוברים את הסבל הזה וכו', כי הם בעצמם סובלים, ומה גם שמוציאים את הסבל על כל הבית וכו', ובפרט ההורים סובלים מזה סבל שלא יאמן כי יספר.

מה לעשות אשר לצערנו הרב צריכים לחיות עם המציאות הזו, שזו מחלה רצינית שעדין לא מצאו לזה תרופה, וצריכים להתמודד עם זה, אף שזה בא קשה מאד מאד, כי כל הבית נעשה כמו טרור אחד, כי הכל צריך להסתובב סביב זה שסובל, וההורים מאבדים את הסבלנות לגמרי, כי משתגעים ממנו, כי הוא מכתיב מה כן ומה לא וכו', וכן כל הילדים צריכים לסבל ממנו וכו', וזו באמת מחלה שקשה להתמודד עמה.

עם כל זאת, בכל בית שיש דבר כזה צריכים לחיות עם המציאות, שזהו, וצריכים לקנות לעצמם את מדת הסבלנות, ולא להכנע אל השגיונות וכו' של זה שסובל מזה וכו', כי אם נכנעים אזי נשברים לגמרי, וכל הבית נשבר, ואין יום ואין לילה, והכל הולך הפוך וכו' וכו', והיסוד של המחלה הזו שהחולה לא רוצה לעזר לעצמו, והוא לא רוצה לקחת טפולים וכו', ואם אומרים לו לך לטפולים, אזי הוא

לא יודע מה שרוצים ממנו, וזו עקר המחלה, אדרבה הוא אומר אתה תלך לקבל טפולים וכו', ולכן אם ההורים היו יכולים לשלח אותו לאיזה מקום מה טוב ומה נעים, אבל לצערנו הרב הם לא רוצים לצאת מהבית כי זה השגעון והמחלה שלהם.

הקדוש-ברוך-הוא ירפא את חולי ישראל ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תעט.

**אמי זקוקה לרפואה.
מה אני יכולה לקבל על עצמי לרפואתה?**

שאלה:

מאת דורין: שלום כבוד הרב.
אמי זקוקה לרפואה, ורציתי לשאל מה אני יכולה לקחת על עצמי לרפואתה במהרה. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל דורין תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון שצריכים לבדק הם המזוזות בבית של האמא אם הן כשרות, כי בכל פעם כשנעשית איזו בעיה בבית, הדבר הראשון לבדק את המזוזות, כי כשיש מזוזות כשרות בבית אין מה לפחד כלל, כי כך מובא בתקוני זהר (תקוני') על הפסוק (דברים ו' ט') "וּכְתַבְתֶּם עַל מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ - מְזוֹזוֹת כְּתִיב - זֶז מוֹת נְהִינּוּ תַבַּת מְזוֹזוֹת" היא

שתי מלים - זו מות, כי בבית שיש מזוזה שמה לא יקרה מות, ולכן צריכים להזהר מאד מאד לבדק את המזוזות של הבית, וכן לשמור על פשרות הבית, לשמור מאד מאד לא לערבב בשר וחלב וכו', ומכל שכן שלא לקנות בשר אלא עם הכשר בית דין רציני מאד.

הקדוש-ברוך-הוא הרופא ישראל ישלח רפואה שלמה לאמא, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפ.

כיצד צריכים לנהג לגבי נטילת ידיים של שחרית כאשר ישנים במטת קומתים?

שאלה:

מאת משה: בביתי הילדים ישנים על מטת קומתים, ובכל יום הם שואלים האם הם צריכים לחכות עד שאחד האחים יגיש להם את הפלי של נטילת הידיים, או שהם יכולים לדרוך על הקרקע ואז לטל את הידיים, כי אני מזהירם מאד שמוהרא"ש אומר שמעקרי היראת שמים הוא שלא לדרוך על הרצפה בלי נטילת ידיים. המצפה לתשובה, תודה רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בדרך כלל נוטלים את הידיים תכף ומיד כשקמים מהשנה, ומכינים על יד המטה נטלה עם ספל מים, וזו סגלה ליראת שמים,

אבל אם ישנים במטת קומתים, אזי ההכרח שזה שישן למעלה ירד למטה ואחר כך יטל ידים.

העקר להחזיר בילדים אמונה פשוטה בו יתברך, ולהקפיד על כל הלכה שכתובה בשלחן ערוך, וכן לקיים את מנהגי ישראל, וזה מחזיר בילדים יראת שמים שלמה, כי זה נעשה אצלם טבע שני. המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפא.

מדוע צריכים להתאמץ לקיים את רצון השם, הרי בעולם הבא יתברר שהכל היה לטובה?

שאלה:

מאת משה: לכבוד הצדיק מוה"ר א"ש שליט"א, שלום וברכה ורפואה שלמה לרבנו ולאשתו הרבנית.

אם בסופו של דבר, אחרי מאה ועשרים ואחרי הסוף של הסוף של הבריאה יתגלה הגלוי שכל מה שקרה בחיים של כל אחד היה הכל לטובה, אז מה הטעם שיהודי צריך להתאמץ במקסירות נפש לקיים את רצון הקדוש-ברוך-הוא? הרי בסופו של דבר הכל יתהפך לטובה, וכל העברות יתהפכו לזכיות, וכל מה שכל אחד עשה יהפך לטוב גמור?

אני לא שואל את זה בשביל חס וחלילה לכפר בקדושה, אני שואל בתמימות כדי להבין את זה, הרי בכל מקרה יהיה טוב, ומה הטעם של המאמץ שלנו להתאמץ בעבור זה, כי גם מי שלא יתאמץ בעבור זה יזכה בסופו של דבר לכל טוב אמתי ונצחי?

סליחה אם זה נחצפה לשאל ככה, אני יודע שאי אפשר להבין

את זה, אבל זה מטריד אותי קצת, ואולי היצר הרע שלי שואל
ככה, אני לא יודע באמת כלום. תודה לצדיק על הכל!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע למה אתה צריך לחקר חקירות של הבל וכו',
מה יהיה אחר כך וכו', אתה צריך לדעת שהעקר בזה העולם הוא
תמימות ופשיטות, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י"ב)
שעקר היהדות הוא תמימות ופשיטות, ואמר (שיחות ה"ר"ן סימן ט"ו)
שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות
ל"ו א') "אשר נתן הוי"ה חכמה בהמה", הינו שהוא חכמה לעשות
עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה:) על פסוק
(תהלים ל"ו ז): "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" - אלו בני אדם שערומים
בדעת ומשמיין עצמן כבהמה. וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג כ"ב) "ואני
בער ולא אדע בהמות הייתי עמך"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת
התמימות.

ובכך ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה ט' מהחכם ותם) אל
מה זכה התם וכו' שנעשה מיניסטר על כל המיניסטרין, צדיק על
כל הצדיקים, עין שם. ולכן אשרי מי שמשליך את חכמתו המדמית
וכו' וכו', ולא יודע שום דבר, רק מצית את השלחן ערוף, ומקים את
ההלכות שקבלנו, אשר החזון איש זכותו יגן עלינו קרא את השלחן
ערוף "האורים ותמים" שלנו.

עלינו להתנהג כמו יהודי פשוט בלי שום חכמות והשפלות
כלל, ולא לחקר על העתיד ועל העבר, ואפלו לא על ההווה, רק
לקים את רצונו יתברך להיות בשמחה עצומה שזכינו להבראות
מזרע ישראל ולא עשנו גוי כגויי הארצות, ותהלה לאל אנוחנו מלאים

מצוות כרמון, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניו ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניו ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן.

וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים ל"ד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

וצריכים לשמח מאד מאד לקיים את כל זה, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה סימן א') כשאדם עושה מצוה בשמחה בידוע שלבו שלם עם אלוקיו; כי שמחת המצוה מראה את טהר הלב של האדם, שכוונתו לעשות רצונו יתברך באמת בלי שום חשבונות פרטיים, ולכן מה לך לחקר מה שיהיה וכו', ומה שיהיה וכו', אדם לא שם לב שאנחנו כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאם", וחכמינו הקדושים דרשו על זה (פנהדרין פ"א:) מאי דכתיב (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה" מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופרש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן ואוחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחז ברשתות על ידי מארב ותחבולות; הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבעולם הזה, וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דיגים ומורידים רשתות לתוך המים ומוציאים משם דיגים, כך הוא בעולם הזה - בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה שזה יכול

לקרות גם לו יום אחד וכו', תמיד נדמה שרק לזולת זה קורה, אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו'.

ולכן אשרי האדם שזוכה להיות יהודי פשוט, הולך להתפלל שלש פעמים ביום בבית הכנסת שחרית מנחה וערבית, וכן קובע עתים לתורה ללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא, קצת הלכה, ועוסק בצדקה וחסד עם כל בריה וכו', מה צריכים יותר מזה?

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפב.

**אמרתם שיש שאלות שאינכם יכולים לענות עליהן
בכתב. אז איך נדע כיצד לנהג?**

שאלה:

מאת יואל: לכבוד קדשת אדמו"ר מוה"רא"ש שליט"א.
אני רוצה להודות לצדיק על כל הטובות שקבלתי ברוחניות ובגשמיות, וביותר על 'שו"ת ברסלב' שזה דבר נפלא מאד וממש מחיה אותי בכל יום. אני מתפלל כל הזמן לבריאות השלמה לצדיק ולרבנית תחיה.
שמעתי מכם כמה פעמים שאמרתם שיש הרבה שאלות שנשאלו בשו"ת ברסלב שלא יכולים להשיב עליהן מפני שיש דברים שלא יכולים להשיב בכתב. אם כן מהיכן נדע מה שצריכים לעשות אם לא יכולים לכתב? הרי יש כמה דברים שקשה לשאל בעל פה וגם בלתי אפשרי לצדיק לענות לכלם ביחידות על כל השאלות כי זה יקח המון זמן, מה שאין כן כשכותבים כל אחד מוצא מה שצריך. אשמח לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יואל נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

את רב השאלות שבינו לבינה וכו' אי אפשר לרשם על הכתב מפני טעמי הצניעות, ואף שלצערנו הרב כל הגרושין שקורים וכו' זה מפני שלא הדריכו אותם נכונה וכו', עם כל זאת אני לא יכול לרשם את זה על הכתב, כי תהלה לאל כל מה שאני מדבר כותבים, וכל מה שכותבים מדפיסים, וזה נדפס ברבבות טפסים וכו', ונתפרסם בעולם, ויד כל אחד ממשמשת בהם, בפרט בני הנעורים, ולכן אינו מן הצניעות להעלותם על הכתב, ובפרט שיש כבר המון קנטרסים שמדברים פתוח בענייני שלום בית, ומי שבאמת רוצה יכול לקחת את זה משם.

העקר שבכל העקרים הוא לעסק בשיחה בינו לבין קונו והתבודדות, שעל ידי זה יזכה לישוב הדעת, וידע איך להתנהג בכל דבר, כי על ידי שיחה בינו לבין קונו והתבודדות זוכים לישוב הדעת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפג.

**אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַקִּים 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' בְּהַרְצִלְיָה, אַךְ אֵין לָנוּ
כֶּסֶף עֲבוּר כֶּף. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת בָּרַק: שְׁלוֹם רַב לְצַדִּיק.

אֲנִי מִתְפַּלֵּל שְׁתֵּהִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְרַב וְלִרְבֵּנֵי, הַשֵּׁם
יִשְׁמַר אֶתְכֶם מִכָּל רַע וְיִשְׁלַח לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְשִׁנְזָכָה
שְׁתִּמְשִׁיכוּ לְהַיּוֹת אֶתְנוּ. עַד בִּיאַת מְשִׁיחַ, לְחַזֵּק אוֹתְנוּ לְעוֹדֵד
אוֹתְנוּ וְלִשְׁמַח אוֹתְנוּ. רַק הַשֵּׁם יוֹדֵעַ כִּמָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים
אֶתְכֶם פֶּה אֶתְנוּ.

כְּבוֹד הַצַּדִּיק, יֵשׁ רַב שֶׁהוּא תַלְמִיד שְׁלֵף שֶׁהוּא מְאֹד מְחַזֵּק
אוֹתְנוּ וּמְקַרֵּא לָנוּ מִכְּתָבִים שֶׁל הַצַּדִּיק פֶּה בְּהַרְצִלְיָה פְּעַם
בְּשָׁבוּעַ, אַךְ בְּגַלּל שֶׁהוּא מְאֹד חוֹלָה וְקָשָׁה לוֹ, לֹא תִמְיֵד הוּא
מְגִיעַ לְשַׁעוֹר אֲנַחְנוּ מְאֹד רוֹצִים לְפַתַּח פֶּה מְקוּם שֶׁל בְּרִסְלָב,
אֶךְ נִכּוֹן לַעֲשׂוֹת אֵין לָנוּ כֶּסֶף. רְצוֹן יֵשׁ לָנוּ בְּרוּךְ הַשֵּׁם, וְאַנְחָנוּ
מִתְפַּלְלִים עַל זֶה שִׁיְהִי לָנוּ 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' פֶּה בְּהַרְצִלְיָה. מָה
אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְקַדֵּם אֵת זֶה?

הַחֲלוּם שֶׁלָנוּ הוּא לְהַשְׁכִּיר פֶּה דִּירָה עֲבוּר הָרֵב, כְּדֵי שֶׁכִּשְׁהוּא
יְהִי בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הוּא יוֹכַל לְהַיּוֹת אֶצְלָנוּ וְלְחַזֵּק אֵת כָּל
הָאֲנָשִׁים כָּאֵן. תּוֹדָה עַל הַכֹּל, בָּרַק.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל בָּרַק נְרוֹ וַיֵּאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֵת מִכְּתָבְךָ.

רַבְנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד מְאֹד שֶׁנִּפְתַּח בְּכָל עִיר בֵּית הַכְּנֶסֶת עַל שְׁמוֹ,
וַיְדוּעַ כִּי אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיוּ גְרִים בְּעִיר נַעֲמְרוֹב פָּתְחוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת

על שם רבנו ז"ל, ואחר כך מפני חסר כסף וכו' נסגרו, והתאונן רבנו ז"ל על שנסגרו, ואמר לאנשי שלומנו "מה עשיתם? הרי המניין שלכם היה בוקע רקיעים". וכן עד היום אנשי שלומנו מקפידים מאד מאד להתפלל דיקא בבית הכנסת הנקרא על שם רבנו ז"ל.

והנה רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ג"ט) שֶׁהַצְדִּיק בּוֹנֵה 'היכל הקדש' שעל ידו הוא מקרב את כל הרחוקים, ולכן מה טוב ומה נעים באם שגם בעירכם 'הרצליה' תפתחו שם בית הכנסת 'היכל הקדש' ותזכו לקרב המון בני הנעורים אל דעת רבנו ז"ל. וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן קפ"ז) קדם שיצא מברסלב לאומן להסתלק שם לעילא ולעילא וכו', בעת שיצא מפתח הבית לעלות על העגלה, עמד אצל המזוזה והניח ידו על המזוזה, וענה ואמר לצבור שהיו שם: "תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד, כי אם תתפללו בכוונה ותכלו להמשיך אותי לכאן".

רואים מכל זה איך שרצונו של רבנו ז"ל היה שנחזיק את עצמנו ביחד, נתפלל יחד, ונלמד יחד, וזה היה רצונו החזק שנחזיק את עצמנו ביחד, ואמרו אנשי שלומנו שראו את זה בחוש, שבכל קבוץ של אנשי שלומנו היקרים שהחזיקו את עצמם ביחד, ותמיד דברו ביניהם רק את דברי רבנו ז"ל, על ידי זה גדלו והצליחו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתזכו לפתח 'היכל הקדש' בעיר הרצליה וכן בכל עיר ועיר יפתחו בית הכנסת על שם רבנו ז"ל שבונה 'היכל הקדש', וזה דבר גדול מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפד.

**המחשבות הרעות מתגברות עלי
ומציקות לי 24 שעות ביממה. מה העצה?**

שאלה:

מאת אברהם ליאל: שלום לכבוד הרב. רציתי להתייעץ אתכם לגבי בעיה שרודפת אותי כבר הרבה שנים - אני סובל ממחשבות זרות 24 שעות ביממה בפרט בזמן התפלה ולמוד התורה, וזה ממש קשה לי וגורם לי ליסורים נוראים. בזמן האחרון אני סובל ממחשבות של עבודה זרה, אני מרגיש שזה מרחיק אותי מהבורא יתברך, ואני נלחם עם המחשבות כל הזמן בלי הפסקה. השם זכה אותי להתקרב לרבנו נחמן מברסלב ואני קורא את העצות שלו ומשתדל ללכת בדרכו שלו שאני מאד מתחבר אליה. התחלתי לקרא על עצות נגד מחשבות והרהורים, אף קשה לי לישם אותן, ואני חייב עזרה כי אני רוצה להתחזק. תודה רבה כבוד הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם ליאל גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה טוב ומה נעים באם היית זוכה ללמד בכל יום את המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב, המדבר הרבה מצער של בלבול מחשבות זרות שמבלבלות מאד את האדם, ותאמר עליו את התפלה בלקוטי תפלות תפלה ע"ב וזה בודאי יועיל לך הרבה מאד, כי שם רבנו ז"ל מרבה לדבר מענין מחשבות זרות שמענות את האדם.

וְכַתַּב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל שֶׁשָּׁמַע מֵרַבְּנֵי ז"ל (שיחות הר"ן סימן ע"ב) שְׁאִין לְהִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל פְּנִיּוֹת וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּבִלְבוּלִים שְׁבִתְפֹלָה, רַק לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ לִילָךְ בַּתְּפִלָּתוֹ כְּסֵדֶר, וְלֹא יִשְׁגִּיחַ עַל שׁוּם בִּלְבוּל וּמַחְשָׁבָה זָרָה כָּלֵל, רַק הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ וְלֹא יִחְזִיר פְּנִיּוֹ לְהִבִּיט עַל אֱלוֹ הַמַּחְשָׁבוֹת כָּלֵל. גַּם אָמַר שֶׁזֶה טוֹבָה גְּדוּלָה מֵה שְׁבָאִים עָלָיו מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת וּפְנִיּוֹת, כִּי בְּלֹא זֶה אִם הָיָה הָאָדָם מִתְפַּלֵּל הַתְּפִלָּה כְּרָאוּי, לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְסַבֵּל כָּלֵל אֶת גְּדֹל עֲצָם הַקְּטָרוּגִים שֵׁישׁ עַל הַתְּפִלָּה שֶׁהִיא כְּרָאוּי. אֲבָל עַל יְדֵי שֶׁהַתְּפִלָּה מְלַבֶּשֶׁת בְּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת עַל יְדֵי זֶה אֵין הַחִיצוֹנִים מְסַתְּכִין עָלֶיהָ כֹּל כֶּף וְאֵין הַקְּטָרוּג גְּדוּל כֹּל כֶּף, וְעַל יְדֵי זֶה יְכוּלָה הַתְּפִלָּה לַעֲלוֹת. וּבּוֹחֵן לְבָבוֹת הוּא יוֹדֵעַ הָאֲמֵת לְאֲמֵתוֹ שְׂאֵף עַל פִּי שֵׁישׁ לְאָדָם פְּנִיּוֹת וּמַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, אֵף עַל פִּי כֵן פְּנִימִיּוֹת מַחְשָׁבָתוֹ הוּא לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבָדוֹ, כִּי פְּנִימִיּוֹת כּוֹנְנֹתוֹ בַּתְּפִלָּה הוּא בְּאֲמֵת לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ בּוֹחֵן לְבָבוֹת וּמְסַתְּכֵל עַל פְּנִימִיּוֹת כּוֹנְנֹתוֹ וְרִצּוֹנּוֹ וּמְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ בְּאַהֲבָה אֵף עַל פִּי שֶׁהִיא מְלַבֶּשֶׁת בְּמָה שְׁמְלַבֶּשֶׁת, כִּי פְּנִימִיּוֹת רִצּוֹנּוֹ וְכוֹנְנֹתוֹ הוּא טוֹב.

וְזֶהוּ פְּרוּשׁ (מְשַׁלֵּי י"ט כ"א) "רְבוֹת מַחְשָׁבוֹת בְּלֵב אִישׁ וְעֲצַת הַיְי"ה הִיא תְּקוּם" - הֵינּוּ שֵׁישׁ מַחְשָׁבוֹת הַרְבֵּה בְּלֵב אִישׁ בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי אַז בָּאֵין עָלָיו בִּלְבוּלִים גְּדוּלִים וּמַחְשָׁבוֹת רְבוֹת, אֲבָל "עֲצַת הַיְי"ה הִיא תְּקוּם" - הֵינּוּ פְּנִימִיּוֹת הַנִּקְדָּה שְׁבֵלֵב, מֵה שְׁבִפְנִימִיּוֹת הַמַּחְשָׁבָה מִתְּכַוֵּן לְהַתְּפַלֵּל לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבָד, שֶׁזֶה בְּחִינַת "עֲצַת הַיְי"ה" - שְׁמִתְכַוֵּן לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ לְבָד בְּפְנִימִיּוֹת מַחְשָׁבָתוֹ, זֶה נִשְׁאָר קַיִם בְּחִינַת "עֲצַת הַשָּׁם הִיא תְּקוּם". עַל כֵּן אֵין לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מַחְשָׁבוֹת חוּץ וּפְנִיּוֹת רַק לְהַתְּפַלֵּל כְּסֵדֶר וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תפה.

איך עושים שלום בין כלה וּחמותה שגרות באותו בית?

שאלה:

מאת מיכאל: איך עושים שלום בין כלה וּחמותה שגרות באותו בית?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מיכאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להסתדר לְבד, כי תמיד החמות מתערבת בין בני הזוג, פעם זו האמא שלה ופעם זו האמא שלו, וידוע שכלה וּחמותה אף פעם לא ישתוו בשום פנים ואופן, וזה בא להם מחמת חסרון הדעת וקטנות השכל וכו', וכו', כי על פי רב האמא של החתן נכנס לה בדמיון כאלו הכלה גנבה את הבן שלה וכו', וחושבת לעצמה "אני ילדתי אותו וכו' וגדלתי אותו וכו', ועכשו באה בחורה צעירה וגונבת לי את הבן?" וכו', או להפך - האמא של הכלה נכנס לה בדמיון כאלו החתן גנב את הבת שלה וכו', וחושבת לעצמה: "אני ילדתי אותה וכו' וגדלתי אותה וכו', ועכשו בא בחור צעיר וגונב לי את הבת?" וכו', אשר כמוכן זה בא מקטנות וחסרון הדעת שיש בנשים וכו', וכך הטבע הרע שאי אפשר לשנות את זה, ולכן זוג צריכים להיות פקחים כשמחתנים ולא לערב את ההורים בעסק נשואיהם וכו', כי הם רק יסבלו מזה.

הבעל והאשה צריכים לאהב אחד את השני, ולהבין אחד את השני, ולדאג מאד שלא יתערבו ההורים בחיי הנשואין, וזה נשואין מצלחים.

וְצָרִיכִים לִידַע אֲשֶׁר כָּלָה וְחִמּוּתָהּ אַף פַּעַם לֹא יִשְׁתּוּוּ בִיחָד, כִּי זֶה טֵבַע רְעָה שְׁנוּצָר בִּינֵיהֶם וְכוּ', וְכֵמוּ שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת כ"ו) הִזְיָא חֲמַתָּא דְהוֹת סְנִיָּאָה לָהּ לְכַלְתָּהּ, אֲמָרָה לָהּ: זִיל אִיקְשִׁיט בְּמִשְׁחָא דְאַפְרִסְמָא. אֲזִילָא אִיקְשִׁיט. כִּי אֶתְת, אֲמָרָה לָהּ: זִיל אִיתְלִי שְׂרָגָא. אֲזִילָא אֶתְלָא שְׂרָגָא אִינְפַּח בֵּה נּוּרָא וְאֶכְלָתָהּ; [הִיתָה חֲמוּת שְׁשֻׁנָּאָה אֶת כָּלְתָה וְקִנְתָּה לָהּ מִתְנָה שְׁמֵן אֶפְרִסְמוֹן (מִין בִּשְׁם) וְהִלְכָה הַכָּלָה וְקִשְׂטָה אֶת עֲצָמָה עִם הַבִּשְׁם הַזֶּה, אֲבָל זֶה הִיָּה מַחְמָר דְּלִיק, וְכִשְׁבָּאָה אֶל חֲמוּתָהּ אֲמָרָה לָהּ "בְּבִקְשָׁה כָּלְתִי, הַדְּלִיקִי לִי אֶת הַנְּרוֹת", וְתַכְףּ וּמִיד כְּשֶׁהַדְּלִיקָה אֵשׁ הָאֵשׁ נֶאֱחָזָה בָּהּ וְנִשְׂרָפָה כָּלִיל].

וְלָכֵן אֲשֶׁה חֲכָמָה צָרִיכָה לְהַשְׁלִים עִם חֲמוּתָהּ בְּכָל מַחִיר וְכוּ', כִּי לֹא כְּדָאִי לְהִיּוֹת צוּדְקָת, צָרִיכִים לְהִיּוֹת חֲכָמָה, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה שְׁלוֹם בֵּית בִּינֵיהֶם בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', כִּי צָרִיכִים לְדַעַת וְלַחְזוֹר אֶת זֶה טוֹב טוֹב אֲשֶׁר כָּלָה וְחִמּוּתָהּ אַף פַּעַם לֹא יִשְׁתּוּוּ וְכוּ', וְזֶה טֵבַע רַע שְׁנִכְנַס בְּדַמְיוֹן שֶׁל חֲמוּת כְּאֵלוֹ הַכָּלָה גְּנָבָה אֶת הַבֵּן שְׁלָהּ וְכוּ', וְאִם הַכָּלָה פִּקְחִית וְלֹא מְשִׁיבָה שׁוֹם דְּבָר לְחֲמוּתָהּ וְכוּ', עַל יְדֵי זֶה תִּמְיֵד יִשְׁרָה הַשְׁלוֹם בֵּינָה לְבֵין בַּעֲלָהּ וְכוּ', כִּי סוּף כָּל סוּף זֶה הָאֲמָא שְׁלוֹ וְכוּאֵב לוֹ אִם הָאֲשֶׁה מְדַבְּרַת עֲלֶיהָ וְכוּ', וְלָכֵן הָאֲשֶׁה צָרִיכָה לְהִיּוֹת פִּקְחִית וְלֹא לְדַבֵּר לְפָנַי בַּעֲלָהּ נֶגֶד הָאֲמָא שְׁלוֹ וְכוּ', עֲלֶיהָ לְשַׁחֵק אֶת הַמְשַׁחֵק וְכוּ', וְכֵף הַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב. אֲנִי מְאֹד מְקוּוֹה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁאַתֶּם מְבִינִים לָמָּה אֲנִי מִתְּכַנֵּן.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעֶדְף שְׁתִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וְכִכֵּל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִשְׁכִּיל וְתַצְלִיחַ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תפ"ו.

מדוע השם יתברך נתן לייצר הרע כחות כל כף גדולים?

שאלה:

מאת דוד: שלום עליכם.

איך יכול להיות שלייצר הרע יש כחות כל כף גדולים להתגבר על האדם ולהרחיק את האדם מרבי נחמן מברסלב? מדוע השם יתברך מאפשר לו לעשות את זה? בתודה ובהמון אהבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

את שאלתך כבר שאל מוהרנ"ת ז"ל - פעם בא אליו תלמידו רבי נחמן טולטשינער ז"ל ומצא אותו בוכה מאד, ועמד משתומם מה זה ועל מה זה הבכיות האלו, ומוהרנ"ת ז"ל לא יכל להרגיע את עצמו אלא המשיך לבכות וכו', ולבסוף הפליט מפיו את מלים האלו "לך תתאר לעצמך איזה כחות מסרו לסמ"ך-מ"ם שיעלים את רבנו ז"ל".

עם כל זאת, ה'ה טוב מאד שתלמד את המאמר ב"לקוטי מוהר"ן" חלק א' סימן ע', ותאמר עליו את התפלה ב"לקוטי תפלות" תפלה ע', ואם תוכל גם ללמד על תורה זו ב"לקוטי הלכות" בהלכות יום טוב הלכה ה' וחזקת מטלטלין הלכה ד', ואז יתברר לך בדיוק מה קורה סביבות רבנו ז"ל, עין שם היטב הדק הדק היטב.

ותמצית הדברים, כי הצדיק יש לו כח המושך שיכול למשוך את כל העולם כלו אליו, כי יש לו כח מגנטי, אבל זה לעמת זה יש כח המכריח וכח הדוחה שמכריחים ודוחים את האדם להתרחק ממנו, כי באמת כל הלמוד של הצדיק הוא לגלות ולפרסם את אמתת

מציאותו יתברך, ולהעלות ולהגביה את כלל נשמות ישראל אליו יתברך, ואפלו לאמות העולם יש לו כחות לקרבם שיהיו סמוכים לדת ישראל, אך יש בני אדם שעל ידי דבוריהם ומעשיהם הם מכריחים בני אדם להפסיקם ולהרחיקם מהצדיק הזה.

וזה כלל הגלות שאנחנו סובלים שמעלימים ומסתירים את החן והיפי של העולם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ו) שהצדיק הוא החן והיפי והפאר של העולם, ואם הוא היה נתגדל ונתפרסם היו נפתחים העינים של כל אחד ואחד והיה רואה את אמתת מציאותו יתברך, והיה מדבר עמו יתברך, אך מחמת העוונות אזי מעלימים ומסתירים את הצדיק הזה מן העולם, והכל בשביל הבחירה והנסיין, וכבר אמר רבנו ז"ל למוהר"נ"ת ז"ל (שיחות הר"ן סימן ש') כל מה שאתה רואה בעולם, כל מה שנמצא בעולם הכל בשביל הבחירה והנסיין, וכן מובא (חיי מוהר"ן סימן תקי"ט) שאמר רבנו ז"ל כל מה שאתה רואה בעולם הוא רק בשביל הבחירה, כי כל העולם ומלואו לא נברא רק בשביל הבחירה, וזה פשוט מאד, כי אם לא היתה בחירה, אז לא היתה שיכת בריאה כלל, כי מלאך אין לו שום בחירה, הוא רואה רק אלקות, ולכן הוא נקרא 'עומד', מה שאין בן בר ישראל יש לו בחירה, ובשביל זה הוא נקרא 'מהלך', כמו שכתוב (זכריה ג' ז') "ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה", כי בר ישראל הוא מהלך, הולך מעלה מעלה, ובודאי באמצע יש לו ירידות ונפילות וכו', ואף על פי כן הוא קם והוא ממשיך להתעלות ולהתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, ואחר כך הוא נופל עוד פעם, ואחר כך הוא קם וממשיך ללכת וכו', מה שאין בן מלאך זה נשמה בלא גוף שאצלו אין דבר כזה לפל וכו', ולכן נקרא עומה.

וזה צריך להיות עבודתנו לגלות ולפרסם לכל העולם כלו את הלמוד העמק של רבנו ז"ל שמחזק ומעודד ומשמח אותנו ומגלה לנו את הקדוש-ברוך-הוא, עד שפותח לנו את פינו לדבר עמו יתברך פנים אל פנים, אך לצערנו הרב הסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעלות שבעולם שלא יתגלה רבנו ז"ל בעולם, וכמובא (ספורי מעשיות מעשה

ז' מהזכוב והעכביש) שְׁקֵדִים שְׁיָרְדָה נִשְׁמְתוּ לְזֶה הָעוֹלָם, עֲשֵׂה הַסֵּמ"ךְ-
 מ"ם רַעַשׁ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְאָמַר "אִם הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת תֵּרַד אֵין לִי כָּבוֹד
 מִהַ לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי הוּא יַחְזִיר אֶת כָּלֶם בְּתִשׁוּבָה", וְאָמְרוּ לוֹ
 "הַנְּשֻׁמָּה הַזֹּאת מְכַרְחַת לְרַדְתָּ, וְאַתָּה צָא וְתִמְצָא לְעֲצֻמְךָ עֲצָה" וְכוּ',
 וַיֵּצֵא וַחֲזַר עִם אֵיזָה זָקֵן וְצַחֲקוֹ, וְאָמַר "אֲנִי כָּבוֹד לֹא מִפְּחַד מִהַנְּשֻׁמָּה
 הַזֹּאת וְהִיא יוֹכֵלָה לְרַדְתָּ" וְכוּ' וְכוּ', וְאָמְרוּ עַל זֶה אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁזוֹ
 הָעֲצָה שֶׁמְצָא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שֶׁתְּמִיד יַעֲשֶׂה צַחֲוֹק וְלַעֲג מִחֲסִידֵי בְרִסְלָב
 וְכוּ' וְכוּ', וּבְאִמַּת אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אִם הִיתָה
 בֵּינֵינוּ אַחְדוּת אֲז מִמִּילָא הִיָּה מִתְגַּלְגֵּל אִוְרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְנֵנוּ ז"ל, וְאָמַר
 רַבְנֵנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמְדוּת אוֹת צַדִּיק סִימָן קמ"ח) הַהִתְנַגְּדוּת עַל הַצְּדִיקִים זֶה
 בָּא מִהַהִתְנַגְּדוּת שֶׁבֵּין הַצְּדִיקִים בְּעֲצֻמָּן; מִחֲמַת שְׂאִין אַחְדוּת בֵּין
 אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲלָא כָּל הַדְּיוּט קוֹפֵץ בְּרֹאשׁ וְכוּ', מִזֶּה נַעֲשִׂית מַחְלָקַת
 וְגוֹרְמִים שְׂגָם אַחֲרֵים לֹא יִתְקַרְבוּ, וּכְכֹר אָמַר רַבְנֵנוּ ז"ל (תַּיִי מוֹהֲר"ן סִימָן
 קפ"ז) קֵדָם שְׂיֵצֵא מִבְּרִסְלָב לְאוֹמֵן לְהִסְתַּלַּק שָׁם לְעֵילָא וְלַעֲיֵלָא וְכוּ'
 וְכוּ', בַּעַת שְׂיֵצֵא מִפְּתַח הַבַּיִת לְעֵלוֹת עַל הָעֲגָלָה, עֵמַד אֲצֵל הַמְּזוּזָה
 וְהַנִּיחַ יָדוֹ עַל הַמְּזוּזָה, עָנָה וְאָמַר לְצַבּוֹר שְׁהִי שָׁם, תִּרְאוּ לְהַתְקַבֵּץ
 יַחַד וְלְהַתְפַּלֵּל יַחַד, כִּי אִם תִּתְפַּלְלוּ בְּכּוֹנֵה, תּוֹכְלוּ לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי
 לְכֹאֵן; רוֹאִים מִכָּל זֶה אֵיךְ שְׂרַצוֹנוּ שֶׁל רַבְנֵנוּ ז"ל הִיָּה שְׁנַחְזִיק אֶת
 עֲצֻמֵנוּ בִּיחַד, נִתְפַּלֵּל יַחַד, וְנִלְמַד יַחַד, וְזֶה הִיָּה רְצוֹנוֹ הַחֲזוֹק שְׁנַחְזִיק
 אֶת עֲצֻמֵנוּ בִּיחַד, וְאָמְרוּ אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׂרָאוּ אֶת זֶה בַּחוּשׁ, שֶׁבְּכָל
 קְבוּצָה שֶׁל אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִיָּקְרִים שְׁהַחְזִיקוּ אֶת עֲצֻמָּם בִּיחַד, וְתְּמִיד
 דִּבְרוּ בֵּינֵיהֶם רַק אֶת דְּבָרֵי רַבְנֵנוּ ז"ל, עַל יְדֵי זֶה גְּדִלוֹ וְהַצְּלִיחוֹ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁנִזְכֶּה שְׂיִתְגַּלְגֵּל אִוְרוֹ הַגְּנוּז שֶׁל רַבְנֵנוּ
 ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, עַד שְׂיִקָּים מִהַ שְׂאָמַר הַנְּבִיא (יִחְזַקְאֵל ל"ח כ"ג)
 "וְהַתְּגַדְּלֵתִי וְהַתְּקַדְּשֵׁתִי וְנִוְדַעְתִּי לְעֵינֵי גוֹיִם רַבִּים וְיִדְעוּ כִּי אֲנִי
 הַיְוִ"ה".

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תפז.

**בְּלִית בְּרָרָה הַתְּגַרְשָׁתִי, וּמֵאֵז נִכְנַסְתִּי לְדַכְאוֹן עֵמֶק.
אֲשַׁמַּח לַעֲצָתְךָ.**

שְׁאֵלָה:

מאת הלה: הַתְּגַרְשָׁתִי לִפְנֵי כְּאַרְבָּעָה חֲדָשִׁים מִיְּמֵי כִּי הִגְרוּשׁ הַתְּעַלְל בִּי מְלוּלִית וְלֹא רָצָה לְהִבְיֵא יְלָדִים לְעוֹלָם בְּטַעֲנָה שְׂאִין לְנוּ כֶּסֶף. הוּא לֹא הוֹתִיר לִי בְּרוּת, וּמֵאֵז אֲנִי מוֹרְגִישָׁה רַע וְנִכְנַסְתִּי לְדַכְאוֹן עֵמֶק. וְאִם כָּל זֶה לֹא מִסְפִּיק, אֲמִי שְׂתַחֲיָה חֲלָתָה בְּסֶרְטֵן וְאֲנִי מִמֶּשׁ חֲסֵרֵת אֹנִים לְגַבִּי מִצָּבָה כִּי הוֹפְאִים טוֹעֲנִים שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְנַתַּח אוֹתָהּ וְשֶׁהַמִּצָּב אָבוֹד. כּוֹאֵב לִי מְאֹד עָלֶיהָ וְאֲנִי לֹא יוֹדַעַת לְמִי לְפָנוֹת בְּבִקְשָׁה לַעֲזָרָה. אֲשַׁמַּח לַעֲצָתְךָ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַלָּה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהַתְחִיזֵק עִם כָּל הַכּוּחוֹת לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה וּלְהַחְזִיק מִעֲמֵד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאַחַת מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים וְכוּ', כָּל אֶחָד כְּפִי בַחֲיִנְתּוֹ וְכַפִּי שָׂרְשׁוֹ וְכוּ', וְהַכֵּלֵל וְהַעֲקֹר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהַחְזִיק מִעֲמֵד וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר וְכוּ'.

מִיֵּלָא הַתְּגַרְשָׁתְךָ כְּבָר וְכוּ', לֹא בּוֹכִים עַל חֲלָב שְׁנִשְׁפָּךְ וְכוּ', כִּי סוּף כָּל סוּף מִשְׁהוּ הָיָה חֲסֵר לוֹ וְכוּ', הֵן שֶׁהַתְּעַלְל בְּךָ מְלוּלִית וְהַשְׁפִּיל אוֹתָךְ בְּכָל עֵת מִצָּא, וְהֵן שֶׁהָיָה לוֹ דְּעוֹת נִפְסְדוֹת שְׁלֹא רָצָה לְהִבְיֵא יְלָדִים וְכוּ', וְלָכֵן אֶת צְרִיכָה לְשִׂמְחָה שְׁנִפְטַרְתָּ מִמֶּנּוּ, וְהַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא יִזְמִין לְךָ זְוֹג מִשְׂרֵשׁ נִשְׁמַתָּה, וְלָכֵן אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְהַתְחִיזֵק

ול להיות בשמחה ולצאת מהדפאון, שזה לא יביא אותך לשום מקום וכו'.

בענין האמא שחולה וכו', אין עצה אחרת רק תפלה - לבקש ולהתפלל להקדוש-ברוך-הוא, ורק זה מה שיש לנו, אבל אסור להשבר משום דבר בעולם, ומכל שכן שצריכים לשמר לא להקנס לדפאון ויאוש שזה הדבר הכי גרוע, כי אין עוד דבר שיכול להרס את האדם בגשמיות וברוחניות כמו היאוש והדפאון, ולכן את צריכה להחזיק מעמד ולא להשבר.

העקר תרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו יתברך את כל מה שאת צריכה, ולא לעזב את הקדוש-ברוך-הוא שמלא כל הארץ כבודו, והוא שומע תפלת כל פה, וצריכים להיות מאד מאד חזקים בזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפח.

**בעלי נחלש מאד רוחנית וכמעט התגרשנו.
האם המצב הוא בר תקון?**

שאלה:

מאת יספה: שלום לכבוד הרב.

בעלי הוריד את הזקן והפאות והפסיק להניח תפלין. היו לנו קשיים גדולים בנשואים וכבר פתחנו תיק ברבנות, אף מאת השם נכנסתי להריון באותו זמן ונולד בננו השני. אני מבינה שזה לא קרה לי סתם ואני מנסה להבין מה עלי לעשות כדי לשנות את המצב.

יש ליצין שגני בעלת תשובה ולצערי החטאתי את הרבים, וגם בנשואים מאד קשה לי להביע אהבה, ועכשו כשהוא רחוק

מתורה ומצוות זה עוד יותר קשה לי. אני בעסקי המוזיקה ועזבתי הרבה דברים בשביל להתקרב לבורא עולם. האם אני ראוי בכלל לבעל שומר תורה? והאם המצב בר תקון? תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל יסכה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מתוך דבריך את מגלה את הבעיה שלך, את כותבת "בנשואין מאד קשה לי להביע אהבה", אזי מה את רוצה מבעלך? למה שלא יתרחק ממך? ולמה שלא יתרחק מהיהדות, שהוריד את הזקן והפאות והפסיק להניח תפלין? הרי את חייבת בזה, כי אם אשה לא מראה אהבה לבעלה וכו', איך הוא יכול לחיות אתה? ואיך הוא יכול להשאיר אתה? ולכן עליך לתקן את הנקודה הזו - להראות לו הרבה אהבה, ולקרב אותו, ואז תראי שגם הוא יחזור אל שרשו וכו', כי מסתמא מרב שעברת בזה העולם וכו', אזי את מוציאה את כל העצבים שלך וכו' והרגשות שלך וכו' על בעלך, ואני שואל אותך - איך יכולים לחיות עם אשה כזו?

לדעתי על כל דבר יכולים לחזור בתשובה, ועל זה שהחטאת את הרבים וכו' גם פן יכולים לחזור בתשובה, כי כך אומרים חכמינו הקדושים (ילקוט הושע רמז תקל"ב) "שובה ישראל עד הוי"ה אלקיך" - אדם עומד ומתרחק ומגדף בשוק והקדוש-ברוך-הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; ה"ש עוד עוון כל כך חמור שאדם מתרחק ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש-ברוך-הוא בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך, וכן אמרו (מדרש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבידו הקדוש-ברוך-הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים ק"ט). ידו של הקדוש-ברוך-

הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

ולכן תקחי את עצמך בידך ותחזרי בתשובה שלמה עם לב אמת ולב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה י"ט סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחוץ לא ילין גר" - שאין הקדוש-ברוך-הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש לפנס יפנס, לכך הוא אומר "בחוץ לא ילין גר".

ודיקא עם הבעל הזה תראי לתקן את מה שקלקלת עם אחרים רחמנא לישזבן, ושניכם תחזרו בתשובה שלמה, ותשתדלו מאד מאד שיהיה ביניכם אהבה והבנה הדדית, וביחד תחזרו אליו יתברך, ואז הבית שלכם יתהפך להיות גן עדן ממש, ואת צריכה לדעת שהכל תלוי בידך וכו' - אם יהיה לך רצון חזק לקיים את כל זה אזי הכל יבוא על מקומו בשלום.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תפ"ט.

**חבר שלי מציע לי ללמד אתו קבלה.
האם כדאי להפנס לזה?**

שאלה:

מאת שלומי: שלום לכבוד מוה"רא"ש הקדוש שליט"א. אני מתפלל לרפואתך ומתחזק מהספרים של כבודו ושל רבנו. יש לי שאלה: הכרתי חבר חדש שמציע לי ללמד אתו קבלה. אני נשוי וגם הוא, והוא לומד קבלה כבר 7 שנים. האם כדאי להפנס לזה או פשוט ללמד ספרי רבנו, גמרא, ולגרס זהר ותיקונים? מה דעתך?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסָדֵר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁלוֹמֵי נְרוֹ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

קִדְּם כֹּל הַכִּי טוֹב שֶׁתְּמַלֵּא אֶת עֵצְמְךָ בְּלִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הַלְכָה וְאִגְדָּה, זֶהר וְתַקוּנִים וְכוּ' וְכוּ', וְכַמוּכֵן לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְנּוֹ ז"ל, וְאִז תּוּכַל לְהַתְחִיל לְלַמֵּד בְּעֵצְמְךָ קַבְלָה בְּלִי שׁוּם חֶבֶר שְׂיָכוּל מְאֹד לְהַטְעוֹת אוֹתָךְ וְכוּ', וְכִכְר כְּתַב מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי הַלְכוֹת תְּפִלִּין הַלְכָה ה' אוֹת ל"ח) כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה (הִינּוּ עַל פִּי דְבָרֵי רַבְנּוֹ ז"ל) וְהִיִּצֵּא בְּהֵם הַמְּבֹאֲרִים בְּדְבָרֵינוּ, תּוּכַל לַעֲשׂוֹת לָךְ דְּרָךְ לְהַבִּין מַעַט מִזְעִיר בְּדְרָכֵי הַקַּבְלָה שֶׁל הַזֶּהר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל לְהוֹצִיא מֵהֵם דְּרָכִים וְעִצּוֹת לְמַעֲשֵׂה עַל פִּי הַקְּדָמוֹת נוֹרְאוֹת וְעִצּוֹת אֲמִתִּיּוֹת שֶׁל דְּבָרֵי תוֹרָתוֹ שֶׁל רַבְנּוֹ ז"ל, שְׁפָל תּוֹרָה וְתוֹרָה וְכַל מַעֲשֵׂה וְיַמְעֲשֵׂה הִיא פּוֹתַחַת שְׁעָרִים רַבִּים שֶׁל הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת, שְׁעַל יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְהַבִּין גַּם כָּל דְּרָכֵי הַקַּבְלָה, אִם תּוֹכֵחַ לְשַׁקֵּד עַל תּוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה יוֹם יוֹם בְּשִׁקִּידָה רַבָּה; עֵין שָׁם.

אֲשָׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֵצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם וּמְקִים מֵה שְׂאָמַר אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא (תְּנֵא דְבֵי אֱלֹהֵינוּ רַבָּה פָּרַק ב') אֲשָׁרֵי אָדָם הַשֵּׁם עֵצְמוֹ כְּשׁוֹר לְעַל וְכַחֲמוֹר לְמִשָּׂא, וַיֵּשֶׁב וַיְהִיגָה בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה תְּמִיד, מִיָּד רוּחַ הַקְּדֹשׁ שׁוֹרָה עָלָיו, וְתוֹרָתוֹ בְּתוֹךְ מַעְיוֹ, שְׂנֵאָמַר (יִשְׁעִיָּה ל"ב) "אֲשָׁרִיכֶם זְרַעֵי עַל כָּל מַיִם", וְאִין מִים אֱלֹא תוֹרָה, שְׂנֵאָמַר (יִשְׁעִיָּה ג"ה) "הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לְמַיִם" - "עַל כָּל מַיִם" כִּיצַד? פְּרוּשׁ, קוֹרָא אָדָם תּוֹרָה נְבִיאִים וְכַתוּבִים, מִשְׁנָה, הַלְכוֹת, אִגְדוֹת וּמִדְרָשׁ, וַיְרַבָּה בִּישִׁיבָה וַיִּמְעַט בְּסַחֲרוֹה, מִיָּד רוּחַ הַקְּדֹשׁ בְּתוֹךְ מַעְיוֹ, וּמְלָתוֹ עַל לְשׁוֹנוֹ, שְׂנֵאָמַר (שְׂמוּאֵל ב' כ"ג) "רוּחַ הַיְיִוָּה דְּבַר בִּי וּמְלָתוֹ עַל לְשׁוֹנִי". אֲשָׁרֵי אָדָם שֶׁמִּשְׁחַק עֵצְמוֹ בְּדְבָרֵי תּוֹרָה וַיִּוֹשֶׁב וַיְחוֹרֵשׁ בְּהֵם כְּבַהֲמָה שְׁחוֹרֶשֶׁת בְּשָׂדֶה.

ואמר (תנא דבי אליהו רבה פרק ד') כל תלמיד חכם שעוסק בתורה מקטנותו ועד זקנותו ומת, באמת לא מת, אלא הוא עדין בחיים לעולם ולעולמי עולמים, שנאמר (שמואל א' כ"ה) "והיתה נפש אדני צרוּרה בצרור החיים את הוי"ה אלקיך", מקיש התלמיד חכם הצדיק אל אלקים, מה אלקים יהא שמו הגדול מברך חי וקים לעולם ולעולמי עולמים, כך תלמיד חכם שעסק בתורה כל ימיו ומת הרי הוא בחיים ועדין לא מת והוא חי לעולם ולעולמי עולמים, והיכן הוא נשמתו? תחת כסא הכבוד.

אשרי מי שמכניס את הדבורים האלו בתוך לבו, ואז טוב לו בזה ובבא לנצח נצחים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצ.

השתתפתי בדרשה של צדיק גדול, ושמתי לב שכל הזמן הוא הסתכל עלי. האם זה דמיון?

שאלה:

מאת יהודה: כשהייתי השנה באומן בראש השנה השתתפתי בדרשה של צדיק גדול, ושמתי לב שגם כשהוא הסתכל והפנה את ראשו לצד השני של בית המדרש, היה נראה לי שהוא מסתכל עלי.

היה לי מוזר מאד איך יכול להיות שהוא מסתכל לשם ופניו גם כאן, וחשבת שזה סתם דמיון, אבל לאחרונה קראתי ספור שחסיד אחד הגיע לאחד האדמו"רים לפני שנים רבות ועמד מאחורי רבו, אף הרגיש שרבו מסתכל עליו, ואותו אדמו"ר אשר שבאמת יש לו כמה פנים (הספור לא מדויק). האם זה סתם דמיון או שזה היה אמת? תודה לצדיק על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ה) צריך כל אדם להוציא את עצמו מהמדמה, ולעלות אל השכל, אבל אתה צריך לדעת שזה לא בא כל כך קל, כי כח המדמה שובר את האדם לגמרי, ומכניס בו כל מיני דמיונות וכו', עד שהדמיון נעשה אצלו כמו שכל וכו', ועל זה צריכים לשפך הרבה תפלות להקדוש-ברוך-הוא שיגיע אל השכל. ומה אתה חושב, מה זה שכל? לחיות עם המציאות ולצאת מהדמיון, כי הדמיון מטעה את האדם לגמרי, עד שמשגע אותו מאד, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי שבת פרק י"ד הלכה ג') על הפסוק (דברים ז') "והסיר הוי"ה ממך כל חלי" - זו רעיון, דאמר רבי אליעזר (שם כ"ח): "ונתן על ברזל על צנארה" - זה רעיון; הינו מה זה העל הכי קשה של האדם? זה הרעיונות והדמיונות שמסבבים אותו, כי מרב עוונותיו ובפרט של פגם הברית, הוא נמצא בלחץ תדירי ומדמין לעצמו כל מיני מחשבות של הבל וכו' ושל פחדים וכו', מה יעשה לו זה ומה יעשה לו ההוא...

ובאמת אדם רודף את עצמו יותר ממה שאחרים רודפים אותו, כי מי שתמיד רק חושב ממנו יתברך, ומשתדל להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך מחשבתו, אזי מתפטר מכל אלו הרעיונות והדמיונות, ונעשה בן חורין אמתי, ואין עליו שום על, ולכן עליך לזכור אשר שכל ראשי תבות (איכה ב' י"ט) שפכי כמים ל'בך נכח פני הוי"ה, הינו שאדם צריך הרבה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא שינקה אותו מכל מיני דמיונות שנכנסו בו וכו', כי לצערנו הרב מי שחוטא וכו' מתגבר עליו כח המדמה וחי בכל מיני דמיונות שזה מטעה אותו מאד וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קט"ז) שבשום פנים ואופן לא יכולים להכיר את הצדיק מבחוץ וכו', עין שם.

ולכן עדיף שתתחיל להסתכל על עצמה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ז) כשאדם זוכה להתקרב אל הצדיק אזי הוא פותח לו את העיניים להסתכל תמיד על רוחניות חיות אלקות וכו', איך שהוא יתברך מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה וכו', והעקר להסתכל על עצמו איך הוא אחז בברור וזכוף הד' יסודות שלו וכו', שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') שמשם באים כל התאוות והמדוות רעות.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שנוזפה לברור וזכוף המחין, ואז נצא מהדמיונות שנדבקו בנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצא.

האם כדאי להעביר את בנינו לגן אחר בו יש פחות ילדים?

שאלה:

מאת לימור: לכבוד הצדיק שלום, רפואה שלמה לרעייתך. בני בן הארבע לומד בתלמוד תורה. לפני כשבועים אהדו את הגן שלו עם גן נוסף וכרגע הם שלשים ילדים בגילאי שלש עד חמש עם גננת מצינת וסיעת. ישנו תלמוד תורה נוסף בישוב עם 15 תלמידים בכתה בלבד עם מלמד, ואני מתלבטת האם כדאי להעביר אותו לשם כי זו כתה קטנה יותר. האם כדאי לנתק אותו ממסגרת באמצע שנה לטובת הכתה עם מספר הילדים הקטן? תודה על הכל, לימור.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִימור תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ.

כָּל הַצְרוֹת שְׁאֵדָם סוֹבֵל הוּא רַק שְׁלֹא שְׂמַח עִם מַה שְׁיִישׁ לוֹ וְתַמִּיד רוֹצֶה דַּבֵּר שְׁאִין לוֹ וְכו'. אִם הֵילֵד שְׂמַח בְּמָקוֹם שְׁלוֹמֵד וְכו' וְעַם אוֹתָהּ הַגִּנָּנֶת וְכו', לְמַה צְרִיכִים לְהַחֲלִיף אוֹתוֹ? הַעֲקָר צְרִיכִים לְרְאוֹת מַה שְׁטוֹב לֵילֵד - אִם הוּא שְׂמַח וְיֵשׁ לוֹ חֲבָרִים שְׂמָה, לְמַה צְרִיכִים לְהַחֲלִיף לְמָקוֹם אַחַר שְׂאֵחַר כֶּף יִהְיֶה מְמַרְמֵר וְכו'?

וְדַבֵּר זֶה שִׁיף לְכָל אָדָם - תַּמִּיד צְרִיכִים לְרְאוֹת שְׂיִהְיֶה שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ, וְכֵן שְׂיִשְׂמַח בְּמָקוֹמוֹ שְׂגוֹר, וְכֵן שְׂיִשְׂמַח בְּעַבּוּדָה שֶׁהוּא עוֹבֵד בָּהּ, וְכִבְרָ אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מ"ז.) אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: שְׁלֹשָׁה חִינּוֹת הֵן - חֵן מְקוֹם עַל יוֹשְׁבָיו, חֵן אִשָּׁה עַל בַּעְלָהּ, חֵן מְקַח עַל מְקָחוֹ; וְאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית כ"א:) לֹא מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם מְכַבְּדוֹ אֲלֵא אָדָם מְכַבֵּד אֶת מְקוֹמוֹ; וְאִם כָּל אֶחָד הֵיךְ חַי עִם תְּחוּשָׁה זוֹ הֵיךְ הַכִּי מְאֹשֵׁר בַּחַיִּים, אֲבָל הַבְּעִיָּה שֶׁל הָאָדָם הִיא שֶׁהוּא לֹא אוֹחוֹז בָּזֶה, וּמִמֵּילָא הוּא אֵף פַּעַם לֹא שְׂמַח בְּחֻלְקוֹ, וּמִשָּׁם נּוֹבְעוֹת כָּל הַצְרוֹת שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מוֹשֵׁף עָלָיו.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תצב.

האם תוכלו להסביר את פרושו של רבי נחמן על מאמרם "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש"?

שאלה:

מאת גלעד: שלום למוהרא"ש הקדוש. קראתי בשיחה ק"ד בשיחות הר"ן מה שאומר רבנו נחמן מברסלב על מאמרם זכרונם לברכה "אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש", אף לא הבנתי מה פגת רבנו שם והשיחה מסבכת מאד להבנתי הפשוטה. אודה לכם אם תוכלו לפרש לי את דברי רבנו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גלעד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך לבטל את עצמו אליו יתברך עד שיגיע לתכלית הבטול, ואז כשמתפלל הוא מתפלל נכח הקדוש-ברוך-הוא, וכשלומד תורה הוא לומד נכח הקדוש-ברוך-הוא, כי הרגע שאדם לא מבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אזי יש לו ישות וגאות וכו', וכשמתפלל אזי כאלו אחד מתפלל בתוכו (הינו הבעל דבר מתפלל מתוך האדם, אזי האדם כמו בית הפנסת ואחד מתפלל בתוכו, וכן הוא בלמוד כשיש לו כונה עצמית להראות את ישותו וגאותו, אזי הוא כאלו שאחד לומד בתוכו).

וזה מה שרבנו ז"ל פרש את מאמרם ז"ל (קידושין ל:). אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש - פגיעה זה לשון תפלה, שאדם צריך הרבה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא שיזכה להגיע לבטול כזה אליו יתברך עד שלא יראה את עצמו כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל

(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ה) שְׁאֲדָם צָרִיף לְהַגִּיעַ בַּעַת הַתְּפִלָּה לְבַטּוּל
 כְּזֶה שְׁגָם אֶת עֲצָמוֹ הוּא לֹא יֵרָאֶה, וְכֵן הוּא בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 - אָדָם צָרִיף לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְהַתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינְתּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּמְצָא בַּתּוֹךְ
 הַתּוֹרָה, וְלֹא לְכַלְכֵּל אֶת עֲצָמוֹ מֵאַף אַחֵר.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תצג.

**בְּעֵקֶב בּוֹת אֲמִירוֹת שִׁפְגְּעוּ בִּי נִתְקַתִּי אֶת הַקֶּשֶׁר עִם הַבְּחוּר
 אֹתוֹ יִצְאֵתִי. הָאֵם נִהְגַּתִּי נְכוּן?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רַחֵל: שְׁלוֹם רַב.

אֵינֶנִּי צְעִירָה, וְחוּתִי לֹא מַעֵט בְּחַיֵּי הַמְּקַדְמִים, עַת אֲרַכֶּה
 עַד הַחֲלִמְתִּי מִמְּכֹאֲבֵי בֵּית הוֹרִי, וּלְצַעֲרֵי רַק כְּעַת אֲנִי חֲשָׂה
 שְׁלֵמָה וּמוֹכְנָה לְהַקְמוֹת בֵּית וּמִשְׁפָּחָה. הַכֶּרְתִּי אָדָם, מַעֵט
 צְעִיר מִמֶּנִּי, חֲשֵׁתִי בְּפוֹטְנִצְיָאֵל גְּדוֹל, אֵךְ בְּעֵקֶב בּוֹת אֲמִירוֹת
 בְּלִתִּי מַחֲיִבוֹת מְכֹוֹנֵי שִׁפְגְּעוּ בִּי וְעָרְעְרוּ אוֹתִי, חֲתַמְתִּי אֶת
 הַקֶּשֶׁר (בְּאִפְסָן לֹא מוֹדַע) וְלֹא הִשְׁאַרְתִּי כָּל פֶּתַח לְתַקְשָׁרְתִּי.
 הָאֵם תְּחוֹשׁוֹתִי נְכוֹנוֹת? וּמָה עָלַי לַעֲשׂוֹת? תּוֹדָה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֵר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַחֵל תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלִתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד וְשׁוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
 אוֹתָךְ, וְרֵאיוֹי לָךְ לְצֵאת מֵעֲצָמְךָ וּלְמַצָּא אֶת הַטּוֹב שֵׁישׁ בָּךְ, כִּי אֲנִי
 בְּטוֹחַ שֵׁישׁ בָּךְ הַמּוֹן טוֹב, אֲבָל מֵרַב הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שְׁחוּתִית עַל

עצמך במשך השנים, על ידי זה נעלם ונסתר ממך בעצמך הטוב שיש בך, ולכן את ממרמרת מאד, ומזה בא שאת נופלת ביאוש וכו', ונדמה לך כאלו זה סוף העולם וכו', ואת לא רואה אור בקצה המנהרה.

למה את צריכה להיות כל כך שבורה? אם הוא הפליט מפיו דברים שלא במקום וכו' ופגע בך וכו', אז גמרנו, שהוא ילך לחפש מישהי אחרת וכו', ולמה את צריכה להיות שבורה?

ולכן תתחזקי מאד להיות בשמחה, כי השמחה זו ההצלחה של האדם, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח, ולכן אם את רוצה להצליח בחיך תשתדלי עם כל הכחות להיות רק בשמחה, ואף שאני יודע שזה מאד מאד קשה לך להגיע לשמחה מרב הבלבולים שעוברים עליך וכו' וכו', עם כל זאת תכריחי את עצמך להיות בשמחה, ותראי שתהיה לך הצלחה בחיים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש עליך שתצליחי בכל אשר תפני.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצד.

התקרבותי לרבי נחמן לפני 5 שנים. איך אוכל לשמר על ההתלהבות שלי שלא תדעך?

שאלה:

מאת אביתר: שלום כבוד הרב. שהשם יאריך את ימיה בזכות כל הפעולות ומסירות הנפש שאתה עושה לכל עם ישראל. אני בן 15 וחצי, חוזר בתשובה, וזכיתי להיות באומן בראש

השנה הזו. אני קשור מאד לאחד מתלמידיך וברוך השם אני שומר תורה ומצוות ומקרב לרבנו ככר 5 שנים. קראתי פה באתר מכתב של אמא שהבן שלה נשר מהדת, ואני מאד מאד מפחד שזה יקרה גם לי... למרות שאני מאד רחוק מזה, הסביבה שאני חי בה מאד חלונית וגם בית-הספר שלי. האם כבוד הרב יכול לתת לי עצות איך לשמר על האש שלי ושהיא לא תכבה חס ושלום? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל היניק וחפים אביהם נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל בגיל צעיר, וכבר זכית להיות באומן על ראש השנה, בזה ראוי לך לשמח מאד מאד.

הייתי מיעץ לך להפגס בשיבה שלומדים שמה תורה, ויש שמה חברותא טובה מאד, זכר גם זכר שאתה עדין צעיר מאד, וכל החיים לפניך, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קנ"ב): יניקתא כלילא דוורדא, עקר יפי הפרח כשעדין בצעירותו, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תשיבה סימן ע"ג) העבודות שאדם עובד את השם יתברך בבחירותו, כל יום ערכו יקר משנים רבות של עבודה לעת זקנתו, וכתיב (איכה ג' כ"ז) "טוב לגבר כי ישא על בנעוריו".

ולכן חזק ואמץ מאד ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן תגרס הרבה פרקים משניות שזה ישמר אותך מכל רע, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של בחור צעיר ששוקד על למוד משניות, ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מ"ב). במי אתה מוצא מלחמתה של תורה? במי שיש בידו חבילות של משנה. ומובא (מדרש תלפיות) שאשר בן יעקב יושב על פתחו של גיהנם, ומי

שהרבה ללמד משניות אינו מניחו להכנס שם, ולכן אשרי מי שיגרס בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, שהוא הצלחה נצחית, כי משנה אותיות נשמ"ה, ומי שמתמיד בלמוד משניות אפלו בגרסא, נכון לבו יהיה בטוח שאף פעם לא יפל וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצה.

האם זה נכון שהשכינה הקדושה נמצאת רק בארץ ישראל ולא בחוץ לארץ?

שאלה:

מאת יצחק: האם זה נכון שהשכינה הקדושה נמצאת רק בארץ ישראל ולא בחוץ לארץ? היכן היתה השכינה כאשר עם ישראל גלה מארצו? ומה הפונה במלים "השכינה בגלות"?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהקדוש-ברוך-הוא נמצא בכל העולם כלו כי מלא כל הארץ כבודו, ובכל מקום שאדם נמצא הוא יכול לדבק את עצמו בו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ח) נפשות ישראל יוצאות מעולם הדבור, וזהו (שיר השירים ה') "נפשי יצאה בדבור", הינו שנפשות ישראל יוצאות מעולם הדבור, והדבור הוא בחינת מלכות, כמו שאמר אליהו 'מלכות פה'. ובחינת שכינה

גם כן, כי שוכנת אתם תמיד בלי הפסק רגע, כמו שכתוב (ויקרא ט"ז)
 "השכן אתם בתוך טמאתם", והוא בחינת "אם הבנים". הינו כמו
 שהאם הולכת תמיד עם בניה, ואינה שוכחת אותם, כן הדבור שהוא
 בחינת שכינה הולך עם האדם תמיד, וזהו (ירמיה ל"א) "כי מדי דברי
 בו זכר אֶזְכְּרוּ", הינו שהדבור מזכרת אותו תמיד, והולכת עמו אפלו
 במקום הטנפת.

וזה בחינת גלות השכינה, ש'הדבור' שהוא בחינת 'השכינה'
 בגלות. ונתאלם, כמו שכתוב (תהלים ל"ט) "נאלמתי דומיה". וזהו
 (תהלים נ"ח) "האמנם אלם צדק תדברון", הינו כי צדק זה מלכותא
 קדישא כנודע ומלכות, הוא הדבור, כשהוא בגלות הוא אלם, ולכן
 במה שפגם יתקן, הינו ודוי דברים, כמו שאמר הכתוב (הושע י"ד)
 "קחו עמכם דברים", שיתודה תמיד בכל לבו, "נכח פני אדני" - אזי
 "ושובו אל השם", שישובו כל הדברים שפגם אל שרשו. וזה סוד
 יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה, כי מיחד הדבור, שהוא בחינת
 'השכינה' אל הוי"ה, וזהו גם כן שאמר הכתוב (ישעיה מ') "ונגלה
 כבוד הוי"ה וראו כל בשר יחדו כי פי הוי"ה דבר", הינו לשמיחד
 הדבור עם הוי"ה, שהוא יחוד קודשא בריך הוא ושכינתה, אזי
 "ונגלה כבוד הוי"ה"; שנתגלית אליו אמתת מציאותו יתברך בכל
 מקום שהוא רק הולך בזה העולם.

והכלל הוא שהדבור הוא בחינת שכינה, שמשכין את אלקותו
 יתברך במקום שהוא נמצא, ולכן הדבור יש לו כח גדול מאד
 מאד, ואפלו שאדם נמצא בשיא הטמאה, אם לא יתיאש אלא גם
 משם יבקש את הקדוש-ברוך-הוא, אזי יזכה להגיע לכל המדרגות
 שבעולם, העקר לא להתיאש ולא לפל בדעתו כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצו.

**קִשָּׁה לִי לְהִסְתַּדֵּר עִם בְּעָלֵי וְאֲנִי שׁוֹקֵלֶת לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנּוּ.
אוֹדָה מְאֹד לְעֲצַתְכֶם.**

שאלה:

מֵאֵת בַּת-אֵל: אֲנִי נְשׂוּאָה 5 שָׁנִים וַיֵּשׁ לָנוּ 3 בָּנוֹת קִטְנוֹת. אֲנִי וּבְעָלֵי לֹא כָּל כָּף מְסִתְּדָרִים וְכָבֵד כַּמָּה פְּעָמִים נִפְרְדְּנוּ וְחָזַרְנוּ. קִשָּׁה לִי מְאֹד לְהִתְמוּדֵד עִם הַיַּחַס שֶׁל בְּעָלֵי וְהַדְּבֹר הַמְּזֻלָּזֵל שְׁלוֹ, וּמִפְרִיעַ לִי מְאֹד שֶׁהוּא עָסוּק כָּל הַזְּמַן בְּפְלֶאפּוֹן שְׁלוֹ אוֹ מְטִיל עִם חֲבֵרִים עַד שְׁעוֹת מְאַחֲרוֹת בַּלַּיְלָה, וּבְמִיחָד קִשָּׁה לִי שֶׁהוּא לֹא מְנִיחַ תְּפִלִּין וְלֹא מְתַפְּלֵל.

אֲנִי רוֹצָה וְלֹא רוֹצָה לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנּוּ, כּוֹאֵב לִי בְּגִלְל הַבָּנוֹת וְגַם בְּגִלְל הַמְּצַב הַכִּפְלָלִי כִּי יֵשׁ לָנוּ הַמּוֹן חוֹבוֹת וּמְאֹד קִשָּׁה לִי הַמְּצַב הַזֶּה שְׁאִין לִי עִם מִי לְדַבֵּר אוֹ לְהִתְיַעֵץ וְאֲנִי כְּבָר שְׁבוּרָה נִפְשִׁית מְזָה. אוֹדָה לְכֶם מְאֹד אִם תַּעֲזְרוּ לִי וְתִיעֲצוּ לִי מָה לְעֲשׂוֹת, תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִּיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל בַּת-אֵל תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

הַבְּעֵיָה בֵּין זוּגוֹת צְעִירִים הִיא שְׁאִין בֵּינֵיהֶם תְּקַשְׁרֶת, כִּי אִם הָאִשָּׁה הֵיטָה אוֹמֶרֶת תְּכַף וּמִיד בְּהִתְחַלֵּת הַנְּשׂוּאִין וְאִפְלוּ אַחַר כֵּךְ לְבַעֲלָהּ מָה מִפְרִיעַ לָהּ, אוֹ לְהַפְךָ - אִם הַבַּעַל הֵיךְ אוֹמֵר תְּכַף וּמִיד בְּהִתְחַלֵּת הַנְּשׂוּאִין וְאִפְלוּ אַחַר כֵּךְ לְאִשְׁתּוֹ מָה מִפְרִיעַ לוֹ, אֲזִי הִיוּ יְכוּלִים תְּכַף וּמִיד לְהִסְתַּדֵּר יַחַד, וְכָל הַבְּעִיּוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּין זוּגוֹת צְעִירִים הֵם מִפְנֵי שְׁאִין בֵּינֵיהֶם תְּקַשְׁרֶת, וְלִכֵּן אִם הָאִשָּׁה לֹא מְדַבֶּרֶת עִם בְּעָלָהּ וּמְסִבִּירָה אֶת עֲצָמָה, אֲזִי הוּא יוֹצֵא הַחוּצָה וּמְחַפֵּשׁ לְעֲצָמוֹ חֲבֵרִים, כִּי

אשתו תמיד עושה עליו בקרת ולא מוצאת אצלו שום טוב וכו', ואף פעם היא לא מראה לו הבנה, ולא נותנת לו חם ואהבה וכו'.

וכן הוא להפך - אם הבעל לא מדבר עם אשתו ומסביר את עצמו, אזי היא יוצאת החוצה ומחפשת לעצמה חברות, כי בעלה עושה עליה תמיד בקרת ולא מוצא בה שום טוב וכו', ואף פעם לא מראה לה אהבה והבנה וכו', ולא מפנק אותה וכו', ולכן היא יוצאת החוצה ומחפשת חברות, וזו הסבה העקרית למה אין בין זוג צעיר שלום בית, כי אין ביניהם תקשורת כלל וכו'.

כל כך כואב לשמע שזוגות צעירים רבים ביניהם, מתוכחים יומם וליילה, וממררים לעצמם את חייהם, וכל אחד יש לו את הספור שלו וכו', ואף אחד לא שם לב שאנחנו כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט) "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאם", וחכמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א:א) מאי דכתיב (קהלת ט) "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה"? מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופרש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן, ואחזו בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחזו ברשתות על ידי מארב ותחבולות; הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבעולם הזה, וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דגים ומורידים רשתות לתוך המים ומוציאים משם דגים, כך הוא בעולם הזה - בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה שזה יכול לקרות גם לו יום אחד וכו', תמיד נדמה שרק לזולת זה קורה, אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו'.

ולכן מחמת קטנות הדעת והמחין האלו האיש ואשתו רבים ביניהם, ולא מסתדרים יחד, עד שמתגרשים, ורחמנות גדולה על הילדים שהם נשארים יתומים חיים וכו', והם צריכים לסבל כל

החיים, כי אם ההורים מתגרשים זה נשאר צלקת על הילדים למשך כל ימי חייהם.

ולכן אני מאד מבקש אותך שתתחילי לדבר עם בעלך ולהגיד לו מה מפריע לך, ואני בטוח שאם לא תעשי בקרת על בעלך אלא תראי לו אהבה ותתני לו חם וכו' וכו', אזי תוכלי להסתדר יחד, ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על שלום בית יותר מהכל.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום ישים שלום ביניכם, ותחיו באהבה גדולה מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצז.

**החלטתי לחזר בתשובה ולהתחתן,
ואשמח לקבל הדרכה לדרך החדשה**

שאלה:

מאת שני: שלום.

קוראים לי שני, אני בת 21, ואני רוצה לחזר בתשובה ולהתחתן. החלטתי שזאת הדרך הנכונה ואשמח לקבל הדרכה לדרך החדשה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל שני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את בחורה צעירה מאד שכל החיים לפניך, ולכן ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, שאין

למעלה מזה. וכך אמרו חכמינו הקדושים (בְּרִכּוֹת ל"ה) בְּמָקוֹם שֶׁבְעָלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵין צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסִיקְתָּא דְּרַב פֶּהֲנָא) גְּדוּל כַּחַה שֶׁל תְּשׁוּבָה, שְׁכִינּוֹן שְׂאָדָם מְהֵרָה בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הִיא עוֹלָה לֹא עַד עֲשָׂרָה יָמִים וְלֹא עַד עֶשְׂרִים וְלֹא עַד מָאָה, אֲלֵא עַד מֵהֶלֶךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים. וְלֹא עַד רְקִיעַ רֵאשׁוֹן וְשָׁנִי, אֲלֵא שֶׁהִיא עוֹמֶדֶת לִפְנֵי כֶּסֶף הַכְּבוֹד.

וְהַסֵּמ"ך-מ"ם מֵאֵד מֵאֵד מִפְּחַד מִבֶּן אָדָם שֶׁחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה, כִּי כִּיּוֹן שְׂאָדָם בֹּא אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפֹלוֹ שֶׁהוּא עֹשֶׂה עַד עֲכָשׁוּ מֵה שְׁעָשָׂה, וּמִתּוֹדָה וּמִתְחַרֵּט עַל כָּל מֵה שְׁעָשָׂה, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבָר מְקַבֵּלוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְבָר רַבָּה פָּרָשָׁה כ' סִימָן י"ג) בְּלַעַם הִזָּה רָשָׁע עָרוֹם וְיָדַע שְׂאֵין עוֹמֵד בְּפָנָי הַפְּרַעֲנוֹת אֲלֵא תְּשׁוּבָה, שְׁכָל מִי שֶׁחֹטֵא וְאוֹמֵר חֲטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לְמִלְאָךְ לִיגַע בּוֹ; וּבִשְׁבִיל זֶה הוּא מְסִית אֶת כָּל אָדָם "מֵה לָךְ לְחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה? וּמֵה לָךְ לְהִתְדוֹת?" כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׁמִי שֶׁחֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה וּמִתּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין רְשׁוּת לְמִלְאָךְ הַמּוֹת לִגַע בּוֹ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲמָא נח) אֵין מְכָה בְּעוֹלָם שְׂאֵין לָהּ רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע תְּשׁוּבָה.

תְּתַחֲלִילִי לְשֹׁמֵר שֶׁבֶת וְאֵזוֹ הַשֶּׁבֶת תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְהַשֶּׁבֶת הִיא בֵּת זוּגָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וּבְזִכּוֹת שְׁמִירַת שֶׁבֶת תִּזְכִּי לְמִצָּא בְּחֹזֵר לְהִתְחַתֵּן עִמוֹ, וְכֵן תִּקְפִּידִי מֵאֵד מֵאֵד רַק מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, כִּי כֹךְ כֶּתֵב הַרְמַב"ם (אֲגָרַת תִּימָן) הַדָּמִים שֶׁל אָדָם הֵם כְּפִי הַמֵּאֲכָלִים שֶׁלוֹ, וְלִכֵּן אִם אָדָם אוֹכֵל טְרֵפוֹת וְנִבְלוֹת קָשָׁה לוֹ מֵאֵד מֵאֵד לְהַשִּׁיג אֶת הָאֲמוּנָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים מֵאֵד מֵאֵד לְהַקְפִּיד לְאֲכָל רַק מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים, וּבְזֶה יִזְכֶּה לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תצח.

**קְשָׁה לִי לְהַתְמִיד בְּסִפּוֹר אֶחָד וְאֲנִי מְדַלֵּג מִסִּפּוֹר לְסִפּוֹר.
מָה הָעֲצָה?**

שְׁאֵלָה:

סִמַּת נְדָב: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הַצְּדִיק.

יש לי בעיה של התמדה בספור אחד, לכן אני מתחיל ספור ואחר שבוע רוצה להחליף לספור אחר. מה העצה? ואיך אפשר להים את סדר דרך הלמוד של רבנו בזמן הקצר שיש לי ללמוד תורה?

תְּשׁוּבָה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נְדָב נְרוּ יֵאִיר

לְנֶכֶן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ח) שצריכים להיות עקשן גדול בעבודת השם יתברך, הינו אם הוא לוקח על עצמו איזה דבר, הוא צריך להיות עקשן לא לעזב את הדבר הזה, כגון אם מתחיל ללמד משניות, שיהיה עקשן גדול מאד ללמד פרק אחר פרק ומסקתא אחר מסכתא, עד שיסיים ששה סדרי משנה, אפלו שיקח כמה זמן שיקח וכו', ואפלו שישכח מה שלומד, שלא יבלבל את עצמו מזה. וכן הוא בלמוד ש"ס - יתחיל ממסכת ברכות ולא לזוז עד שמיים את כל המסקתא, ואפלו שיקח כמה זמן שלא יקח וכו', ואחר כך ילמד מסכת שבת וכו', וכן מסכתא אחר מסכתא עד שיזכה לסיים את כל הש"ס בלו, וצריכים להיות על זה עקשן גדול מאד מאד, ולא לבלבל את עצמו משום דבר, וכן הוא בשאר ספרים.

ורבנו ז"ל ספר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קט"ו) שיהיה לו התחזקות גדול בעבודתו, ולא הניח עצמו לבלבל כלל. ודרכו היה שיהיה בורר

לו איזוהו דרך ישרה איך להתנהג בעבודת השם, והתחיל להתנהג באלו ההנהגות ובאותו הדרך שבחר לו, והיה מתנהג באלו ההנהגות איזה זמן, וכל מה שהיו באים עליו מחשבות אחרות לבלבלו מהנהגה זאת ולהתנהג בדרך אחר, לא היה שומע לאלו המחשבות כלל, והיה דוחה את אלו המחשבות מדעתו, ולא הניחם להכנס בדעתו כלל, רק היה חזק ואמיץ בדעתו מאד, והיה הולך ומתנהג בדרך שבחר לו איזה זמן. אך אחר כך בהמשך הזמן, אחר כמה שבועות, חזר ובא על דעתו איזה מחשבות, שצריך להתנהג בדרך אחר, ואז אחר שכבר עבר זמן ארוך, אז ישב עצמו ובחר לו איזה דרך וסדר אחר, כפי שהיה נראה לו אז. אבל לא הניח עצמו לבלבל בכל פעם מעבודה לעבודה ומדרך זה לדרך אחר, רק היה חזק לילך בדרך אחד זמן גדול.

אשרי מי שמתנהג בדרך זו, ואז הוא יצליח בדרך כל ימי חייו.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תצט.

**האם יש ענין שהאשה תלך אחרי הלדה לבית הכנסת
ותשמע 'ברכו'?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק שליט"א. אנחנו מתפללים הרבה לרפואת הרבנית שתחיה. ברוך השם בזכות הצדיק נולדה לנו בת בריאה, וכעת אשתי שואלת אותי מה לגבי המנהג שהרבה אנשים נוהגים להביא לביתם מנין כדי שהילדת תשמע 'ברכו': האם זו מצוה, מנהג או סגולה? והאם כדאי לעשות זאת? תודה על הכל.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲבֵרָהֶם נְרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

זֶה מְנַהֵג מְפָרֵס שְׂאֵשָׁה אַחַר שְׂיולֵדָת, וְחוֹזֶרֶת אֶל כַּחוֹתֶיהָ,
הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן עָלֶיהָ לְלַכֵּת לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְשִׁמְעַ 'בְּרָכוּ' מִפִּי הַחֹזֵן, וַיֵּשׁ
נוֹהֲגִים שֶׁהַבַּעַל מֵתִפְלֵל אֲזַ עַרְבִית כְּדֵי שְׂאֵשֶׁתוֹ תִּשְׁמַע מִמֶּנּוּ 'בְּרָכוּ',
וְזוֹ תוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁעֲבָרָה אֶת הַלְדָּה בְּשָׁלוֹם
וְכוֹ, וְלֹא קָרָה לָהּ שׁוֹם דְּבָר וְכוּ'.

וְזֶה בְּמִקּוּם בְּרַכַּת הַגּוֹמֵל וְכוּ', וְכַךְ נוֹהֲגִים, וְהוּא מְנַהֵג פְּשוּט
אֲצֵל הָאֲשֻׁכְנָזִים, וְאִם מֵאִיזוֹ סִבָּה קָשָׁה לְאֵשָׁה לְצֵאת לְבֵית הַכְּנֶסֶת
וְכוּ, אֲזִי אִם יֵשׁ לָהּ אִפְשָׁרוֹת מִבֵּיָאִים מְנַיֵן לְבֵית כְּדֵי שֶׁתִּשְׁמַע 'בְּרָכוּ',
אֲבָל עַל פִּי רַב נוֹהֲגוֹת הַיּוֹלְדוֹת שֶׁהֵן הוֹלְכוֹת אֶת הַהֲלִיכָה הָרֵאשׁוֹנָה
לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וּמְנַהֵג יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה הִיא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תק.

הֲאִם אֲסוּר 'לֹעֵג לְרֵשׁ' שִׁיף גַּם בְּקַבְרוֹת צְדִיקִים?

שאלה:

מֵאֵת טל שְׁלֹמֵה: רְצִיתִי לְשָׂאֵל אֶת כְּבוֹד הַרַב לְגַבִּי הָאֲסוּר
'לֹעֵג לְרֵשׁ': הֲאִם זֶה שִׁיף גַּם בְּקַבְרֵי צְדִיקִים? הֲרִי יְדוּעִים
דְּבָרֵי הַתּוֹסֵפוֹת שָׁמָּה שֶׁהַעֲמִידוֹ יְשִׁיבָה עַל קַבְרוֹ שֶׁל חֲזָקִיָּהוּ
הִיָּה בְּרַחוּק ד' אַמּוֹת, וְכֵן רְאִיתִי שְׁמֶרֶן פֹּסֵק בִּילְקוּט יוֹסֵף שְׂאִין
לְהַתְפַּלֵּל בְּקַבְרֵי צְדִיקִים מִשׁוּם לֹעֵג לְרֵשׁ. כְּמוֹ-כֵן, בְּנוֹ שֶׁל

רבי סלמאן מוצפי העיד ששאביו והרב בן ציון אבא שאול כשהיו בקברי צדיקים הקפידו לא להתפלל שם משום לועג לרש. אך מאידך רואים עינינו שנוהגים כלם להתפלל בקברי צדיקים ולהיות עטורים בציצית, טלית ותפלין, וכן ראיתי תמונה של כבוד הרבי בציון רבנו נחמן מברסלב בעודו מעטר בטלית ותפלין. נסיתי לחפש בפוסקים בנדון ולא ראיתי משהו ברור. אשמח מאד אם כבוד הרבי יוכל לענות על השאלה אליבא דהלכתא כדי שנדע איך לנהג בציון רבנו ובשאר קברי הצדיקים. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל טל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בקברי צדיקים איפה שיש אהל שרק הצדיק גנוז שם, אזי לא שיך ענין 'לועג לרש', ואדרבה מתפללים שמה כמו בציון של רבי שמעון בן יוחאי ושל רבי מאיר בעל הנס, ואצל האבות הקדושים בחברון, ואצל שמואל הנביא, וקבר רחל וכו' וכו'.

וידוע שרבנו ז"ל אמר שרציתי מאד שיבואו אל קברי ויתפללו שם, וילמדו שם, ויגרמו לו נחת רוח גדול מאד, וכן אמר (תני מוהר"ן סימן קס"ב) כשאחד יבוא על קברו ויאמר קפיתל תהלים בהתעוררות הלב, יהיה לו תענוג גדול מזה. ועשה תנועות בגופו ובעצמותיו אז, ורמז שיהיה לו חלוץ עצמות אז בקברו כשיאמרו תהלים על קברו; וכך נוהגים עכשו אנשי שלומנו בציון רבנו ז"ל אחר שבנו אהל גדול מאד שמתפללים שמה ולומדים שמה וכו'.

אשרי מי שבא אל ציון רבנו ז"ל בכל פעם מחדש, וכבר אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי

הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לך; וכן אמר (ספר המדות אות אמונה סימן ט') מי שנאבד אמונתו ממנו, ילך על קברי הצדיקים ויספר החסדים שעשה לו הקדוש-ברוך-הוא. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקא.

**אשתי רוצה מאד לקנות פאה ארכה.
האם זה יכול לעורר עליה קטרוג?**

שאלה:

מאת יוסי: שלום. אנחנו זוג שהתחתן לפני כחצי שנה, ואני מאד מענין שאשתי תלך עם פאה ארכה. גם אשתי מאד רוצה ללכת עם פאה ארכה, רק שהיא מפחדת שיהיה עליה קטרוג, ואחר כך בזמן הלדה יהיה לה קשי. האם זה נכון? האם יש בעיה ללכת עם פאה ארכה? ואם כן, הכיצד זה שבצבור שלנו זה כל כך מצוי שהולכים עם פאות ארכות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף אלו שהתירו ללכת עם פאות וכו' התירו רק עם פאה צנועה, ולא פאה ארכה ומפזרת שזו פריצות גדולה. ולכן למה להכניס בדברים כאלו שנוגדים את דרכי הצניעות שהרי כתבו האחרונים שפאה ארכה ומפזרת וכו' זו פריצות גדולה מאד מאד, ולכן למה להכניס את עצמם בסכנה?

זוג צעיר צריכים להתחזק ביראת שמים ובצניעות וכו', וזה מקשר ביניהם ובונה את האהבה וההבנה האמתית, ומבינים אחד את השני יותר ויותר, ועוזרים אחד לשני, ומותרים אחד לשני, שאין עוד מדה יותר טובה מזו, ולמה צריכים דיקא ללכת עם בגדי פריצות ולחקות את הגויים? אם הולכים בדרך התורה שהזירה אותנו לכבד אחד את השני, זה כבר מספיק לקשר בין הזוג שיחיו ביחד באהבה גדולה מאד מאד, ואז השכינה תשרה ביניהם, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן. ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, ויכולים לאהב אחד את השני אפלו בלי פאה ארקה וכו' וכו'.

העקר תזכר טוב יוסי גרו יאיר מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא, אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות בא בזכות האשה, שזה יסוד היסודות בשלום בית לחיות ביחד באהבה גדולה מאד, ולכבד את אשתו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקב.

**עברתי נתוח ואינני יכולה לעבד.
איך אעמד בתשלומים ובהתחייבות שלי?**

שאלה:

מאת רבקה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. שמי רבקה, וזכיתי לפנות אליכם בעֵבֶר, יהי רצון שיתגשמו כל משאלות לבכם לטובה! אני פונה אל הצדיק מכיין שאַתְּמוֹל בְּלִילָה עֲבַרְתִּי נְתוּחַ וְכַעַת אֲנִי צְרִיכָה לְנוּחַ בְּמִשְׁרַף שְׁבֹעֵי-שְׁבֹעִים, וּבְמַהֲלַךְ שְׁלֹשֶׁת הַחֲדָשִׁים הָאַחֲרוֹנִים כְּמַעַט וְלֹא עֲבַדְתִּי בְּזִמְנֵן שְׁאֲנִי צְרִיכָה לְשֵׁלֶם שְׂכִירוֹת לְמִדְרָשָׁה שְׁלִי וְיֵשׁ לִי גַם מִינוֹס בְּבִנְיָן. שְׁאַלְתִּי: מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת עַל מְנַת לְצֵאת מִכָּל הַחֻבּוֹת? אֲנִי מִשְׁתַּדֶּלֶת לְקַרֵּא בְּשִׁמּוֹת הַצְּדִיקִים בְּכָל יוֹם, אֲךָ כְּעַת אַחֲרֵי הַנְּתוּחַ אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מָה יִהְיֶה. אֲנִי הִדְרָף אֹתִי מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת וְאִיךָ לְהִתְחַזֵּק, וְאִם אֶפְשֶׁר תִּבְרַךְ אֹתִי לְפָרְנֶסָה טוֹבָה בְּקִדְשָׁה בְּרוּחַ וּבִנְיָן. יְהִי רָצוֹן שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח לְכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה, תּוֹדָה רַבָּה וּבִשְׁאוֹרֹת טוֹבוֹת.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וִיחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל רַבָּקָה תַּחֲנִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַדְּבַר הָרֵאשׁוֹן אֶת צְרִיכָה לְשִׁמּוֹר מְאֹד מְאֹד עַל הַבְּרִיאוֹת שְׁלֶךְ, וּמֵאַחַר שֶׁעֲבַרְתְּ נְתוּחַ אֶת צְרִיכָה לְנוּחַ וְלֹא לְהִתְאַמֵּץ יוֹתֵר מְדִי, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְהַחֲלָמָה מְהִירָה.

דְּעֵי לְךָ שֶׁסִּגְלָה לְפָרְנֶסָה - לְבָרַךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וּבְקוּל וּבְשִׁמְחָה, וְזֶה מְסַגֵּל לַעֲשִׂירוֹת נִפְלְאוּהָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב

(משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה"; הינו אשה שמברכת את ברכת המזון בשמחה עצומה, זה מסגל לעשירות, וכן להזהר מאד על נטילת ידים וכו', ולכן מהיום והלאה תקפיד מאד מאד על נטילת ידים כשאת קמה בבקר וכו', וכן כשיוצאים לשרותים וכו', וכן לפני האכילה לטל ידים עם נטלה דיקא וכו', כי נטילת ידים מסגלת להנצל מעניות, כי ע'ל נטילת ידים זה ראשי תבות ענ"י; כי מי שמזלזלת בנטילת ידים נעשית עניה, ואמרו חכמינו הקדושים (שבת ס"ב:) אמר רב חסדא, אנה משאי מלא חפני מיא ויהבו לי מלא חפני טיבותא [אני נטלתי ידי עם מלא מים ונתנו לי חפנים מלאים טוב, כי רב חסדא היה עשיר גדול מאד, והכל בזכות נטילת ידים שהיה מקפיד עליה].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקג.

**האם צוויי של רבי נחמן לבוא לאומן בראש השנה נאמר
לכל אדם מישראל או רק לתלמידיו?**

שאלה:

מאת משה יקיר: לכבוד הרב שליט"א השלום והברכה. איני חסיד ברסלב, אך בשנים האחרונות קראתי מספר ספרי ברסלב ביניהם ספרי רבי נחמן זכר צדיק וקדוש לברכה וספרים נוספים, ויש לי שאלה אודות הנסיעה לאומן אשר תשובתה תשפיע עלי ואולי אסע בעזרת השם בראש השנה הבא עלינו לטובה: ידוע המאמר כי הציון הקדוש של רבנו הנו בחינת ארץ ישראל ומתבקשת השאלה - וכי רבנו יצונו לעזב

את ארץ ישראל מקמש על מנת לנסע למקום שהוא בחינת ארץ ישראל? הרי בימי חיינו של רבנו לא היו די תושבים כאן בארץ הקדש, ולכן הצווי לבוא אל הרב מכל קצות תבל תמיד היה בזמנו עליית מדרגה, כי אכן שם בחינת ארץ ישראל, אך כיום אנו בארץ הקדש, ואיך יעלה על הדעת שרבות עמך בית ישראל יסעו לאומן בראש השנה למקום שהוא רק בחינת ארץ ישראל?

שאלה נוספת בדבר הנסיעה: איך אוכל לדעת באמת כי אכן נשמתי קשורה לרבי נחמן והנסיעה היא צווי שבאמר גם עבורי? ואם נאמר שרבנו קשור לכל נשמות ישראל, אז הבעיה היא שזה הופך למשהו כללי, וכפי שכתבתי לא נתן להעלות על הדעת שכל עם ישראל יהיו באומן בראש השנה? אשמח אם כבודו יאיר עיני, בתודה מראש והערכה רבה, השם יגדיל תורתו ויאדירנה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל הוא מתנה לכל עם ישראל, ולכל העולם כולו, כי הלמוד העמק של רבנו ז"ל הוא לחזק ולעודד ולשמח את כל הנפשות החלשות, השבורות והרצוצות וכו', ובהעלותם עד רום המדרגות וכו', ורבנו ז"ל נשלח בדורותינו אלו להציל את כלל נשמות ישראל ואת כל העולם כולו. הן אמת שעדיין צוחקים מזה וכו', אבל לאט לאט האור של רבנו ז"ל מתפשט בכל העולם כולו, ובאים אליו מכל השכבות וכו', ומכל העדות וכו', ומתאחדים יחד עמו.

והנה יש הרבה דברים שהם למעלה מדעתנו ולמעלה מהשגותינו שאי אפשר להבין את זה, ומכל שכן להסביר את זה,

אבל עבדה הוא שרבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרבים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח') "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות הוי"ה היא מעזכם", וזה נאמר על ראש השנה; ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי.

ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

ולכן כלם מחיבים להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה, זה לא יועיל לאף אחד, לבסוף כלם יבואו ויהיה שמה מנינים אחר מנינים מכל העדות, מכל הזרמים, ומכל החסידיות, ומכל נשמות ישראל, ורואים את זה בחוש איך שזה כבר מתקיים, ולכן אין לנו אלא את דברי רבנו ז"ל, אם הוא בקש שנבוא אליו בראש השנה, אין על זה שאלות כן לא, באים ולא שואלים שאלות וזהו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שגם אתה תבוא, ותביא את כל המשפחה שלך על ראש השנה באומן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקד.

**בגלל שהגיוור של החברה של אחי מטל בספק,
קשה לי מאד להאיר לה פנים**

שאלה:

מאת נעמי: שלום וברכה לרב היקר ובני ביתו.
כתבתי לרב שיש לאחי הצעיר חברה גי'רת, ושענין הגרות
שלה לא ברור (כי לא מדברים על זה), והרב אמר לי להאיר
לה פנים ולהתפלל שהם יתחננו ויזכו לחזר בתשובה, אך אני
לא מסגלת לעשות זאת.
אני מרגישה שאני פשוט לא מסגלת, וגם כשנתי לה
מחמאה על זה שהיא עודדה את אחי לומר ברכה מסימת
הרגשתי שאני צבועה. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל נעמי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

היום יכולים לברר את זה בקלות אם הגיוור שלה תפס או לא
וכו', ויכולים לעשות גיור לחמרה אם רוצים לצאת ידי חובה, והרגע
שהיא גי'רת צריכים לקרב אותה בכל מיני התקרבות, שאצל הקדוש-
ברוך-הוא מאד מאד חשובים גרים, כמו שאמרו חכמינו הקדושים
(בכא מציא נ"ט): המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוהצו עובר
בשנים וכו'; ואמרו (שם) רבי אליעזר הגדול אומר: מפני מה הזהירה
תורה בשלשים וששה מקומות, ואמרי לה בארבעים וששה מקומות
בגר? מפני שסורו רע. מאי דכתיב (שמות כ"ב כ') "וגר לא תונה ולא
תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים"? תניא רבי נתן אומר: מום
שבך אל תאמר לחברך; כי גם אנחנו היינו גרים במצרים, עין שם.

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחומָא לך לך) אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי מְחַבֵּב אֶת הַגֵּר כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבִים גְּרִים שְׁמֵתִיגִיָּים; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה פְּרָשָׁה ח' סִימָן ב') אָנוּ צָרִיכִין לְהַחְזִיק טוֹבָה לַגֵּר שֶׁהֵנִיחַ מִשְׁפַּחְתּוֹ וּבֵית אָבִיו וְהֵנִיחַ אִמְתּוֹ וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם, וּבָא לוֹ אֶצְלָנוּ, לְכֵן הִרְבָּה עָלָיו שְׁמִירָה שֶׁהִזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁישְׁמְרוּ עִצְמָם מֵהֶם שֶׁלֹּא יִזְיקוּ לָהֶם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (דְּבָרִים י"י"ט) "וְאֵהֱבֵתֶם אֶת הַגֵּר", (שְׁמוֹת כ"ב כ') "וְגֵר לֹא תוֹנֶה" וְגו'; וְאָמְרוּ (תּוֹרַת כְּהִנִּים קְדוּשִׁים) כְּשֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר לְיִשְׂרָאֵל (וַיִּקְרָא י"ט י"ח) "וְאֵהֱבֵת לְרַעְיָךְ כְּמוֹךְ", כִּךְ נֶאֱמַר לְגֵרִים כִּי צָרִיכִים לְאָהֵב אֶת הַגֵּר; וְלְכֵן אִם הִיא הַתְּגִירָה לְמָה אֶת צָרִיכָה לְרַדֵּף אֶת אַחִיךָ?

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת.
הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקה.

**אִיךָ אֲנִי יְכוֹלָה לְהַפְטֵר מֵהַחֲרָדוֹת
מִבְּלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּכַדוּרִים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת סִימוּנָה: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם רַב. אֲנִי מְבָרַכְתָּ אוֹתָךְ וְאֶת הָרַבְנִית בְּבְרִיאוֹת אִיתְנָה.

אֲנִי בֵּת 44 וְכָבֵר כְּפָה שָׁנִים אֲנִי מְטַפֶּלֶת בְּכַדוּר נֶגֶד חֲרָדוֹת וְדִכְאוֹן. הוּא אָכֵן עוֹזֵר לִי לְהִתְגַּבֵּר עַל כָּל תּוֹפְעוֹת הַלְּוָאִי שֵׁישׁ מֵהַדְּכָאוֹן וְהַחֲרָדוֹת, וְנוֹתֵן לִי יְכֹלֶת לְטַפֵּל בְּבֵית, בְּבַעֲלִי וּבִילְדָה, וְלַעֲבֹד וְלִהְתַּנְהֵג כְּאַחַד הָאֲדָם.

לֹא מִזְמָן עֲבַרְתִּי טְפוּלִי הַפְּרִיָּה שֶׁלֹּא צָלַח וְהִמְלַצְתָּ לִי לְהַפְסִיק אֶת טְפוּלִי הַהַפְּרִיָּה, הָעֵינָן שֶׁחֲשַׁבְתִּי שְׂאוּלֵי הַכַּדוּרִים הֵם אֵלֹי-שְׁמוֹנְעִים מִמֶּנִּי לְהַכְנִס שׁוֹב לְהַרְיוֹן וְהַחֲלֹטְתִי לְרַדֵּת

במנוח על דעת עצמי, אבל התופעות חזרו ושוב חזרתי למנוח הרגיל בנוסף אמרת לי לא להתיאש, ולעשות התבודדות ולספור לבוא עולם הכל ולבקש ממנו, ואני עושה זאת יום יום ומבקשת ממנו בריאות נפשית וגופנית ופרי בטן.
כבוד הרב: מה אני יכולה לעשות כדי לעזור לעצמי עם החרדות מבלי להשתמש בכדורים, וכן שסוף סוף אזכה לפרי בטן? אני מבקשת בכל יום מבואר עולם שתהיה בי שמחה ברמ"ח איברי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל סימונה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ברכות ס"ד.) כל הדוחק את השעה - שעה דוחקתו, וכל הנדחה מפני השעה - שעה נדחית מפניו; אסור לדחוק את השעה בשום פנים ואופן, את עשית כבר מה שיכלת ולקחת כדורים שגרמו לך חרדות, תפסיקי עם הכדורים כדי שתזכי לבריאות נפשית וגופנית וכו' וכו'.

לפרי בטן בגיל כזה צריכים רק גס מהשמים וכו', ולזכות לנשים צריכים רק להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, וגם בתפלה אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן קצ"ו) אסור לאדם לעמוד עצמו על שום דבר, הינו שאסור להתעקש בתפלתו שהקדוש-ברוך-הוא יעשה לו דוקא את בקשתו, כי זה הוא כמו לוקח דבר בחזקה, בגזלה. רק צריך להתפלל ולהתחנן לפני השם יתברך ברחמים ותחנונים, אם יתן השם יתברך - יתן, ואם לאו - לאו. וזה (אבות פרק ב') 'אל תעשה תפלתך קבע', מלשון גזלה, כמו שכתוב (משלי כ"ב) "וקבע את קבעיהם נפש". הינו שכל מה שהוא מבקש, הן פרנסה או בנים או שאר צרכים, אסור להתעקש ולעמוד עצמו בתפלתו, שדוקא יעשה הקדוש-ברוך-הוא

את תפלתו, כי זה הוא תפלת קבע שלוקח הדבֵר בחִזקה, בגִזלה, רק יתפלל ברחמים ותחנונים.

ולכן רק לבקש ברחמים ובתחנונים, אם יתן הקדוש-ברוך-הוא - יתן, ואם לאו - לאו, ואסור להשבר משום דבֵר רק להרבות במצוות, כי (מדרש אגדה) עקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקו.

**אשפזתי במוסד לתשושי נפש
האם להשאיר עוד כעצת הרופאים או לחזור הביתה?**

שאלה:

מאת שמואל: הִיא לי משבר נפשי ואשפזתי במזרע. הצדיק מכיר אותי ויודע את הספור. אני פה כְּכָר חדש ומבחינה חקית אני יכול להשתחרר מפה מתי שאני רוצה, אף הרופא ממליץ שאהיה פה עוד כמה שבועות. יש לי משפחה עם שלשה ילדים ואני מאד אוהב אותם ומתגעגע מאד, כאן אני משעמם ואני לא אוהב להיות פה. האם אני צריך להשאיר עוד כמו שהרופא ממליץ או לחזור הביתה בזמן הקרוב? תודה רבה, שמואל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתתי תשאר שמה עוד כמו שאומרים הרופאים, הן אמת שזה קשה לך להיות שמה, אבל צריכים לשמר מאד מאד על בריאות הגוף, ושמה אתה תחת שמירה שתקח את התרופות, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

העקר להתחזק להיות בשמחה עצומה, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו שעקר הרפואה הוא שמחה, וכל המחלות והחלאים רעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ה') שעקר הוא אמונה, וכל המחלות והחלאים רעים שאדם סובל זה רק בגלל חסרון האמונה, ובפרט מחלת העצבים זה בא לאדם מחמת חסרון אמונה, כי אם היה אדם מאמין בהקדוש-ברוך-הוא שהכל ממנו יתברך, אזי לא היה מתעצבן, ולא היה ממרמר ונכנס בדכאון וכו'.

ולכן תקח את התרופות, והקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקז.

כיצד צריכים לנהג כאשר בזמן ההפצה גוי שואל שאלות ומתעניין ביהדות?

שאלה:

סאת גיא: למוהרא"ש שליט"א שלום וברכה.
כיצד יש לנהג במצב שבו מפיצים הנטרס לגוי והוא מתחיל לשאל שאלות, מבלי לעבר על דברי הרמב"ם שהורה שאסור ללמוד גוי תורה? מה פתר לדבר ומה אסור?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל גֵּיא נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

יְדוּעַ שֵׁישׁ שְׁבַע מְצוֹת בְּנֵי נח, וְאַחַת מֵהֶן הִיא יְחוד הַשֵּׁם - שְׁגַם גּוֹי מְכָרַח לְהֶאֱמִין בְּאַחַדוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, וְלִכְּנָן מִתָּר לְהַפִּיץ לָהֶם גַּם כֵּן אֶת הַקְּנֻטְרִיסִים וְהַחֻכְרוֹת שֶׁהֵם תַּמְצִית דְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל שֶׁהֵם מְגַלִּים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְכָל הָעֲבוּדָה זָרָה זֶה שֶׁקָּר אַחַד גְּדוּל שֶׁהִמְצִיאָו מוֹמְרִים לְהַכְעִיס וְכוּ', כִּידוּעַ כָּל הַהִיסְטוֹרִיָה שֶׁל הַשֶּׁקֶר הַזֶּה וְכוּ' הַמְצוּץ מִן הָאֲצַבַע וְכוּ', וְלִכְּנָן מִתָּר לְתַת גַּם לְגוֹי קְנֻטְרִיסִים וְחֻכְרוֹת שֶׁמְגַלִּים אֶת הָעֲצוֹת שֶׁל רַבְּנוֹ ז"ל.

וּכְבָר אָמַר רַבְּנוֹ ז"ל בְּפִרוּשׁ כְּשֶׁנִּסְע לְנֶאֱוָרִיטְשׁ בְּהִיּוֹתוֹ יוֹשֵׁב עַל הָעֲגָלָה (ח"י מוה"ר"ן סימן רנ"א) יֵשׁ לֵאל יְדֵי לְהַחְזִיר כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ לְמוּטָב, וְלֹא בְּלִבְד אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, אֲלֵא אֶפְלו צְדִיקִים וְאֲנָשִׁים גְּדוּלִים, אֲנִי יָכוֹל לְהַחְזִירָם לְמוּטָב, כִּי גַם הַצְּדִיקִים צְרִיכִים לְהַחְזִירָם לְמוּטָב. וְלֹא מִבְּעֵיִא יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, אֲלֵא כָּל הָאֲמוֹת הָעוֹלָם כָּלָם אֲנִי יָכוֹל לְהַחְזִירָם לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְהִיִּיתִי יָכוֹל לְהוֹלִיכֶם סְמוּךְ לְדַת יִשְׂרָאֵל, אֲךָ דִּיּו לְעַבְד לְהִיּוֹת כְּרַבּוֹ; וְלִכְּנָן אֵין שׁוּם שְׂאֵלָה עַל זֶה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁנֹזְכָה לְהַפִּיץ אֶת אור רַבְּנוֹ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֶפְלו לְאֲמוֹת הָעוֹלָם נִגְלָה אֶת דַּעַת רַבְּנוֹ ז"ל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקח.

**לַצַּעֲרֵי הָרֵב יֵשׁ לִי שֵׁם לֹא טוֹב בֵּין הַבְּרִיּוֹת.
אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נַחֲשׁוֹן: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרֵב.

יש לי בעיה חמורה ונוראית - בצורה עקבית קורה שיש לי שם רע אצל הבריות. זה התחיל עם המשפחה, אחר כך עם כל בני העיר, ועכשו הגעתי לעיר חדשה ושוב יש לי לא מעט שונאים, ואני מפחד מאד שזה יתפשט ולבסוף כלם יתרחקו ממני. אני מוכן לעשות תשובה על כל מה שצריך בשביל שרוח הבריות תהיה נוחה אתי. בבקשה עזר לי.

תְּשׁוּבָה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נַחֲשׁוֹן נָרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אתה צריך לחזור בתשובה שלמה רק לפני הקדוש-ברוך-הוא, ולא להתבלבל משום בריה שבעולם, ואפלו שעשית כבר מה שעשית וכו' וכו', תמיד יכולים לחזור בתשובה שלמה ולא להסתכל על שום בריה, ומה שאתה סובל עלבונות ובזיונות, חרופים וגדופים וכו', קח את זה לכפרת עוונות וכו'.

ודע לך כי אי אפשר לסתם את פיות בני אדם וכו', ולכן תקח את כל הבזיונות לכפרת עוונות, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') עקר התשובה - ישמע בזיונו ידם וישתק, ולכן אני מאד מבקש אותך שלא תגיב ולא תענה ולא תעשה שום דבר, רק תשתק. ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן ע"ז) כשתשמע חרפתך ותשתק תזכה שיענה הקדוש-ברוך-הוא בקשתך; ואמר (שם אות מריבה סימן פ"ו)

מי ששומע חרפתו ושותק, על ידי זה נתבטל ממנו רבות רעות שהיה ראויין לבוא עליו; ואמר (שם סימן כ"ט) מי ששומע חרפתו ושותק נקרא חסיד, והקדוש-ברוך-הוא שומר את נפשו; ואמר (שם אות המתקת דין סימן פ"ד) על ידי שתיקה נמתק הדין; ואמר (שם אות אמונה סימן ט"ז) כשמחרפין אותך ואתה שותק תזכה להבין תרוץ על קשיותיה, ותזכה לרוח בינה; ולכן אל תעשה עסק מכל מה שמדברים עליך וכו', וכו', ותקבל את זה לתשובה, שהבזיונות האלו שיהיו לכפרת עוונות. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקט.

**האם אפשר לקרא באנציקלופדיה שחברה על ידי אדם
חרדי ועברה בקרת של רבנים?**

שאלה:

מאת ישראל רחמים: לכבוד הצדיק מוה"ר א"ש שיק שליט"א,
שלום וברכה.

האם אפשר לקרא באנציקלופדיה שחברה על ידי אדם חרדי
ועברה בקרת של רבנים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישראל רחמים גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

האנציקלופדיה שחבר רפאל הלפרין זכרונו לברכה זה מקבל אצל כל הרבנים, והוא היה איש ירא השם, וחבר את זה בצורה מאוד מאוד מקצועית, והכל הולך על פי רוח התורה והאמונה בו יתברך.

ולכן יכולים להסתכל ולעין בזה, ויש לזה הסכמות מרבנים גדולים
יראי השם וחשבי שמו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו שנזכה ללמד אמונה מכל דבר,
ולהכיר את הבורא יתברך שמו מכל פרט ופרט.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקי.

**כל ההשתדלות שעשיתי כדי למצא את בת-זוגי עלו
בתהו. מה הסבה לעכוב?**

שאלה:

מאת גולן: למוה"רא"ש שלום רב. אני מתפלל בכל יום
לרפואתך ולרפואת אשתך

לאחרונה עשיתי המון סגלות כדי למצא את בת זוגי, כולל
סגלה שרב חסיד ברסלב ידוע אמר - להגיד תודה בכל יום
חצי שעה על החסרון, ואף הייתי בבית מילה והתפללתי
בשעת המילה, וגם התפללתי ליד גרות החנכה. בנוסף לכך
הייתי בחדש האחרון בהרבה קברי צדיקים כולל בעמקה
וברשב"י ובקבר רבי מאיר בעל הנס. בנוסף לכך לאחרונה
התחלתי להקפיד על שלש תפלות במנין ואף התחלתי
לעשות התבודדות בשדה פעמים בשבוע.

אני מרגיש שכבר אין לי כחות לחכות עוד ואני רוצה כבר
את בת זוגי. אני מקפיד מאד על שמירת הברית, טובל
פעמים ביום וקורא את התקון הכללי. מה הסבה לעכוב
הזה? אני מייאש כבר, וכל ההשתדליות שעשיתי עד עכשו
אצל שדכניות לא הובילו אותי לשום פגישה כבר שנתיים. אני
מייאש ורוצה כבר להתחתן לא חשוב עם מי.

אני לא מספיק לומד תורה ויותר משקיע בתפלות כי אני מרגיש יותר מחבר לתפלות וחסבתי שאולי זאת הסבה שאין לתפלות שלי חן. בבקשה תן לי עצה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גולן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכל אחד יש לו את בת הזוג שלו, וחכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קודם יצירת הולד בת קול יוצאת ואמרת בת פלוני לפלוני, ולכן אסור לך להתיאש כלל.

הבעיה שלך שאתה בררן, ואתה צריך לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא - אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', וחושב לעצמו "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?", או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משכיל וכו', אקח את זו?", והוא מסתובב ומחפש את בת-הזוג שלו כפי הדמיון שנכנס בו כאלו מי יודע מה הוא, והוא רוצה שיתבוא אליו זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו', ומסתובב, ויוצא לפגישות פן ואולי אמצא את בחירת לבבי שתבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו רואה שהוא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרד מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך.

טוב מאד שתלמד בכל יום את המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק

ב' סימן פ"ט, שרבנו ז"ל מגלה שהצדיק הוא השדכן המשדך את כל השדוכים, ותאמר על זה את תפלה מ"ה מלקוטי תפלות, ותראה שלבסוף תמצא את בת זוגך.

ומוכא בתקוני זהר (תקון י"ד) כשאדם חוטא הוא מאבד את זוגו, עם כל דא, אם חזר בתשובה חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, עין שם, ולכן תגיד גם את התפלה הזו כמה פעמים ביום, ותראה נסים ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, רק אל תהיה בררן, ואת השדוך שנותנים לך תקח לשם שמים ותתחתן:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה, חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקיא.

**אָנוּ מִשְׁתוֹקְקִים לְהָקִים בֵּית כִּנְסַת 'הַיִּכַּל הַקֹּדֶשׁ'
בְּהַרְצִלְיָה. הָאֵם כְּדַאי לְהַתְחִיל בְּזֶה?**

שאלה:

מאת אהוד: לכבוד מוהרא"ש הקדוש!
אָנוּ גֵרִים בְּהַרְצִלְיָה, וְכָבֵר שְׁנֵתִים יֵשׁ לָנוּ שַׁעוֹר שְׁבֻעֵי קְבוּעַ
בְּתוֹרַת רַבְּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלָב אֵלָיו מְגִיעִים קְרוֹב ל־40 אִישׁ.
בְּמַהֲלָךְ הַשְּׁנֵתִים הַלָּלוּ עֲבַרְנוּ כַּמָּה בְּתֵי כִנְסוֹיֹת, וְכַעַת אָנוּ
רוֹצִים לְפִתַּח מְקוֹם מִשְׁלָנוּ - 'הַיִּכַּל הַקֹּדֶשׁ' בְּהַרְצִלְיָה. יֵשׁ לָנוּ
מְקוֹם שֶׁל 500 מֵטֵר שְׁנִמְצָא בְּמִרְתֵּף בְּמִרְכָּז הָעִיר, הַמְּקוֹם
לֹא הִשְׁכַּר לְמַעֲלָה מ־7 שָׁנִים, וְאָנוּ רוֹצִים לְקַבֵּל אֶת דַּעְתְּךָ
וּבְרַכְתְּךָ הָאֵם לְהַתְחִיל בְּמַהֲלָךְ שֶׁל פְּתִיחַת 'הַיִּכַּל הַקֹּדֶשׁ'
כָּאן.

אֲנִי רוֹצֶה לְצִיֵּן שְׁאֲנַחְנוּ נוֹסְעִים לְרַבְּנוּ 4 פְּעָמִים בְּשָׁנָה, וְאִף
הַקְּמָנוּ מְקוּהָ טְהָרָה בְּאֶזְרוֹ. כְּמו־כֵן, אֲנַחְנוּ בְּקוֹשֶׁר יוֹמִיּוּמִי עִם
הַחֲבֵרִים מִיבְּנֵי אֵל שְׁמִיּוּמִים לְהַפְיֵץ כָּאן, וּמִשְׁתַּדְּלִים לְתַת
לְכֻלָּם בְּעֵין יָפָה. אָנוּ מְצַפִּים וּמִיַּחְלִים לְבְּרַכְתְּךָ תוֹדָה לְךָ עַל
הַכֹּל בְּשֵׁם כָּל תְּלִמִּידֵי רַבְּנוּ מִהַרְצִלְיָה וְהוֹד הַשָּׂרוֹן, אֲהוּד.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדֵּר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֲהוּד נְרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֵין דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב מִלְּפִתַּח בֵּית הַכִּנְסַת עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל
"הַיִּכַּל הַקֹּדֶשׁ" שְׁבוּנָה הַצְּדִיק (לְקוּטֵי מוהר"ן חֶלֶק א' סִימָן נ"ט), וְרַבְּנוּ ז"ל
רָצָה מְאֹד מְאֹד שֶׁבְּכָל עֵיר וְעֵיר יִהְיֶה בֵּית הַכִּנְסַת עַל שְׁמוֹ, וְהַפְּלִיג
מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת בֵּית הַכִּנְסַת שְׁנִקְרָא עַל שְׁמוֹ (חֲיֵי מוהר"ן סִימָן ש"א),

וכשֶׁהָיָה לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת בְּעִיר נְעֻמְרוֹב עוֹד בְּחַיִּים חַיּוּתוֹ
 שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁהִתְפַּלְלוּ בְּיַחַד וְכוּ', וְאַחַר כֵּךְ נִתְבַּטַּל, אָמַר: "מִי יוֹדֵעַ
 מָה הָיָה אִם הָיָה מִתְקִים דְּבַר הַמְּנִין שְׁלָכֶם? הַמְּנִין שְׁלָכֶם הָיָה בּוֹקֵעַ
 רְקִיעִים". גַּם פַּעַם אַחַת הָיָה רַבִּי נִפְתָּלִי זְכוּרֵנוּ לְבָרְכָה מְנַגֵּן אֵיזָה
 מְזֻמּוֹר בְּבֵית הַמְּדֻרָשׁ בְּלִילָה עִם עוֹד אֲנָשִׁים מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וְרַבְּנוּ
 ז"ל שָׁכַב כְּבָר עַל מִטָּתוֹ, וְקָם רַבְּנוּ ז"ל מִמִּטָּתוֹ וְנִכְנַס אֵלֵיהֶם לְשִׁמְעַת
 אֶת נְגִינָתָם. וְאַחַר כֵּךְ אָמַר לָהֶם: "תִּדְעוּ שֶׁהַנְּגִינָה שְׁלָכֶם הֵיטָה בּוֹקֵעַת
 רְקִיעִים וְכוּ', תּוֹכְלוּ לְשַׁעַר עֲצָמְכֶם אֲשֶׁר כְּבָר שָׁכַבְתִּי עַל מִטָּתִי,
 וְהַנְּגִינָה שְׁלָכֶם מְשַׁכָּה אוֹתִי מִמִּטָּתִי לְהַכְּנִס אֲלֵיכֶם" וְכוּ'; עֵינַי שָׁם.

רוֹאִים מִכָּל זֶה אֶת גְּדֻלַּת הַמַּעֲלָה שְׁאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב
 בְּכָל עִיר וְעִיר אֵיךְ שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמָם בֵּית הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם
 רַבְּנוּ ז"ל, וְגוֹרְמִים נַחַת רוּחַ גְּדוּלָּה לְרַבְּנוּ ז"ל, וּמָה גַּם שְׂיִכּוּלִים
 שָׁמָּה לְהִתְפַּלֵּל עַל פִּי הַנֶּסֶח שְׁלָנוּ, וְלְדַבֵּר אֶת הַדְּבוּרִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
 וְלְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְלְרַקֵּד בְּיַחַד אַחַר כָּל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה כְּנֶהוּג אֲצֵל אֲנָשֵׁי
 שְׁלוֹמְנוּ, וְלִכְן תִּתְחִילוּ בְּקִטְוֵן וְלֹאט לֹאט תִּגְדְּלוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכְכֶם, כִּי אֵינְךָ לְתֹאֵר וְאֵינְךָ לְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הַזְּכוּת שְׁזוֹכִים
 לְהִתְפַּלֵּל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקיב.

**אבי נפטר לפני חדשים ואני מרגיש שעלי לעשות משהו
לעלוי נשמתו. מה אפשר לעשות לזכותו?**

שאלה:

מאת אברהם: אבי נפטר לפני חדשים, ומאז שקעתי בעצבות ובמרה שחורה. אני מרגיש שעלי לעשות משהו עבור עלוי נשמתו כדי שיהיה לו נוחא בגן עדן, אבל אני לא יודע מה. אשמח שהצדיק יורה לי מה לעשות בענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי הדבר הכי גדול שיכולים לעשות עבור נשמה שנפטרה זה להדפיס ספר או קנטרס מספרי רבנו ז"ל, כי זה מחזיר בני אדם בתשובה, והזכיות של אלו בני האדם שחזרו בתשובה והתחילו להניח ציצית ותפלין וכו', ולשמר על כשרות וטהרת המשפחה וכו', ושמירת שבת וכו', זה הכל חשוב מאד מאד למעלה בשמים, וזה זכיות לאביך עליו השלום.

ולכן תעשה כל מה שביכולתך להדפיס איזה קנטרס וחוברת מהקנטרסים שזכיתי ללקט מספרי רבנו ז"ל וממוהרנ"ת ז"ל לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, ולחזק ולעודד ולשמח את כל הנפשות הירודות והנפולות, והזכות הזו תהיה נחשבת לאביך עליו השלום, וכן להדפיס איזה ספר מספרי רבנו ז"ל, ואם בני אדם היו יודעים מה זה גורם למעלה בשמים לנשמות הנפטרים, היה כל אחד עושה כל מיני מאמצים להדפיס ספר לעלוי נשמת הנפטר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לנו שנזכה לעסק בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל למען תקון נשמותינו, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב כשזוכים לקרב יהודים אליו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקיג.

**אשתי לא מעריכה את מה שאני עושה בשבילה
ומחפשת סבות לריב. מה עושים?**

שאלה:

מאת משה: לצדיק שלום.

אני מתאמץ מעבר לגדר הרגיל כדי לסייע לאשתי בכל הענינים, אבל תמיד היא מחפשת מתחת לאדמה סבה לריב אתי. כנראה שהיא לא יודעת להעריך איזה בעל יש לה, מה לעשות... אשמח לקבל עזרה בענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויחי, עשרה בטבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה, כך אמר האריז"ל (עין שער הגלגולים הקדמה כ') הטעם שיש גברים שנשותיהם מושלות עליהם, לפי שבימיהם עשו הערב רב את העגל ולא רק שלא מחו בהם, אלא הכריחו את הנשים לתת את נזמי הזֶהב וכו', אבל הנשים לא רצו לתת את נזמי הזֶהב לעגל, והבעלים הורידו את זה מהם בכח, ולכך כענש על מה שעשו אז וכו', אזי הן מושלות עתה עליהם נשותיהם; הינו שאלו הנשים השולטות על בעליהן וכו' זה ענש לגברים שהם היו בזמן העגל

והורידו בעל כרחן מנשותיהם את הזהב לעשות מזה את העגל, ולכן כשמתגלגלים, אזי הנשים נוקמות בהם, כי באמת הנשים לא היו שתפות במעשה העגל, אלא אדרבה הן מנעו מבצליהן, אבל הבעלים לקחו את הזהב מהן בכח, כמו שכתוב (שמות ל"ב ג') "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם ויביאו אל אהרן, ודרשו על זה חכמינו הקדושים (ילקוט במדבר רמז תשע"ג) שכן אתה מוצא שאמר להן אהרן פרקו נזמי הזהב וגו', ולא רצו הנשים ומחו בבצליהן, שנאמר "ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם" והנשים לא נשתתפו במעשה העגל; ולכן עכשו הן נוקמות בבצליהן שבאו בכח לקחת מהם את הזהב לעגל.

ואין עצה אחרת אלא לדם ולשתק, שזה עקר התשובה, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') עקר התשובה - ישמע בזיונו ידם וישתק, ולכן אני מאד מבקש אותך שלא תגיב ולא תענה ולא תעשה שום דבר, רק תשתק, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן ע"ז) כשתשמע חרפתך ותשתק תזכה שיענה הקדוש-ברוך-הוא בקשתך; ואמר (שם אות מריבה סימן פ"ו) מי ששומע חרפתו ושותק, על ידי זה נתבטל ממנו רבות רעות שהיה ראויין לבוא עליו; ואמר (שם סימן כ"ט) מי ששומע חרפתו ושותק נקרא חסיד, והקדוש-ברוך-הוא שומר את נפשו; ואמר (שם אות אמונה סימן ט"ז) על ידי שתיקה נמתק הדין; ואמר (שם אות אמונה סימן ט"ז) כשמחרפין אותך ואתה שותק תזכה להבין תרוץ על קשיותיך, ותזכה לרוח בינה.

ולכן שתק שתק וזה עקר התרופה, והיחיד"א פּרש את הפסוק (בראשית כ"ה י"ד) "ומשמע ודומה ומשא" - הינו לשמע, לדם ולסבל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשביל ותצליח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקיד.

**כַּתְּבֶתֶם פְּעָמִים רַבּוֹת שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהֶאֱמִין לְאַף אֶחָד.
אֵיךְ אֶפְשֶׁר, אִם כֵּן, לְנַהֵל עֵסֶק?**

שְׂאֵלָה:

סַאֵת רוֹתִי: אֲנִי מְשַׁמֵּשֵׁת כְּמִנְהַלֵּת בַּחֲבֵרָה גְדוֹלָה, וְאֲנִי קוֹרֵאת תְּמִיד בְּצִמּוּאֵן אֶת הַשְּׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת שְׁלָכֶם, וְזֶה מַחְיָה אוֹתִי, אֲבָל קִשָּׁה לִי לְהִבִּין מִדּוּעַ אַתֶּם כּוֹתְבִים שְׂאִסוּר לְהֶאֱמִין בְּאֲנָשִׁים - הֲרִי אִם לֹא יִהְיֶה לִי אֱמוּנָה בְּעוֹבְדִים שְׁלִי אֵיךְ אוֹכֵל לְנַהֵל אֶת הַחֲבֵרָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, י' טֵבֵת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רוֹתֵי תַחֲנִי

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן ז') אָדָם שֶׁלֹּא מֵאֲמִין בַּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֵין לוֹ יִרְאַת שָׁמַיִם הוּא גְרוּעַ מַחְיָה, וְלִצְעָרְנוּ הָרַב זוֹ מְצִיאוֹת, כִּי חִיָּה אֵינָה טוֹרֶפֶת אֶלָּא כְּשֶׁהִיא רַעְבָּה, אֲבָל כְּשֶׁהִיא שְׂבֻעָה יְכוּלִים לְשַׁחַק אֶתְּהָ וְהִיא לֹא עוֹשֶׂה שׁוּם דְּבָר, מֵה שְׂאֵין כֵּן אָדָם שְׂאֵין בוֹ שׁוּם יִרְאַת שָׁמַיִם הוּא חִיָּה בְּדַמּוֹת אָדָם שֶׁעוֹשֶׂה רְשָׁעוֹת לְשֵׁם רְשָׁעוֹת וְכוּ' וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁאָמַר אַבְרָהָם אֲבִינּוּ (בְּרֵאשִׁית כ') "וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם כִּי אֲמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאַת אֱלֹקִים בְּמָקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי עַל דְּבַר אֲשַׁתִּי".

אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְשַׁמֵּר אֶת עֲצֻמוֹ מִכָּל אָדָם, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא רַבֵּן גַּמְלִיאֵל (מִדְרַשׁ אֲגָדָה) כְּבִדְהוּ וְחֻשְׁדְּהוּ; וְאָמְרוּ (מִסְכַּת כֵּלָּה פֶּרֶק תְּשִׁיעִי) לְעוֹלָם יִהְיֶה כָּל אָדָם בְּעֵינֶיךָ כְּלִיסְטִים, וְהוּי מְכַבֵּדֵן כְּרַבֵּן גַּמְלִיאֵל. מַעֲשֶׂה בְּרַבֵּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁהָיָה אֲכַסְנִיָּא אֶצְלוֹ, בָּא אָדָם אֶחָד נִתֵּן לוֹ אֲכִילָה וּשְׂתֵיָה וְהֵעֲלָהּ לְעִלְיָה וְנִטַּל סֵלֶם מִתַּחְתָּיו, מֵה עָשָׂה אָדָם זֶה? עָמַד

בחצי הלילה פרש טליתו ונטל את הכלים וכרכן בטליתו ובקש לירד ונפל ונשברה מפרקתו. לשחרית בא רבי יהושע ומצאו, אמר ליה: ריקה כף עושין בני אדם שכמותך? אמר: לא הייתי יודע שנטלת סלם מתחתי! אמר ליה: אין אתה יודע שאנו זהירין בך מאמך?

הרי שלך לפניך שאפלו שמכניסים אורח בבית צריכים לשמור ממנו מאד שלא יגנב, וכן מוכא מהצדיק הקדוש רבי יחיאל מאיר מגוסטינון זכותו יגן עלינו שישב ולמד עם בחורים כדרכו בקדש, ובין כך בא אורח לביתו ונהג בו כבוד ונתן לו שלום ונדבה הגונה, ואחר כך לזה אותו מתדר לחדר עד החוצה, וכאשר בא חזרה אמר להתלמידים בזה הלשון: "אל תחשדו בי שעשיתי לו כבוד מיתר, אלא קימתי מה שאמר התנא רבן גמליאל "כבדהו וחסדהו". נתתי לו נדבה הגונה ולויתתי אותו לחוץ כדי שלא ישאר באיזה חדר ויקח משהו.

הרי שלך לפניך שאי אפשר להאמין לאף אחד בעולם, ולא צריכים להיות יותר חכם מחכמינו הקדושים שראו מראש מה שיקרה בסוף, ואנחנו עם השכל הקטן שלנו לא נוזהרים בזה ובכל פעם נופלים בפח על ידי גנב ורמאי אחר שמסבף אותנו בחובות עצומים ובורח, ולצערנו הרב שדבר זה קורה מדי פעם בפעם שאדם בא ומכריז "אם תשקיע אצלי את כספך אזי תקבל רבית מנפחת וכו' וישתלם לך", ובני אדם הם תמימים ומשקיעים אצלו את הכסף וכו', והנה הוא ברח ונעלם והאדם נשאר בלי כספו וכו', וזה קורה מדי פעם בפעם, ואנשים לא נוזהרים אף שרואים ושומעים שיש רמאים וצבועים שעובדים על בני אדם ובורחים עם הכסף וכו', אף על פי כן לא נוזהרים, ובכל פעם יש קרבנות אחרים שנופלים בפח של איזה גנב ונוכל.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שתביני מזה, ולא תהיי נאיבית וכו', פשוטו כמשמעו, אסור להאמין לאף אחד בעולם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקטו.

**מדוע הרב קורא לבתי הכנסיות שמקימים תלמידיו
'היכל הקדש'?**

שאלה:

סאת דודי: שלום לכבוד הרב.
קראתי הרבה מכתבים בהם מעורר כבוד הרב את תלמידיו ומקרביו לפתח בכל עיר בית כנסת על שם רבנו ולקרא לו 'היכל הקדש'. מדוע אתם נוקטים דוקא בשם זה - 'היכל הקדש', הרי יש עוד קבוצות וקהלות בברסלב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דודי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ט) שהצדיק בונה "היכל הקדש" - שמקרב רחוקים אליו יתברך ומחדיר בהם את אמתת מציאותו יתברך, והוא מישר את בני אדם השוכנים בערכה ובחשף, להישיר להם דרך לעבודת השם יתברך, ומחמת שהנפשות האלו היו רחוקים עד הנה, ויש קלפות רבות השוכנים סביבם וכו', ואתם הצדיק האמת מתעסק ומקרבם אליו יתברך.

תהלה לאל זה חמשים ואחת שנה שפתחנו קהלות קדושות בשם "היכל הקדש" ורואים את ההפרש בין אנשי שלומנו חסידי ברסלב תלמידי "היכל הקדש" לבין שאר התלמידים משאר הקהלות - את תלמידי "היכל הקדש" יכולים להכיר על ידי דבוריהם, תמיד מדברים רק מהקדוש-ברוך-הוא, תמיד עוסקים בהפצת מעינות החכמה חוצה, תמיד מתבודדים להקדוש-ברוך-הוא ומדברים עמו יתברך בכל מקום שהולכים (לא מחכים בליל ששי לצאת לפעלד

וכו') שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא מלא כל הארץ כבודו, ויכולים לְדַבֵּר עמו בכל יום בכל שְׁעָה ובְּכָל רִגַע, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל תְּמִיד מִתְמִידִים בְּמִשְׁנֵינֵי, בְּגִמְרָא, בְּמִדְרָשׁ, בְּשִׁלְחֵן עֶרֶף כְּפִי סֵדֶר דְּרָף הַלְמוּד שֶׁל רַבְנֵי ז"ל הַמּוֹבָא בְּשִׁיחֹת הָר"ן סִימָן ע"ו, מֵה שֶׁבְּשׁוּם קַהֲלָה לֹא מְדַבְּרִים מִזֶּה, בְּשַׁעָה שְׁזוֹ הַנְּהַגָה כְּלָלִית שֶׁל רַבְנֵי ז"ל כְּמוֹבָא שֵׁם בְּאַרְיֵכוֹת.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא יַעֲזֹר שְׁנֹזֶכֶה לְפִתּוֹחַ בְּכָל עֵיר וְעֵיר בֵּית הַכְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְנֵי ז"ל "הֵיכַל הַקְּדוֹשׁ" שְׁבוּנָה הַצַּדִּיק.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקטז.

**אָנוּ נְשׂוּאִים כְּכָר שְׁנֵתִים וְעֵדִין לֹא זָכִינוּ לִילָדִים.
מִדּוּעַ הַהֲרִיזוֹן מִתַּעֲכָב כָּל כָּף?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לִיטַל: שְׁלוֹם.

בְּקִרְוֹב נִהְיָה נְשׂוּאִים שְׁנֵתִים וְעֵדִין אֵין לָנוּ יְלָדִים. לִפְנֵי 11 חֳדָשִׁים עֲבַרְתִּי גְרִידָה בְּשָׁבוּעַ ה-17 בְּאַשּׁוּר רַבָּנִים הָיוּ וְהַמּוֹחַ שֶׁל הָעֶבֶר לֹא נִסְגַּר הַקְּלִיטָה שֶׁל הַהֲרִיזוֹן הַזֶּה לְקַחָה שְׁבַעָה חֳדָשִׁים, וְכִמוּ שְׁצִינְתִי עֲבָרוּ מֵאֵז כְּכָר 11 חֳדָשִׁים וְעֵדִין לֹא נִקְלָטָתִי.

עֲבַרְתִּי אֵת כָּל הַבְּדִיקוֹת הָאֲפֻשְׁרִיּוֹת וּבְרוּךְ הַשֵּׁם הַכֹּל יֵצֵא תְקוּן. אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת וְאֲנִי מִמָּשׁ מִיֹּאשֶׁת כְּכָר בְּקִשְׁתִּי מִבְּעָלִי לְלַכֵּת לַעֲשׂוֹת בְּדִיקוֹת, אֲךָ הוּא חוֹשֵׁשׁ. מַה עָלַי לַעֲשׂוֹת? וּמִדּוּעַ הַהֲרִיזוֹן מִתַּעֲכָב כָּף? אֲנִי מִבְּקִשְׁתִּי אֵת בְּרַכְתְּכֶם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויחי, ט' טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לַיְטַל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בסוף הכל התחנתם לפני שנתים, ולמה אתם כל כך נלחצים?
 בודאי תזכו עוד להוליד ילדים, ואדרבה, בזה שהפלת וכו' בזה רואים
 ששניכם ראויים לילד, ולכן אסור לכם להכנס בעצבות ובדכאון,
 ומכל שכן לא ביאוש, וצריכים לדעת מה שאמר רבי עקיבא (ברכות
 10:) לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד.

ולכן אל תתיאשו, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם שתפקדו בזרע
 של קימא.

והיה טוב מאד שתבדקו את מזוזות ביתכם, וכן הבעל שיבדק
 את התפלין שלו. רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות בנים חלק ב' סימן ח)
 הא הנעשה מפסף, מסגל לפריה ורביה, וכן הוא בדבריו ז"ל (לקוטי
 מוה"ר"ן חלק א' סימן נ"ג) אברהם ושרה הולידו מפני שהוסיפו להם הא
 בשמותם; והיום יכולים לקנות את זה בכל חנות של תכשיטים, הא
 של כסף, והאשה שתתלה את זה על צוארה, וזו סגלה לפריה ורביה.

והעולה על הכל להרבות בתפלה, ומה שתפלה פועלת שום
 דבר בעולם לא פועל. והעקר ראוי לבעל לזכר מה שאמרו חכמינו
 הקדושים (בבא בתרא י'): מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי
 אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים, רבי יהושע אומר: ישמח אשתו
 לדבר מצוה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
 מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני
 תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקיז.

**שְׁמִתִּי לֵב שְׁחֲבַרְתִּי לֹא מִקְפִּידָה עַל דִּינֵי הַהֲרַחֲקוֹת
מִבְּעֵלָה. הָאֵם עָלַי לְהַעִיר לָהּ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַעֲל: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכָבוֹד מוֹהֲרָא"ש.
יֵשׁ לִי חֲבֵרָה דְּתִית שְׁבַעֲלָה מִתְנַהֵג כְּחֲרָדִי, אֲבָל שְׁמִתִּי לֵב
לְדַבֵּר תְּמוּהָ מְאֹד - יֵצֵא לִי כְּפֹה פְּעָמִים לְרֵאוֹת שְׁבַעֲלָה
מוֹשִׁיט לָהּ דְּבָרִים מִיַּד לֵיד וְנוֹגֵעַ בָּהּ גַּם בְּתַקּוּפָה שֶׁהִיא לֹא
טוֹהֵרָה כְּאֵלוֹ שְׂאִין בְּזָה שׁוֹם אֲסוּר.
אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁזֶה אֲסוּר, אֲךָ אֲנִי מִתְבַּיֶּשֶׁת לְהַעִיר לָהֶם. הָאֵם אֲנִי
נוֹהֶגֶת כְּשׁוֹרָה אוֹ שְׂאֵנִי צְרִיכָה לְאַזְר אִמְץ וְלַעֲוֹרֵר אוֹתָהּ עַל
כֶּף?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֵל יַעֲל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלִתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּוֹדָאִי אֶת צְרִיכָה לְהַעִיר לָהֶם, כִּי אֲצֵלִי בְּטוֹחַ שֶׁהֵם לֹא לְמִדּוֹ
בְּכֻלָּ עֲנִינִי טְהֵרַת הַמִּשְׁפָּחָה וְכוּ', וְכֵן אֶת הַהֲלָכוֹת שֶׁל הַהֲרַחֲקוֹת
וְכוּ', וְלִכֵּן מַה טוֹב וּמָה נְעִים כְּשֶׁיִּכּוֹלִים לְהַעִיר לָהֶם בְּצוּרָה יְפָה
וְעֲדִינָה, וְזֶה דְּבַר גְּדוֹל לְהַפְרִישׁ אֶת הַזּוּלָּת מִהָאֲסוּר. וּבִפְרָט מֵאֲסוּר
חֲמוֹר כְּזֶה שְׂגוּבֵל בְּכִרְתוֹת רַחֲמָנָא לִיִּצְלֵן, וְלִכֵּן זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד
מְאֹד לְהַפְרִישׁ אֶת הַזּוּלָּת מִהָאֲסוּר, כִּי פְּשׁוּט בְּטוֹחַ שֶׁהֵם לֹא יוֹדְעִים.

אֲשֶׁרִי הַזּוּג שְׁלוֹמֵדִים יַחַד "קְצוּרֵי הַלְכוֹת שֶׁל טְהֵרַת הַמִּשְׁפָּחָה"
כְּדִי שִׁיִּדְעוּ אֶת הַדְּבָרִים הַבְּסִיסִיִּים, וְכֵן יִדְעוּ מַה לְשָׂאֵל רַב וּמוֹרָה
צְדִק.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקיח.

רבנו אָמר "מי שְׁהוּא נֶצְרָךְ לְבְרִיּוֹת טוֹב וְנַח לוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּיַחֲד". מָה הַפְּרוּשׁ בְּזֶה?

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבֹּד גְּדוֹל מִזְכֵּי הָרַבִּים בְּדוֹרְנוּ - כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.

אֲלֵפִי תוֹדוֹת עַל כֹּל הַחַיִּית הַעֲצוּמָה שְׁנוֹתַי לְנוּ סְפָרְיֹו הַקְּדוּשִׁים וְהַנְּפִלְאִים הַמַּחְכִּימִים אוֹתְנוּ בְּיִשׁוּב הַדַּעַת אִיךָ לְעֵבֵר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה בְּשָׁלוֹם. שֶׁהֵשֵׁם יִשְׁמַר אֶתְכֶם וְיִמְלֵא מִשְׁאֲלוֹת לְבַבְכֶם לְטוֹבָה מִתּוֹךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכַבֹּד הָרַב וְלְרַבְּנֵי תְּלִיט"א.

רְצִיטִי לְשָׂאֵל: בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן (תוֹרָה ס"ו) כּוֹתֵב רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֵלַב "מִי שְׁהוּא נֶצְרָךְ לְבְרִיּוֹת - קֶשֶׁה לוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בְּרַבִּים, וְטוֹב וְנַח לוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּיַחֲד". מָה הַפְּרוּשׁ בְּזֶה? הֲרִי רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ אָמַר שְׁאֲפֹשֶׁר לְקַמֵּט אֶת הַלִּקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן וּלְפָרְשׁוֹ כְּרַצוֹנוֹ, אִךְ הָעֵקֶר שֶׁלֹּא לְזַז מִסְּעִיף אֶחָד בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ, וְהִרִי זֶה הַלְכָה בְּרוּחָה שְׁצָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְלִכְאוּרָה אֵין לְשִׁנוֹת!

הֵשֵׁם יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּתוֹרַת רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּזָכוֹת מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ שְׁלִיט"א. יָמִים עַל יְמֵי מֶלֶךְ תּוֹסִיף שְׁנוֹתָיו כְּמוֹ דֶּר וְדֶר.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֶדֶר וִיחִי, ט' טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מִי עוֹד כְּמוֹ רַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד עַל לְמוֹד שְׁלַחַן עֲרוּךְ וְעַל קִיּוּם מַה שְׁכָּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ, וּבְפְרוּשׁ הַתְּבַטָּא "אַתֶּם יְכוּלִים לְקַמֵּט אֶת סְפָרֵי

איך שאתם רוצים, אבל לא לצאת מסעיף קטן בשלחן ערוך", הינו יכולים לחדש בספריו מה שרוצים, אבל זה מכרח להיות בהתאם לשלחן ערוך, אבל מה שמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ו) מי שהוא נצרך לבריות, הינו שצריך כבוד ורוצה שכלם יראו איך שהוא מתפלל בכונה וכו', ועושה תנועות משנות וכו' כדי למצא חן בעיני בני אדם וכו', נותן לו רבנו ז"ל עצה - נח לך להתפלל ביחיד וכו', אבל לא שרבנו ז"ל אומר לכתחלה להתפלל ביחידות, אדרבה, רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח') על מאמרם ז"ל (ברכות נד:) מחנה ישראל כמה הוי? תלתא פרסי; הינו כל זמן שאדם מתפלל את השלש תפלות ביחד עם הצבור עדין הוא נמצא במחנה ישראל, ותכף ומיד כשאדם מתחיל להתרשל באיזו תפלה לא להתפלל במנין על ידי זה מתחיל לצאת ממחנה ישראל.

אשרי האדם כשכא להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא שוכח מכלם, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ה) שבעת התפלה צריכים לבוא לבטול כזה שלא יראה את אף אחד, ואפלו את עצמו לא יראה, רק את הקדוש-ברוך-הוא, וזו שלמות התפלה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו שנזכה להגיע לזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקיט.

**הוצאתי הוצאות רבות שלא כהרגלי עבור שבת באמונה
שהשם יחזיר לי הכל. האם נהגתי כשורה?**

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד מורנו ורבנו עטרת ראשנו שליט"א,
שלום וברכה.

כתבתם לאדם שסובל מדחקות בפרנסה שהעצה היא

לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּדַבְרֵי חַז"ל שְׁאָמְרוּ "כָּל מְזוֹנוֹתַי קְצוּבִין מֵרֵאשׁ
הַשָּׁנָה מִלְּבַד הוֹצֵאוֹת שְׁבֵת", וְלִכֵּן הִצַּעְתֶּם שְׂיִקְנָה הָאָדָם
לְשֵׁבֶת בְּהִרְחֻבָּה גְדוֹלָה בְּאִפְן שִׁיְהִיָּה לוֹ עַל כָּל הַשְּׁבוּעַ וְכוּ'.
אֲנִי נִהְגֵּיתִי כֵן בַּשְּׁבֻתוֹת הָאֲחֵרוֹנוֹת, עַד כְּדֵי כִּף שֶׁהוֹצֵאתִי
סְכוּמִים נִכְבְּדִים, וְכֵן כָּל מָה שֶׁחֲשַׁבְתִּי שְׁאֲנִי צָרִיף וְיֵשׁ לָזֶה
קֶשֶׁר לְשֵׁבֶת קְנִיתִי וְלֹא עֲשִׂיתִי חֶשְׁבוֹן וְשִׁלְמַתִּי גַם בְּאֲשֵׁרֵי
וּבִשְׂקִים וְלִקְחֵתִי עַל עֲצָמֵי חוֹבוֹת מָה שְׁאֲנִי לֹא נוֹהֵג כֵּן בְּדָרְךָ
כִּלְלֵי, כִּי הִזְכַּרְתִּי לְעֲצָמֵי אֶת מֵאֲמַר חַז"ל הַנֶּאֱמָר לְגַבִּי שְׁבֵת,
שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר "לוֹ-עָלִי וְאֲנִי פּוֹרַע". לְדַגְמָא קְנִיתִי
לְעֲצָמֵי מְעִיל חֲדָשׁ וְעוֹד מוֹצְרֵי בְּגוּד שְׁהִיִּיתִי צָרִיף בְּסוֹף 800
ש"ח, כִּי אֲמַרְתִּי שִׁזָּה יְהִיָּה לְשֵׁבֶת, וְיִחַשֵׁב לִי כְּהוֹצֵאוֹת שְׁבֵת,
וְאֵת זֶה שִׁלְמַתִּי בְּשֶׁק וּבְאֲשֵׁרֵי דְחוּי.

בְּסוֹפּוֹ שֶׁל דְּבַר, אֲנִי נִמְצָא עֲכָשׁוֹ לְקִרְאֵת כְּנִיסָה לְחוֹב גְּדוֹל
בְּבִנְיָה, כְּשִׁלְפֵי חֶשְׁבוֹנִי גַם הַמְשַׁכַּרְתִּי שֶׁל הַחֲדָשׁ הֵבֵא תִלְךָ
כִּלְלֵי בְּאִפְן שְׁלֹא וְשָׂאָר לִי לְכֹאֲרָה עַל הוֹצֵאוֹת הַחֲדָשׁ מִלְּבַד
שְׂכָר דִּירָה. הָאֵם אֲכֵן נִהְגֵּיתִי כְּשׁוֹרָה בְּזֶה וְעָלִי לְחִזֵּק עֲצָמֵי
שְׁוֹדָאֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִחְזִיר לִי הַכֹּל בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, אוּ
שְׁנֵהֲגֵתִי בְּלֹא דַעַת וְלֹא לְזֵאת הַתְּכַוֵּנְתֶּם? אֲשַׁמַּח מֵאֹד אִם
תּוֹאִילוּ לְהִשְׁיִבְנִי! בְּתוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִּיעִי לְסִדְרַת וַיִּחִי, ט' טֵבֵת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל שְׁלֹמָה נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבְּנֵנוּ ז"ל אָמַר (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן נ"א) גַּם בְּתַמִּימוֹת אָסוּר לְהִיּוֹת
שׁוֹטָה; בְּכָל דְּבַר צְרִיכִים לְהִשְׁתַּמֵּשׁ גַּם עִם הַשֶּׁכֶּל, כִּי אִם אָדָם הוֹלִיךְ
עִם תַּמִּימוֹת שֶׁל שׁוֹטוֹת, אֲזִי יַעֲשֶׂה לְעֲצָמוֹ חֶשְׁבוֹן שֶׁעַל שְׁבֵת צְרִיכִים
רְהִיטִים הֵכֵי יָפִים, וְיִלְךְ לְקַנּוֹת רְהִיטִים הֵכֵי יָפִים, וְכֵדִי לְהַכְנִיס

את הרהיטים הכי יפים צריכים לקנות בית הכי יפה וכו' וכו', וךך הלאה, ואין לדבר סוף וכו', בשעה שבפרוש אמר רבנו ז"ל על עצמו (שיחות הר"ן סימן קכ"ב) שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת השם כבר היה איש נוסע ומטלטל כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו. והכונה כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית, שעל פי רב חסר לאדם הרבה, כגון לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכין להמתין לישועת השם ולכלי לדחק את השעה (ערובין י"ג:). למלאות החסרון תכף ומיד. רק צריכין להמתין עד ירחם השם.

ואמר רבנו ז"ל על עצמו שאם לא היה ממתין, כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעה שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה מחמת שהם תמיד בעלי חובות. וענין זה צריכים לידיע מאד, וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד, כי לכל אדם חסר הרבה, אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבלים אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביותו כפי השעה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף על פי שמכרח לו אל ידחק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אך ימתין עד שייבא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות וכל שכן במלבושים ודירות וכו', ולא להיות בעל חוב. ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחנוני או לאחרים. כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שייבא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה ט"ו) "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

אני רק הצעתי לקנות על צרכי שבת בשפע, ועל זה אמר הקדוש-ברוך-הוא "לוו עלי ואני פורע" כמאמרם ז"ל (ביצה טו:) אמר

רבי יוחנן משום רבי אליעזר ברבי שמעון: אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל, בני, לוו עלי וקדשו קדשת היום והאמינו בי ואני פורע; ואמרו חכמינו הקדושים (שם טז). כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יום טוב והוצאת בניו לתלמוד תורה, שאם פחת פוחדתין לו, ואם הוסיף מוסיפין לו.

הקדוש-ברוך-הוא שחונן לאדם דעת יכניס גם בנו דעת ושכל.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקכ.

**הדבורים של ראש הישיבה שלי נגדכם חלחלו אלי
ומבלבלים אותי. מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת מרדכי: לכבוד הצדיק מיבנאל.

למדתי כמעט שלש שנים בישיבה של ברסלב, והתחזקתי שם מאד, אף לבסוף פטרו את ראש הישיבה בבשת פנים מפני שהיה חשוד על מעשים שלא יעשו. זה היה משבר עבור כל התלמידים, אבל עקר הבעיה שבאותה תקופה הוא דבר נגדכם כל הזמן והדבורים שלו חלחלו אצלי מאד וגורמים לי בלבולים. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מרדכי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך, אם אתה רוצה לדעת מי באמת פגום מאד מאד בפגם
הברית וכו', עד שמסריח ממנו הנאוף וכו', תראה אם הוא מדבר
עלי וכו', כי אחד לא ידבר עלי אלא כשהוא מלא זבל ולכלוף של
נאוף וכו', וזה שמלא לך את הראש בלשון הרע ורכילות ושקרים
עלי, הרי זה נואף מפרסם שגרים שכמה בתים נשברו על ידו וכו', כי
הוא נאף עם כמה אשת איש וכו', וגרם שיתגרשו, ולכן איך הדבור
שלו יכול לעשות אצלך רשם? אמת אתה לא אשם, כי אתה לא ידעת
מזה, עם כל זאת רואים איך שדבר אחד מדברי רבנו ז"ל לא שב
ריקם, שבפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן מג) שהדבור של
הנואף מוליד נאוף בהשומע דבריו, ולכן צריכים לשמר מאד מאד
אם שומעים מישהו שמדבר עלי וכו' תכף ומיד לומר את התקון
הכללי כדי שהדבורים של הנואף שמדבר עלי לא יזיקו להשומע
דבריו וכו'.

וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ל"ח) על הפסוק (תהלים ע"ג
ט) "שתו בשמים פיהם ולשונם תהלך בארץ", כי עכשו נתפשט
האפיקורסות שהתורה הרצועה לדבר סרה על כל הצדיקים ועל
כל יראי השם, והוא כמו מי שפושט לשונו נגד כל העולם שאינו
משגיח על כל העולם, ובאמת זה האפיקורסות הוא נגד השם יתברך
בעצמו, אך שהם בושים לדבר בפיהם על השם יתברך, על כן הם
מהפכין אפיקורסות שלהם לדבר על העולם. וזהו "שתו בשמים
פיהם", שבאמת מה שמדברים בפיהם הוא באמת למעלה בשמים,
כי עקר דבריהם נגד השם יתברך כביכול, אך "לשונם תהלך בארץ",
שמחמת שבושים לדבר בפיהם נגדו יתברך, על כן לשונם תהלך
בארץ שפושטין לשונם נגד העולם, אבל באמת "שתו בשמים פיהם".

הקדוש-ברוך-הוא יגלה את פני הנואפים מי הם, כדי שידעו
איך להתרחק מהם, ואמר דוד המלך (תהלים נ"ה כ"א) "שלח ידיו
בשלמיו חלל בריתו", ולכן כל מי ששומע מישהו שמדבר עלי וכו',
יכול לפרסם שהאדם הזה שמדבר עלי זה נואף, ואף ששובש איצטלא

דַּרְבָּנָן הַכֵּל זֶה מִבְּחֻזֵּן וְכוּ', וְכוּ', אֲבָל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁלוֹ רְקוּבָה מֵאִד
מֵאִד רַחֲמָנָא לִישׁוּזָן.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

ה' תקכ"א.

**לְמֵרוֹת שֶׁהַעֶסֶק שֶׁלְנוּ מִתְּפַקֵּד טוֹב,
יֵשׁ לְנוּ חוֹבוֹת מְעִיקִים. מָה עוֹשִׂים?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת יַעֲל: יֵשׁ לְנוּ עֵסֶק פְּרָטִי בְּתַחוּם הַיָּפִי וְהַטּוֹחַ הַנָּשִׂי, אֲנִי
מִנְהֵלֶת אוֹתוֹ וּבְעֵלֵי יוֹשֵׁב חֲצִי יוֹם וְלוֹמֵד, אֲבָל לְמֵרוֹת שֶׁהַעֶסֶק
מִתְּפַקֵּד דֵּי טוֹב אֲנַחְנוּ עֲדִין נִמְצָאִים בְּחוֹבוֹת, וְקוֹשֶׁה לְנוּ מֵאִד
לְהַתְמוּדֵד אֶתֶם כִּי לֹא מִזְמַן קִנְיֵנוּ דִּירָה חֲדָשָׁה. מָה אֲנוּ יְכוּלִים
לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְצַאת מֵהַחוֹבוֹת?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קָדֵשׁ לְסֹדֵר וַיְחִי, י"א טֵבֶת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל יַעֲל תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֲשַׁרְיָךְ וְאֲשַׁרֵּי חֲלֻקֶךָ שְׂאת נּוֹתַנְתָּ לְבַעֲלֶךָ לְלַמֵּד חֲצִי יוֹם, וְכִבֵּר
אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכוֹת יז.) גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחֵן הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מִן הָאֲנָשִׁים וְכוּ'. אִמֵּר לִיָּה רַב לְרַבִּי חֲיָיא:
נָשִׁים בְּמֵאִי זְכִיין? בְּאֶקְרוּיֵי בְּנִיָּיהוּ לְכִי כְּנִישְׁתָּא וּבְאֶתְנַנְיֵי גְבַרְיָיהוּ
בִּי רַבָּנָן וְנִטְרִין לְגַבְרֵיָיהוּ עַד דְּאֶתוּ מִבֵּי רַבָּנָן [בְּמָה הַנָּשִׁים זֹכוֹת?
בְּזֶה שְׁלוֹקְחוֹת אֶת הַיְלָדִים לְתַלְמוּד תּוֹרָה שְׁיִלְמְדוּ תּוֹרָה, וּמְחַכּוֹת
לְבַעֲלֵיהֶן שְׁיַחְזְרוּ מֵהַכּוֹלֵל שְׁלוֹמְדִים שְׁמָה תּוֹרָה].

דְּעֵי לָךְ שְׁסַגְלָה לְפָרְנָסָה לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וּבְקוּל וּבְשִׁמְחָה, וְזֶה מְסַגֵּל לְעִשְׂרֵי נִפְלְאָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (מְשַׁלֵּי י) "בְּרַכַּת הַיּוֹי"הּ הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה", הֵינּוּ אִשָּׁה שְׁמִבְרַכַּת אֵת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה זֶה מְסַגֵּל לְעִשְׂרֵי, וְכֵן לְהַזְהֵר מְאֹד עַל נְטִילַת יָדַיִם וְכוּ', וְלִכְּן מֵהַיּוֹם וְהַלָּא תִּקְפִּידִי מְאֹד מְאֹד עַל נְטִילַת יָדַיִם כְּשֵׁאתָ קָמָה בְּבִקְרָא וְכוּ', וְכֵן כְּשִׁוְצָאִים לְשִׁרְוֵי וְכוּ', וְכֵן לְפָנֵי הָאֲכִילָה לְטַל יָדַיִם עִם נְטִילָה דִּיקָא וְכוּ', כִּי נְטִילַת יָדַיִם מְסַגֵּלַת לְהַנְצִל מִעֲנִיּוֹת, כִּי עַל נְטִילַת יָדַיִם רֵאשִׁי תְּבוֹת עֲנִי, וּמִי שְׁמִזְלֻזֶלֶת בְּנְטִילַת יָדַיִם נַעֲשִׂית עֲנִיָּה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שִׁבְת ס"ב:) אָמַר רַב חֲסֵדָא: אֲנָא מְשָׂאִי מְלֵא חֲפָנֵי מֵיָא וְיִהְיֵוּ לִי מְלֵא חֲפָנֵי טִיבוּתָא [אֲנִי נְטִילְתִּי יָדַי עִם מְלֵא מַיִם, וְנִתְּנֻוּ לִי חֲפָנִים מְלֵאִים טוֹב, כִּי רַב חֲסֵדָא הִיָּה עֲשִׂיר גְּדוֹל מְאֹד, וְהַכֵּל בְּזָכוֹת נְטִילַת יָדַיִם שְׁהִיָּה מִקְפִּיד עַל זֶה].

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִיעַ עָלֶיךָ שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֻשְׁרַת בְּחַיָּיהָ.

הַמְּאֻחַל לָךְ שִׁבְת שְׁלוֹם...

ה' תקכב.

**אֲנִי לֹא נִמְשָׁךְ לְאִשְׁתִּי וּמְרִגִּישׁ רְחוּק מִמֶּנָּה.
אֵיךְ אֶפְשֵׁר לְשַׁפֵּר אֶת הַמְּצַב?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת יוֹסִי: אֲנִי נָשׂוּי וְאֵב לְשִׁלְשָׁה יְלָדִים בְּלִי עֵין הָרַע, אֵךְ יֵשׁ לִי בְעֵיָהּ בְּזוּגִיּוֹת - אֲנִי פֶשׁוּט לֹא נִמְשָׁךְ לְאִשְׁתִּי וּמְרִגִּישׁ רְחוּק מִמֶּנָּה - דָּבָר שְׂגוּרָם לְשִׁלוֹם בֵּית שְׁלֹנוּ לְהִיּוֹת מְקַרְעָרָה מִה אֶפְשֵׁר לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְשַׁפֵּר אֶת הַמְּצַב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

במקום שתתן תודה להקדוש-ברוך-הוא שזכה אותך עם אשה נפלאה וגם שלש מתנות שאין ערך ותשלום על זה, אתה עוד מתלונן, ואתה לא מתביש ואתה כותב שאין לך משיכה לאשתך וכו'.

לדעתי תפסיק להסתכל במחשב שמחבר אל האינטרנט, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה ת.) אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה כעצימת העינים"; ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים". ואני מוכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שמחבר אל אינטרנט בבית, ואף שזה נדמה כאלו זו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארור הזו וכו', ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן, ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר אל אינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול רחמנא לישזבן.

ואני בטוח שאתה אחד מהם ששקוע ביום ובלילה בזבל הזה, ולכן אתה כותב דברים בלא טעם ושכל וכו', שאין לך משיכה אל אשתך וכו', כי כל הראש שלך מונח בתוך נאוף רחמנא ליצלן, ועוד אלפים כמותך שמשקעים בכלי משחית - איפון, בלקברי, איפד, אנדרואיד, סמארטפון וכו' וכו', וקשה להם אחר כך לצאת מזה כי זה בדיוק כמו סמים, ואחר כך טוענים שאין להם משיכה לנשותיהם וכו', בודאי אם אדם הראש שלו מלא נאוף וכו' יכתב ככה.

ולכן לדעתי תחזור בתשובה שלמה, כי אחרת תאבד את אשתך ואת ילדיה, ותצטרך ללכת נע ונד.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקכג.

**אני לא מצליח לזכור את התורה והגמרא שאני לומד.
האם יש עצה לזה?**

שאלה:

מאת אברהם: אני לא מצליח לזכור את התורה והגמרא שאני לומד, וזה גורם לי תסכול גדול. מילא אם הייתי קולט מהר אז הייתי לומד שוב, אבל גם ככה הקליטה שלי אטית ונדרשים ממני מאמצים רבים כדי להבין את הלמוד, ולמחרת בבקר אני קם ומנסה להזכור מה למדתי, אף הכל נשכח ממני. האם יש עצה לזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל נתן לנו סדר דרך הלמוד נפלא מאד, עד שאפלו מי שיש לו ראש כבד מאד, יכול לזכות לעבר ולטיל ולהיות בכל המקומות של התורה הקדושה, אם רק יצית אותו, ואמר (שיחות הר"ן סימן ע"ו) שאין צריכין בלמוד רק האמירה לבד, לומר הדברים כסדר, וממילא יבין. ולא יבלבל דעתו בתחלת למודו שירצה להבין תכף ומחמת זה יקשה לו הרבה תכף ולא יבין כלל, רק יכניס מחו בלמוד ויאמר כסדר בזריזות וממילא יבין. ואם לא יבין תכף יבין אחר כך. ואם ישארו איזה דברים שאף על פי כן לא יוכל לעמד על פונתו, מה בכך? כי מעלת רבוי הלמוד עולה על הכל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה י"ט) 'לעולם ליגריס איניש ואף על גב דלא ידע מאי קאמר', שנאמר (תהלים קי"ט כ') "גִּרְסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה", כי על ידי רבוי הלמוד שילמד במהירות ויזכה ללמד הרבה, על ידי זה יזכה לעבר כמה

פעמים אלו הספרים שלומד, לגמרם ולחזור להתחיל ולגמרם פעם אחר פעם. ועל ידי זה ממילא יבין בפעם השני והשלישי כל מה שלא היה מבין בתחלה, כל מה שאפשר להבין ולעמוד על דבריהם.

ולכן מה טוב ומה נעים להתחיל ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום מפרשת השבוע, וכן לגרס המון פרקים משניות כסדרן דיקא, להתחיל מברכות וכו', וכן לגרס מסכתא אחר מסכתא עד שיזכה לסיים ששה סדרי משנה, וכן גמרא - להתחיל ממסכת ברכות ולגרס דף אחר דף בלי רש"י ובלי תוספות, רק לגרס, וכן ד' חלקי שלחן ערוך על כל פנים מחבר רמ"א וכו' וכו', ולאט לאט תהיה רגיל בזה, גם בספרי הזהר והתקונים וכו', עד שבמשך הזמן יכנס בך חמידו דאורייתא חשק ללמד.

וכך אמר רבנו ז"ל (שם) בענין הלמוד תורה שצריכים ללמד הרבה מאד בכל יום, טוב ללמד במהירות ולבלי לדקדק הרבה בלמודו, רק ללמד בפשיטות בזריזות. ולבלי לבלבל דעתו הרבה בשעת הלמוד מענין לענין, רק יראה להבין הדבר בפשיטות במקומו. ואם לפעמים אינו יכול להבין דבר אחד, אל יעמד הרבה שם ויניח אותו הענין וילמד יותר להלן. ועל פי הרב ידע אחר כך ממילא מה שלא היה מבין בתחלה כשילמד כסדר בזריזות להלן יותר.

בענין השכחה שאתה שוכח מה שאתה לומד וכו', כבר אמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ב) רבי אבהו אמר: זה שפוטט של תורה שאדם למד תורה ושכחה. רבנן דתמן בשם רבי יצחק דהכא ורבי טוביה בשם רבי יצחק: לטובתו אדם למד תורה ושוכח, שאלו היה אדם למד תורה ולא שכחה, היה מתעסק בתורה שתים שלש שנים וחוזר ומתעסק במלאכתו, ולא היה משגיח בה לעולם כל ימיו, אלא מתוך שאדם למד תורה ושוכחה, אינו מזיז ואינו מזיע את עצמו מדברי תורה; וכן אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה י"ט סימן ב') אמר רבי לוי: משל לטרסקל נקוב ששכר בעליו פועלים למלאתו, מי שטפש מהו אומר: מה אני מועיל מכניס בזו

ומוציא בזו? מי שפקח מהו אומר: ולא שכר כל חבית וחבית אני נוטל? כך מי שהוא טפש מהו אומר: מה אני מועיל ללמד תורה ומשכחה? מי שהוא פקח מהו אומר: ולא שכר יגיעה הקדוש-ברוך-הוא נותן?

ולכן חזק ואמץ מאד לצית את רבנו ז"ל ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך בשום פנים ואפן, אשרי מי שמכניס את הדבורים האלו בתוך לבו, ואז תמיד יהיה עסוק בלמוד התורה הקדושה כסדרן, ויזכה לעבר בזה העולם המון ספרים.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקכד.

**מה דעתכם לגבי השם עידו - האם הוא שם טוב או לא?
ומה פרושו?**

שאלה:

מאת עידו: שלום לכבוד הרב.
מה דעתכם לגבי השם עידו - האם הוא שם טוב או לא? ומה פרושו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר ויחי, י"א טבת ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל עידו נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

עידו זה שם של נביא שבא אל ירבעם בן נבט ואמר לו מוסר על שהוא עובד עבודה זרה, ולא פחד ממנו, ואף שירבעם רצה להרג

אותו כמו שכתוב (מלכים א' י"ג ד') "וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשוהו ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו".

ואמרו בזהר (האזינו רפ"ח.) קודשא בריך הוא בעי ביקריהון דצדיקיא יתיר מיקרא דיליה, כמה דכתיב בירבעם דהנה מקטר ומפליח לעבודה זרה, וקודשא בריך הוא אוריך ליה, וכיון דאוישית ידיה לקבלי דעדו נביאה אתייבש ידיה, דכתיב (מלכים א' י"ג ד') "ותיבש ידו" וגו', ועל דפליח לעבודה זרה לא כתיב, אלא על דאוישית ידיה לעדו נביאה, והשתא קודשא בריך הוא בעי ביקרא דילן, וכלהו אתאן עמיה [הקדוש-ברוך-הוא שומר על יקרת הצדיקים יותר מיקרו, כמו שאנחנו רואים אצל ירבעם - על זה שעבד עבודה זרה הקדוש-ברוך-הוא האריך לו אפו ולא עשה לו שום דבר, אבל הרגע שהוא רצה לתפס את עידו, אז הקדוש-ברוך-הוא יבש את ידו].

הרי שלך לפניך שעידו זה שם של נביא.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקכה.

**הפחשבות על יום המיתה מכניסות אותי לפחדים.
אשמח לדברי חזק.**

שאלה:

מאת אהרן: שלום לכבוד הרב.

אני בתהליך של תשובה מזה כעשרים שנה, עברתי ירידות ועליות למכביה, נסיונות ונפילות, התבודדויות ושתיקות, הבעיה היא שאני מהרהר תדיר ביום המיתה ודבר זה מכניס אותי לפחדים וחששות עד כדי התקפי חרדה בלתי נשלטים. אני מנסה לישם את דברי רבנו זכר צדיק לברכה ודבריכם הקדושים, ועדין - הפחדים אינם נעלמים.

כמוכן, שְׁמַעְרֵבִים בְּזֶה חֲטָאִים וְעוֹנוֹת שְׁלִי, פְּגַמֵי בְרִית וְעוֹד ועוד... אֲנִי נִמְצָא בְּמַעֲיֵן מְרוֹץ אַחֲרֵי הַזָּנֵב וְכִבֵּר כְּמַעֲט כָּשֶׁל כֹּחַ הַסִּבְל. נָא מַכֵּם, כְּבוֹד הָרַב, קֶצֶת דְּבָרֵי הַתְּחִזְקוֹת שֶׁיַּעֲבִירוּ מִפְּנֵי אֶת הַשְּׁחֹר הַזֶּה שְׁעוֹטֵף אוֹתִי בְּמִשְׁךָ כָּל הַזְּמַן הַזֶּה. אֲנִי רוֹצֶה רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא כְּלוּם אַחֵר בְּעוֹלָם!

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שֶׁבֶת קֹדֶשׁ לְסֵדֵר וַיְחִי, י"א טֵבֶת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶהְרֵן נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין שׁוּם תְּכֵלִית אַחֲרֵת רַק לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וַיְרַגֵּל אֶת עֲצֻמוֹ רַק לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּתְמִיד בְּזֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְאֶפְלוּ שְׁלֹא רוֹאֶה שׁוּם דְּבָר, לֹא יִפְסִיק מִלְּהַתְּפַלֵּל וּמִלְּדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזוֹ הַתְּכֵלִית שֶׁבְּשִׁבִיל זֶה בְּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם לְהַכִּירוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמְצֻוֹת מֵעֲשִׂיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִקְדֹשׁ בְּכָל יוֹם שְׁזָכִינוּ לְהַבְרָאוֹת מְזֻרַע יִשְׂרָאֵל וְלֹא עֲשָׂנוּ גוֹי כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת. וַתְּהִלָּה לְאֵל יִשׂ לְכָל בְּרַי יִשְׂרָאֵל הַרְבֵּה מְצוּוֹת, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת נ"ז) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') "כְּפֶלֶחַ הָרְמוֹן רִקְתָּךְ" - מֵאֵי רִקְתָּךְ? אֶפְלוּ רִיקְנִין שְׁבָךְ מְלֵאִים מְצוּוֹת כְּרֵמוֹן. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמֵי בְּרִכּוֹת פָּרָק ט' הַלְכָה ה') תְּנִי בְשֵׁם רַבִּי מֵאִיר: אֵין לָךְ אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל שְׁאִינוּ עוֹשֶׂה מְאָה מְצוּוֹת בְּכָל יוֹם - קוֹרֵא אֶת שְׁמַע וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא אַחֲרֶיהָ, וְאוֹכֵל אֶת פֶּתוֹ וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וְלֹא אַחֲרֶיהָ, וּמִתְפַּלֵּל שְׁלֹשָׁה פְּעָמִים שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וְחוֹזֵר וְעוֹשֶׂה שְׁאֵר מְצוּוֹת וּמְבָרֵךְ עֲלֵיהֶן.

וְכֵן הָיָה רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֵין לָךְ אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל שְׁאֵין הַמְצוּוֹת מְקִיפּוֹת אוֹתוֹ - תְּפַלֵּין בְּרֵאשׁוֹ וְתַפְלִין בְּזִרְעוֹ, וּמְזוּזָה בְּפֶתְחוֹ, מִלָּה בְּבִשְׂרוֹ, אַרְבַּע צִיצִיּוֹת בְּטִלְתּוֹ מְקִיפִין אוֹתוֹ. הוּא שְׁדוּד אָמַר (תְּהִלִּים קי"ט) "שֶׁבַע בְּיוֹם הַלְלָתִיךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צְדָקָךְ". וְכֵן הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים

ל"ד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם"; ולכן ראוי לה לשמח מאד מאד עם הטוב שיש בה. ודע לה שעל ידי כל מצוה שאתה עושה בשמחה, ועל ידי כל תפלה ובקשה שאתה מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, אתה מתקרב אליו יתברך יותר ויותר, ואף שאתה לא מרגיש כלום וכו'.

ובכך אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ברפת השחר הלכה ה' אות מ"ב) על הפסוק (ויקרא כ"ב) "ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים", שזה מרמז על ביאת שמשו ביומו האחרון בעת פטירתו מן העולם, שהוא בחינת ביאת השמש של כל ימי חייו, שיש שעקר גמר טהרתו יזכה רק אחר ביאת שמשו לגמרי, וכמו שאמר רבנו ז"ל שיש אנשים שלא מראים להם בימי חייהם כלום מה שפעלו בזה העולם, רק כשיוצאים מן העולם אז מראים להם אל מה זכו על ידי כל יגיעה וכל טרחה שיגעו וטרחו בעבודת השם יתברך, כי אז ביום האחרון מתקבצים כל מה שחטף טוב בזה העולם בכל יום ויום, וכל רצון ורצון טוב שהיה לו בכל יום ויום כל ימי חייו, ורק זה הוא תקנתו והשארתו לנצח. ואז ידע ויבין כל אחד ואחד החלוק שבין מי שהשתדל ורדף אחר התכלית ברצונות חזקים בכל יום אף על פי שלא זכה אליו בשלמות, ובין מי שלא השתדל כלל, וכמו שכתוב (מלאכי ג' י"ח) "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עבד אלקים לאשר לא עבדו", שיהיה חלוק אפלו בין מי ששנה פרקו מאה פעמים למי ששנה פרקו מאה פעמים ואחד, כמאמרם ז"ל (תגינה ט.) מכל שכן וכל שכן בין המשתדל לאינו משתדל. והעקר כפי התקרבותו לצדיקי אמת הנכללים בזקנים דקנשה העוסקים להעלות כל הנפולים והרחוקים מאד מאד ממקומם שהם נמצאים שם וכו', שיבואו להפילל ברצון העליון אשרי שיאחז בהם, עין שם.

הרי שלך לפניך שלפעמים לא מראים לאדם כל ימי חייו איפה הוא אוהו, אז אדם צריך להיות חזק ולא להשבר משום דבר, ורק לעלות מעלה מעלה, ואפלו שיש לו בין כך ירידות ונפילות, לא

ישים לב לכל זה וכו', כי מי שאוהב באמת את הקדוש-ברוך-הוא לא אכפת לו אם יהיה לו עולם הבא או לא יהיה לו עולם הבא, הוא רק רוצה לעשות את רצונו יתברך ולהיות נכלל באין סוף ברוך הוא, ולא מסתכל על שום ירידות ונפילות שבעולם.

ולכן תקח את עצמך בידיה, העקר תעבד רק על נקדה אחת - תמיד רק להיות בשמחה, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלוקל השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקכו.

**הגרוש שלי לא מקבל את פסק בית הדין.
האם לתבע אותו בבית משפט?**

שאלה:

מאת נורית: לי ולגרש שלי יש חמשה ילדים, ולאחר שנים של מערכת זוגית רעועה בלשון המעטה התגרשנו. היינו כבר בכמה וכמה בתי דין כדי להסדיר את ענין הגרושין כמו שצריך - אך לצערי הרב הוא לא מקבל ומקיים את הפסק שפסקו לו. האם מתר לי לתבע אותו בבית משפט רגיל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל נורית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם את צריכה לדעת שיהודי מרחק ללכת לבית דין, פי בית המשפט זה ערכאות שמאד החמירו על זה בשלחן ערוך, כמובא (חשן משפט סימן כ"ו סעיף א') אסור לדון בפני דיני עכו"ם ובערכאות שלהם, פרוש: מושב הקבוע לשרים לדון בו אפלו בדין שדנים כדיני ישראל ואפלו נתרצו ב' בעלי דינים לדון בפניהם אסור. וכל הבא לדון בפניהם הרי זה רשע וכאלו חרף וגדף והרים יד בתורת משה רבנו; ולכן כל בר ישראל שיש לו איזה דין ודברים עם חברו, ילך רק לבית דין של יראי השם.

עם כל זאת מובא (שם סעיף ב') היתה יד עכו"ם תקיפה, ובעל דינו אלם ואינו יכול להציל ממנו בדייני ישראל, יתבענו לדייני ישראל תחלה, אם לא רצה לבוא נוטל רשות מבית דין ומציל בדייני עכו"ם מיד בעל דינו.

ולכן את עשית את שלך, הלכת אל כמה בתי דינים והוא מסרב לקיים את הפסק, ולכן את צריכה לקחת כתב סרוב מבית דין שהם יתנו לך היתר ללכת לערכאות, ושהם יעשו מה שהם רוצים אתו וכו', כי אם הוא כל כך מזלזל בבית דין, שישלם דרך ערכאות וכו'.

עם כל זאת, אני תמיד אומר שלהתגרש זה הדבר הכי קל, ולכן צריכים הרבה ישוב הדעת לפני שמתגרשים וכו', לא בשביל כל שטות וכו' ולא בשביל כל מריבה וכו' ולא בשביל כל התערבות של המשפחות בחיי הנשואין של הזוג וכו' מתגרשים, ומה אני יכול להוסיף על דברי שאני אומר בכל פעם שכל כך כואב לשמע שזוגות רבים ביניהם, מתוכחים יומם ולילה, וממררים לעצמם את חיייהם, וכל אחד יש לו את הספור שלו וכו', ואף אחד לא שם לב שאנחנו

כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט) "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום", וחקמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א:): מאי דכתיב (קהלת ט) "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה"? מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופרש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן ואוחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחז ברשתות על ידי מארב ותחבולות.

הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבעולם הזה, וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דיגים ומורידים רשתות לתוך המים ומוציאים משם דגים, כך הוא בעולם הזה, בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה, שזה יכול לקרות גם לו יום אחד וכו', תמיד נדמה שרק לזולת זה קורה, אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו', ולכן מחמת קטנות הדעת והמחין האלו האיש ואשתו רבים ביניהם, ולא מסתדרים יחד, עד שמתגרשים, ורחמנות גדולה על הילדים שהם נשארים יתומים חיים וכו', והם צריכים לסבל כל החיים, כי אם ההורים מתגרשים זה נשאר צלקת על הילדים למשך כל ימי חייהם.

ולכן החכם עיניו בראשו והוא מותר ולא מתגרש, גרושין זה לא פתרון, זה רק הורג את הילדים, וכבר אמרתי על מה שחקמינו הקדושים אמרו (גיטין ז:): כל המגרש אשתו ראשונה אפלו מזבח מוריד עליו דמעות. ונשאלה השאלה למה דוקא המזבח מוריד דמעות? למה לא שאר כלי המקדש כגון הכיור, השלחן, המנורה, הארון וכו'? אלא המזבח מוריד דמעות כאומר "מספיק קרבנות הביאו עלי, ולכן אני לא צריך יותר קרבנות", כי בגרושין מי הקרבנות? הילדים! ולכן המזבח דיקא מוריד דמעות, כי יש עלי מספיק קרבנות, ואני לא צריך שיביאו עלי עוד קרבנות.

ולכן לפני שהולכים להתגרש צריכים הרבה ישוב הדעת וכו',
ולדעת את העתיד מה שיכול לקרות מגרושין וכו'.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיתן שכל לכל זוג ולא ימהרו להתגרש
וכו', כי על פי רב אחר כך זה יותר מר ומרור ממה שחשבו וכו', אפלו
שמתחננים בגשואין שניים וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקכז.

**האם שייך שבחורה דתית-לאמית תתחתן עם בחור חרדי
למרות שיש להם השקפות עולם שונות?**

שאלה:

מאת רות: שלום לכבוד הרב.

גדלתי ונזכתי בבית דתי-לאמי שרחוק מאד מהדרך החרדית.
לאחרונה הכירו לי בחור חרדי, ואף שאנו חיים בשני עולמות
שונים מבחינת ההשקפה, לא התנגדתי להצעה ויצאנו פעם
אחת. אני יודעת שאין סכוי שאסכים אתו על העקרונות שלו,
אך הוא אומר שאחרי שמתחננים הדעות מתקרבות אחת
לשניה, אך האמת היא שלא נראה לי שאי פעם אהיה חרדית.
האם שייך להמשיך לצאת אתו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל רות תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להיות אמתִי ולא להיות צבוע, כי אחר כך הוא משלם על זה מחיר קשה מאד שלא תכנן.

ולכן אם את מרגישה שאת לא תשתני ללכת בדרך שלו, למה להיות צבועה קדם כל לגביו, ולהכניס אותו בפח שמסכן ירד לגמרי מהדרך שבו הוא חנוף, והדבר השני למה לך להיות צבועה לעצמה, שאם את לא מחזיקה מהדרך הזו למה את צריכה סתם להסתובב אתו ולבלות את הזמן שלו ושלך שלבסוף לא יצא מזה שום דבר? ומה גם שנשואין כאלו אף פעם לא יצליחו, כי כשיש לבחור ולבחורה שתי דעות נגדיות וכו' או הפוכות לגמרי זה מזה וכו', למה להכניס בנשואין כאלו? שלבסוף או שיתגרשו, או שיחיו חיים מרים כל החיים.

ובאמת הקשיא הזו זה לא רק עליך, אלא על כל אלו שנקלעים במצבים כאלו, למה להם להכניס במטה חולה וכו' שבטוח טוב לא יצא מזה, תמיד יהיה וכוזחים בבית וכו', ואפלו שכתוב (משלי י"ב) "ועל כל פשעים תכסה אהבה", אבל באמת זו לא אהבה אמתית, זה רק רגש זמני, אבל אחר כך זה יפסק ויתחילו החכוכים, ולמה צריכים את זה?

לצערנו הרב זה קורה הרבה מאד בין זוגות שמתחתנים או שמכריחים אותם להתחתן נגד רצונם וכו', או שבצעצמם הם לא שלמים עם השדוף, ואף על פי כן מתחתנים וכו', אבל לבסוף שדוף כזה עולה בטהו ובהו, כי לא מגיעים לשום מקום, רק כל החיים ממרמרים ורבים ביחד, ואף פעם אין ביניהם אהבה אמתית וכו', זה רק לכסות את הטעות שעשו וכו', אבל הפנימיות נשאר אותו דבר וכו' וכו'.

ולכן אם רוצים נשואין מצלחים, מוכרחים תכף ומיד להחליט הן הבחור והן הבחורה ולהגיד זה לזה מה אני רוצה באמת, ולא להטעות אחד את השני, כי זו טעות על כל החיים, ולמה צריכים את

זה? ורב רבם של הנשואין שזה הולך בדרך זו לא מצליחים, וכן לפני שמתחתנים צריכים לבדק טוב על מצב הבריאות של הבחור או של הבחורה, אם הם לא סובלים מאיזו מחלה וכו', כי למה צריכים להכנס במצבים כאלו שאחר כך יצטרכו להתגרש, וזה לא טוב לאף אחד, והטעות הזו כבר גרמה מה שגרמה.

הקדוש-ברוך-הוא שנותן שכל יתן לך שכל ודעת שתביני מה את רוצה מעצמך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקכח.

**במגזר שלי לא מקבל לצאת לשדוכים.
כיצד אוכל להכיר את בן-זוגי?**

שאלה:

מאת בתיה: לכבוד הצדיק מיבנאל, שבוע טוב.
אני בחורה בת 25 מבית דתי במקור, אף אני עצמי מגיל 16 לא שמרתי שבת. בחדש האחרון אני מתחזקת והתחלתי שוב להשתדל בשמירת השבת.
אני חושבת שהגיע זמני להתחתן, אף לא ברור לי היכן להכיר בן זוג מפני שבחברה שלי לא יוצאים לשדוכים, מה גם שאני בררנית וספקנית. אני מרגישה שהגיל שלי כבר לא משחק לטובתי מבחינת הריון ולדה וגם מרגישה די בודדה.
אני מחפשת בחור חכם (אפשר לומר גאון) ובעל מדות טובות, כי אחרת אני אזלזל בו וארגיש מעליו, אף עם זאת מלאה גם בפקדים לא למצא חן בעיניו כי נפגעתי בעבר.
כיצד עלי לזרז את מציאת הזוג?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שמות, י"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל בתיה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את מסכנה מאד מאד גדולה, את לא יודעת מה את רוצה מחייך וכו', כי בגיל עשרים וחמש עדין את בררנית וספקנית, ואת מחפשת בחור חכם וגאון ובעל מדות טובות, כי אחרת תולזלי בו וכו', אזי לדעתי את לא מוכנה עדין להתחתן וכו'. אני חושב שבחורה בגיל שלך צריכה כבר להבין מה היא רוצה מהחיים שלה, ובפרט שבעבר עברת כבר מה שעברת וכו', ולכן הגיע הזמן שתחליטי פעם ולתמיד מה את רוצה מחייך.

מה שקורה אתך עכשו קורה עם המון בנות בגיל שלך, וכן עם המון בחורים בגיל שלך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (במות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא; את צריכה לרדת מדרגה ואז תמצאי את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו', ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?", או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה וכו', אקח את זה?" והיא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנכנס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו' ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחורה מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסת את עצמה רואה שהיא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו?

על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (במות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרדי מדרגה ואל תחזיקי מעצמך כל כך גדולה

וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיתאים לך, ואותו דבר שיך גם לבחור - אם לא מחליטים מה שרוצים, אזי מפספסים הרבה בחיים, כי הנה יום והנה לילה, והנה שבוע והנה חודש, והנה שנה והנה עוד שנים וכו' וכו', כי הזמן לא מחכה לאף אחד וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקכט.

המליצו לי ללכת לרב מסים כדי שירפא אותי מהסבל הנפשי. האם ללכת?

שאלה:

מאת אסף: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. אני משתתף בשעור של רב צדיק גדול שיש לו רוח הקדש, הוא לא מכר כל כך אבל אני יודע שהוא צדיק כי הוא עשה לי הרבה מאד טובות ואף פעם הוא לא בקש ממני כסף. כבר הרבה שנים אני סובל סבל נפשי, ולאחרונה אותו רב שאני משתתף קבוע בשעורים שלו אמר לי שאני צריך ללכת לרב מסים - רב מכר מאד שבאים אליו גם רבנים, וגם הוא אף פעם לא לוקח כסף מאף אחד, והוא הוסיף ואמר שאם אלך אליו הוא יכול מאד לעזר לי בענין הנפשי, אבל לפני כן אני רוצה לעשות את רצון רבי ולשאל אתכם מה לעשות והאם ללכת. מה דעתכם בענין? אני מקבל על עצמי לעשות כל מה שאתם אומרים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, י"ד טבת התשע"ה.

שלום וברכה אל אסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קט"ז) את הצדיק אי אפשר להכיר מבחוץ כלל; אין דבר כזה, מבחוץ הוא נראה ממש כמו אדם פשוט, כמו כל אדם, כי העקר היא הפנימיות, ומי יודע מה בלבו של חברו? ואמר רבנו ז"ל ש'העין מטעה מאד, ולכן אסור לכתב או לומר שהוא בעל רוח הקדש כי מאין יודעים דבר זה? הרי זה כלל גדול: "מי שאומר - אינו יודע כלום, ומי שיודע - אינו מדבר".

ולכן אסור להתבטאות בבטוי כזה על שום בריה שבְּעוֹלָם, כי זו סתם עבודה בעינינו, והיום יכולים לעבד על בן אדם ובקלות להוליך אותו שולל.

עכשו, אם יש אדם שיכול לעזר לך באמת למה לא ללכת אצלו? העקר שיהיה אחד שיחזק אותך ויוציא אותך מהצרה שלך והדכאון שלך, ויכול לקרב אותך אל הקדוש-ברוך-הוא, ולשמח אותך ולתת לך עצות איך להיות תמיד שש ושמח ובמצב רוח טוב, ושתוכל ללכת שלש פעמים לבית הכנסת ולהתפלל את השלש תפלות - שחרית, מנחה וערבית במנין דיקא, וכן שתוכל להתחיל ללמד בכל יום מקרא, משנה וגמרא וכו' וכו' ולקיים את המצוות בשמחה עצומה, וכן להיות מערב בין הבריות וכו', ושתוכל להסתדר בחיים הן עם האשה והן עם המשפחה וכו'. ואם רב יכול להראות לך את זה, אזי אדרבה, למה לא ללכת אליו ולאֵלף כמותו? וכו' העקר שיוכל להביא אותך אל כל זה, שזה עקר השלמות בחיים, וכך ראוי לבלות את הזמן בזה העולם העובר וכו'.

ולכן אשרי מי שמוציא רב כזה שיכול לחזק אותו בחיים, כי בזה העולם עובר על כל אחד מה שעובר וכו' ואשרי מי שמתחזק מעמה,

ואל זה צריכים צדיק שיוכל לשמר עליו שלא יפל מהדבקות בו
 יתברך ואף על פי כן יוכל להיות מערב בין הבריות, ואת זה מקבלים
 רק על ידי ההקדמות של רבנו ז"ל שמגלה לנו את ענין ההתבודדות
 - לדבר עמו יתברך, ומצד שני להחזיק מעמד בזה העולם העובר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקל.

**העובד שלי בגד באמון שנתתי בו, גנב ממני וסבף אותי.
 איך מתחזקים אחרי דבר כזה?**

שאלה:

מאת אלי: יש לי עסק עם הרבה פועלים. לפני כמה שנים
 פגשתי בחור נושר שהסתובב ברחובות, ובגלל שרחמתי עליו
 ורציתי לעזור לו הכנסתי אותו לעבד בעסק שלי. לצערי הרב
 לאחרונה גליתי שהוא גנב ממני הרבה כספים וגם סבף אותי,
 ממש רשעות לשם רשעות. איך מתחזקים אחרי דבר כזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות, י"ז טבת התשע"ה.

שלום וברכה אל אלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק עצמך כי גדול אדוננו ורב להושיע, וזכור גם זכור
 אשר צעק רבנו ז"ל בקול צמק מאד (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין
 שום יאוש בעולם כלל! אין דבר כזה להתיאש, כי רחמיו יתברך
 על כל מעשיו, ובפרכטיות לאלו שפונים רק אליו ולא בוטחים בשום
 אדם.

וזה הלמוד העמק שלמד אותו רבנו ז"ל אשר מכל צרה וצוקה אין עצה אחרת לאן לפנות ולאן לברח רק אל הקדוש-ברוך-הוא, וירגיל עצמו לדבר עמו בשפת האם שלו (כל אחד באיזו שפה שהוא רגיל), כי הדבור בשפת האם מושך מאד אליו יתברך, ולכן אל תתיאש אפלו שהגעת כבר למצבים הכי גרועים וכו' עם כל זאת זכר גם זכר אשר (תהלים קמה) "טוב הוי"ה לכל ורחמיו על כל מעשיו", רק תפנה אליו ותראה ישועות גדולות בגשמיית וברוחניית.

עליך להחזיר בעצמך תמיד אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, וככל שתזכה למסר את כל בלך אליו יתברך כמו כן יאיר עליך מלך הכבוד בעצמו.

ודע שהעקר הוא רק "בטול" - לבטל את כל בלך אליו יתברך, וכפי שמבטלים עצמם רק אליו יתברך, כמו כן מאיר עליו מלך הכבוד בעצמו ושומר אותו מכל רע ואף אחד לא יכול לעשות לו שום רע בעולם. ואדרבה, כל אלו שעושים לו רע וכו' ישוב הרע עליהם כמו שאמר החכם מכל אדם (משלי יז) "משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו", והקדוש-ברוך-הוא ישיב גמול לרשע מה שמגיע לו ויהיה נע ונד פקין עד שימות מיתה משנה, ואת כל זה אני כותב לך כי אני יודע ממי מדבר ואני יודע שהוא שלם לך רק רעה תחת טוב, ולכן חכה בסבלנות ותראה מה שהקדוש-ברוך-הוא ישיב לו כגמולו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקלא.

איך יתכן שיהודים חוגגים את הסילבסטר ואת חג המולד?

שאלה:

מצאת גלית: איך יתכן שחוגגים את הסילבסטר ואת חג המולד ש'ל אותו האי'ש, הרי מאמיניהם הרגו בדם קר עשרות אם לא מאות אלפי יהודים, וכיצד חוגגים את היום הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר שמות, י"ז טבת התשע"ה.

שלום וברכה אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש רק מעוט דמעוט חוגגים את חגם שהוא חג גויים, ולדעתי זה בא להם מחסרון ידע בחומר האסור הזה.

מלבד זאת, הם שוכחים לגמרי כי זה אלפים שנים אשר אלו הערלים הנוצרים הרגו ושחטו ושרפו בכל מיני מיתות משנות מיליונים מאחינו בני ישראל, גברים נשים וילדים חפים מפשע, רק מפני שהם יהודים, ועדין בתוך תוכם הם שונאים את עם ישראל כלם כמו שאמר רבי שמעון בר יוחאי (ספרי בהעלתך) הלכה בידוע שעשו שונא ליעקב, ועדין השנאה שלהם כבדה וכו' והקדוש-ברוך-הוא מצילנו מידם.

הבעיה הכי עקרית ששוכחים אלו שחוגגים את חגם, שהעמלקים לקחו קדם לתאי הגז את אלו שהתבוללו ביניהם, ואפלו אלו המסכנים שהתנצרו רחמנא ליצלן לא הועיל להם שום דבר, אלא לקחו אותם הראשונים לעבודת פרוץ במחנה הסגר והתעללו בהם וכו' עד שהכניסו אותם בתאי הגז. ואת זה צריכים לזכר ולקיים

מצות עשה של "זכור את אשר עשה לך עמלק", שזו מצות עשה לזכור תמיד מה שעשו לנו.

הקדוש-ברוך-הוא יחזיר את כל עם ישראל בתשובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקלב.

**מה משמעות המלה "בחינה"
המופיעה פעמים רבות בלקוטי הלכות?**

שאלה:

מאת חן: שלום וברכה!

בלקוטי הלכות של רבי נתן מופיעה המלה "בחינה" אלפי פעמים. אשמח מאד לדעת מה משמעותה, והאם היא יחודית לספרות ברסלב או שהיא מצויה גם בספרי חסידות נוספים? תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל חן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר למוהרנ"ת ז"ל (חיי מוהר"ן סימן ש"ג) שהתורה שלי היא כלה בחינות; והענין של בחינות צריכים להבין שאף שרבנו ז"ל אומר משהו וכו', צריכים לדעת שמהדבור שאמר או חדש יוצא מזה עוד אין ספר דברים, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (שבת פ"ח:) אמר רבי יוחנן: מאי דכתיב (תהלים ס"ח י"ב) "הו"ה? יתן אמר המבשרות צבא רב?" כל דבור ודבור שיצא מפי הגבורה נחלק לשבעים

לשונות. תני דבי רבי ישמעאל (ירמיה כ"ג כ"ט): "וכפטיש יפצץ סלע" - מה פטיש זה נחלק לכמה ניצוצות, אף כל דבור ודבור שיצא מפי הקדוש-ברוך-הוא נחלק לשבעים לשונות; וצדיקים מתדמין לקונם, ולכן כל תורה שנתחדשה ברוח הקדוש גבוהה מאד מאד, על ידי זה יוצאים מהחדוש הזה עוד אין ספר הקדמות, שזה מה שבכל ספרי רבנו ז"ל ומהרנ"ת ז"ל מזכרת הלשון "וזה בחינת", הינו מהחדוש הזה יכולים להוציא עוד הרבה דברים כמו הפטיש הזה ששובר את האבן להרבה ניצוצות וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שנוזפה להתמיד בספרי רבנו ז"ל בשקידה עצומה, שעל פי הקדמותיו יכולים להבין בכל הספרים. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקלג.

אילו תפלות וסגלות אני יכולה לעשות ולהתפלל כדי לסייע לילדים שלי במציאת הזוג?

שאלה:

סאת מירי: אילו תפלות וסגלות אני יכולה לעשות ולהתפלל כדי לסייע לילדים שלי במציאת הזוג ושתהיה להם הצלחה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל מירי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להבין שהתפלה שההורים מתפללים עבור ילדיהם היא מאד מתקבלת בשמים, ולכן אשרי ההורים ששכרו מתפללים על

ילדיהם בעודם קטנים הן שׂיזכו ליראת שמים שלמה, והן שׂיזכו למצא את בת זוגם, כי תפלת אבות על בנים זה מאד מקבל בשמים.

וכך ספרו לנו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י"ח): מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתה, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכער. אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אותו כהן עמהם. לא נכנס אותו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהנה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה, ואחר כך נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר (תהלים ל"ג) "בטח בהוי"ה ועשה טוב" וגו'.

שאלו את הגאון האלקי הבעל "חתם סופר" זכותו יגן עלינו איך זכה לבנים ובנות כל כך מצלחים? ענה ואמר: כל לילה בעת תקון חצות מלאתי את הכוס עם דמעות, והתפללתי על הצלחת ילדי, וכך זכיתי לזה.

וכן מספר מאחד מאנשי שלומנו שהיו לו עשרה ילדים, וכלם היו מצלחים ובעלי דרך ארץ גדולה, ושאלו אותו אנשי שלומנו איך זכית לילדים טובים כאלו? ענה ואמר: מה אתם חושבים שהם צמחו לי על העץ? כל לילה שפכתי דמעות להקדוש-ברוך-הוא, ומלאתי את הכפה שלי עם הדמעות, ואחר כך רחצתי את פני עם הדמעות וכו', עד שזכיתי לראות מהם מה שראיתי וכו'.

ידוע שפעם באה אמא אל החפץ חיים זכר צדיק לברכה ובקשה ברכה על ילדיה שיהיו תלמידי חכמים, ענה ואמר: עם ברכה אתם

רוצים שהילדים יהיו תלמידי חכמים? צריכים להשקיע בהם, והעקר להתפלל הרבה להצלחת הילדים, וזה מועיל מאד מאד, כי תפלת האמא על ילדיה עושה רשם בשמים. והוציא מארון הספרים שלו תהלים ישן נושן שהיו הדפים מנפחים עם המון כתמים וכו', וזה היה מרב דמעות של האמא שלו שהתפללה עליו, והראה את זה לאשה, ואמר לה: את רואה? זה התהלים של האמא שלי שהרבתה להתפלל עלי.

רואים מכל זה שעקר הצלחת הילדים זה רק על ידי תפלה, ולכן אשרי האשה שמתפללת על הצלחת ילדיה, ובודאי תפלת האבות על הבנים מועילה מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקלד.

מְצַאתִי אֶת בַּחִיר לְבִי, אֶף בְּגִלְל שְׁאֲחוּתִי הַגְּדוֹלָה עֲדִין לֹא הִתְחַתְּנָה אִינִי יוֹדַעַת מַה לַעֲשׂוֹת

שְׁאֵלָה:

מאת אור: לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש, שלום וברכה!
בשבח והודיה להשם החלטנו אני והבחור אתו אני נפגשת בעזרת השם להתחתן. עדין לא אמרתי להורי, והדאגה הגדולה שלי היא אחותי הבוגרת, זאת שמעלי - אני אפלו לא יודעת איך לגשת אליה מהבושה והכאב כי אני יודעת מה שיהיא עוברת בשדוכים...

אנא תן לי עצה טובה מה לעשות ואיך לעשות, וברך אותי בעזרת השם להצלחה ושמחה בכל הענינים, וכמוכן שאזכה לבנות בית על יסודות התורה, החסד והמצוות! תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל אור תחייה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי יש לך בעיה רצינית וכו', עם כל זאת את צריכה להתגבר על הבעיה הזו, כי את לא יכולה לחכות על אחותך, כי תהלה לאל מצאת את בן זוגך, ובודאי זה יכאב לאחות הגדולה, אבל אני בטוח שבזכות התפלות שתתפללי עבור אחותך גם היא תמצא את בן זוגה, וכן צריכים להסביר להורים שאת רוצה ומכרחת להתחתן, ואף שאני מכרח להגיד לך שההורים מאד מצטערים וכו' וכו', עם כל זאת עליך לזכור כי סוף כל סוף את צריכה להתחתן שזה יסוד גדול בקדושה וטהרה שהדבר הראשון שצריכים להתחתן ולא להסתובב ורקים ורוקות שזה מביא לכל העברות שבעולם, ואני בטוח שבהסברה נכונה שתסבירי להורים הם יקבלו את דבריך וכו'.

עם כל זאת, אני מכרח להגיד לך שאני מבין גם את ההורים וגם את האחות שלך שכואב להם שמדלגים עליה, עם כל זאת מה את יכולה לעשות את מכרחת להתחתן וכו' וכו', ורבונו ז"ל הקפיד מאד מאד להתחתן ולא להשאר רוק או רוקה, כי זה יסוד הקדושה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתעברי על הכל, צריכים רק עזות ועקשנות דקדושה ואמץ ובטחון עצמי וכו', ואז תצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקלה.

**גְרוּשְׁתִּי מְמַרְרֶת אֶת חַיֵּי, לֹא מְרָאָה לִי אֶת הַיֶּלֶד
וּמְמַלְאָה אוֹתִי בְחֹבוֹת. מַה יְהִיָּה אֵתִי?**

שאלה:

מֵאת אַרְיָאֵל: שְׁלוֹם רַב לְכַבּוֹד הַצְּדִיק. שְׁמִי אַרְיָאֵל, אֲנִי גְרוּשׁ מִזֶּה כְּשָׁנָה וְכֹמָה חֲדָשִׁים, וְרָצִיתִי לְדַעַת מַה יְהִיָּה אֵתִי - גְרוּשְׁתִּי מְמַרְרֶת אֶת חַיֵּי, עוֹשֶׂה לִי הֶרְבֵּה בְעֵיּוֹת, לֹא מְרָאָה לִי אֶת הַיֶּלֶד וּמְמַלְאָה אוֹתִי בְחֹבוֹת. אֲנִי תוֹרֵם בְּכָל חֹדֶשׁ לְבֵית הַתְּבָשִׁיל, וְאֶשְׁמַח לְקַבֵּל מֵהַצְּדִיק בְּרָכָה אוֹ כֹּחַ כְּדֵי שְׂאֲדַע מַה לַעֲשׂוֹת. תּוֹדָה, אַרְיָאֵל.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאָרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַרְיָאֵל נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְחַשֵּׁב לְפָנָי שֶׁהוּא מִתְגַּרֵּשׁ מֵאֵצְמַד בְּסוּף וְכוּ', כִּי מְגֻרָשִׁין לֹא יוֹצֵא שׁוֹם טוֹב לְאָפֶּה צַד, עַל כָּל פְּנִים מֵאֲחֵר שֶׁכָּבַר הַתְּגַרְשָׁתָם אֲנִי בְּטוֹחַ שֶׁהִיָּה בֵּינֵיכֶם הֶסְכֵם, וְכִשְׂאֵתָה תַעֲמַד בְּהֶסְכֵם הַיָּא מְכַרְחַת עַל פִּי חֶק לְהִרְאוֹת לָךְ אֶת הַיֶּלֶד וְכוּ', וְאֲנִי לֹא מֵבִין לְאִיזָה חוֹבוֹת הַיָּא יְכוּלָה לְהַכְנִיס אוֹתָךְ וְכוּ', כִּי בְּוַדַּאי בְּעַת הַגֵּט עוֹשִׂים אֶת הַהֶסְכָּמִים וְכוּ', וְאִם אֶחָד מִפֶּר אֶת הַהֶסְכֵם בְּוַדַּאי שֶׁהוּא יִצְטָרֵךְ לְשֵׁלֵם עַל זֶה מְחִיר כָּבֵד, וְלִכֵּן לְדַעַתִּי תִהְיֶה בְקָשָׁר עִם עוֹרֵךְ דִּין שֶׁעָשָׂה בֵּינֵיכֶם אֶת הַהֶסְכֵם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקלו.

**לְבִתִּי יֵשׁ שְׁלֹשָׁה שְׁמוֹת וְאֲנִי מְרַגְּשָׁה שֶׁזֶה מְכַבֵּד עָלֶיהָ.
מָה דַעְתּוֹ שֶׁל הָרַב בְּעֵינָיו?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת רוֹת עֲנָבֵר: לְבִתִּי קוֹרְאִים 'אֵלֶיהָ חָוָה רַבָּקָה', וְאֲנִי
מְרַגְּשָׁה שֶׁהַתּוֹסֵפֶת שֶׁל הַשְּׁמוֹת חָוָה רַבָּקָה כְּבָד עָלֶיהָ. מָה
דַעְתּוֹ שֶׁל הָרַב בְּעֵינָיו?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאֶרְאֶה, כ"ב טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל רוֹת עֲנָבֵר תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כְּדָאֵי לְהוֹרִיד אֶת כָּל הַשְּׁמוֹת וְלִקְרֹא אוֹתָהּ רַק 'רַבָּקָה', וְצָרִיכִים
לְדַעַת שֶׁכָּכֵל שְׁמֵרְבִים בְּשְׁמוֹת כֶּךָ מְרַבִּים בְּצָרוֹת שֶׁל הַבֵּן אוֹ הַבַּת,
וְאֵת כָּל זֶה רְאִיתִי בְּחוּשׁ, וְלָכֵן צָרִיכִים לְהַקְפִּיד לְתַת שֵׁם אֶחָד אוֹ שְׁנַי
שְׁמוֹת וְלֹא יוֹתֵר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מִמֶּךָ כָּל הַדִּינִים וְנִשְׁמַע וְנִתְכַּבֵּר
בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקלז.

**הורי התנגדו לשדוך שלי מכמה סבות ונפרדנו. האם
שיך לחזור ולהתקדם למרות התנגדותם?**

שאלה:

מאת דקלה: שלום לכבוד הרב!

לפני כחצי שנה הכרתי בחור שהתאים לי מאד מבחינה רוחנית והשקפתית, אבל ההורים שלי התנגדו בגלל שהוא חוזר בתשובה והוא לא מסדר כלכלית, וכתוצאה מזה נפרדנו. לפני כמה ימים הוא התקשר ורצה שנפגש ונחזה, ואני גם רוצה מאד, כי זה מרגיש לי אתו הכי אמת שיש... אני ממש מבבלבלת, מה לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל דקלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

העקר במציאת הזיווג צריכים להקפיד להסתכל על המדות של הבחור, כי המדות הן עקר האדם, כי בלי מדות זה חיה בצורת אדם. הכל יכולים לתקן, כגון אחד עם הארץ וכו' הוא יכול ללמד, אחד אין לו עבודה וכו' הוא יכול למצא עבודה, בכל תחום יכולים להשלים את זה, אבל לא במדות.

הרבי רבי אלימלך מליזענסק זכותו יגן עלינו אמר שעד גיל שמונה עשרה יכולים לתקן את המדות, אבל אחר כך קשה מאד מאד לשבר את המדות, כי אם אדם כעסן מאד מאד קשה להוציא ממנו את מדת הכעס, או אם אחד קמצן מאד מאד קשה להוציא ממנו את מדת הקמצנות, או אם אחד הוא עז פנים קשה מאד להוציא ממנו את מדת העזות שזו מדה מאד מגנה וכדומה, ולכן לא בחנם שרבנו ז"ל

נָתַן לָנוּ אֶת "סֵפֶר הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן עֵקֶר הָאָדָם, וּבְזֶה מְכִירִים אָדָם טוֹב, וְלִכֵּן אַחֵר שְׂתִים אוֹ שְׁלֹשׁ פְּגִישׁוֹת כָּבֵד יְכוּלִים לְהַכִּיר אֶת כָּל הָאָדָם, וְלֹא צְרִיכִים לְמַשֵּׁךְ עֶשֶׂר פְּגִישׁוֹת כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה קָשֶׁר רִגְשִׁי בִּינֵיהֶם וְכוּ', שְׂאֵז קֶשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד לְהִתְחַרֵּט וּלְהִפָּרֵד.

וְלִכֵּן זֶה שְׁטוּת לְהַגִּיד שְׂמִפְנֵי שֶׁהוּא בַעַל תְּשׁוּבָה אֵינוֹ רְאוּי וְכוּ', אֲדַרְבֶּה, אִם יֵשׁ לוֹ מִדּוֹת טוֹבוֹת, פְּרִנְסָה תָּמִיד תְּבֹא אַחֵר כֶּף וְכוּ', וְלִכֵּן אִם יֵשׁ בִּינֵיכֶם מְשִׁיכָה אֲזִי תִרְאוּ לְגַמֵּר אֶת הַשְּׂדוּךְ מֵהַ שְׂוִיתָר מֵהַר, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקלח.

**נְכַנְסֵתִי לְהַרְיוֹן לֹא מִתְכַּנֵּן וּמֵאֵז אֲנִי בְּדַכְאוֹן גְּדוֹל.
הָאֵם מִתָּר לִי לְבַצֵּעַ הַפְּלָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת אורלי: לְכַבֹּד הַצְּדִיק מִיְבִנְאֵל.

אֲנִי בְּהַרְיוֹן לְמֵרוֹת שְׁלֵקֶחְתִּי מְנִיעָה, וְאֲנִי בְּדַכְאוֹן כִּי אֵין לִי כֹחוֹת וּסְבָלְנוֹת כָּרְגַע לְעוֹד יֵלֵד. הָאֵם נָתַן לַעֲשׂוֹת הַפְּלָה? הַהַרְיוֹן בְּהִשִּׁי בֵּן שְׁבוּעִים.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאֶרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל אֲוֶרְלִי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֶת צְרִיכָה לְהִתְחַזֵּק בִּיטָר שְׂאֵת וּבִיטָר עֵז וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לָךְ מִתְנָה חֲדָשָׁה, וְאֶף שְׁנִפְשִׁית לֹא הֵיית

מוכנה לזה, אבל כיון שזה קרה את צריכה לתת תודה להקדוש-ברוך-הוא, ולא להשבר משום דבר.

את צריכה לדעת שהפלה זה רצח, ואחת משבע מצוות בני נח היא אסור הרציחה, וכפי שנאמר (בראשית ט'ו) "שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלקים עשה את האדם", ודרש רבי ישמעאל (סנהדרין נ"ז): שגם מי שהורג עבר חייב מיתה, שנאמר "שפך דם האדם באדם דמו ישפך" - ואיזהו אדם שבאדם? זהו עבר, ולכן אף שזה קשה לך אבל אסור לעשות בשום פנים ואפן הפלה שזה רצח וכו', וענשו חמור מאד מאד וכו'.

ולכן את צריכה מאד מאד להתחזק ולא להשבר, והנה הקדוש-ברוך-הוא נתן לך מתנה, ואת צריכה לשמח עם המתנה הזו, ותאמיני לי שהכל יעבר בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקלט.

אנו קבוצה של מלמדים שנוסעים לאומן, ונשמח לקבל דברי הכנה לנסיעה הקדושה

שאלה:

מאת ישראל: לכבוד הרב שליט"א, שלום וברכה. אנו קבוצה של מלמדים שאינם חסידי ברסלב הנוסעים אם ירצה השם לציון רבנו הקדוש מברסלב באומן. רצינו לבקשכם לכתב לנו כמה דברי קדש בענין. תודה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מאד מאד שמחתי לשמע שאתם הולכים לנסע עכשו אל ציון קדש הקדשים של רבנו ז"ל באומן, שאין דבר יותר חשוב מזה, כי בפרוש הבטיחנו רבנו ז"ל בחייו אשר מי שיבוא אצלו אחר הסתלקותו הינו אל ציונו הקדוש בעיר אומן ויתן פרוטה לצדקה עבורו, ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים 'תקון הכללי', אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציאו מהשואל תחתית. אשרי מי שזוכה לרעת ושכל ונוסע לכל הפחות פעם אחת בחיים אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, שהבטיח עם שני עדים פשרים צדיקים גדולים שמי שיבוא אל ציונו ויתן פרוטה לצדקה ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, הוא יוציא אותו מהשואל תחתית שנפל אליו, מי פתי ששומע דבורים אלו והבטחה כל כך חזקה מצדיק קדוש ונורא כזה, שלא יקח את ידיו ואת רגליו וכו' ויבוא על כל פנים פעם אחת אל ציונו הקדוש בעיר אומן, ויקבל את התקון שלו על ידי רבנו ז"ל? אשרי לו בזה ואשרי לו בכא, ובפרט מלמדים ומגידי שעור שרוצים לנסע ביחד, זה דבר גדול מאד מאד, כי זה בדוק ומנסה ובטוח שכל מה שמבקשים אצל ציון רבנו ז"ל מקבלים, ולכן אשרי המלמדים וראשי הישיבות שבאים להתפלל אצל ציון רבנו ז"ל על הצלחת תלמידיהם שאין למעלה מזה.

אני מכרח להגיד לכל המלמדים שאתם לא יכולים לתאר ולשער את גדל הזכות שיש לכם, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא ח:): על הפסוק (דניאל י"ב) "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" - אלו מלמדי תינוקות; והפרוש הפשוט הוא שכמו שלא יכולים לספור את הכוכבים, כי הם לאין ספור, כך אי אפשר להסביר את גדל השכר של מלמדי תינוקות שמחדירים בהם אמונה פשוטה בו ותברך

ויראת שמים שלמה, ובפרט עכשו שהערב רב לקחו את עצמם לעקר את האמונה הפשוטה מנערי ומבנות ישראל, ולכן אשרי מי שהוא עכשו מלמד תינוקות של בית רבן, ומחדיר בהם אמונה פשוטה בו יתברך, וזכותו גדולה בשמים, עד שאין יכולין לספר את הזכיות שלו, כמו שאי אפשר לספר את הכוכבים, ולכן חזקו ואמצו בעבודה הקדושה הזו שזו לא סתם עבודה עבור פרנסה, אלא זה להיות רועה נאמן על צאן קדושים שהם נשמות ישראל, ובזה שמחדירים בילדי ישראל אמונה פשוטה בו יתברך, וקיום מצוות מעשיות, ולמוד התורה הקדושה, בזה גורמים נחת רוח גדול להבורא כל עולמים.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיה הנסיעה שלכם בהצלחה גדולה מאד מאד, ותכירו מקרוב את חשיבות עבודתכם עבודת הקדש שאתם עוסקים בה, והקדוש-ברוך-הוא יוליך אתכם על הדרך הנכונה, ויקים אצלכם "ברוך אתה בצאתך וברוך אתה בבואך", שתסעו לחיים ולשלום, ותחזרו שמחים ועליזים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמ.

אני משתוקק להדפיס את הקנטרס "תן חיור"
אך אין לי אפשרות. מה עושים?

שאלה:

מאת אלישע: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום
וברכה.

נכנס בי חשק אדיר להדפיס את הקנטרס "תן חיור" כי זו החוברת שתמיד מצילה את החיים שלי. רציתי לשאל את הצדיק מה לעשות כי אין לי כסף בצד, אבל אני משתוקק מאד להדפיס את זה ולהפיץ את זה, ובוצוני שהצדיק יתן

לי עצמה איך להוציא את החשק הזה מהכח אל הפעל, כי הקנטרס הזה לדעתי הוא מממש הצלת נפשות. כמוכן שכל הקנטרסים של הצדיק זה הצלת נפשות, אבל הקנטרס הזה במיוחד פשוט מציל את החיים שלי בכל פעם מחדש, זה אור השמחה, זה אור החיוך, זה כל כף חשוב לי, אז בבקשה שכתוב הצדיק יאיר את עיני איך לעשות את זה, כדי שאוכל להאיר את העולם עם הקנטרס הפלאי והמדחים הזה.

תודה רבה למוה"ר"ש על הכל, מה היינו עושים בלי הצדיק? היינו אבודים לגמרי בלי הצדיק השם ירחם עלינו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלישע נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם שזוכה להדפיס איזה קנטרס או חוברת שהם תמצית דברי רבנו ז"ל ומוהר"נ"ת ז"ל, ולכן כל אחד מתור לו להדפיס איזה קנטרס שירצה, רק לא לשנות את התכן בשום פנים ואופן, כי כל קנטרס וחוברת נתחבר באופן מדהים מאד וכו', ולכן לא לשנות את התכן שבקנטרס או בחוברת.

ואתה צריך לדעת שכל קנטרס וחוברת יש להם את הכתבת שלהם, וכבר החזירו בתשובה אלפים ורבבות נשמות ישראל, והיום יש בברסלב כבר רבנים מפרסמים שנעשו בעלי תשובה על ידי קנטרס וחוברת, ולכן אשרי מי שנותן יד וכתף להדפיס את הקנטרסים והחוברות, וזכותו גדולה בשמים, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שעוזר להחזיר בתשובה שלמה אל הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן תראה להיות בקשר עם "קרן הדפסה חסידי ברסלב היכל

הקדש", והם ידפיסו לך את הקנטרס הזה, ואתה תראה להפיץ אותם בין נשמות ישראל, כי כמו שאתה מחיה את עצמך עם הקנטרס הזה, אתה יכול להחיות עוד אלפים ורבבות נשמות ישראל, אשרי מי שיש לו זכות בזכות הרבים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמא.

האם לחזור למקום עבודתי בסיום חפשת הלדה למרות שלא טוב לי שם?

שאלה:

מאת אביבית: שלום. אני נשואה + 4, והיום אני בעצומה של חפשת לדה. בעוד חדש בעזרת השם אני צריכה לחזור לעבודה, ועלי לקבל החלטה האם לחזור לעבודה או לא. אני שוקלת לא לחזור כיון שהמקום כבר לא מרוה אותי ואני מרגישה בירידה כאשר אני מגיעה לעבודה, מה גם שיש לי כרגע מנהל חדש שכל הזמן מחפש אותי ומכפיש את שמי, ולכן חשבתי לעבר למשרד אחר. חשוב לי ציין שהצורך בעבודה שלי חשוב מאד בגלל הפרנסה הדחוקה בה אני נמצאים, ולכן אין ביכולתי להרשות לעצמי להשאר בבית. בנוסף, בעקבות המצב הכלכלי הקשה והסתבכות מול הבנק בחוב של 200 אלף ש"ח הגענו למצב שאנו צריכים למכור את הבית, וגם זה לא הולך בקלות. השאלות הנשאלות הן: האם לחזור למקום העבודה הזה? והאם למכור את הבית? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל אביבית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מכל אדם אמר (קהלת ב' י"ד) "החכם עיניו בראשו"; ושואל הזהר (בלק קפ"ז) וכי רק החכם עיניו בראשו? והטפש איפה עיניו - בידיו או ברגליו? אלא החכם מסתכל בראש מה יהיה בסוף; אדם צריך תמיד להסתכל מה יהיה בסוף וכו', ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לקפץ ולהפגס בחובות, כי לבסוף מסתבכים עם רבית ורבית דרבית וכו' וכו', והוצאה לפעל וכו', רק מחמת פזיזות שקפצו לעשות חובות, ורבנו ז"ל הזהירנו על זה מאד מאד לא להפגס בחובות וכו', עם כל זאת אם כבר נכנסו בחובות וכו' וכו', צריכים לדעת שמכל צרה יכולים לצאת, רק לא להפגס בלחץ, כי הלחץ הורס את האדם לגמרי.

בודאי לא כדאי לעבד במקום שמשפילים אותו וכו', או הולכים אתו ביד קשה וכו', אדם כשהולך לעבד הוא צריך להנות גם בן מהעבודה שהוא עושה וכו', ויש דבור ממוהרנ"ת ז"ל שפרנסה אסור לזרק, אלא הפרנסה תזרק אותך, זאת אומרת אם עדין את יכולה לעבד שמה, לא כדאי לך לעזב את העבודה, רק לבקש ממנו יתברך שיזכה אותך עם עבודה וכו' ומקום עבודה וכו' שאת אוהבת, כי אין עוד טוב מאשר אדם עובד במקום שהוא אוהב.

וגם למכר בית זה לא עצה, כי עד שקניתם את הבית ועד שהגעתם לזה עברתם מה שעברתם, ולכן אין זו עצה למכר את הבית, אלא לבוא בהסדר עם הבנק, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם שפע שתוכלו לצאת מכל החובות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמב.

**הַכֶּרְתִּי בַחֹר טוֹב. הָאֵם לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקֶּשֶׁר
לְמֵרוֹת שֶׁהוּא לֹא מִקְרָב אֲלֵיכֶם?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת פִּיגָא: לְכַבּוּד קִדְשֵׁת מוהר"א ש' שְׁלִיט"א.
רְצִיטִי לְבִשׁוֹר לְצַדִּיק שֶׁהֵנָּה בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי יוֹצֵאת עִם בַּחֹר
כְּכֹר חֲמֵשׁ פְּגִישׁוֹת. הַבַּחֹר נִרְאֶה לִי בַחֹר טוֹב, וּבְגִלּוֹל שְׁאֲנִי
לֹא רוֹצֶה לְכַרֵּר אֲנִי מִקּוֹה שֶׁבְּעֶזְרַת הַשֵּׁם הַשְּׂדוּךְ הַזֶּה יִתְקַדֵּם.
הַבַּחֹר הוּא לֹא חֲסִיד שְׁלֹכֶם, וְאֲנִי רְצִיטִי חֲסִיד שְׁלֹכֶם אוֹ בַחֹר
שֶׁמִּקְרָב לְצַדִּיק. אֲמַנָּם הוּא בְּאֵמֶת בַּחֹר טוֹב, יֵרָא שְׁמִיִּם
וְרוֹצֶה לְהִתְקַדֵּם בְּתוֹרָה וּבִירְאָה, אֵךְ אֲנִי מִפְּתַדֵּת שְׁהוֹרִיו
לֹא יֵרְצוּ אוֹתִי כִּי הֵם חֲלוּנִיִּים. מַה כְּבוֹד הַצַּדִּיק אוֹמֵר? הָאֵם
לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַקֶּשֶׁר לְמֵרוֹת שֶׁהוּא לֹא מִקְרָב אֲלֵיכֶם? בְּעֶזְרַת
הַשֵּׁם אֲנִי רוֹצֶה לְבִשׁוֹר אֶתְכֶם בְּבִשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת, תוֹדָה רַבָּה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וְאֵרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל פִּיגָא תַחֲקִי

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֶת צְרִיכָה לְרְאוֹת רַק אֶת הַתִּכְנֵן שֶׁל הַבַּחֹר - אֵם יֵשׁ לוֹ מֵדוֹת
טוֹבוֹת, וְלֵב טוֹב, וִירְאֵת שְׁמִיִּם, וְיֵשׁ בֵּינֵיכֶם מְשִׁיכָה וְהִבְנָה הַדְּדִית,
וְתוֹכְלוּ לְהַקִּים בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְזֶה מַה שְׁקוֹבֵעַ.

אֲנִי כְּשֶׁלְעֲצָמִי אֲנִי אֵלָא שְׁמֵשׁ אֲצֵל רַבְּנֵי ז"ל, שְׁזֵה לִי לְמַעֲלָה
מִחֲמָשִׁים שְׁנָה שְׁאֲנִי מִפִּיץ אֶת אוֹר רַבְּנֵי ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלִכְּנֵן
אֲנִי לֹא צְרִיךְ חֲסִידִים וְכוּ' וְכוּ', אֲנַחְנוּ כְּלָנוּ רַק חֲסִידִים מִרַבְּנֵי ז"ל,
וְלִכְּנֵן אֵל תְּסַתְּפְלִי עַל דְּבַר זֶה שֶׁהוּא כֵּן מִקְרָב אֲלֵי אוֹ לֹא מִקְרָב אֲלֵי

וכו' וכו', זה לא משנה בכלל, העקר שאתם תאהבו אחד את השני, ותוכלו לבנות בית נאמן בישראל, וזה יותר חשוב מהכל.

יעזור הקדוש-ברוך-הוא שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמג.

**אבא שלי מציע לי 6,000 ש"ח אם אוריד את הפאות.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת רועי: שלום רב.

אבא שלי מציע לי 6,000 ש"ח אם אוריד את הפאות. אני רוצה להשאיר אתן, אבל מצד שני אני יכול לקנות עם הכסף ספרים שאני צריך להכניס לסדר דרך הלמוד כגון ירושלמי, טור רמב"ם ושלחן ערוך וכו' או לטוס לאומן. מה הרב מציע? חשוב לי לציין שבראש השנה האחרון אבא שלי הציע 10,000 ש"ח בתמורה לכך שלא אסע לאומן, אף לבסוף נסעתי.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רועי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מתפלא עליך - איך אתה שואל אותי שאלה כזו? האם את היהדות יכולים למכור עבור כסף? והאם כשיתנו לך ששת אלפים שקל כדי להוריד את הפאות, ועם הכסף הזה תקנה ירושלמי רמב"ם וכו' זה נורמלי? אני לא יודע לאן נפלת ולאן נשלכת וכו',

ומספן האבא כבד לא יודע איך להוציא אותך מהקדוש-ברוך-הוא ומרבנו ז"ל, אלא על ידי שיקנה אותך עם כסף?

האם את הפסך לוקחים בקבר? הרי מה מלוה את האדם אם לא תורה, כמאמר התנא הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד; ואמרו (תנא דבי אליהו רבא פרק ט"ו) לפי שכל המרבה שיחות ותפלות, הם המלוים אותו עד שיגיע לבית עולמו; אין עוד דבר שמלוה את האדם עד הרגע האחרון כמו השיחה בינו לבין קונו.

האם אינך שם לב שאנחנו פה בזה העולם כמו הדגים וכו', כמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפרים האחזות בפח כהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאם"; וחקמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א:): מאי דכתיב (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה"? מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופירש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן, ואחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחז ברשתות על ידי מארב ותחבולות; הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבעולם הזה, וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דגים ומורידים רשתות לתוך המים ומוציאים משם דגים, כך הוא בעולם הזה - בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה, שזה יכול לקרות גם לו יום אחד וכו', תמיד נדמה שרק לזולת זה קורה, אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו', ולכן איך יכולים לקנות אותך עם כסף? והאם בזה שתגזו את הזקן והפאות ותוכל לקנות ש"ס ושלחן ערוך וכו', האם אין זה טרוף הדעת?

ולכן אני מאד מבקש אותך שתרבה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא שיוציא אותך מכל הצרות שנקלעת אליהן, ותהיה חזק מאד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמד.

**מה דעתכם על אנשים שתופסים 'טרמפ' על דברי רבנו
נחמן ומתירים לעצמם לחטא?**

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הרב הצדיק.

רבנו נחמן מברסלב אמר כל מיני דבורים שיכולים לגרם לאדם לקחת עליהם 'טרמפ' ולתרץ את העברות שלו - אפטר להגיד "אני לא אשם הרי זה היה חייב לקרות", או "גם אם חטאתי רבנו יתקן אותי, ואין לי מפה לדאג". האם נכון להתנהג כך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל בא לזה העולם לחזק ולעודד ולשמח את כלם, ולקרוב אותם אל הקדוש-ברוך-הוא, ומוכא (חיי מוהר"ן סימן רכ"ה) אשר בפרוש הבטיח רבנו ז"ל בחייו ויחד שני עדים כשרים על זה כשיסתלק ויבואו על קברו ויתנו פרוטה לצדקה ויאמרו את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, אזי יניח רבנו ז"ל עצמו לארץ ולרחב, ובודאי יושיע לזה האדם, ואמר שבהפאות יוציא אותו מהגיהנם

אֶפְלוּ אִם יִהְיֶה אוֹתוֹ הָאָדָם אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, אֶפְלוּ אִם עֵבֶר מֵה שֶׁעָבַר וְכוּ', רַק מֵעֵתָה יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ שְׂלֵא יִשׁוּב לְאוֹלְתוֹ חֵס וְשְׁלוֹם.

וּבְלִילָה שֶׁקֵּדֵם הִסְתַּלְקוּתוֹ אָמַר לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו "מֵה לָכֶם לְדָאָג מֵאַחַר שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לְפָנֵיכֶם?", וְמָה אִם הִנְשָׁמוֹת שְׂלֵא הִכִּירוּ אוֹתִי כָּלֵל הֵם מִצָּפִים עַל תְּקוּנִים שְׂלֵי, מִכָּל שֶׁכֵּן אַתֶּם וְכוּ'.

[נִכְתַּב מוֹהֲרָנ"ת ז"ל: וְכֵן אֶפְלוּ אֵלָיו שְׂלֵא זָכוּ לְהִכִּיר אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּחַיָּיו, כְּשִׁיבּוֹאוֹ עַל קִבְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וַיִּסְמְכוּ עָלָיו, וַיִּלְמְדוּ סִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וַיִּרְגִּילוּ עִצְמָם לִילָךְ בְּדַרְכָּיו הַקְּדוֹשִׁים הַנֶּאֱמָרִים בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים, בּוֹדָאֵי יֵשׁ לָהֶם עַל מֵה שִׁיִּסְמְכוּ. אֲשֶׁרֵיהֶם אֲשֶׁרֵי חֵלְקָם, וְלֹא יֵאָשְׁמוּ כָּל הַחֲסִים בּוֹ, כִּי כָּבֵר גְּלַה דַּעְתוֹ בְּכַמָּה לְשׁוֹנוֹת בְּפִרוּשׁ וּבִרְמֵז שְׂכָל מֵה שֶׁעוֹסֵק עִמָּנוּ אֵינוֹ בְּשִׁבְלֵנוּ לְבַד, כִּי אִם אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֶה וְאֶת אֲשֶׁר אֵינָנו פֶּה].

וְלָכֵן אֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת שֶׁרַבְּנוּ ז"ל מִחֲזֵק אֶת הָאָדָם לַעֲבֹר עֲבֻרוֹת וְהוּא יִתְקַן אוֹתָם? אֲדַרְבֶּה! בְּזֶה שֶׁאָדָם זֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הוּא מְכַנֵּס בּוֹ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה כְּזֶה שֶׁבְּצוּרָה כְּזֶה אָדָם כְּבָר לֹא רוֹצֵה לְחַטָּא, אֲדַרְבֶּה, הוּא חוֹזֵר בְּתְשׁוּבָה שְׂלֵמָה עִם כָּל הַלֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁל אָדָם שְׁזוּכָה לְהִיּוֹת בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל שֶׁנִּכְנַס בּוֹ אַחַר כֵּךְ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה כְּזֶה שֶׁהוּא לֹא רוֹצֵה לְחַזֵּר אֶל הַזֵּכֶל וְהַלְכָלוֹךְ שֶׁעָשָׂה וְכוּ', וְאֲדַרְבֶּה, רַבְּנוּ ז"ל מְכַנֵּס בְּאָדָם חֶשֶׁק עֲצוּם לְלַמַּד תּוֹרָה בְּכָל יוֹם - מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הִלְכוֹת וְאֶגְדוֹת וְכוּ', וְרַבְּנוּ ז"ל הוּא מְטַהֵר מִכָּל הַכֶּתְמִים, וְזֶה הַכַּח שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל שֶׁאֶפְלוּ שֶׁאָדָם שֶׁנִּכְשַׁל בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁל עֲדִין יֵשׁ לוֹ תִקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֵּל, וְלֹא רַק לְתַקֵּן מֵה שֶׁקָּלַקַל וְכוּ', וְכוּ', אֲלֵא יֵשׁ בְּכַחוֹ לְהַעֲלוֹת אֶת הָאָדָם לְמַדְרָגוֹת הַכִּי גְבוּהוֹת שְׂגוּדֵי מְבַחְרֵי הַצַּדִּיקִים זָכוּ לָזֶה.

וְלָכֵן אֲנִי לֹא מֵבִין מֵה שֶׁאַתָּה כוֹתֵב שֶׁאָדָם יָכוֹל לְחַטָּא וּלְהִגִּיד שֶׁרַבְּנוּ ז"ל יִתְקַן אוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', מֵאִיפֹה אַתָּה לּוֹקֵחַ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ? אֲדַרְבֶּה, מִי שֶׁרַק זֹכֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל אֶפְלוּ שִׁיְהִיָּה בַעַל עֲבָרָה

הכי גדול וכו' וכו', יש בכח של רבנו ז"ל להחזיר אותו בתשובה ולהביא אותו אל המדרגה הכי גדולה שרק יש, אשרי מי שזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמה.

הייתי בקשר עם גבר נשוי, ולמרות שנתקנו את הקשר קשה לי להתנתק ממנו רגשית

שאלה:

מיאת ליאת: שלום לכבודו.

אני נשואה, ולפני 4 שנים התחיל אתי גבר נשוי. היינו בקשר זמן מה אבל בלי נגיעה, אף לבסוף התעוררנו מהחלום הזה כי אנו לא רוצים לפגוע בבני הזוג שלנו. הבעיה היא שעד היום מאד קשה לנו להתנתק ואני מרגישה שנפשי קשורה אליו באיזה אופן. בבקשה תברך אותי שאצא מזה! די! אני לא רוצה לחטא, אני רוצה לחיות עם בעלי באשר כי הוא באמת בעל טוב!

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליאת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאשה אסור לה בשום פנים ואופן להתיחד עם גבר זר, יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, כי צריכים מאד מאד להזהר מאסור יחוד אשר רב הפוסקים אומרים שהוא אסור מדאורייתא, ואחרים אומרים שהוא רק מדרבנן, אבל יחוד אשה בין

גברים זה בודאי חמור מאד מאד, כי בקלות יכולים להכשל בעוונות חמורים מאד מאד, וכן אמרו (עבודה זרה ל"ו): ש"אין אחד מתיחד עם כל עריות שבתורה, כי אשת איש אסורה להתיחד עם גברים שהוא דאורייתא וכו', ואתא דוד וגזר אפלו אייחוד דפנוייה, שזה גם כן אסור; וזה לא חמרא אלא אסור חמור מאד מאד שסופו רע, כמו שקרה אצלו, ולכן אסור לך יותר להתיחד עם גבר זר בשום פנים ואופן, משום (שבת י"ג.) לך לך אמרי גזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב.

ובודאי ריח נאוף נוטף מכל הספור הזה, ולכן אני מכרח להגיד לך שעל הכל הקדוש-ברוך-הוא מוחל, אבל לא על זנות וכו', ואין על זה תרוץ שמתגבר עלי יצרי וכו', כי הבחירה חפשית, אם רוצים עושים, ואם לא רוצים לא עושים, ולכן את מכרחת לחזור בתשובה שלמה, כי אחרת אני מכרח להגיד לך שחכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה כ"ו סימן ה') על הכל הקדוש-ברוך-הוא מאריך אפו חוץ מן הזנות; ואמרו (במדבר רבה פרשה ט' סימן ז') אמר הקדוש-ברוך-הוא על הכל אני כובש, ועל הזמה אני כועס; ואמרו (תנחומא בראשית) על הכל הקדוש-ברוך-הוא מותר חוץ מן הזמה והזנות.

ולכן דעי לך שמרה יהיה לך באחרונה אם לא תחזרי בתשובה תכף ומיד. אשה חושבת שהכל הפקר ולית דין ולית דין וכו' וכו', ופתאום היא מקבלת את המכה בצורה כזו שהיא לא חלמה, ולכן ראי לחזור בתשובה שלמה ולברח מהזבל והלכלוף הזה, לפני שכבר לא תוכלי לחזור, וכמו ידיך תשברי את חיי הנשואין שלך וכו' על לא דבר, רק מפני תאות היצר וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יחזיר אותך בתשובה שלמה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמו.

אני עובד כ-12 שעות ביום. האם זה יותר מדי?

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד הצדיק, תודה רבה על כל החזקים. רציתי לקבל הדרכה מכבודו: אני עובד הרבה שעות ביום - 11-12 שעות. האם זה הרבה מדי? ומה הדרך הנכונה לנצל את הנסיעות בדרך - האם לשמע דברי תורה או לעשות משהו אחר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל כך צר לי עליך שאתה משקיע בכל יום שתיים עשרה שעות לעבד עבודת פרך, מלבד השעות של הנסיעות וכו', ומתי נשאר לך זמן לאשתך ולילדיך?

והנה אספר לך ספור מה שספר רבנו ז"ל: פעם אחד היה שני עשירים - אחד היה קמצן גדול, ואחד היה נדיב גדול, ובא עני אחד אל פתח העשיר הקמצן ובקש ממנו אולי יכול לתן לו לאכל, והשיב לו יש לי בחצרי עצים לנסר, אם תנסר אותם אתן לך לאכל, והתחיל לנסר ויגע הרבה מאד, וכשגמר לקחו העשיר הקמצן והובילו אל פתח העשיר הנדיב ואמר לו בפתח זו תכנס ותקבל שם לאכל כל מה שתמצא. והוא חשב שזה דבר אחד. ותכף ומיד כשנכנס לשם קבל אותו בסבר פנים יפות, ונתן לו לאכל בהרחבה גדולה, וכשגמר לאכל אמר להעשיר הנדיב: "איך האב אבער זייער גיהאריוועט פאר דעם עסין", הרבה יגעתי בשביל סעודה זו, ושאלו הנדיב ואיך? "ווי אזוי", וספר לו שנכנס אל הגביר והתנה עמו שיתן לו לאכל

בתנאי שינסר לו את העצים, ענה לו הגביר הנדיב: "רבי איד, איהו האט גיהאריוועט אומזיסט און איר האט גיגעטין אומזיסט", דע לך שעבדת בחנם, ואכלת בחנם. והסביר לו שהם שני בני אדם נפרדים, הינו הוא העשיר הנותן לכולם לאכל בלי שום תגמול וכו', והשני הוא עשיר קמצן שמנצל בני אדם וכו', ואחר כך שולח אלי; נמצא מכל הספור הזה שזה שאדם יגע וטורח כל היום וכו', ורודף את עצמו מעצמו וכו', זה בשביל עוונותיו המרבים וכו', ומה שמקבל אכל ופרנסה, זה מהקדוש-ברוך-הוא.

ולכן לדעתי תתחיל לישוב את עצמך איפה אתה בזה העולם? ומספיק לרדף אחר הבהמות וכו', (כמובא בספורי מעשיות מעשה י"א) שהבן מלך רץ תמיד אחר הבהמות ויגע מאד מאד וכו', עד שבא האיש היער שזה סובב על הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, ואמר לו "תפסיק לרוץ אחר הבהמות וכו', כי זה אינם בהמות זה רק העוונות שלך" וכו', עין שם. כמו כן האדם יגע וטורח מאד מאד בשביל פרנסה, ואינו יודע שזה עוונותיו המרבים שרץ ויגע אחריהם וכו'.

ולכן לדעתי העצה היא שתרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בכל יום אפלו חמש או עשר דקות, ותבקש ממנו יתברך שיקל לך בפרנסתך, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ובפרט בענין פרנסה בנקל, צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שירחם עליו, כי המפתח של הפרנסה הוא רק בידי הקדוש-ברוך-הוא, ואם תכניס את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, יקל לך בפרנסה, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות ממון סימן פ"ג) אמונה הוא טוב לפרנסה.

ולכן חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך שדבר גדול דבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ותתחזק בשמחה, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמ"ה) פותח את ידך, יוצא גם מפסוק (דברים ט"ו ט"ו) והיית' אך' שמח',

וְלִכְּנֵן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן אֲתָהּ צָרִיךְ לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה, וְלִשְׂמַח אֶת עַצְמְךָ, וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לָךְ וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים מִמּוֹת, עִם כָּל זֹאת עִם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וּדְאָגוֹת לֹא תְּבוֹא לְשׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא תִסְתַּבֵּךְ יוֹתֵר, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מְמוֹן סִימָן פ"ט) הֵעֲצָבוֹת מִפְּסִיד הַפְּרִנְסָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ שֶׁתְּהִיָּה לָךְ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְּנֶה תִשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקמוז.

**אֲנִי נָשׂוּי, אִךְ חוֹשֵׁב כָּל הַזְּמַן עַל אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל הַחֲבֵר שְׁלִי.
מָה עוֹשִׂים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂמוּאֵל: שְׁלוֹם לְרַב.

אֲנִי נָשׂוּי בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אִךְ מְרִגִּישׁ שְׂאֲשֶׁתִּי הִיא לֹא הָאִשָּׁה שִׁיעֵדָה לִי מִשְׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית. יֵשׁ לִי חֲבֵר שְׂאֲשֶׁתּוֹ וְאֲנִי הֵיִינוּ בְּקִשָּׁר לִפְנֵי שֶׁהִתְחַתַּנּוּ, וְאֲנִי כָּל הַזְּמַן מְרִגִּישׁ שֶׁהִיא אֲשֶׁתִּי. מָה עוֹשִׂים? אֲשֶׁמַּח שֶׁהָרַב יִתְפַּלֵּל עָלַי, תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאֶרְאֶה, כ"ב טֵבֵת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׂמוּאֵל נְרוּ יֶאֱיֵר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

יֵשׁ לָאוּ בְּתוֹרָה (שְׁמוֹת כ' י"ד) "לֹא תַחֲמַד בֵּית רֵעֶךָ לֹא תַחֲמַד

אשת רעה ועבדו ואמתו ושורו וחרמרו וכל אשר לרעה; וכתב החנוף (מצוה ל"ח) שלא להעלות במחשבתנו לעשות תחבולה לקחת לנו מה שהוא לזולתנו מאחינו וכו'. משרשי מצוה זו, לפי שמחשבה רעה היא זו, וגורמת לאדם תקלות הרבה, שאחר שיקבע במחשבתו לקחת ממנו אותו הדבר שחמד מתוך אותה תאוה רעה, לא ישגיח בשום דבר וכו', והעובר על זה וקובע מחשבתו להתאוות במה שיש לזולתו, עובר על לאו זה. ואין בו מלקות לפי שאין בו מעשה, אבל ענשו גדול מאד כי הוא סבה לכמה תקלות וכו', ולבסוף יקבל ענשו בשלמות ממקום כזה שלא חלם על זה וכו'.

לדעתי אתה פשוט נואף וכו', ואין אתה שמח עם המתנה שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא אשה יקרה, אשה נהדרת וכו', ואתה מרב ערבות דעתך וכו' והנאוף שבוער בך וכו' אינך שמח בחלקה, אלא אתה שם עיניך במה שלא שלך וכו', וזה ענש מאד חמור וכו'.

ולכן לדעתי תצא מהדמיון הזה ותחזור בתשובה שלמה, כי ימינו כצל עובר, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צ"ו סימן ב) "כצל ימינו על הארץ ואין מקוה" - והלאו כצלו של כותל או כצלו של אילן אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף דכתיב (תהלים ק"ד) "כצל עובר". "ואין מקוה" - ואין מי שיקוה שלא ימות, הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים; פתאום יוציאו אותך מזה העולם וכו', או פתאום תחלה במחלה שאין לזה רפואה וכו', ומה תגיד אז?

והנה האלשיף הקדוש זכותו יגן עלינו פרש את הלאו "לא תחמד אשת רעה" - כי לכל אחד יש לו בת זוגו, ולמה יחמד מה שאינו שלו? ומסביר את חמר העוון הזה שאחד חומד באשת חברו וכו', ולכן לדעתי תחזור בתשובה שלמה, ואל תשים עיניך במה שלא שיך אליך וכו', ואוי לו מי שנכנס כל כך לתאות נאוף עד שמדמה לעצמו שאשה זו מגיעה לו מששת ימי בראשית וכו', שכל זה בא מחמת ערבות דעתו שפא מחמת רבוי נאוף וכו'.

מה טוב ומה נעים באם תזכה לנסע אצל ציון רבנו ז"ל ולבקש
שמה מהצדיק שהוא השדכן האמתי, (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ט)
שיתן לך דעת ושכל, ותאהב את אשתך שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמח.

מה דעתכם לגבי נטילת אפידורל בלדה?

שאלה:

מאת טלי: שלום רב לכבוד הצדיק.

אני הרה בחדש התשיעי, ורציתי לשאל את הרב מה דעתו
לגבי נטילת אפידורל בעת הלדה - עד כה היו לי חמש לדות,
בשתיים נטלתי אפידורל והרגשתי שהיה יותר קל, אך עדיין יש
לי חששות מכיון שיש בזה סכון... אשמח לדעת את דעתו
של הרב, בברכת רפואה שלמה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל טלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתעברי את ההריון ותלדי בקלות
מאד, כי העקר הוא תפלה, ולכן מה טוב ומה נעים באם תאמרי
עכשו לקראת הלדה כמה פעמים ביום את התפלה הזאת, וזה יועיל
לך מאד:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי ותקל מעלי את צער העבור
והלדה, ותהיה עמי בעת הלדה, ויצא הולד לאויר העולם ברגע

קטן בקלות בלי שום נזק לא לי ולא לולד, ויהיה נולד בשעה טובה ומצלחת, ובמזל טוב לחיים טובים ולשלום ולבריאות לחן ולחסד, ואני ובעלי נגדלהו לעבודתך ולתורתך הקדושה, ונאמין בך תמיד אשר אתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ואתה משגיח עלינו בהשגחה פרטי פרטית. ותשמרני ואת העבר שלא אהיה אני והעבר נזוקים לא בגוף, ולא באיברים, ולא בעורקים, ולא בגידים, ולא בעור ובשר, ולא בשאר בנין האדם, לא בתוף חלל הגוף, ולא חוץ לחלל הגוף, ותחזק את כחי ורוחי ועצמותי, כמו שנאמר רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיה, פי לך יהוה הוחלתי אתה תענה יהוה אלהי, ואני ביהוה אעלוזה אגילה באלהי ישעי, רצה יהוה להצילני יהוה לעזרתי חושה, ואזכה לילד בקלות מאד בלי שום פחד וכאב וצער כלל, ואזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

בענין אפידורל או זרוז וכו', אם הרופא ממליץ על זה צריכים לעשות את זה בלי שום שאלה כלל, כי לפעמים אם לא עושים את זה אזי מכניסים את הולד בסכנה ואת עצמה בסכנה וכו', ובדברים כאלו צריכים לצית את הרופא.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שלא תצטרכי את כל הפעלות הגשמיות, אלא תלדי בנקל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקמט.

**לְדִינוּ חֲסֹכוֹ מְדָמִי הַפִּיס שְׁלֵהֶם סְכוּמִים גְּדוּלִים.
כִּי צִד עָלֵינוּ לְנַהֵג בְּמַקְרָה כָּזָה?**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת שִׁירן: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְכַבוֹד הַצְּדִיק.
לִילְדֵינוּ הַצְּטִיב סְכוּם כֶּסֶף לֹא הָטַן מִכֶּסֶפִּים שֶׁקִּבְלוּ מְדָמִי
חֲנֻכָּה וְדָמִי פּוּרִים וְכִדּוּמָה, וְלֹאחַת הַבְּנוֹת שְׁלִי, בֵּת 12, יֵשׁ
כָּבֶד יוֹתֵר מֵאֶלֶף ש"ת. הִיא לֹא קוֹנָה לְעִצְמָה כְּמַעַט דְּבָר,
וְרִצִּיתִי לְשַׁאֵל מַה עָלֶיהָ לַעֲשׂוֹת עִם הַכֶּסֶף? וְאִיךָ אֲדַע עַל מַה
לְהַגִּיד לָהּ שֶׁתְּשַׁלֵּם מִכֶּסֶפָּה וְעַל מַה לְשַׁלֵּם מִכֶּסֶפִּי?
יְלָדֵי הָאֲחֵרִים דּוֹקֵא כֵּן קוֹנִים לְעִצְמָם מְדֵי פֶעַם בְּפֶעַם דְּבָר
מַה כְּגוֹן צַעְצוּעַ וְכו'. אֲשַׁמַּח לְשִׁמְעַ אֶת דַּעְתוֹ שֶׁל הָרַב,
בְּבִרְכַת רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְתוֹדָה מְרֹאשׁ.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וְאֵרָא, כ"ב טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל שִׁירן תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמַה אַתָּם צְרִיכִים לְהִיּוֹת עִם עֵין צָרָה עַל הַיְלָדִים
וְכו', אֲדַרְבֶּה, יֵשׁ הַמוֹן הוֹרִים שְׁנוֹתָנִים כֶּסֶף לִילְדֵים כְּדֵי שִׁיחֲסֹכוּ וְכו',
וּכְשֶׁהֵם גְּדוּלִים הֵם יְכוּלִים לְקַנּוֹת לְעִצְמָם בְּגָדִים וְכו' וּמַה שְׁרוּצִים,
וּבְזֶה עוֹשִׂים אוֹתָם עֲצָמָאִים וְכו', וְלִכֵּן אֲנִי לֹא מִבִּין מַה כָּל הָרַעַשׁ
הַזֶּה שֶׁהַבַּת חֲסָכָה כֶּסֶף? הֲרֵי הִיא קַבְלָה אֶת זֶה בְּמַתָּנוֹת מְדָמִי חֲנֻכָּה
וּמְדָמִי פּוּרִים וְכו' וְכו', וְזֶה שִׁיף לָהּ, וְלְמַה אַתָּם צְרִיכִים לְהַסְתַּכֵּל
עָלֶיהָ בְּעֵין רַעָה? אֲדַרְבֶּה תִּנּוּ לְהַיְלָדִים לְהִיּוֹת עֲצָמָאִים וְכו'.

מַה אֲמַר לָךְ, בְּחִנּוּךְ צְרִיכִים הַרְבֵּה שְׁכַל לְדַעַת אִיךָ לְחַנּוּךְ אֶת
הַיְלָדִים, וְצְרִיכִים לְדַעַת שְׁמַה שֶׁשִּׁיף לָהֶם שִׁיף לָהֶם, וְלֹא לְקַחַת אֶת

זה מהם, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (סוכה מ"ו): לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך מידי ולא יהיב ליה, משום דאתי לאגמוריה שיקרא, שנאמר (ירמיה ט' ד') "למדו לשונם דבר שקר" [לא יאמר אדם לתינוק שיתן לו משהו ולא יתן לו, כי מלמדו לשקר]. הרי שלף לפניך שצריכים לקנות את הילדים עם מתנות וכו', ועם כסף וכו', וצריכים להחזיק בדבור מה שהבטיחו להם, כי מה בכך אם יהיה לילדים כסף?

וכן אנחנו מוצאים ספור מה שחכמינו הקדושים מספרים (תענית כ"ד). רב איקלע לההוא אתרא, גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר "משיב הרוח" - ונשב זיקא, אמר "מוריד הגשם" - ואתא מיטרא. אמר ליה: מאי עובדיך? אמר ליה: מיקרי דרדקי אנא, ומקרנא לבני ענני כבני עתירי, וכל דלא אפשר ליה לא שקלינא מיניה מידי. ואית לי פירא דכוורי, וכל מאן דפשע משחדינא ליה מינייהו ומסדרינן ליה ומפייסין ליה עד דאתי. רב הגיע לאיזו עיר שהיתה שם בצרת, וגזר להתענות כדי שירד גשם, ולא ירד גשם. פתאום קם אחד והיה שליח צבור, ורק התחיל לומר "משיב הרוח" - התחילו לנשב רוחות, "מוריד הגשם" - התחיל לבוא גשם עז, שאל אותו רב: מה העבודה שלך שבזכות זה שהתפללת וכבר הגיעו רוחות וגשמים? ענה ואמר: אני מלמד תינוקות, ואני מלמד לכלם בשוה בין בני העניים ובין בני עשירים, ומי שאין לו כסף אני לא לוקח ממנו תשלום, ויש לי ברכה של דגים (אקוריום) וכל ילד שמתרשל בלמוד אני משחד אותו עם דגים, ומפיס אותו בכל מיני פייסים עד שהוא בא ולומד].

הרי שלף לפניך, שמעולם נתנו לילדים כסף ומתנות ושחדו אותם כדי שיציתו וכו', ואת עושה את זה בעיה רצינית.

הקדוש-ברוך-הוא יתן לך שכל ודעת איך לגדל את הילדים,
לקרב אותם ולא לרחק אותם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנ.

**אינני יציב בדעתי וקשה לי לקבל החלטה כשאני יוצא
עם מישהי. מה העצה?**

שאלה:

מאת דורון: לכבוד מוהרא"ש שלום רב.

אני רוצה לומר לך תודה רבה על מה שאתה עושה בשבילי,
ואני מאחל לך ולכבוד הרבנית המון בריאות אשר ושמחה.
יש לי בעיה ואשמח אם הצדיק יושיע אותי מצרתי - כאשר
אני נמצא בקשר שדוכים עם מישהי והיא מוצאת חן בעיני,
פתאום היא אינה מוצאת חן בעיני, ואז אני נלחץ מזה ומסיים
את הקשר. בנוסף לזה, אני מסגל להיות בקשר עם מישהי
ופתאום לראות מישהי אחרת ולרצות אותה ולא את מי שאני
נמצא אתה, ואני מפחד שזה יקרה לי גם אחרי החתונה.
אני משתדל לשמר על העינים אף לא תמיד אני מצליח
למרות שאני עובד על זה, ואני מפחד שיקרה לי משהו כזה
עם אשתי אחרי החתונה. ההרגשה היא כאלו שאני לא שמח
במה שיש לי ובחלקי ותמיד מחפש יותר ויותר. אני לא יודע
איך לצאת מזה, אני מתבודד להשם שיפתר לי את זה כבר
הרבה זמן, אך עדין לא קבלתי את הישועה על שני הדברים
האלו.

כאשר אני יוצא לשדוכים עם מישהי שלא מושכת אותי
מבחינה חיצונית קשה לי להמשיך אתה. אני לא מחפש
מלכת יפי אלא מישהי שתמצא חן בעיני. הייתי אצלך ושאלתי

אותך לגבי זה, ואמרת לי לא להתייחס ליפי בכלל. נסיתי, אך אני לא מצליח ואני עדין מתבודד על הדברים האלו. מה אפשר לעשות כדי לצאת מכל הדברים האלו ולהיות מוכן לחתנה לשם שמים?

אני יודע שאני לא בסדר ובזמן האחרון גם נפלתי הרבה בעינים וגם על זה התבודדתי. בסך הכל מה שאני רוצה זה רק את בת זוגי משרש נשמתי להמשך רק אליה ולא לשום אשה אחרת, ולרצות אף ורק אותה ולא שום אשה אחרת. מרב הספורים ששמעתי על אנשים שעבדו עליהם בשדוכים אני חושש שמא יעבדו גם עלי ונלחץ מזה.

אנא כבוד הצדיק, אני יודע שאני הבעיה ובגלל עוונותי באה לי הצרה הזאת... עזר לי ואמר לי איך יוצאים מהצרה הזאת כדי שאזכה להקים בית בישראל! נסיתי הכל - צדקות, התבודדות, בכיות, מעשים טובים, תפלות על אחרים ותפלות על קברי צדיקים, ואני רוצה לחזור להשם בתשובה שלמה ולהקים בית בישראל ולעבד את השם יתברך ולא להיות פגום בבית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דורון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהן מציאת הזיווג, והן מציאת פרנסה, הם אותו דבר, כמו שגילה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ט') על מאמרם ז"ל (פסחים קי"ח) קשין מזונותיו כקריעת ים סוף וקשה זיווגו כקריעת ים סוף, כי בשני הדברים האלו אדם צריך רחמים מרבים להיות שמח בחלקו, ולא לרצות ולחמד דבר שלא שייך אליו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ב) אין אדם יוצא מן

העולם וחצי תאנתו בידו, אלא אן אית ליה מאה בעי למעבד יתהון תרתין מאוון, ואן אית ליה תרתין מאוון בעי למעבד יתהון ארבעה מאה; אדם תמיד חסר לו, יש לו מנה - רוצה מאתים, יש לו מאתים - רוצה ארבע מאות, ותמיד מרגיש שבור ורצון כי חסר לו וכו', ואף שהוא מלא כסף, אבל כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת ה' ט') "אהב כסף לא ישבע כסף", וכמה כסף שרק יש לו זה לא מספיק לו, נמצא שהוא עני הכי גדול, כי אינו שמח בחלקו.

ולכן לא בחנם שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ד) מה שאנו רואים שכל הנגידים (העשירים) הגדולים, כמעט כלם הם משגעים ממש כמו שאנו רואין בחוש, שכל מי שהוא עשיר יש לו שגעון גדול, דע כי הממון עושה אותו משגע. כי הממון הוא מנפילת העשירות של הנביאים, כי (נדרים ל"ח) 'כל הנביאים היו עשירים, והנבואה כשבאה על הנביא, היה כמו משתגע, כמו שפרש רש"י (שמואל א' י"ח) "ויתנבא" - 'ואשתטי', ואצל הנגידים (העשירים) נעשה על ידי הממון שגעון גמור, ועל פן הם נעשים משגעים על ידי העשירות שלהם; כי תמיד חסר להם, והם בעלי חובות לעצמם וכו', כי הם מרגישים שחסר להם, ומסתובבים תמיד שבורים ורצוצים וכו' וכו', ואף שיש להם מילי מיליונים וכו' וכו', עם כל זאת הם תמיד עצובים מחמת שרוצים יותר ויותר, נמצא שהם בעלי חובות גדולים מאד מאד לתאוותיהם, והעניינים לא יכולים להביין את זה.

ואתו דבר הוא בעניני זווג - כשאדם מתחתן גם כן נכנס לו שגעון בראש שזאת לא אשתו וכו', וזאת לא משרש נשמתו וכו', כי מרב קלקול הברית שקלקל בנאוף וכו', על ידי זה הוא תמיד חומד מה שיש לאחרים וכו', ותמיד לא שמח עם אשתו, אלא שם עין על אשת חברה, וזה אברך שכבר התחתן, מכל שכן בחור שהוא מאד מאד פגום בברית, הוא אף פעם לא יכול להחליט על שום שדוף, כי על כל דבר הוא מחפש מה שעדין לא נברא, וכל זה בא מחמת רב

גאותו וישותו וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"א) גאות ונאוף תלויים זה בזה.

ולכן זכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא - אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', וחושב לעצמו: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?", או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משפיל וכו', אקח את זו?", והוא מסתובב ומחפש את הבת זוג שלו כפי הדמיון שנוכנס בו כאלו מי יודע מה הוא? והוא רוצה שיבוא אליו זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו', ומסתובב ויוצא לפגישות פן ואולי אמצא את בחירת לבי שתבוא אלי על סוס לכן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחור מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו רואה שהוא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרד מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך.

אקנה להקדוש-ברוך-הוא שיהיה לך שכל ותקים את כל מה שכתוב כאן, ותראה להתחתן מה שיותר מהר, כי כך אמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי פגום בבבית, וכן כתב (לקוטי הלכות נחלות הלכה ג' אות ב') מבאר בדברי רבנו ז"ל שחתנה הוא תקון הבבית, כי כל הנשואין של ישראל על פי דת תורתנו הקדושה כלם הם בבחינת תקון הבבית; ולכן צריכים להזהר להתחתן מה שיותר מהר שזה בעצמו תקון הבבית, כי מי שהוא פלג גוף (חצי גוף, זאת אומרת שאינו נשוי) הוא פגום בבבית, ולכן אשרי מי שמתחתן מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנא.

החלטתי להתגרש מבעלי בגלל שהוא אנטי דתי בצורה קיצונית. האם נהגתי כשורה?

שאלה:

מאת מעין: לצדיק שלום וברכה.

שלחתי לך שאלה לפני חדש וחצי בערך בקשר לזה שבעלי ממש אנטי דת ושאלתי מה אני יכולה לעשות כדי לקרב אותו. יש לי ציפייה שעינית לי, ומהר, ועל כף תודה רבה.

מאז שכתבתי לך חל שנוי משמעותי - בעלי ואני עומדים להתגרש וכנראה שבשבוע הבא נלך לפתח תיק ברבנות, זאת לאחר שעשיתי כל מאמץ כדי שנשאר ביחד, כולל בדת, והתרתי רבות. לבסוף החלטנו להתגרש - הוא רצה, ובסוף אני קבלתי את זה, והאמת עכשו אפטר לומר שאני אפלו די מרצה מזה, ואני אסביר: בעלי פשוט דחק אותי לפנה - הוא לא הסכים בשום פנים ואפן שאלך למקוה, הוא לא הסכים לכולם, הוא כופר בהכל ודורש שגם אני אלך בדרך הנלווה שלו.

חשוב לי להדגיש שהדעות שלו הן ממש קיצוניות - זה לא דעות של חלוני מצוי כמו שאומרים, ואני סבלתי את זה יותר מעשר שנים. אז עכשו עשיתי את הבחירה שלי והעדפתי להציל את עצמי ואת שלשת הילדים שלנו שהגדול שבהם כבר כמעט בן עשרה, שיהיה בריא, ולא להסכים לחיות אתו כמו גויה, כמו משפחה של גויים, אלא שאני והילדים האלה נחיה לפי התורה הקדושה.

אשמח אם הצדיק יכתב לי מה דעתו בענין הזה, וכמו כן, אם אפשר, שיברך אותי שהגרושים האלו יהיו מהר מאחורי, ושאני אמצא הפעם זוג הגון, ושביחד נקים בית נאמן על ברכי התורה הקדושה. תודה רבה מכל הלב, מעין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל מעיני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי עשית את הצעד הכי טוב שרק יכול להיות, כי בעלך הוא פשוט משגע ולא כופר, כי אפלו אחד שכל כף רחוק מהדת וכו' (מפני שלא קבל חנוך דתי), גם בן לא ילך בצורה כל כף קיצונית כמו שבעלך הולך וכו', ולדעתי הוא חולה במחלה הנקרא סכיוזופרניה פרנואידית וכו' שהיא מאפיינת בהיסטוריה של יחסים בינאישיים בעייתיים המלוים בחשדנות וכו', וחושב בדעתו העקומה כאלו הדת מי יודע מה היא וכו', ונכנס במחלה זו עד שפשוט משתגע מזה, והיא רודפת אותו מאד וכו'.

וכל זה בא מגאות וישות שיש בו, ורדיפה אחר גדלות והתנשאות וכו', והוא רודף את עצמו יותר מאשר אחרים רודפים אותו, כי באמת התורה הקדושה עליה נאמר (משלי ג' י"ז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום".

ולכן עשית את הצעד הכי טוב, אף שאני בדרך כלל נגד גרושין וכו', עם כל זאת במצב שלך יש לך עסק עם מטרה לגמרי שכל כף מפחד מהדת כאלו מי יודע מה זה, והולך בקיצוניות לגמרי וכו', וזה לא ישתנה אלא יחמיר מאד, כי המחלה של סכיוזופרניה פרנואידית וכו' היא רק מחמירה ומחמירה, ואי אפשר לחיות עם בן אדם כזה שרוצה רק להשתלט עם דעותיו העקומות וכו', ולכן טוב מאד שעשית את זה, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרככם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנב.

**גיסי מציע לי לשמש כסנדק לבנו,
אך אני מרגיש שאיני ראוי. מה לעשות?**

שאלה:

מאת שמואל: שלום וברכה לכבוד הרב. גיסי מציע לי להיות סנדק בברית של בנו, אך אינני יודע אם אני ראוי לכהן. הוא בטוח שאני צדיק גדול וכו' אך אני מכיר את עצמי מבפנים טוב טוב. מה גם שבברית של בנו הקודם כבדתי להיות סנדק, ואני חושש שאם אהיה שוב תהיה עלי עין רעה. האם עלי להתחמק מזה? תודה רבה ותזכו למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כתוב בשלחן ערוך (יורה דעה סימן רס"ה סעיף י"א) נוהגין שלא לתן שני ילדין ובעל ברית אחד כדאמרינן גבי קטרת - חדשים לקטרת; וכן מובא בספר קצור שלחן ערוך (סימן קס"ג - הלכות מילה) ויש לאדם לחזור ולהדר אחר מזהל וסנדק היותר טוב וצדיק. נוהגין שאין נותנין סנדקאות לאיש אשר כבר היה אצלו סנדק בבן אחר, עין שם.

ומה שנוהגין לתת לצדיק מורם מעם כמה פעמים סנדקאות לילדיו וכו', זה מפני שהצדיק דבוק בו יתברך, עד כדי כך שמכון שהוא נעשה מזבח באותו רגע, וכאלו מקריבין עליו עכשו קרבן, והוא מכון את כל הפגנות שאריכים לכוון וכו' וכו', ולכן נותנים לו להיות סנדק כמה פעמים, ואשרי מי שמוצא צדיק כזה שהוא דבוק בו יתברך, ובעת הברית הוא מכון לעשות עצמו כמו מזבח ממש וכו', שאז מוחלין לכלם את עוונותיהם. ומלבד זאת לא כדאי לתת לאדם

אחד פעמים להיות סנדק, כי סנדקאות זה לא כבוד כמו שרוב העולם חושבין, סנדקאות זו המצוה הכי גדולה, כי זה שהוא סנדק נעשה באותו רגע מזבח שמכפר את העוונות של כל הנמצאים שם, אשרי מי שמוצא צדיק שדבוק תמיד בו יתברך, אשר רק לו ראוי להיות סנדק. וכתב הרב הקדוש רבי צבי אלימלך מדינוב זכותו יגן עלינו בספרו "דרך פקודיך" (מצות עשה מילה) מצות הסנדק מצוה רבה הוא, ונעשית דוקא בגדולי ישראל בעלי תורה ובעלי יראתה, כי הוא שכן אליהו הבא לישיב על הכסא, עין שם.

אשרי מי שזוכה להיות בעת ברית, כי אז מוחלים את העוונות של כל מי שנמצא שם, וראוי להרהר בתשובה בעת קיום מצות מילה, כי אליהו מלאך הברית נמצא שם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנ"ג

**אומרים שרבי לוי יצחק בנדר הורה שלא לנסע לאומן
בראש השנה. האם זה נכון?**

שאלה:

מאת שמעון: שלום וברכה למורי ורבי.
רפואה שלמה והצלחה ברוחניות ובגשמיות, בכל אשר תעשה תצליח, ורפואה שלמה לרבנית.
ידוע ענין הקבוץ הקדוש באומן בראש השנה, וגדל הפרסום שעשה מוהרא"ש שליט"א בענין וכו' וכו'. יש איזה אברך שבא לבית הכנסת שלנו ואמר שרבי לוי יצחק בנדר אמר בשול לא לנסע לאומן בראש השנה, ושהוא אמר את זה גם לאחד מרבני ברסלב. האם זה נכון? והאם מתר לגנות את

אותם מאנשי שלומנו שלא דוגלים בנסיעה לראש השנה?
אודה לצדיק שישיב לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמעון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה שקר מחלט מה שאומרים בשמו, כי הוא אמר לי בפרוש שאף שהיה כבר אצל ציון רבנו ז"ל אלפי פעמים (פי הרי הוא היה גר באומן הרבה שנים), עם כל זאת אם היה ביכולתו להצטרף עכשו לאיזה נסיעה היה נוסע, אבל מחמת חלשתו הגדולה שמרגיש שהנה הגיע קצו וכו', ויכול להיות שימות בדרך, ולכן הוא מוניע את עצמו מלנסע, אבל הוא עורך את אנשי שלומנו לנסע, וכן יש לי בכתב את המכתב שכתב לי גם בן דברים אלו.

ולכן כל מי שאומר בשמו דבר זה שלא לנסע לאומן, הוא פשוט שקרן, וזו חצפה גדולה לדבר נגד הנסיעה בראש השנה באומן, כי יש כל כך הרבה שיחות שהרבה רבנו ז"ל לדבר אתנו ממעלת הזוכה לבוא אליו בראש השנה, ואיך יכולים לחלק על רבנו ז"ל בעצמו שרצה שנהיה בראש השנה דיקא באומן, כמוכא בפרוש (חיי מוהר"ן סימן ר"כ) שאמר רבנו ז"ל "מה אמר לכם, אין דבר גדול מזה, הינו להיות אצלי על ראש השנה. אף על פי ששאר צדיקים אינם אומרים כך, כי אצלם אינו חיוב גדול כל כך להיות אצלם על ראש השנה, הרי עוד קשיא אחת" [כלומר בלא זה כבר מקשים עליו קשיות הרבה תמיד, ויהיה קשה עליו עוד קשיא זו גם כן מה שהוא מזהיר ביותר להיות אצלו על ראש השנה דיקא יותר משאר הגדולים]. ואמר שכל עסקו הוא רק ראש השנה.

והפליג אז מאד מאד להיות אצלו בראש השנה, ואמר בלשון אשכנז בזה הלשון: "וואס זאל איך אייך זאגין קיין גרעסערס דער

פון איז ניט פארהנדן, איי אנדערע זאגן ניט אזוי, איז נאך א קשיא, גאר מיין זאך איז ראש השנה" [מה אמר לכם, אין דבר גדול מזה. ואם אחרים אינם אומרים כך, נו, זה עוד קשיא עלי, כי כל עניני הוא רק ראש השנה]. גם כבר אמר "אויף ראש השנה דארפן אלע זין" [על ראש השנה כלם צריכים להיות]. וכל זה הינה באומן בראש השנה האחרון שאז דבר עמנו זאת. וגם מכבר דבר עמנו הרבה שהוא מזוהר ומצוה לכל מי שרוצה לשמע ולציית אותו שיהיה אצלו על ראש השנה.

וכן אמר (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרבים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר, כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח') "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות הוי"ה היא מעצכם", וזה נאמר על ראש השנה.

וכן אמר (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אכל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות. ומוה"ר"ן ז"ל אמר שכל אחד שבא על ראש השנה יש לו חלק בגאולה של כלל עם ישראל.

וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה חֲשׁבוֹן אוֹלֵי אֶתְּהָ מִשְׁלִים אֶת הַמִּנְיָן שֶׁל מִסְפָּר
הַאֲנָשִׁים שְׁחֹסְרִים כְּדֵי לְהַשְׁלִים לְגֵאלָהּ, וְדִיקָא אֶתְּהָ תַּחֲסֹר מִהַקְּבוּץ
הַקְּדוֹשׁ שֶׁלָּנוּ בְּאוֹמֶן, וְעַל יְדֵךְ תִּתְעַכֵּב הַגְּאֵלָהּ, וְכִלְלֵי יִשְׂרָאֵל יִצְטָרְכוּ
עֲכָשׁוּ עוֹד לְשִׁהוֹת בְּגִלוֹת הַמְּרָה שְׁאֲנַחֲנוּ סוֹבְלִים זֶה אֶלְפִים שָׁנָה?
וְדַע לָךְ שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהַקִּים מוֹנְעִים
שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, פֶּה פָּחַד שֶׁל מִלְחָמָה וְכוּ', פֶּה דְמִיּוֹן
שֶׁל אֵיזָה טַפְשׁ וְכוּ', פֶּה אֵיזָה בַעַל מִקְבָּל שְׂאוֹמֵר שְׂרַבְנוּ ז"ל לֹא נִמְצָא
שָׁמָּה וְכוּ', פֶּה מְנִיעוֹת מִחֶמֶת כֶּסֶף וְכוּ', פֶּה מִחֶמֶת כְּבוֹד הַמַּדְמָה מֵה
יֵאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת וְכוּ', פֶּה מִחֲלָקֶת שְׁבִין אֱלֹוֹ שְׁקוֹרָאִים אֶת עֲצָמָם חֲסִידֵי
בְּרִסְלָב שֶׁהֵם סֶתֶם פְּרֻחֲחִים וְאַסְפָּסוּף וְכוּ' וְכַדוּמָה, כָּל מִינֵי מוֹנְעִים
שֶׁרַק יֵשׁ וְהַעֲקָר לֹא לְבוֹא אֶל רַבְּנוּ ז"ל עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי
מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, רַק לוֹקַח אֶת הַגּוּף שְׁלוֹ וּמְבִיא אֶת
זֶה אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֶן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאִזּוֹ לְתַקּוֹן נוֹרָא וְנִפְלָא
מְאֹד כְּפִי שְׂרַבְנוּ ז"ל הַבְּטִיחַ.

בְּעִנְיַן לְבִזּוֹת וּלְגִנּוֹת אֲנָשִׁים שְׁחוֹלְקִים עַל הַנְּסִיעָה אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ
ז"ל וְכוּ' - לֹא צְרִיכִים לְהַכְּנִס בְּזֶה, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם
אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל כְּמוֹ שֶׁהִיא, וְלֹא לְהַכְּנִס בְּשׁוֹם וְכוּחִים עִם אֵף אָחָד,
דְּבָר אָחָד אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לָךְ "שְׁבַשׁוּל בְּמֵאָה שְׁעָרִים שֶׁם רַבְּנוּ ז"ל
בְּוֹדָאֵי לֹא נִמְצָא", כִּי מִיּוֹם שְׁבָנוּ אֶת זֶה לֹא נִפְסְקָה הַמִּחְלָקֶת בְּבֵית
הַכְּנֶסֶת הַזֶּה, תָּמִיד הָיָה שֶׁם מִחְלָקֶת וּמְרִיבוֹת וְכוּ' שֶׁל מִי בְּרֹאשׁ וְכוּ',
וְיָדוּעַ שְׁבַבֵּית הַכְּנֶסֶת שִׁישׁ שָׁמָּה מִחְלָקֶת רַבְּנוּ ז"ל לֹא נִמְצָא שָׁמָּה
כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקנ"ד.

**הורי קבלו מידע שקרי לגבי הגבר שאני יוצאת אתו,
ומאז הם אוסרים עלי להמשיך בקשר**

שאלה:

מצאת שיר: שלום כבוד הרב.
התחלתי לצאת עם גבר ואז הגיעה להורי שמועה שקרית
לחלוטין בנוגע אליו, ומאז הם אוסרים עלי את הקשר אתו.
מה אעשה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל שיר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תמיד כדאי לצית את אבא ואמא, כי מה שאבא ואמא רואים
הילדים לא רואים, כי מה שיעשה הזמן לא יעשה השכל, ומי שיותר
מבגר ועבר את החיים וכו' אזי הוא מכיר יותר את המהלך שהולך
וכו' וכו', עם כל זאת בספור שלך את צריכה לברר את האמת אם
זה לא לשון הרע שהמציאו על הבחור הזה, ולבדק טוב טוב ולא
להניח את הרגש שישלט בך כלל, אלא להשתמש עם השכל היבש,
כי יכול להיות שהרנון שמרננים עליו זה אמת, ולכן למה צריכים
להכנס במטה חולה? ולכן עליך לברר טוב טוב עליו, ואם זה לא נכון
כל מה שהמציאו עליו, כדאי להגיד את זה להורים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני
תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנה.

**פְּרָסִם בְּשִׁמְכֶם מִכְתָּב בּוֹ אַתֶּם מְשַׁבְּחִים אֶת 'בַּבַּת רַבִּי
נַחֲמָן' וְאֵת הַפֶּתֶק. הֲאֵם זֶה מִכְתָּב אֲמַתִּי?**

שְׁאֵלָה:

מֵאת לִירֵן: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב הַצַּדִּיק רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה שִׁיק
מִיבִנְיָאֵל.

לְאַחֲרוֹנָה הִגִּיעַ לְיָדֵי עֲלוֹן שֶׁל הַנִּנְחִים בּוֹ פְּרָסִם מִכְתָּב שְׁכַבוֹד
כְּתֵב לְכֹארוֹה שֶׁהוּא בְּעַד 'בַּבַּת רַבִּי נַחֲמָן' וּבְעַד הַפֶּתֶק, אָף
מִכִּיּוֹן שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ מַה־יְדַעְתֶּכֶם בְּשָׁנֵי הַנוֹשָׂאִים הַלָּלוּ זֶה נִרְאֶה
לִי כְמוֹ זֵיף גַּם. הֲאֵם תּוּכְלוּ לְהִתְיַחֵס לְמִכְתָּב הַזֶּה וְלַעֲשׂוֹת
טָדָר בְּנוֹשָׂא?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְרֵי וָאָרָא, כ"ג טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל לִירֵן נֵרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעְתִּי לֹא כְּדָאִי אֶפְלוּ לְהִגִּיב עַל זֶה, כִּי יְדוּעַ שְׁאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֹנוּ
עוֹד לִפְנֵי שָׁשִׁים שָׁנָה עָשׂוּ צַחֲוּק מִכָּל הַעֲנִיָּן שֶׁל הַפֶּתֶק שֶׁהוּא בְּדוֹי
מִן הָאֲצָבַע וְכַתֵּב אוֹתוֹ יְהוּדֵי שְׁמִיחַ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹאֵל אֲשַׁכְנִזִי זְכָרוֹנוּ
לְבִרְכָה, שְׁאֲחַרֵּי שְׁרָאָה שְׁרַדְפוּ כָּל כֶּף אֶת רַבִּי יִשְׂרָאֵל אוֹדְסֵר זְכָרוֹנוּ
לְבִרְכָה כְּדִי לְשִׁמְחַ אוֹתוֹ הַכְּנִיס אֶת הַפֶּתֶק בְּתוֹךְ הַלְקוּטֵי מוֹהַר"ן שְׁלוֹ,
וְזֶה הַמְקוֹר, וּמִזֶּה נַעֲשֶׂה וְיִצְאָ כָּל הַלְצִי לְצִנּוֹת שְׁעוֹשִׁים מְדַבֵּר רַבְּנוּ
ז"ל. וְעַכְשָׁו הֵם מְבַזִּים אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּצוּרַת בִּבְהָ וְכוּ', שְׁאִין לָךְ עוֹד
בְּזִיוֹן תְּלַמִּיד חָכֵם יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, אֲבָל מַה לַעֲשׂוֹת שְׁנַתְקִים עִכְשָׁו
מַה שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה מ"ט:): פְּנֵי הַדּוֹר כְּפָנֵי הַכֶּלֶב, וְכָלֵב
הוּא הַנוֹאֵף שְׁבַחֲיוֹת, רוֹאֶה כְּלָבָה בְּצַד רְחוּב זֶה הוּא רֵץ אַחֲרֶיהָ,
רוֹאֶה כְּלָבָה אַחֲרַת בְּצַד רְחוּב זֶה הוּא עוֹזֵב אֶת הַכְּלָבָה הָרֵאשׁוֹנָה וְרֵץ

אל השנייה בלי בוששה, וכך נוהג היום שנואפים ככלבים לא מתביישים לדבר על צדיקים הדבוקים בו יתברך, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה מ"ב סימן ט') חצוף בחייה כלב.

ולכן צריכים לשמר מאד מאד מכלבים כאלו שהם עזי פנים שבדור, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ') כמו שכתוב (ישעיה נ"ו) "והכלבים עזי נפש", והם עומדים וחולקים על תפלות איש הישראלי, ולכן צריכים לשמר מהם מאד מאד, הרי ידוע שהם חבורה של תמהונים שלוקחים שמים וכו' ומכפישים את שם רבנו ז"ל על הרחובות וכו', אנשים בלי שום יראת שמים - לא מתפללים ולא מניחים תפלין ולא שומרים שבת, רק ענין אחד יש להם - להשתגע ולרקד על הרחובות וכו' וכו', וממילא לא כדאי אפלו לענות להם ולא להגיב לשטיות שלהם, ואם אין להם יראת שמים וכו', יש להם דאגה לזיף מכתבים? הלא גם המכתב של הגאון הצדיק רבי משה פיינשטיין זכר צדיק לברכה מזיף לגמרי, ואנחנו זוכרים עוד כשהם היו בארצות הברית איך שחללו שבת בפרהסיא וכו', והוא מסכן רבי ישראל אודסר זכרוננו לברכה היה כבר עבר ובטל לעת זקנתו בשעה שנתגלה הפתק, ומזה עשו את כל האמונה הטפלה שלהם וכו' וכו'.

ויען שכלל אנשי שלומנו חסידי ברסלב מפחדים להתעסק אתם, ותהלה לאל הקדוש-ברוך-הוא עזר לי שאני לא מפחד להגיד את האמת, ולכן לא צריכים להתיחס לזה, ולא צריכים לענות לזה, ומכל שכן לא צריכים להגיב על זה וכו' וכו'.

כל הענין שלנו צריך להיות לגלות ולפרסם את למוד רבנו ז"ל לכל עם ישראל, ולקרב את כל העולם כלו לדעת רבנו ז"ל, ולגלות את מעלת האדם הזוכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנו.

**גרושתי מגדלת את הילדים.
מה אוכל לעשות כדי שהם ישארו מאמינים?**

שאלה:

מצאת אלי: לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א שלום וברכה, ורפואה שלמה לרב ולרבנית.
אני גרוש עם שני ילדים, וגרושתי היא זאת שמגדלת אותם. אני משלם לה מזונות ואנחנו בקשר טוב דוקא, רק שהיא נהיתה חלונית לגמרי והילדים גדלים בבית חלוני אתה ועם חבר שלה, שהוא דוקא בחר טוב (אני מקוה), אבל חלוני. אני מתחזק ככה, לא ממש מצליח לקיים הכל, אבל אני מאד אוהב את התורה ואת השם יתברך, ואני משתדל להתחזק. אני מתחמתן בשנית עוד כמה ימים, ורציתי לשאל את כבוד הרב: מה יהיה עם הילדים שלי? הרי לא אני מגדל אותם ופוגש אותם רק פעם בשבועים, כי אנחנו גרים רחוק מאד אחד מהשני - מה עלי לעשות כדי שאיכשהו הילדים שלי לא יגדלו בתוך כל העולם החלוני הזה, שאני מכיר אותו כי גדלתי בעצמי בתוכו, אבל אני יודע שזה אים ונורא. מה אני יכול לעשות כדי שהילדים שלי יצאו איכשהו מאמינים בהשם יתברך ובתורה הקדושה? תודה לצדיק על הכל, הלואי שיתגלה האור של הצדיק בעולם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל אחד שמתגרש צריך לקחת את כל זה בחשבון שהגרושה

תַּרְדּוֹ מֵהִדָּת וְכוּ', וּמִמֵּילָא יִגְדְּלוּ הַיְלָדִים בְּדֶרֶךְ הַפְּקָרוֹת וְכוּ', וְלִכְּנֵן קָדָם שְׁמֵתִּגְרָשִׁים צְרִיכִים לַחֲשֹׁב פְּעָמִים הָאֵם זֶה מִשְׁתַּלֵּם, כִּי בְּכָל גְרוּשֵׁינן רַק הַיְלָדִים הֵם הַקְּרִבָּנוֹת, וּכְבָר אִמְרָתִי לְפָרֵשׁ אֶת מֵאָמְרָם ז"ל (גִּישׁוּן ז'): כָּל הַמְּגָרֵשׁ אִשְׁתּוֹ רֵאשׁוֹנָה אֶפְלוּ מִזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמַעוֹת; וְנִשְׁאַלָה הַשְּׂאֵלָה לָמָּה דִּיקָא הַמְּזַבַּח מוֹרִיד דְּמַעוֹת? לָמָּה לֹא צָרָא כְּלִי הַמְּקַדֵּשׁ כְּגוֹן הַכִּיּוֹר, הַשְּׁלֶחֶן, הַמְּנוֹרָה וְהָאֲרוֹן וְכוּ'? אֵלָּא הַמְּזַבַּח מוֹרִיד דְּמַעוֹת כְּאוֹמֵר "מִסְפִּיק קְרִבָּנוֹת הַבֵּיאוּ עָלַי וְלִכְּנֵן אֲנִי לֹא צָרִיךְ יוֹתֵר קְרִבָּנוֹת", כִּי בְּגְרוּשֵׁינן מִי הַקְּרִבָּנוֹת? הַיְלָדִים! וְלִכְּנֵן הַמְּזַבַּח דִּיקָא מוֹרִיד דְּמַעוֹת, כִּי יֵשׁ עָלָיו מִסְפִּיק קְרִבָּנוֹת וְהוּא לֹא צָרִיךְ שְׂיִבְיָאוּ עָלָיו עוֹד קְרִבָּנוֹת.

וְלִכְּנֵן אֵינן בְּאֵמֶת עֲצָה לָתֵת לָךְ רַק לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, כִּי תַּפְּלֵת אָבוֹת עַל בְּנֵי תְּמִיד מוֹעִילָה, אֲבָל בְּאֵמֶת אֵינן מַה לַּעֲשׂוֹת מֵאַחַר שֶׁהִתְגַּרְשְׁתָּ וְכוּ', וְזֶה לַמּוֹד לְשַׁאֲרֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יִגְרָשׁוּ כָּל כֶּף מֵהָר וַיִּחְשְׁבוּ פְּעָמִים אִם כְּדָאֵי לְהִתְגַּרֵּשׁ בְּשַׁעֲהַ שְׂיֵשׁ יְלָדִים וְכוּ'.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שְׁתִּזְכֶּה לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרְךָ כָּל מַה שְּׂאִתָּה צְרִיךְ וּבִפְרָט עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים, וְתִזְכֶּה לְהַצְּלִיחַ בְּדַרְכָּךְ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקנז.

**הָאֵם לַמּוֹד בְּתוֹרָתוֹ שֶׁל הָרַב אֲשֶׁר פְּרִינָד מִתִּישֵׁב עִם
הָאֲמוּנָה בְּרַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב?**

שְׂאֵלָה:

מֵאַת דַּקְלָה: שְׁלוֹם לְצַדִּיק וְרַב בְּרָכוֹת, רְפוּאוֹת, שְׁמֹחוֹת וְנִחַת. הַשֵּׁם יְבַרְכְּכֶם בְּשָׁנִים טוֹבוֹת, אֲרָכוֹת וּמְאִירוֹת, וְתוֹדָה רַבָּה עַל הַזְּמַן שְׂאִתָּם מְקַדִּישִׁים כְּדִי לְהַאִיר לָנוּ.

בעירי ישנו רב שמוסר שיעור בפני מאות נשים על פנימיות הנפש בעבודת השם, ובשעוריו הוא מביא את עקרי התורה של רב אשר פרינד - הצדיק הירושלמי. האם יש ענין לשמע שיעור שכזה? האם זה מתנישב עם האמונה בצדיק האמת רבנו הקדוש מברסלב? תודה מראש לתשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל דקלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ט) טוב הכל חפצים לשמע, ולכן אם הרב הזה רק מחזק ומעודד ומשמח את נשמות ישראל, למה לא להקשיב? כי קבל את האמת ממי שאומרה.

הרב החסיד רבי אשר פרינד זכרונו לברכה היה מקרב אל אנשי שלומנו, וכל תורתו וחקמתו קבל מרבנו ז"ל, ובפרט הענין של התבודדות, ולכן זה לא סותר כלום, ויכולים לשמע את הדרשות וכו', העקר להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז'): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה.

ולכן כדאי לשמע מכל אחד שמחזק באמונה פשוטה בו יתברך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנת.

**איך עלינו לנהג עם בננו שמשחק כל היום בפלאפון
והורס לנו את החנוך בבית?**

שאלה:

מאת דוד: שלום וברכה לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א.
איך עלינו לנהג עם בננו שמשחק כל היום בפלאפון והורס
לנו את החנוך בבית? שני הבנים הגדולים שלי התחילו
להשתמש באיפונים ולא הועילו כל התחנונים שלי ושל
אשתי, ובכל פעם יש צעקות ומריבות סביב זה, ובפרט בננו
השני שיושב כל היום בבית מבקר ועד ערב ויליות שלמים
משחק בווטסאפ וכדומה.

יש לנו עוד תשעה ילדים בבית ולצערנו הם מתחילים לרדת
מהקו החנוכי שלנו. שאלתנו: א. האם להרחיק אותו מהבית
לגמרי?

ב. האם יש איזו עצה לגבי הבן איך להחזירו למוטב? הוא
אומר שהוא חרדי רק כלפי חוץ.

ג. איך מתקנים את מה שהוא כבר הרס בחנוך בבית? תזכו
למצוות ותודה רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הצרה הזו נמצאת היום כמעט בכל בית, ונתקיים (שמות י"ב ל')
"כי אין בית אשר אין שם מת", כי לצערנו הרב בבית שמכניסים את
הכלי משחית איי פאון, בלעקבערי, איי פאד, איי פעד, ענדרואיד,
סמארטפון, גלקסי, טאבלט, וכו' וכו', לבסוף הילדים נמשכים אחר

זְהֵמַת נֹאוֹף שֶׁזָּה בְּדִיוֹק כְּמוֹ סַמִּים וְכוּ', שֶׁקָּשָׁה לְהַגְמֵל מִזֶּה, כִּי מִי שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל בְּהִזְבֵּל וְהִלְכֵלוֹף וְהִזְהֵמָה הַזֶּה, שֶׁקוֹץ תְּעוּב וְעֵרֶם וְכוּ', כִּבְר קָשָׁה לוֹ לְצִיאַת מִזֶּה וְכוּ', וְרַבִּים חָלְלִים הֵפִילָה אֵלּוּ הַכְּלִי מִשְׁחִית, בְּפֶרֶט אֶצֶל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וְכֵן אֶצֶל מִשְׁפְּחוֹת צְעִירוֹת שֶׁשָּׁבְרָה לָהֶם אֶת הַבֵּית.

אִי אֶפְשָׁר לְלַכֵּת עִם יְלָדִים בְּיַד קָשָׁה בְּשׁוּם פְּנִים וְאַפֵּן, כִּי אִזּוֹ יִתְמַרְדּוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמִכֵּל שֶׁפֵּן לֹא לְלַכֵּת אֶתֶם בְּאַלְמוּת, וּכְבָר אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מוֹעֵד קָטָן י"ז.) עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא י"ט י"ד) "וְלִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל", בְּמִכָּה לְבָנוּ גְדוֹל הַכְּתוּב מְדַבֵּר; הֲרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ שְׂאֵסוּר לְהַרְבִּיץ לִילָדִים גְּדוּלִים, וְלִכֵּן הֶעֱקָר רַק תִּפְלֶה לְבַקֵּשׁ בְּיוֹם וּבְלֵילָה אֶתָּה וְאֶשְׁתֶּךָ עַל הַצְּלַחַת הַיְלָדִים שֶׁיִּחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי מִה שֶׁתִּפְלֶה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל, וְזָכַר גַּם זָכַר מִה שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מִשְׁלֵי י"ג כ"ד) "חֹשֶׁף שְׁבִטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ וְאֶהְבוּ שְׁחָרוּ מוֹסֵר", וְדָרְשׁוּ עַל זֶה חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדַרְשׁ מִשְׁלֵי פְרָשָׁה י"ג) וְכִי יֵשׁ אָדָם שֶׁשׁוֹנֵא בְנוֹ? אֵלֶּא מֵתוֹךְ שְׂאִין מוֹכִיחוֹ עַל הַתּוֹרָה וְהַחֲכָמָה וְדָרְךְ אַרְץ עֲתִיד לְשִׁנְאוֹתוֹ, אֲבָל אִם מוֹכִיחוֹ נַעֲשֶׂה אוֹהֵבוֹ, שְׁנֹאֲמַר "וְאֶהְבוּ שְׁחָרוּ מוֹסֵר", וְכֵן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵתוֹךְ שֶׁהוּא אוֹהֵב אֶת הַצְּדִיקִים מִיִּסְרָן בְּעוֹלָם הַזֶּה בִּיִּסְרוּרִין וּבִשְׁעֵבוּד מַלְכוּת כְּדִי שֶׁתִּהְיֶה לָהֶם לְכַפֵּרֶת עוֹן; מִשְׁמַע מְדַבְּרֵי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הַקְּדוּשִׁים שֶׁצְּרִיכִים לְהַכּוֹת אֶת בְּנוֹ כְּדִי לְהוֹלִיכּוֹ עַל דְּרָךְ הַנְּכוּנָה, וְכֵן דָּרְשׁוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סְנֵהֲדוּרִין ע:.) עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי ל"א א') "אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ", אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי מְלַמֵּד שֶׁכִּפְאוֹת אִמּוֹ עַל הַעֲמוּד וְאָמְרָה לוֹ "מִה בְּרִי וּמִה בֵּר בְּטִנִּי וּמִה בֵּר נְדָרִי מִה בְּרִי", הַכֹּל יוֹדְעִים שֶׁאַבִּיךָ יָרָא שְׂמִים הוּא עֲכָשׁוּ יֵאמְרוּ אִמּוֹ גְּרָמָה לוֹ; הֲרִי בַת שְׁבַע אִמּוֹ שֶׁל שְׁלֵמָה כִּפְאוֹתוֹ עַל הַעֲמוּד וְיִסְרְתוּ וְכוּ'.

עִם כָּל זֹאת מְבֹאָר בְּשִׁלְחַן עֲרוּךְ (יִוְרָה דְּעָה תַלְמוּד תּוֹרָה סִימָן רמ"ה סע"ף י"ג) לֹא יָכָה אוֹתוֹ הַמְּלַמֵּד מִכַּת אוֹיֵב מוֹסֵר אֲכֻזָּרִי לֹא בְּשׁוּטִים וְלֹא בְּמַקָּל אֵלֶּא בְּרִצּוּעָה קִטְנָה; הֲרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיךָ שֶׁאֶפְלוּ אִם כִּבְר

צריכים להכות אסור להכות מפת אכזריות וכו', וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא להכות את הילדים בשום פנים ואפן יהיה מה שיהיה וכו', ואומרים בשם מוהרנ"ת ז"ל שפעם אחת שאלו אותו הרי כתיב "חושך שבטו שונא בנו"? ענה ואמר לא כתוב שמפנים אותו, אלא מראה לו שבטו וכבר יבין הבן שצריך להשתנות וכו', וכל זה בילדים קטנים, אבל כשהילדים כבר גדלו קשה מאד מאד ללכת אתם ביד חזקה, כי ימרדו יותר ויותר, ולכן העצה היחידית הוא רק תפלה לבקש מהקדוש-ברוך-הוא בכל יום ויום על הצלחת הילדים, ושינצלו מחטאים ועוונות, ויזכו להתחנן מהרה.

ואמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י"ח) מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתה, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחף בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכוער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחף בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכוער. אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אותו כהן עמהם. לא נכנס אותו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהנה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה, ואחר כך נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר (תהלים ל"ג) "בטח בהו"ה ועשה טוב" וגו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך ולא שתף בכחות הנפש, ותהיו חזקים בשיחה בינו לבין קונו לבקש ממנו יתברך רחמים מרבים על הצלחת ילדיכם, ובודאי תראו ישועה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקנט.

איך מסבירים את הסתירה בין דברי רבנו לדברי החוקרים בענין מערכת הכוכבים?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד הרב. בכמה מקומות בדברי חז"ל יש דיונים בעניני תכונת הגלגלים שבהם קבועים השמש והירח וכו', ושם כתוב שכלם מסתובבים סביב כדור הארץ, וכן הוא בלקוטי מוהר"ן סימן ל"א ובעוד מקומות. הבעיה היא שהיום יכולים לטוס עם חללית ולראות בחוש להפך - שכדור הארץ מסתובב, ולמדד בדיק באיזו מהירות הוא מסתובב, וכן הגיעו כבר בני אדם לירח וחלליות הגיעו לשאר כוכבי הלכת ולא מצאו שם גלגלים וארבע יסודות וכו', ואף ראו שהחמר שלהם הוא אותו חמר כמו כדור הארץ, לכאורה לא כמו שמוכח בשיחות הר"ן בסימן מ'. איך צריכים להבין כל הנ"ל? אעריף מאד אם תוכלו להסביר לי את הענין לאשורו, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ודומם צומח חי מדבר הם לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ואצלנו כל מה שאומרים חכמינו הקדושים זה מה שהקדוש-ברוך-הוא אומר, כמו שהתבטא מוהרנ"ת ז"ל "אצלי מה שחכמינו הקדושים אומרים זה

מה שהקדוש-ברוך-הוא אומר, "ואין להכנס בשום חקירות וכו' או ללמד בחכמות חיצוניות כלל וכו'.

על פי דברי חכמינו הקדושים השמש והלבנה וכל פוכבי הלכת וכל הגלגלים וכו' כלם מסתובבים סביב הארץ, כמו שכתוב (קהלת א' ד') "והארץ לעולם עמדת", ואף שזה דבר פלא מאד איך כדור הארץ עומד באויר, כמו שכתוב (איוב כ"ו ז') "תלה ארץ על בלי מה", וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות חזקת מטלטלין הלכה ד' אות ז') שעקר קיום הארץ תלויה באויר באמצע הגלגלים בגזרת הבורא יתברך שנתן בה כח המושף פידוע להמחקרים, וכל עקר קיומה תלה ארץ על בלי מה, דהינו בחינת שפלות וענוה.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע') שהארץ יש לה כח המושף - כח מגנטי שמחזיק את כל בני העולם כלו עליה, ואף אחד לא נופל ממנה, כי יש לה כח המושף, וכל הבריאה של כדור הארץ זה נפלאות תמים דעים איך שכדור הארץ עומד באויר ושני שלישי חלקי הארץ הם מים, ועומדים ככה, וסביבם מתגלגלים השמש והירח וכל הכוכבים והגלגלים וכו' וכו', וזה נפלאות תמים דעים שאי אפשר להבין את זה רק על ידי אמונה שזורק את חכמתו המדמית לגמרי, ואשרי מי שזוכה להאמין בדברי חכמינו הקדושים בלי שום חכמות והשפלות כלל, שאז יבין דברים שהם למעלה משכל, וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות שלוחין הלכה ד' אות י"ב) שדבר זה אי אפשר להבין זאת בשום פנים ואפן בשכלנו המגשם, רק אנו מאמינים בזה באמונה שלמה, וזהו "ברוך כבוד הוי"ה ממקומו" - "ממקומו" דיקא, שזה סוד מקומו של עולם שמשם נמשכות כל הקדשות והברכות וכו', עין שם.

תאמין לי שאין עוד טוב מהאמונה הקדושה, כמו שכתב מוהרנ"ת ז"ל (שיחות הר"ן סימן רכ"ב) שמעתי בשם רבנו ז"ל שדבר פעם עם איש אחד שהיה לו בלבולי אמונה, וחזק אותו רבנו ז"ל ואמר לו שאיתא שכל התהוות מעשה בראשית היה רק בשביל מה

שצפה השם יתברך שיהיו אנשים שיהיה להם יסורים בענין האמונה הקדושה מחמת הבלבולים והכפירות העולים על מחשבתם ורחמנא ליצילן, והם יתגברו כנגד אלו המחשבות ויתחזקו באמונה. ורק בשביל זה ברא השם יתברך את כל מעשה בראשית. ועל ידי דבורים אלו נתחזק זה האיש מאד תמיד בכל עת שבאו עליו בלבולים בעניני אמונה.

ולכן אתה צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודע שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואז כל החיים שלך יתהפכו לטובה, כי מי שיש לו אמונה - חיייו חיים, אשרי מי שמסלק את חכמתו המדמית ומתחזק באמונה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקס.

**מצאתי בטלפון של בעלי תמונה של אשה אחרת.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת דבורה: יש לי שאלה דחופה: אני ובעלי התחתנו לפני כ-7 חודשים, וכעת אני בהריון מתקדם. מצאתי בטלפון של בעלי שם של בחורה עם התמונה שלה (הבחורה לא צנועה בכלל), והבנתי שהם נפגשו, אך יותר מזה אני לא יודעת. איך אני יכולה לדעת אם הוא נאמן לי? והאם להמשיך אתו את הקשר? פרגע אני אצל ההורים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל דבורה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אסור לשבר בית בשביל דבר כזה וכו', יכול מאד להיות שזו היתה חברה שלו קדם הנישואין, ועכשו הוא מסור אליך וכו', ולכן את צריכה לשאל אותו מה זה, אבל לא להפרד בשביל זה, כי חבל מאד, התחנתם ואת בהריון, ולמה לכם לשבר בית?

ולכן העצה הכי טובה שתשאלי אותו פתוח מה זה, והכל בדרך אהבה ולא לריב, כי אין לתאר ואין לשער את מעלת הבית שיש שמה שלום, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה ביניהן; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום ישלים ביניכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסא.

**בני התחשמל לפני 13 שנה ומאז הוא מגבל.
מה אפשר לעשות כדי שיקרה לו נס?**

שאלה:

מאת דינה: לכבוד הרב הצדיק אליעזר שלמה שיק שליט"א.

אני מטפלת בבני השוהה בבית מזה כ-13 שנים לאחר תאונת התחשפלות אשר הותירה אותו סעודי - הוא לא עצמאי בכלום, יושב בכסא גלגלים אך עם הבנה למתרחש סביבו ובהכרה מלאה.

אני ובתי זכינו ברוך השם לחזר בתשובה בזכותו ולהתקרב לצדיק רבי נחמן מברסלב. יש לי המון על מה להודות ברוך השם - הוא נשאר חי אחר התאונה (דבר נדיר מאד), חזרתי בתשובה אני ובתי, חתנתי את בתי בקדשה לחסיד ברסלב ונולדו להם 4 ילדים.

כל השנים שעברו לא שאלתי למה ואיך ורק נסיתי להתחזק באמונה, אך לאחרונה אני בצער גדול ומיחלת שגם לבן שלי יקרה 50. היום הוא בן 30. בבקשה ברוך אותו הרב, וחזק אותו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') כשאדם יודע שכל מארעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה היא מעין עולם הבא, ותמיד נותן תודה להקדוש-ברוך-הוא על החסדים והרחמים גמורים שעושה אתו; יש הרבה דברים שלא יכולים לדעת מה זה ועל מה זה, אלא צריכים להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, ולידע שכל מארעותיו הם לטובתו, ואף שעוברים עליו משברים וגלים, עם כל זאת עליו להתחזק באמונה פשוטה, כי צדיק השם בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו, ויש הרבה דברים שאנחנו לא מבינים, ומי יודע מה בא הבן לתקן עכשו מהגלגול הקודם וכו', דברים אלו אי אפשר לדעת, וצריכים רק להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ג): חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך

על הטובה, כי בו ברגע שאדם מכיר שאין בלעדיו יתברך כלל, על ידי זה נתבטל אצלו כל הרע, ומוצא רק את הטוב, וחי בזה העולם כדגמת העולם הבא, שזה התענוג הכי גדול שאדם מדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא.

ולכן את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז שאת יודעת מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי המחזק ומעודד ומשמח אותנו, רבי שמקרב אותנו אל הקדוש-ברוך-הוא, רבי שפותח לנו את הפה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולכן את צריכה מאד מאד לשמח עם הבת שחתנת, ויש לך כבר ארבעה נכדים. בודאי ובודאי שהמצב של הבן כואב מאד מאד וכו' וכו', אבל מי יודע את דרכי המקום ברוך הוא יתברך שמו, צריכים רק להודות ולהלל אותו יתברך על שנשאר בחיים וכו', וזה מה שפרשו צדיקים על מאמרם ז"ל (ברכות י"ב). על כלם אם אמר שהכל נהיה בדברו - יצא, שאם על כל דבר שעובר על האדם אומר שהכל נהיה ממנו ובדברו יתברך - יצא, על ידי זה יכול לצאת מכל הצרות והמרירות והדכאון שנקנסו בו.

הקדוש-ברוך-הוא ירחיב לך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסב.

רבנו אמר שכל הדוקטורים שקרנים. ומה יעשה אדם שצריך טפול נפשי?

שאלה:

מאת יוסף: האם כשייש למישהו מחלת נפש הוא צריך ללכת לפסיכיאטר? הרי ידוע שרבנו כתב שהדוקטורים והרופאים הם שקרנים ואינם מרפאים בכלל, והם מזיקים יותר ממה שהם מועילים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן ס"ז) מי שאינו שומע ומצית לדברי חכמים אמתיים הוא יכול להשתגע. כי עקר שגעון של כל המשגעים הוא רק מחמת שהוא אינו מצית ושומע לדברי הבעלי שכל. כי המשגע אם היה שומע וצית לדברי אחרים שהם הבעלי שכל בודאי לא היה משגע כלל, כי אף על פי שלפי רוח שטות ושגעון שלו נדמה לו בבור גמור שהוא צריך לילך קרוע ולהתגלגל באשפה וכיוצא בזה מדרכי השטות ושגעון, אף על פי כן מאחר שהגדול ממנו אומר לו שאינו צריך לעשות כן, אם היה מבטל דעתו נגד דעת הגדול ממנו בחכמה - בודאי היה מתבטל כל השגעון שלו. נמצא שעקר השגעון הוא רק מחמת שהוא אינו רוצה לשמע ולצית לדברי חכמים והבן הדבר היטב.

והיום יש פסיכיאטרים ממחים בתחום מחלות הנפש וכו', ויש כדורים שיכולים לאזן את הנפש וכו', ויש המון אנשים שסובלים נפשית ולקחו כדורים וכו', והתחתנו והקימו בית נאמן, ולכן מה שרבנו ז"ל אומר "מי שאינו שומע ומצית לדברי חכמים אמתיים הוא יכול להשתגע", כל זה שיה גם לכל אלו שצריכים לקחת כדורים והם לא רוצים לשמע את החכם, ואומרים שהם מבינים יותר טוב מהפסיכולוג וכו' ולכן לא רוצים לקחת את הכדורים, כי הם אומרים שלהם לא חסר שום דבר וכו', וזו הבעיה הכי רצינית, כי באמת היום יכולים לרפאות פחות או יותר את הבעיה הזו וכו', כי יש כדורים שמאזנים את האדם - מצד אחד שלא יהיה יותר מדי היפראקטיבי וכו' ומצד שני שלא יכנס יותר מדי בעצמו וכו' ויהיה עצוב וממרמר וכו', אבל אלו שצריכים לקחת את הכדורים דיקא הם לא רוצים

לקחת את זה וזורקים את זה בכיור או באסלה וכו', וצריכים לשמר עליהם שיקחו את הכדורים, וזו רפואה גדולה מאד.

ולכן אין עציה על זה, כי אלו שלקויים במחלת הנפש טוענים שלא חסר להם שום דבר, ולא רוצים לשמע את החכם, ובשביל זה הם סובלים מה שסובלים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסג.

למרות שאני קוראת בכל לילה קריאת שמע שעל המטה יש לי חלומות מפחידים. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת אדל: לכבוד מוה"רא"ש.

למרות שאני קוראת בכל לילה קריאת שמע בנסח האר"י ז"ל מתוך הסדור אני חולמת כמעט מדי לילה חלומות מפחידים. מה עלי לעשות? בתודה גדולה ובברכת רפואה שלמה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל אדל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים להקפיד לקרא קריאת שמע שעל המטה בכל לילה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.) כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוהו חרב של שתי פיות בידו, שנאמר (תהלים קמ"ח) "רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם", ואמרו (שם) כל הקורא קריאת שמע על מטתו מזיקין בדלין הימנו, שנאמר (איוב ה' ז') "ובני

רשף יגביהו עוף", ולכן כשמקפידים לקרא קריאת שמע בכל לילה ואף על פי כן באים עליו פחדים, העצה הראשונה לבדק את המזוזות של החדר.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות חלום סימן ד') על ידי הדבור רע על איזה צדיק מת מראין לו חלומות מבהילין; ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לדבר על שום צדיק, וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות גאון סימן י"ט) מבהילין את האדם בחלומות כדי להסיר ממנו גאון שקועה שהוא מכסה ממנו שאינו מכיר בה.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתזכי לחלם בכל יום חלומות טובים ומישיבים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסד.

יש לי משכרת מכבדת. האם כדאי לי לעזב את העבודה לטובת עסקי הנדל"ן?

שאלה:

מאת נתנאל: כיום אני עובד כמנהל סניף בחברת סולר ומשתכר בין 9,000-10,000 ש"ח נטו בחודש. קבלתי כרגע הצעה להכנס לעסקי הנדל"ן ולעבד עם חבר טוב, אך בעקרון מבחינה כספית שום דבר לא מבטח לי. האם כדאי לנסות את תחום הנדל"ן - משהו שאני מאמין שאצליח בו - למרות השכר? תודה ושבת שלום.

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל אמר "פרנסה לא זורקים, אלא הפרנסה צריכה לזרק אותך"; זאת אומרת שאם יש לאדם משרה טובה אסור לו לעזב את זה בשום פנים ואפן, אלא כשמפטרים אותו זה סימן שזה מהשמים, אבל סתם ככה לעזב פרנסה בפרט שאתה מרויח יפה? מה לך לעזב את הפרנסה הזו וללכת עם חבר שאתה לא יודע את כוננתו אם היא לטובה או להריק לך את הכיסים? וכו' וכו', וגם פה יש לך משכרת יפה מאד יחסית וכו', מה לך ללכת למקום שאתה לא יודע בכלל אם יהיה לך פרנסה?

ולכן לדעתי תשארו במקום עבודתך, ואל תשתדל ללכת למקומות אחרים שזה ספק ספיקא אם תהיה לך בכלל שמה פרנסה, וחבל שפידים אתה מאבד את הטובה שהקדוש-ברוך-הוא נותן לך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסה.

**בכל פעם שאני מדברת עם בעלי על המצב הכלכלי
נהיה בבית טרור. מה עושים?**

שאלה:

מאת לינוי: שלום וברכה לכבוד הרב.

אני ובעלי נשואים שנתים וחצי ועדין לא זכינו לילדים. לפני שנה חזרתי בתשובה מלאה וקבלתי על עצמי צניעות וכסוי ראש ברוך השם.

לאחרונה לבעלי לא מסתדר ענין הפרנסה ובכל פעם הוא מוצא את עצמו בעבודה אחרת, אך בחדשים האחרונים אין בכלל שום הצעות עבודה, מה שגורם ללחץ בבית וריבים. כאלו לא מספיק הלחץ של העכוב בהריון שמטריד אותנו, בכל פעם שעולה בבית סגית הפרנסה והכסף אנחנו מגיעים לידי מריבה גדולה. בעלי לחוץ מכל הוצאה כספית ואני מבינה את גדל דאגתו, אך אי אפשר להמשיך לנהל ארץ חיים כזה שבכל פעם שעולה המלה כסף יש "טרור" בבית. אני לא רוצה עדין לערב את הרב של הקהלה שלנו, אבל אני רוצה לדעת מה אפשר לעשות ומה נתן לשפר כי בשבוע האחרון היצר הרע מתחיל להשתלט עלי במחשבות של לא לרצות להמשיך לחיות אתו, כי לצערי קשה לי עם המרירות הזו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל לינוי תקייה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלכם היא רק מחמת חסרון השמחה, כי אם הייתם שניכם בשמחה עצומה, והיו ביניכם אהבה והבנה הדדית, אזי ממילא הייתה לכם פרנסה בשפע, כי השם של פרנסה שהוא חת"ך היוצא מפסוק (תהלים קמ"ה) פותח את ידך, יוצא גם מפסוק (דברים ט"ז ט"ו) והיית' אך' שמח'.

ולכן הדבר הראשון אתם צריכים להשתדל להיות מאד מאד בשמחה, ולשמח את עצמכם, וכן כדי להוליד ילדים צריכים גם כן

לשמח מאד מאד, כי השמחה זו סגלה להולדה בנקל, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא בתרא י') מה יעשה אדם ויהיו לו בנים זכרים? רבי אליעזר אומר: יפזר מעותיו לעניים, רבי יהושע אומר: ישמח אשתו לדבר מצוה.

ולכן את ובעלך צריכים רק לשמח ולמסר את נפשכם על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה.

ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, ואם תהיו בשמחה כל החיים שלכם ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי, כי תזכו לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא זה מחמת חסרון ישוב הדעת. ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה.

ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה ואז תזכו לגדלות המחין וכבר לא יחסר לכם שום דבר, ואת תכנסו להריון, ותהיי הכי מאשרת בחייה, רק תשתדלי מאד לכבד וליקר את בעלך, ואת צריכה להבין שגם הוא שבור יותר ממך, כי בכל פעם הוא מחפש עבודה וכו', ובמקום שאת תחזקי אותו וכו' את עוד שוברת אותו, ומזה בא שהוא נכנס בלחץ ומלחיץ אותך ואתם חיים רק בלחץ, ולכן תראי רק לשמח ולהרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, והקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליכם שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסו.

**האם יש סכוי שהצדיק יבוא לעיר הרצליה
כדי לחזק את תושבי העיר?**

שאלה:

מאת ברק: שלום לצדיק ורפואה שלמה לך ולרבנית.
האם יש סכוי שהצדיק יבוא לעיר הרצליה בבקורו הבא כדי
לחזק את תושבי העיר? אנו משתוקקים לראות את פניו.
תודה מראש, ברק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ברק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש הרבה עירות שמבקשים שמה אנשי שלומנו שאני יבוא
לבקר אצלם, אבל מצב הבריאות שלי לא מאפשר לי כבר לנסע
נסיעות, כי קשה לי מאוד מאוד, עם כל זאת אם ירצה השם אשתדל
מאד לבקר פעם אצלכם.

אבל לעת עתה תראו בלכם להחיות את עצמכם עם ספרי רבנו
ז"ל, ובפרט עם שיחותיו הקדושות שבספרי "שיחות הר"ן" "חיי
מוהר"ן" שרשם מוהרנ"ת ז"ל, וידוע מה שאמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן
סימן שנ"ח) שבכל שיחה ושיחה שהיה משיח ומדבר עמנו יכולים
להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גמור כל ימי חייו כמו שאני
רוצה (אזוי וויא איך מיינ איין גוטער ייד) אם ירצה לילך עמה לקים
כפי שיחתו הקדושה.

[נכתב על זה מוהרנ"ת ז"ל (שם): וגם אפלו עכשו כשלומדין
דבריו הקדושים יש להם גם כן כח גדול לעורר להשם יתברך

לזכות לדרך השם באמת למי שישים לבו היטב לדבריו ולשיחותיו הקדושות הנאמרות בספריו הקדושים, כי כל שיחה שלו היא התעוררות נפלאה ונוראה מאד ודרך ישרה ונכונה מאד לעבודת השם יתברך לכל אחד לפי מדרגתו יהיה באיזה מדרגה שיהיה. אפלו מי שהוא במדרגה עליונה מאד יכול לקבל דרך ישרה ועצות נפלאות מכל שיחה ושיחה שלו. וכן להפך - מי שהוא בתכלית מדרגה התחתונה חס ושלום באיזה מקום שרק לא יהיה, יכול לקבל דרך ישרה ועצות נכונות מכל שיחה ושיחה שלו למלט נפשו מני שחת, ולשוב אל השם יתברך באמת אם ישים לבו לדבריו היטב, ויקים אותם באמת ובתמימות בלי שום חכמות, אשרי מי שיאחז בהם].

ולכן אשרי ואשרי אם תוכלו להתקבץ על כל פנים פעם אחת בשבוע ולעשות לעצמכם שעור קבוע בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, שזה יביא אתכם לכל טוב אמתי ונצחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסז.

**קשה לי עם אשתי ועם הפרנסה.
איך משתחררים מהמצב המעיק הזה?**

שאלה:

מאת אברהם: שלום לצדיק משיב נפשונו.
בזמן האחרון עובר עלי מה שעובר מצד הפרנסה ומצד אשתי, ויש ימים שאין לי חשק לקום בבקר ולהמשיך לחיות. אני בעצבות עמקה. איך משתחררים מהמצב המעיק הזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ג טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שאסור לפל בדעתו כלל אפלו שעוברים עליו כל מיני משברים וגלים, עם כל זאת למד אותנו רבנו ז"ל שצריכים להחיות עצמו עם נגון, כי כח הנגון יש בכחו להעלות ולהגביה את האדם משאול תחתית עד רום המעלות וכו', כי עליך לדעת אשר העקר אצל האדם שיהיה תמיד שרוי במצב רוח טוב ומרום וכו', ואז אף אחד לא יוכל לשבר אותו, כי השלמות בזה העולם להיות תמיד אופטימי וכו', ובמצב רוח מרום וכו', שאז שורה עליו רוח הקדש, ופרש רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) שהוא רוח הבא מן הקדש, הינו שמרגיש את אמתת מציאותו יתברך, אשר אין עוד תענוג יותר גדול מזה שאדם מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, והוא שש ושמח ומרגיש עצמו במצב רוח מרום, שאז אף אחד לא יכול לשבר את רוחו.

ולכן תעשה כל מה שביכלתך להיות אף ורק בשמחה, ותשמח את נפשך, והעולה על הכל שתשמע בקביעות קלטות של שמחה, שזה יגביה את מצב הרוח שלך עד רום גבהי מרומים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסח.

**אני רוצה לנסע לציין רבנו באומן יחד עם בעלי.
האם זה אפשרי?**

שאלה:

סאת טל: לרבנו שלום וברכה.
שאלה לי אליה: אני רוצה לנסע לציין רבנו באומן יחד עם
בעלי. האם זה אפשרי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשע"ה.
שלום רב אל טל תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

אין דבר יותר גדול מלהיות אצל ציון רבנו ז"ל, כמובא (חיי
מוהר"ן סימן רכ"ה) אשר בפרוש הבטיח רבנו ז"ל בחייו ויחד שני עדים
כשרים על זה כשיסתלק ויבואו על קברו ויתנו פרוטה לצדקה ויאמרו
את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, אזי יניח רבנו ז"ל
עצמו לארץ ולרחב, ובודאי יושיע לזה האדם, ואמר שבהפאות יוציא
אותו מהגיהנם אפלו אם יהיה אותו האדם איך שיהיה, אפלו אם
עבר מה שעבר וכו', רק מעתה יקבל על עצמו שלא ישוב לאולתו
חס ושלום.

ובלילה שקדם הסתלקותו אמר לאנשי שלומנו "מה לכם לדאג
מאחר שאני הולך לפניכם? ומה אם הנשמות שלא הכירו אותי כלל
הם מצפים על תקונם שלי, מכל שכן אתם" וכו'.

ונכתב מוהרנ"ת ז"ל: וכן אפלו אלו שלא זכו להכיר את רבנו
ז"ל בחייו, כשיבואו על קברו הקדוש ויסמכו עליו, וילמדו ספריו
הקדושים, וירגילו עצמם לילך בדרכיו הקדושים הנאמרים בספריו

הקדושים, בודאי יש להם על מה שייסמכו. אשריהם אשרי חלקם, ולא יאשמו כל החסידים בו, כי כבר גלה דעתו בכמה לשונות בפרוש ובקמץ שכל מה שעוסק עמנו אינו בשבילנו לבד, כי אם את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה].

ולכן הייתי מיעץ לכם שבהזדמנות הראשונה שתזדמן לכם שתסעו אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, אשר הבטיחנו בחייו אשר מי שיבוא אצלו אחר הסתלקותו הינו אל ציונו הקדוש בעיר אומן ויתן פרוטה לצדקה עבורו ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציאו מהשואל תחתית. אשרי מי שזוכה לדעת ושכל ונוסע לכל הפחות פעם אחת בחיים אל ציון רבנו ז"ל בעיר אומן, שהבטיח עם שני יעדים כשרים צדיקים גדולים שמי שיבוא אל ציונו ויתן פרוטה לצדקה ויאמר את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, הוא יוציא אותו מהשואל תחתית שנפל אליו, מי פתי ששומע דבורים אלו והבטחה כל כך חזקה מצדיק קדוש ונורא כזה, שלא יקח את ידיו ואת רגליו וכו', ויבוא על כל פנים פעם אחת אל ציונו הקדוש בעיר אומן, ויקבל את התקון שלו על ידי רבנו ז"ל, אשרי לו בזה ואשרי לו בבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקסט.

אני בת 42 ויש לי 3 ילדים. האם אזכה לעוד ילד?

שאלה:

מאת לילך: שלום.

אני בת 42 ויש לי שלשה ילדים ברוך השם, כאשר הקטנה בת 6. אינני מצליחה להקלט שוב להריון ואני מרגישה קצת לא יצלחת ומהססת לגבי יכלתי לגדל ילדים כי אני לוקחת כל דבר באפן נורא קשה.

לפני שחזרתי בתשובה בצעירותי, כל מיני מגידי אוב אמרו לי שיהיו לי רק שלשה ילדים, וכך חשבתי כל השנים, אך עם זאת אני רוצה עוד ילד ברוך השם. התחלתי ללכת לרופא פריון וברצוני לדעת מה הרב אומר. אני תפלה שאצליח להרות שוב מתוך בריאות איתנה כמוכן.

בהזדמנות זו אשמח לברכה מהרב הצדיק שילדי יוצאי חלצי יהיו גדולי הדור, קדושים בעיני הקדוש-ברוך-הוא, בריאים ואיתנים, ושתהיה להם אריכות ימים לעבודתו יתברך, וכן אשמח שתברך את בעלי שהתחיל ללמד בכלל שתהיה לו הצלחה בלמוד התורה. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל לילך תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להיות שמחה בחלקך שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא שלשה ילדים חמודים, ולמה לך לדחוק את השעה ולהכניס את עצמך בסכנה וכו', כי בגיל כזה זה כבר מספן וכו', ולכן תשמחי מאד מאד עם המתנות שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא, כי אין עוד מתנות כמו

יְלָדִים טוֹבִים, וְלִכְּנֵן לְמָה אֶת צְרִיכָה לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה? יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁמְחַפְּשִׁים לְעֲצָמָם צָרוֹת מִתַּחַת הָאֲדָמָה עַל לֹא דִבֵּר וְכוּ' וְכוּ', וְלִכְּנֵן תִּשְׁתַּדְּלֵי אֶת וּבַעֲלֵךְ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וּתְכַבְּדוּ וּתִיקְרוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְתַחֲיוּ חַיִּים טוֹבִים חַיִּים נְעִימִים וְשָׂשׂוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם.

רְאוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם עַל מֵדַת הַשְּׁמֵחָה כִּי אֵין דְּבַר יוֹתֵר חָשׁוּב כְּמוֹ שִׁמְחָה, וְכָל כֶּף קֶשֶׁה לְאָדָם לְהַגִּיעַ לְמֵדַת הַשְּׁמֵחָה יוֹתֵר מִכָּל הַעֲבוּדוֹת הַכִּי קִשׁוֹת, קַל יוֹתֵר לְצוּם וְכוּ' וּלְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ עִם סְגוּפִים קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ' הַעֲקָר לֹא לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִכְּנֵן עַל שִׁמְחָה צְרִיכִים מִסִּירוֹת נַפֶּשׁ גְּדוּלָה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי) לְפִי שְׂאִין הַשְּׁמֵחָה מִמֵּתְנַת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשִּׁמַּח הַיּוֹם שִׁמַּח לְמַחָה, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּיצַר הַיּוֹם מִיצַר לְמַחָה, לְפִי שְׂאִין הַשְּׁמֵחָה מִמֵּתְנַת לְאָדָם. וְאִם תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה כָּל הַחַיִּים שְׁלָכֶם יִלְכוּ כְּבָר בְּצוּרָה אַחֲרַת לְגַמְרִי, כִּי תִזְכּוּ לְיִשׁוּב הַדַּעַת כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן י"ו) מֵהַ שְׁבָנֵי אָדָם רְחוּקִים מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה מִחֲמַת חֲסָרוֹן יִשׁוּב הַדַּעַת. וְלְמָה אֵין יִשׁוּב הַדַּעַת? כִּי חָסַר מֵהַשְּׁמֵחָה. וְלִכְּנֵן תִּמְסְרוּ אֶת נַפְשְׁכֶם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה וְאִז תִּזְכּוּ לְגַדְלוֹת הַמַּחֲיָן וּכְבָר לֹא יִחְסַר לְכֶם שׂוֹם דְּבַר.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁתִּשְׁמַחוּ עִם מֵה שֵׁישׁ לְכֶם, וְתַחֲיוּ חַיִּים מְאֻשְׁרִים כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תקע.

מָה הַצְּדִיק חוֹשֵׁב עַל הַשְּׂדוּף בֵּינֵינוּ? הָאֵם לְהַתְקַדֵּם?

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שְׂגִיב יַעֲקֹב: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד הָרַב.

שמי הוא שגיב יעקב ושם המשדכת שלי הוא יעל היא מענינת לדעת מה הצדיק חושב לגבי השדוך בגלל שהיא מכירה ממקרה שקרוב אליה שהצדיק אמר להם שזה לא זה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שגיב יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הכלל הראשון והעקרי שצריכים לדעת - שהעקר במציאת הזיווג הוא לחפש רק את המדות הטובות של הבחורה, שזה העקר, כי בלי מדות טובות זה פלום וכו', כי יכולים להיות חיה בצורת אדם מי שאין לו מדות טובות וכו', ועל כן רק על זה צריכים לשים את הדגש - שהבחורה תהיה עדינה עם מדות טובות ובעלת דרך ארץ, טובת לב, לא קמצנית וכו' וכו', אלו הן המעלות היסודיות של בחורה שרוצים להתחתן עמה וכו', ולא תמיד היפי החיצוני מראה שגם הפנימיות מתקנת וכו'.

ולכן אשרי מי שיש לו את השכל להסתכל על העקר ולא על הטפל וכו', וכמאמר התנא הקדוש (אבות פ"ק ד') אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו. יש קנקן חדש מלא ישן, וישן שאפלו חדש אין בו; ולכן אם יש לה מדות טובות, וכן יש ביניכם משיכה אחד לשני, תגמרו את זה בכי טוב, ואל תהיו בורגנים, כי לפעמים בידיים מרחקים את הבת זוג.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתבשרו לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקעא.

**אני רוצה לתקן את כל מה שפגמתי בפגם הברית.
מהיכן מתחילים?**

שאלה:

סאת עדן: אני רוצה לתקן את כל מה שפגמתי בפגם הברית.
מה עלי לעשות? ומהיכן מתחילים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עדן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרבנו ז"ל אמר (שיחות מוהר"ן סימן קמ"א) על התקון הכללי שגלה לעם ישראל, שזה תקון גמור לפגם הברית, וכמה וכמה צדיקים גדולים שרצו לעמד על ענין זה ונתיגעו למצא לזה תקון גמור, וקצתם לא ידעו כלל מהו ענין זה וכו'. וקצתם התחילו לידע קצת בענין תקון זה וכו', ונסתלקו לעולמם באמצע עסקם בזה ולא גמרו וכו', ולי עזר השם יתברך שזכיתי לעמד על זה בשלמות. וענין תקון זה על ידי אמירת העשרה קפיטל תהלים הוא דבר חדש לגמרי - חדוש נפלא, כי הוא תקון נפלא ונורא מאד מאד, ומי שיוכל לילך למקוה ואחר כך יאמרם בודאי מה טוב, אך אפלו אם הוא אנוס שאי אפשר לטבל כגון שהוא חולה או שהוא בדרך, אף על פי כן אם יאמרם אשרי לו, כי הם תקון גדול ונורא מאד, ואם יאמרם בכונה כראוי בודאי מה טוב, אך גם האמירה בעצמה מסגלת מאד.

ואמר רבנו ז"ל כי לא נודע זאת מיום בריאת העולם. מסתמא הייתי רוצה לבטל את התאוה הזו לגמרי וכו', אך אי אפשר זאת לא בגשמיות ולא ברוחניות. בגשמיות אי אפשר כי היה צריך לבטל ולשנות הטבע של כלליות בני האדם בתמידות. וזה דבר שאי אפשר,

כי אִפְלוּ מִשֶּׁה רַבְּנוּ וְכִיּוֹצֵא שְׁבִטְל הֵטְבַע הִיָּה רַק לְפִי שְׁעָה וּבְדָבָר פְּרָטִי, כְּגוֹן קְרִיעַת יַם סוּף, אוּ בְקִיעַת הַיַּרְדֵּן וְכִיּוֹצֵא, שֶׁהִיָּה רַק לְפִי שְׁעָה וְכוּ', אָבֵל לְבִטְל הֵטְבַע שֶׁל כְּלָלִיּוֹת בְּנֵי אָדָם, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד בְּהִכְרַח לְבִטְל וּלְשִׁנוֹת הֵטְבַע אֲצֵלוֹ. וְגַם צָרִיף לְבִטְל וּלְשִׁנוֹת הֵטְבַע תְּמִיד וְזֶה דְּבַר שְׂאֵי אֶפְשֶׁר וְכוּ', וְגַם בְּרוּחָנִיּוֹת אֵי אֶפְשֶׁר וְכוּ', אִף הַעֲשָׂרָה קְפִיטְל תְּהֵלִים הָאֵלוֹ הַנִּקְרָאִים תִּקּוֹן הַכְּלָלִי הֵם דְּבַר נִפְלָא וַיִּקָּר וּמוֹעִיל מְאֹד.

גַּם יַחַד כְּבָר רַבְּנוּ ז"ל שְׁנֵי עֵדִים עַל דְּבַר זֶה, וְאָמַר שְׁגַם כִּי יִמְלָאוּ יָמָיו, אֲזִי אַחַר הַסְתַּלְקוֹתָיו מִי שְׁיָבוֹא עַל קְבָרוֹ וַיֹּאמֶר שֵׁם אֵלוֹ הַעֲשָׂרָה קְפִיטְל תְּהֵלִים וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדֻּקָה, אִפְלוֹ אִם גָּדְלוֹ וְעֲצָמוֹ עוֹנוֹתָיו וְחֲטָאָיו מְאֹד מְאֹד חָס וְשְׁלוֹם, אֲזִי אֲתֹאמֵץ וְאֲשַׁתְּדֵל לְאַרְףּ וְלִרְחֹב לְהוֹשִׁיעוֹ וּלְתַקְּנוֹ וְכוּ'. וְאָמַר אֲנִי חֲזַק מְאֹד בְּכָל הַדְּבָרִים שְׁלִי, אִף בְּזֶה אֲנִי חֲזַק בְּיוֹתֵר שְׂאֵלוֹ הַעֲשָׂרָה קְפִיטְל מוֹעִילִים מְאֹד מְאֹד.

וְאֵלוֹ הֵן הַעֲשָׂרָה קְפִיטְל תְּהֵלִים: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה, קל"ז, ק"נ. וַיֹּאמְרָם כְּסֻדֵּר שֶׁהֵם כְּתוּבִים בְּתֵהִלִּים. וְאָמַר שֶׁהוּא תִקּוֹן הַכְּלָלִי. כִּי כָל עֲבָרָה יֵשׁ לָהּ תִקּוֹן מִיַּחַד אָבֵל תִּקּוֹן הַזֶּה שֶׁהוּא תִקּוֹן הַכְּלָלִי כְּלוּל כְּבָר מְכַל הַתִּקּוּנִים.

גַּם אָמַר וְהַזְהִיר רַבְּנוּ ז"ל שֶׁעֲנִין הַזֶּה שֶׁל אֵלוֹ עֲשָׂרָה קְפִיטְל תְּהֵלִים שְׁנִקְרָאִים תִּקּוֹן הַכְּלָלִי, יֹאמְרוּ וַיִּגְלוּ וַיִּפְרְסְמוּ בִפְנֵי הַכָּל.

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל אִף עַל פִּי שֶׁהוּא דְּבַר קַל לֹאמַר עֲשָׂרָה קְפִיטְל תְּהֵלִים, אִף עַל פִּי כֵן גַּם זֶה יִהְיֶה כְּבֹד מְאֹד לְקַיָּם. וְכֵן נִתְקַיָּם עִתָּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים שֶׁמִּחֲמַת רַבּוּי הַמַּחְלֶקֶת רַב הַהֲמוֹן עִם רַחוּקִים מְאֹד לְקַיָּם זֹאת, וּרַבְּנוּ ז"ל הוֹדִיעַ כָּל זֹאת מִקֶּדָם, וְאִנְחָנוּ עֲשִׂינוּ מֵה שְׁמַטְל עֲלֵינוּ לְהוֹדִיעַ הַתִּקּוֹן לְכָל הַחֲפֵץ לְהַתְקַן, וְכָל אֶחָד הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה. הַשּׁוֹמֵעַ יִשְׁמַע, וְהַחֲדַל יִחְדַּל וְאִנְחָנוּ אֶת נַפְשֵׁנוּ הַצְּלוּנוּ.

בְּוֹדָאֵי אִם תִּזְכֶּה לְנִסֵּעַ אֲצֵל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי

הבטיחנו בהבטחה חזקה שאפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו יוציאו מהשאול תחתית ומתחתיו.

עקר פגם הברית בא לאדם רק מחמת שלא שומר על העינים שלו והוא מסתכל על כל אשה שעוברת ברחוב וכו', וכן מסתכל על תמונות תועבה שקוץ תעוב וזהו ווערם וכו' וכו', ואמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מ"ה). אין יצר הרע שולט אלא במה שעניו רואות; ואמרו (ירושלמי ברכות פרק א' הלכה ה') ליבא ועינא תרי סרסורי דחטאָה. אמר הקדוש-ברוך-הוא: אי יהבית לי ליבא ועינא אנא ידע דאת לי; כי צריכים מאד מאד לשמר על העינים שלא להסתכל בראיות אסורות שזה משגע את האדם לגמרי, כמו שכתוב (דברים כ"ח ל"ד) 'והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה', כי מי שלא שומר על העינים שלו נעשה משגע ממש פשוטו כמשמעו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) שרב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף, ולכן אם אתה רוצה לעסק בתקון הברית ראה לשמר על העינים שלך לא להפקיר את העינים, ואז דיקא תזכה לשלמות קדשת הברית.

ראה לקים את כל זה לפני שיהיה מאחר וכו', הינו כשאדם הוא משקע בתאות נאוף אזי קשה לו מאד מאד לצאת מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקעב.

**העבדה שכל עמס הבית נופל עלי ובעלי כמעט לא עוזר
לי גורמת לי עצבים**

שאלה:

מאת כנרת: שלום רבנו היקרה!

יש ענין שמאד מציק לי בתקופה האחרונה, ורק עצה שלך

תוכל לכונן אותי למעשה הנכון. אני נשואה 4 שנים לבעלי ששיחיה ויש לנו שתי בנות קטנות ברוך השם. שנינו עובדים במשרה מלאה, והבעיה נובעת מכך שאני מרגישה כאלו הכל עלי - העבודה, הבית, התשלומים, הדאגות, הבשולים, ממש הכל. לא שיש לי בעיה עם זה, אני עושה הכל באהבה ובכיף כי זה למען משפחתי שאני אוהבת יותר מכל, הבעיה היא שאני צריכה לפעמים עזרה בכל מיני מטלות בבית וכו', וכשאני מבקשת מבעלי הוא לא מקשיב לי ואני צריכה בזמן לחץ לבקש ממנו כמה וכמה פעמים עד שיסכים לקום ולעזר לי.

הרבה פעמים אני רבה אתו כי אני לא מבינה איך הוא רואה שאני בלחץ עם הבנות והבשולים והוא לא מוכן לקום ולעזר אלא רק אחרי שאני מבקשת הרבה פעמים, ולבסוף הוא גם מתעצבן עלי שאני שבקשתי כמה פעמים. הענין מעציב אותי מאוד ואני מרגישה עצבנית כל הזמן ולא יודעת מה לעשות. נסיתי לדבר אתו כמה פעמים אך לא מגיב בנושא אלא צוחק על זה או עובר לנושא אחר.

אני רוצה לציין שבעלי הוא איש טוב מאוד ואוהב אותי ואני אותו, אבל אני מרגישה שהעצבים האלו מרחיקים אותנו ואני לא רוצה בכך. אודה מאוד לעצתך החכמה, והמון בריאות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וארא, כ"ד טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל פננת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לדעתי את חייבת בכל המצב שקורה בבית וכו' וכו', כי את צריכה לפתח את הפה ולהסביר לבעלך מה את רוצה ממנו וכו', ולא נורא אם הוא יעזר לך וכו', וזה שלמות השלום בית בשעה שהאיש

והאשה הם ותרגים אחד לשני, ונותנים תשומת לב אחד לשני, וזה שלמות הבית, ועל ידי זה ממילא יש אהבה והבנה הדדית, אבל הרגע שרוצים אחד להשתלט על הזולת, הזוג צריכים לדעת שזה הסמ"ך-ף-מ"ם שבא לשבר את הבית. הזהר הקדוש קורא איש לבדו פלג גופא - חצי גוף, נמצא שכשאדם מתחתן זה גוף שלם, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ד) "ודבק באשתו והיו לבשר אחד", הינו שניהם חצי חצי, וביחד הם שלם, מה שאין כן כשאחד רוצה להשתלט על הזולת, זה הסמ"ך-ף-מ"ם, הינו ששים על ארבעים, אני יותר ממך וכו', והרגע שהבעל או האשה חושבים שאחד יותר מהשני עם עשרה אחוזים, וההוא פחות ממני עם עשרה אחוזים, זה כבר נקרא סמ"ך-ף-מ"ם, ששים על ארבעים.

ולכן כל מי שרוצה שלום בית אמתי, צריך לדעת שהאיש והאשה הם גוף אחד, וכמו שאמר החכם מכל האדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס", ולכן אם רוצים שלום בית אמתי, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

ולכן לדעתי את צריכה לבקש את בעלך ולהסביר לו שגשואין צריכים להיות חצי חצי, וזו השלמות שהזוג מאשרים ואחד עוזר לשני.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצלחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקעג.

**איך צריכים להגיב כאשר אחד האחים אומר לי
מלים פוגעות?**

שאלה:

מאת דנה: שלום וברכה לרב היקר מוה"ר א"ש שליט"א ולכל בני ביתו. תודה על החזקים העצומים. רציתי לשאל: כל האחים שלי כבר בוגרים, ובסוף הכל הם אנשים עדינים, אך יוצא לפעמים במפגש מסוים שמיושהו אומר מלים בוטות כמו "איזה דפוק" או "איזו דפוקה". אמנם זה נאמר בחבה, אבל אותי זה מעליב למרות שבטוח שאין להם שום כוונה לפגע. אני מתארת לעצמי שהם שומעים את המלים האלו והסלנג הזה בכל מיני מקומות ולכן זה נראה להם בסדר. איך עלי להתנהג אם אני שומעת מהם מלים כאלו? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא, כ"ה טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל דנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא צריכים להתפעל מאף ברירה שבעולם, ובפרט אלו שמדברים בלשון גנות ולעג על הזולת וכו' וכו', מהם בכלל לא צריכים להתפעל, ומה טוב ומה נעים לדם ולשתק על כל אלו שמחזרפים ומבזים אותך ואת אחיך וכו', כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') עקר התשובה ישמע בזיונו ידם וישתק.

ולכן אני מאד מבקש אותך שלא תגיבי ולא תעני ולא תעשי שום דבר, רק לשתק, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות תפלה סימן ע"ז) כשתשמע חרפתך ותשתק תזכה שיענה הקדוש-ברוך-הוא בקשתך;

וְאָמַר (שם אות מריכה סימן פ"ו) מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק עַל יְדֵי זֶה נִתְבַטֵּל מִמְּנוֹ רְבוֹת רְעוֹת שֶׁהֵיָה רְאוּיִין לְבוֹא עָלָיו; וְאָמַר (שם סימן כ"ט) מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק נִקְרָא חֲסִיד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ; וְאָמַר (שם אות המַתְקַת דִּין סימן פ"ד) עַל יְדֵי שְׁתִּיקָה נִמְתָּק הַדִּין; וְאָמַר (שם אות אַמוּנָה סימן ט"ז) כְּשֶׁמְחַרְפִּין אוֹתָךְ וְאַתָּה שׁוֹתֵק תִּזְכָּה לְהַבִּין תְּרוּץ עַל קְשִׁיּוֹתֶיךָ, וְתִזְכָּה לְרוּחַ בֵּינָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ עָלֶיךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

ה' תקעד.

**הָאֵם יֵשׁ תְּפִלוֹת אוֹ הַנְּהָגוֹת מִיַּחְדוֹת לְתַקוּפַת הַהַרְיִין
וְלְזִמְנֵן הַלְדָּה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דָּוִד: לְכַבּוֹד קִדְשֵׁת הָאֲדָמוֹר מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
בְּשָׁעָה טוֹבָה אֲשֶׁתִּי נִכְנָסַת לַחֲדָשׁ הַתְּשִׁיעִי, וְהֵייתִי רוֹצֵה לְקַבֵּל
הַנְּהָגָה עֲבוּרִי וְגַם תְּפִלָּה עֲבוּרָה כְּדֵי שֶׁהִיא תּוּכַל לְהַתְּפַלֵּל
כְּשִׁיגִיעַ הָרְגַע שְׁלֵה לְלֶדֶת.
וְאִם אֶפְשָׁה, אֲשַׁמַּח לְדַעַת אֵיךְ לְחַזֵּק אוֹתָהּ וּלְשַׁמַּח אוֹתָהּ
בְּרַגְעִים שֶׁל הַלְדָּה. שֶׁתִּזְכְּוּ לְאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים מְתוּרָה
בְּרִיאוֹת וְנַחַת, תּוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב שַׁבַּת קִדְשׁ לְסֹדֵר וְאֶרְאָה, כ"ה טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל דָּוִד גֵּרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שאשתך תעבר את הלדה בקלות מאד
מאד, ופה אני שולח לה תפלה לומר בכל יום ואפלו כמה פעמים
ביום עד הלדה:

רבוננו של עולם! חוס וחס על עלי ותקל מעלי את צער העבור
והלדה, ותהיה עמי בעת הלדה, ויצא הולד לאויר העולם ברגע
קטן בקלות בלי שום נזק לא לי ולא לולד, ויהיה נולד בשפחה
טובה ומצלחת ובמזל טוב לחיים טובים ולשלום ולבריאות
לחן ולחסד, ואני ובעלי נגדלהו לעבודתך ולתורתך הקדושה,
ונאמין בך תמיד אשר אתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ואתה
משגיח עלינו בהשגחה פרטי פרטית, ותשמר אותי ואת העבר
שלא אהיה אני והעבר נזוקים לא בגוף, ולא באיברים, ולא
בעורקים, ולא בגידים, ולא בעור ובשר, ולא בשאר בנין האדם,
לא בתוך חלל הגוף, ולא חוץ לחלל הגוף. ותחזק את כחי ורוחי
ועצמותי, כמו שנאמר רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך, כי
לך יהוה הוחלתי אתה תענה יהוה אלהי, ואני ביהוה אעלוזה
אגילה באלהי ישעי, רצה יהוה להצילני יהוה לעזרתי חושה,
ואזכה לילד בקלות מאד בלי שום פחד וכאב וצער כלל, ואזכה
להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

העקר תראה לחזק ולעודד ולשמח את אשתך, כי יולדת צריכה
המון המון חזוק, ואשרי הבעל שיש לו שכל שמחזק ומעודד את
אשתו בעת הלדה, שאז היא צריכה המון המון חזוק.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשר לי בשורות משמחות בקרוב
מאד.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקעה.

**בתי לא שמחה אף פעם בחלקה.
איך אוכל לחזק אותה ואת בטחונה העצמי?**

שאלה:

מאת לאה: לכבוד קדשת אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א פאר
הדור והדרו הברכה והשלום.

השם יושיע אתכם ואת זוגתכם שתחיה בבריאות השלמה
ובכל מילי דמיטב, אמן סלה.

ברצוני להועץ עמכם לגבי בתי הבכורה - היא בת 9, ילדה
מצלחת וטובה, שואפת לקדשה וממלאת אותנו בנחת ברוך
השם, הבעיה היא שלעולם היא אינה שמחה בחלקה - היא
מרבה להתלונן ולצעק על אחיה הקטנים, וכל מה שאנו
עושים למענה לא טוב לה.

היא מקבלת כל מה שהיא רוצה, פי כמה וכמה מאחיה
ומחברותיה לכמה, אף עדין אינה מרצה דיה ותמיד מוצאת על
מה להתלונן. היא טוענת שאנו לא אוהבים אותה על אף החם
והאהבה שאנו מרעיפים - כמוכן שבגבולות הטעם הטוב. אנו
משתדלים למעט בבקרת כלפיה ולחזק את מעשיה הטובים,
אך דבר לא עוזר, ואני חשה כי אין לה בטחון עצמי מספיק
חזק על אף שהיא מצטיינת וטובה, וזוכה לשבחים אין ספר
ממורותיה, חברותיה והמשפחה המרחבת. אנא יעצו לי מה
עלי לעשות על מנת לחזק את נפשה ובטחונה, ולגרם לה
לשמח בחלקה.

השם יברככם בכל הברכות הפתובות בתורה, שתזכו לנחת
רוח מכל יוצאי חלציהם הגשמיים והרוחניים גם יחד!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא, כ"ה טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין לגדל ילדים צריכים הרבה רחמים וסיעתא דשמיא, וכן הרבה תפלה, וידוע אשר שאלו את הגאון האלקי בעל ה"חתם סופר" זכותו יגן עלינו איך זכה לבנים ובנות כל כך מצלחים? ענה ואמר: כל לילה בעת תקון חצות מלאתי את הכוס עם דמעות, והתפללתי על הצלחת ילדי, וכך זכיתי לזה.

וכן מספר מאחד מאנשי שלומנו שהיו לו עשרה ילדים, וכלם היו מצלחים ובעלי דרך ארץ גדולה, ושאלו אותו אנשי שלומנו איך זכית לילדים טובים כאלו? ענה ואמר: מה אתם חושבים שהם צמחו לי על העץ? כל לילה שפכתי דמעות להקדוש-ברוך-הוא, ומלאתי את הכפה שלי עם הדמעות, ואחר כך רחצתי את פני עם הדמעות וכו', עד שזכיתי לראות מהם מה שראיתי וכו'.

ידוע שפעם באה אמא אל החפץ חיים זכר צדיק לברכה ובקשה ברכה על ילדיה שיהיו תלמידי חכמים, ענה ואמר: עם ברכה אתם רוצים שהילדים יהיו תלמידי חכמים? צריכים להשקיע בהם, והעקר להתפלל הרבה להצלחת הילדים, וזה מועיל מאד מאד, כי תפלת האמא על ילדיה עושה רשם בשמים. והוציא מארון הספרים שלו תהלים ישן נושן שהיו הדפים מנפחים עם המון כתמים וכו', וזה היה מרב דמעות של האמא שלו שהתפללה עליו, והראה את זה לאשה ואמר לה: את רואה? זה התהלים של האמא שלי שהרבתה להתפלל עלי; רואים מכל זה שעקר הצלחת הילדים זה רק על ידי תפלה, ולכן אשרי האשה שמתפללת על הצלחת ילדיה, ובודאי תפלת האבות על הבנים מועילה מאד מאד.

העקר בחנוך הילדים צריכים לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים

(שבת י:): לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים; צריכים להחדיר בילדים בטחון עצמי, ולתת לכל אחד מה שמגיע לו, ולא להתבלבל מזה שזה בוכה וכו' וזה גונח וכו', לא צריכים להיות כל כך רגיש, אלא תמיד לדבר בשבחם, ולא לתת לאחד יותר מהשני, צריכים לחזק את כל בן ואת כל בת כפי בחינתם, העקר לספר להם הרבה ספורי צדיקים, ועל כלם תפלה שזה עולה על הכל, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא יכול לפעל.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקעו.

**אני שוקלת לפתח חנות ממתקים.
האם הרב ממליץ לי לעשות זאת?**

שאלה:

מאת ליאת: שלום רב לצדיק.

אני רוצה לפתח עסק, וחשבתי על כוון של חנות ממתקים. אני מעונינת לקבל את עצתו של הרב, ואם הרב רואה שיש משהו יותר טוב עבורי - אשמח מאד לשמע כדי שאוכל ללכת בדרך נכונה! תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וארא, כ"ה טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליאת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (קידושין פ"ב:): רבי מאיר אומר: לעולם

יִלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ אוֹמְנוֹת נְקִיָּה וְקִלְיָה, וְיִתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהֶעֱשָׂר וְהִנְכַּסִּים שָׁלוֹ, שְׂאִין אוֹמְנוֹת שְׂאִין בְּהַ עֲנִיּוֹת וְעֲשִׂירוֹת, שְׁלֵא עֲנִיּוֹת מִן הָאוֹמְנוֹת וְלֹא עֲשִׂירוֹת מִן הָאוֹמְנוֹת אֲלֵא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֲלֶעָזָר אוֹמֵר: רְאִיתָ מִיָּמֶיךָ תִּיָּה וְעוֹף שֵׁישׁ לָהֶם אוֹמְנוֹת, וְהֵן מִתְּפָרְנְסִין שְׁלֵא בְּצַעַר, וְהֵלֵא לֹא נִבְרָאוּ אֲלֵא לְשִׁמְשָׁנִי וְאֲנִי נִבְרָאתִי לְשִׁמְשׁ אֶת קוֹנִי, אֵינּוּ דִּין שְׂאֵתְפָרְנִס שְׁלֵא בְּצַעַר? אֲלֵא שֶׁהֲרַעוֹתִי מַעֲשֵׂי וְקִפְחָתִי אֶת פְּרָנְסָתִי; נִמְצָא לְפִי זֶה שְׂאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּלֵי עֲבוּר פְּרָנְסָתוֹ וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְלֵא אֶת הַכֹּלִי, וְלִכֵּן לֹא מְשַׁנֶּה אִיזָה כְּלֵי שָׂרָק פּוֹתְחִים, הָעֶקֶר בְּפָרְנִסָּה לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שִׁיחוּס וִירַחֵם עָלָיו וְיִרְחִיב לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

יעזור הקדוש-ברוך-הוא שתצליחי בכל מה שתעשי.

המאחל לך שבת שלום...

ה' תקעז.

**אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת מְאֹד לְהַכְנִיס אֶת בְּתִי הַקְּטָנָה לְמִסְגֶּרֶת.
הָאֵם אֵלוֹ חֲשָׁשׁוֹת מִיִּתְרִים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דְּקִלְיָה: לְכַבֹּד הָרַב שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְרַב שְׁפָע, שְׁמֹחָה, רְפוּאָה וְאַרְיִכוֹת יָמִים בְּטוֹב.

יֵשׁ לִי תִינִיקָת בֵּת שְׁנָה וְחֻדְשִׁים וְאֲנִי גֵרָה בְּעִיר חֲדָשָׁה בְּהַ אֵין לִי חֲבֵרָה טוֹבָה אוֹ חֲבֵר שֶׁל בְּעָלִי שִׁשָּׁם אֶת יְלָדָיו הַרְכִּים בְּמִסְגֶּרֶת, כִּף שְׂאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת מְאֹד לְשִׁים אֶת בְּתִי בְּכֹל מִסְגֶּרֶת שֶׁהִיא. הָרַב אָמַר שְׂאָסוּר לְבַטֵּחַ בְּאֶף אָדָם, וְאֶף אֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שִׁינְהֶגוּ בְּהַ לֹא כְּשׁוּרָה וְלֹא אֲדַע עַל כִּף בְּשֶׁל גִּלְיָה הַצָּעִיר. הָאֵם זֶה לֹא כְּפִירָה בְּהַשֵּׁם שְׂאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת מְלִשְׁלַח אוֹתָהּ לְמִסְגֶּרֶת?

האם לא הכל מהשם וְאָף אִם חס וְשָׁלוֹם לֹא יִנְהַגוּ בָּהּ טוֹב זֶה
 מִהַשֵּׁם? אִיךָ אֲדַע מַה לַעֲשׂוֹת? אֲשַׁמַּח לַעֲצָה טוֹבָה מִהָרַב.
 אֲצִיץ רַק שְׂאֵנִי הֵייתִי רוֹצֵה לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַשְׁאִיר אֶתְּךָ בְּבֵית, אִךָ
 בְּעָלֵי חוֹשֵׁב שְׂזָה יוֹעִיל לְשִׁתְּנוֹ קִצְתָּ לְהַתְאַוֵּר. תּוֹדָה וְרַב
 בְּרָכוֹת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בּא, כ"ז טַבַּת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל דְּקִלָּה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

יֵשׁ מְאֹמֵר הַחֲכָם "מִן הַזְהִירוֹת לֹא לְהַזְהִיר כָּל כָּךְ", כִּי לְפַעֲמִים
 מִרְבּוֹי הַזְהִירוֹת מִמְשִׁיכִים עַל עֲצָמָם יוֹתֵר מְדִי צְרוּת וְכוּ'; מָה אַתָּה
 צְרִיכָה לְחַשֵּׁשׁ? הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר לָךְ עִם בְּעַל נִפְלֵא, וְכֵן נִתֵּן לָךְ
 מִתְּנָה תִינַקֶּת, אֲזִי מָה אַתָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל כָּךְ מְסַפֶּקֶת וּמְבַהֶלֶת וְכוּ'?
 מִי שֶׁתְּמִיד שְׂמִיחַ הוּא תְּמִיד יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמוֹ חֲבָרִים, וְכֵן אֲשֶׁה
 שְׂתְּמִיד שְׂמִיחָה הִיא יִכּוֹלָה לַעֲשׂוֹת לַעֲצָמָה בְּקִלּוֹת חֲבָרוֹת, וְלִכֵּן לְמָה
 לָכֶם לְחַשֵּׁשׁ כָּל כָּךְ מְדִי, אֲדַרְבֶּה, תִּשְׁמַחוּ וְתִתְּנוּ תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא עַל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה לָכֶם, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֻשְׁרִים בְּחַיֵּיכֶם, לְמָה
 לָכֶם לְהַתְּבַלְּבֵל בְּבִלְבוּלֵי חֲנָם וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְכֶם דְּאִגּוֹת וְעֲצָבוֹת
 בְּחֲנָם?

רְאוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם עַל מִדַּת הַשְּׂמִיחָה כִּי אֵינִי דֹבֵר יוֹתֵר חָשׁוּב
 כְּמוֹ שְׂמִיחָה, וְכָל כָּךְ קֶשֶׁה לְאָדָם לְהִגִּיעַ לְמִדַּת הַשְּׂמִיחָה יוֹתֵר מִכָּל
 הָעֲבוּדוֹת הַכִּי קִשׁוֹת, קַל יוֹתֵר לְצוּם וְכוּ' וּלְסַגֵּף אֶת עֲצָמוֹ עִם סְגוּפִים
 קָשִׁים וּמְרִים וְכוּ', הָעֵקֶר לֹא לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה, וְלִכֵּן עַל שְׂמִיחָה צְרִיכִים
 מְסִירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוּלָּה.

וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תְּנַחוּמָא שְׁמִינִי) לְפִי שְׂאֵיִן הַשְּׂמִיחָה
 מִמְתְּנָת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְׂמִיחַ הַיּוֹם שְׂמִיחַ לְמָחָר, וְלֹא כָּל מִי
 שֶׁמִּיצַר הַיּוֹם מִיצַר לְמָחָר, לְפִי שְׂאֵיִן הַשְּׂמִיחָה מִמְתְּנָת לְאָדָם, וְאִם

תהיו בשמחה כל החיים שלכם ילכו כבד בצורה אחרת לגמרי, כי תזכו לישוב הדעת כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסרו את נפשכם להיות בשמחה ואז תזכו לגדלות המחין וכבד לא יחסר לכם שום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרו לי תמיד בשורות משמחות.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקעת.

**אנו שוקלים לקרא לבתנו שתולד 'לריאן'.
מה דעתכם על השם?**

שאלה:

מאת אידיט: שלום כבוד הרב.
אני שמחה לבשר לך בשורה טובה שברוך השם בעוד כמה שבועות אני אמורה ללדת, ורציתי להתייעץ אתך לגבי שם לבת - אני ובעלי רוצים את השם 'לריאן', אך איני יודעת אם יש לשם זה בכלל משמעות. מאד חשוב לי לתת שם עם משמעות ולא ככה סתם, ואשמח אם תיעץ לי שמות טובים לבת. תודה רבה לך כבוד הרב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שלום רב אל אידיט תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתזכי ללדת בקלות מאד, ותאמרי בכל

יום את התפלה הזאת אפלו כמה פעמים ביום, וזה יועיל לך מאד
מאד:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי ותקל מעלי את צער העבור
והלדה, ותהיה עמי בעת הלדה, ויצא הולד לאויר העולם ברגע
קטן בקלות בלי שום נזק לא לי ולא לולד, ויהיה נולד בשעה
טובה ומצלחת ובמזל טוב לחיים טובים ולשלום ולבריאות
לחן ולחסד, ואני ובעלי נגדלהו לעבודתך ולתורתך הקדושה,
ונאמין בך תמיד אשר אתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ואתה
משגיח עלינו בהשגחה פרטי פרטית, ותשמר אותי ואת העבר
שלא אהיה אני והעבר נזוקים לא בגוף, ולא באיברים, ולא
בעורקים, ולא בגידים, ולא בעור ובשר, ולא בשאר בנין האדם,
לא בתוך חלל הגוף, ולא חוץ לחלל הגוף. ותחזק את כחי ורוחי
ועצמותי, כמו שנאמר רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך, כי
לך יהוה הוחלתי אתה תענה יהוה אלהי, ואני ביהוה אעלוזה
אגילה באלהי ישעי, רצה יהוה להצילני יהוה לעזרתי חושה,
ואזכה לילד בקלות מאד בלי שום פחד וכאב וצער כלל, ואזכה
להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

מה אתם צריכים לבלבל את עצמכם כבר עכשו בענין לתת שם?
וכו', קדם תלדי בקלות, ואחר כך תתישבו איזה שם לתת. השם הזה
שכתבתם לי אינו שם בכלל, וצריכים מאד מאד לשמר לתת שמות
עם משמעות, כי השם הוא הנפש והעתיד של הילדים, כמו שכתוב
(בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", כי השם
הוא הנפש, ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים
לילדים שאין לזה שום ערך וכו', ואחר כך הם סובלים מזה סבל גדול
מאד, ולא יודעים מה ולמה, וזה רק מפני שנתנו להם שמות משנים
וכו' בלי שום משמעות וכו'.

תהיו פקחים ותתנו שמות אחר צדיקים וצדקניות, ולא חסר
שמות בתנ"ך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקעט.

בפסח בנינו יהיה בן 7.

האם לקחת אותו לאומן עכשו או לחכות לראש השנה?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד הרב.

תחלה אני רוצה להודות לך על עצותיך הנפלאות - הן עוזרות לנו מאד. אנחנו מאד קרובים לרבנו נחמן מברסלב כבר 3 שנים, ויש לנו ילד בשם יונתן נעם שבפסח הקרוב בעזרת השם יהיה בן 7. האם לקחת אותו לרבנו כבר עכשו לפני גיל 7 כפי שרבנו צוה או שעדיף לחכות ולקחת אותו אתי לאומן בראש השנה למרות שאז הוא יהיה מעל גיל 7? אשתי בחדש השמיני להריון וחשבתי שאולי עדיף לנסע כבר עכשו וכך לקחת אתי את הילד ולהתפלל להצלחתה של אשתי. בברכה ותודה רבה לכבוד הרב, אברהם.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אשתך מסכימה אזי תסע עכשו עם בנה, ותתפלל גם על

הבריאות שלה ושתלד בקלות.

מה אמר לה, אין דבר יותר גדול מלהיות אצל ציון רבנו ז"ל, ואשרי מי שזוכה לחטף להיות מדי פעם אצל ציונו הקדוש, וכבר ידוע מה שאמר מוהרנ"ת ז"ל: ענש הגלגול זה ענש קשה מאד מאד, כי מי יודע באם שירד לזה העולם שוב אם לא יהיה לו יותר גרוע בחייו הגשמיים, ומכל שכן בחייו הרוחניים וכו', כי אדם סובל בזה העולם מה שסובל בימי חייו וכו', ומי אומר כשיחזור עוד פעם

בְּגִלְגּוּל אִם זֶה לֹא יִהְיֶה לּוֹ יוֹתֵר גְּרוּעַ וְכוּ', עִם כָּל זֹאת, אָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, אִם הֵייתִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּגִלְגּוּל הַבָּא אֲזַכֶּה לְהִיּוֹת עוֹד פְּעַם אַחַת אֲצַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל הֵייתִי מִתְעַקֵּשׁ לְרַדֵּת עוֹד פְּעַם בְּגִלְגּוּל; עֲמֵד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן וְהִשְׁתּוּמֵם מֵה זֶה לְזִכּוֹת לְהִיּוֹת אֲפֵלוּ פְּעַם אַחַת אֲצַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

רק תחזק ותעודד ותשמח את אשתך, ואל תסע בלי רשותה, והקדוש-ברוך-הוא יעזור שתלד בקלות, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפ.

איפה אני יכול לקרא על הנהגות ועצות בענין תקופת השדוכים, החתנה וחי הזוגיות?

שאלה:

מאת חיים: שלום ובִּרְכָה לְעַבְדֵי הַשֵּׁם הַצַּדִּיק מִיבְּנֵי אֵל מוֹהֲרַא"ש שְׁלִיט"א.

שְׁלַחְתִּי לְךָ מִכְּתָב לִפְנֵי כַּמָּה חֲדָשִׁים לְגַבִּי עֲבוּדָה וְלִמּוּדִים גְּבוּהִים וְשִׂאלְתִּי אוֹתְךָ אִם לְהִתְחִיל לִמּוּדִים גְּבוּהִים אוּ לְהִתְחַתֵּן, וְבְרוּךְ הַשֵּׁם אֵיךְ שִׂיצְאֵתִי מֵהַלִּמּוּדִים אַחֲרֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַכֹּרֶתִי אֶת הַשְּׂדוּךְ שְׁלִי בְרוּךְ הַשֵּׁם! רְצִיתִי לְהַגִּיד תּוֹדָה מִכָּל הַלֵּב...

יש לי שאלה: איפה אני יכול לקרא הנהגות ועצות בענין תקופת השדוכים, ובכלליות לחתנה ולחי הזוגיות? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל חַיִּים נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מה טוב ומה נעים שתשיג את הספר הנפלא "אוצר שלום בית" ושם תמצא עצות נוראות ונפלאות איך להחזיק מעמד בחיי הנשואין, כי בזה העולם צריכים להיות ותתן גדול בבית, ומי שזוכה לוותר הוא המצליח בחיי הנשואין, והלואי שהבעל והאשה יותרו אחד לשני ואז אף פעם לא יהיו מריבות בבית, ויחיו ביחד כמו זוג יונים באהבה גדולה מאד מאד.

צריך שתדע אשר רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שמהרגע שעושים ארוסין שפכר יתכוננו על חתנה, והוא לא רצה שיעשו הפסק גדול בין הארוסין להחתנה, ומכל שכן וכל שכן שבחור ובחורה שלא יסתובבו כל כך הרבה זמן בלי ארוסין ובלי נשואין, כי הסמ"ך-מ"ם יעשה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוג, ובפרט כשיש משיכה אחד להשני צריכים לדעת שזה בן זוגי, או זאת בת זוגי, ותכף ומיד לקבע זמן על חתנה, ויתחתנו ויחיו חיים באשר, וזו הדרך האמתית של יהודי שמאמין בהקדוש-ברוך-הוא וכו' ומתנהג על פי התורה וכו'.

אבל מה עשו אלו שהלכו ועזבו את הקדוש-ברוך-הוא ואת התורה? וכו', הם מסתובבים ככה כמה שנים וכו', וחיים ביחד באסור וכו', ולבסוף נכנסת עין רעה ביניהם וכו' ונפרדים וכו'. ולכן אשרי מי שהולך בדרך התורה, שתכף ומיד כשיש משיכה בין הבחור והבחורה ומפירים אחד את השני וכו', שפכר יעשו ארוסין וידברו על נשואין, ויקבעו זמן הכי קצר לנשואין, ולא לחפות עד שיהיה כסף וכו' ועד שתהיה חכמה וכו', כי כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת א' י"ח) "כי ברב חכמה רב כעס ויוסיף דעת יוסיף מכאוב", ודרשו

על זה חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה א' סימן ל"ז) "ברב חכמה רב כעס" - כל זמן שאדם מרבה בחכמה מרבה בכעס, וכל זמן שהוא מרבה בדעת מרבה ביסורין. אמר שלמה: על ידי שהרביתי בחכמה הרביתי בכעס, ועל ידי שהרביתי בדעת הרביתי ביסורין.

הרי שלך לפניך - אם אדם חושב הוא חכם ובר דעת ומושבך את הזמן וכו', על ידי זה לבסוף מתפוצץ הכל וכו', ונעשה ביניהם ריב וכעס ונפרדים, ולכן אשרי הבחור או הבחורה שמוצאים אחד את השני, ויש ביניהם משיכה והבנה הדדית, שכבר יראו לסגר את הכל, והכלל הזה טוב לכל אחד ואחת. אשרי מי שיצית ויקים את כל זה, ואז יהיו לו חיים מאשרים מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפא.

האם זה נכון שלא כדאי לתלות בבית תמונות של צדיקים?

שאלה:

מאת שמואל: לכבוד מורנו ורבנו מוה"רא"ש שליט"א, שלום רב!

שמעתי מפי תלמידי חכם שאמר שכדאי מאד שלא לתלות בבית תמונות, אפלו של גדולי ישראל, מכיון שלפי הקבלה שורה על זה רוח טמאה. מאידך גיסא, מה עם "היו עיניך ראות את מוריך"? רציתי לדעת את דעת כבוד קדשתו שליט"א.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל שְׁמוּאֵל נִרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אין שום בעיה לתלות בבית תמונות של צדיקים, אדרבה, זה מכניס קדושה בתוך הבית שהילדים מיעת קטנותם מרגילים את עצמם לראות תמונות של צדיקים, ומכל שכן תמונות איך שצריכים לומדים או מתפללים וכו', שזה משפיע על הילדים מאד מאד.

וידוע שהחזון איש זכר צדיק לברכה יעץ למנהל בית ספר להשתדל שיהיו בכל כחה תמונות של צדיקים, כדי שהילדים תמיד יראו פני צדיקים, שזה עושה רשם גדול עליהם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשר לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפב.

**מדוע הבקור בציונו של רבי נחמן מברסלב באומן
פועל על כל אחד בצורה שונה?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד רבנו עטרת ראשנו שליט"א. תודה רבה להשם שיש לנו אותך.

ברצוני לשאל: איך רבנו נחמן מברסלב פועל עלינו לאחר שהיינו אצלו בראש השנה? אני שואל כי אני רואה חברים שהיו אצל רבנו בראש השנה לפחות 8 שנים אך לא רואים אצלם שום שנוי בעבודת השם, ויש חברים אחרים שהיו אצל רבנו בראש השנה פעם או פעמים ומיד רואים אצלם שנוי -

רצון לעבד את השם, לשנות את המדות והתחזקות בתפלה ולמוד התורה. האם יש נשמות יותר קרובות לצדיק שהוא פועל עליהם יותר? תודה מראש, אוהב אותך מכל הלב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את מעלת האדם הזוכה לבוא אל רבנו ז"ל על ראש השנה, עד כדי כך שאמר רבנו ז"ל (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם, בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם פלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי מוה"ר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות.

את התקונים שרבנו ז"ל עושה עם כל נשמה ונשמה בפני עצמה, זה נעלם ונסתר מעין כל, אבל מי שזוכה לבוא אפלו פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל על ראש השנה - רבנו ז"ל עוסק בתקונו, ויכולות לעבר כמה שנים והוא אפלו לא ירגיש שנשתנה אצלו משהו וכו', אבל לבסוף בודאי הפל יתהפך לטובה. וזה נפלאות תמים דעים מדוע אחד שנוסע פעם אחת אצל ציון רבנו ז"ל וכבר נתעוררת אצלו הנשמה להמשיך אחריו יתברך וכו', ויש אחד שיכול לעבר לו

כמה שנים עד שישתנה אצלו משהו וכו', אבל זה בטוח במליון אחוז - מי שרק זוכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל אזי הוא עוסק בתקונו הנצחי.

ולכן אשרי מי שמשתדל להיות אפלו באמצע השנה אצל רבנו ז"ל באומן, ואשרי ואשרי מי שזוכה להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל באומן, ולא צריכים לשמע התנגדות מאף אחד וכו', כי כל אלו שמתנגדים על הנסיעה בראש השנה הם 'שלוחי הסמ"ך-מ"ם', יהיה מי שיהיה, מי שרק מתנגד על הנסיעה של ראש השנה הוא 'שליח של הסמ"ך-מ"ם', וצריכים להתרחק ממנו כמו שמתרחקים משדים ורוחות וכו' וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפג.

**האם מתר לי "לשכח" באוטובוס חוברת של התקון
הכללי בכונה תחלה?**

שאלה:

סאת לירון: לכבוד מוה"רא"ש שליט"א. תזכה לבריאות ואריכות ימים.
האם מתר לי "לשכח" באוטובוס חוברת של התקון הכללי בכונה על מנת להפיץ, כלומר שמישהו ימצא את זה ויקרא בזה?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל לירון גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם שזוכה להפיץ את ספרי רבנו ז"ל, כי בזה הוא זוכה ומזכה את הרבים, ורב רבם של אנשי שלומנו שהתקרבו אל רבנו ז"ל, זה היה רק על ידי הפצת מעינות החכמה חוצה, אבל צריכים תמיד לבקש אפלו פמה אגורות ולא לצאת בחנם, כי מה שמקבלים בחנם זורקים את זה, וכשאדם נתן אפלו פמה פרוטות על ספר, הוא יחזיק את זה חשוב.

ולכן אין לחלק את זה בחנם, רק לבקש ממנו פמה פרוטות לצדקה, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ד') כי כשאדם נותן צדקה נפתח לו בשמים פתח וכו', ומכל שכן שלא כדאי להשאיר ספר במקום צבורי או באוטובוס, כי לבסוף יזרקו את זה, וחבל מאד מאד, ודבר זה מוכן ממילא.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד נזכה להפיץ את אור רבנו ז"ל, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפד.

מדוע רבי נחמן מברסלב שם דגש כל-כף משמעותי על ענין ההתבודדות?

שאלה:

מאת יחיאל: שלום לכבוד הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א. אשמח אם כבודו יוכל להסביר לי מדוע רבי נחמן מברסלב שם דגש כל-כף משמעותי על ענין ההתבודדות, ולמה לא מספיק ללמד את דרושי החסידות של הצדיקים, הרי דברי תורתם הם אלו המקרבים את האדם אל הקדוש-ברוך-הוא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יחיאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל, דהינו לקבע לו על כל פנים שעה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו יהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו הוא גדולה במעלה מאד מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכוללת הכל. כי על כל מה שייחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מפל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך. ואפלו אם לפעמים נסתתמין דבריו, ואינו יכול לפתח פיו לדבר לפניו יתברך כלל, אף על פי כן זה בעצמו טוב מאד. דהינו ההכנה שהוא מוכן ועומד לפניו יתברך, ורפץ ומשתוקק לדבר, אך שאינו יכול, זה בעצמו גם כן טוב מאד, וגם יוכל לעשות לו שיחה ותפלה מזה בעצמו. ועל זה בעצמו יצעק ויתחנן לפניו יתברך, שנתרחק כל כף, עד שאינו יכול אפלו לדבר, ויבקש מאתו יתברך רחמים ותחנונים, שיחמל עליו ויפתח פיו, שיוכל לפרש שיחתו לפניו.

ואמר רבנו ז"ל שכמה וכמה צדיקים גדולים מפרסמים ספרו, שלא באו למדרגתם, רק על ידי הנהגה זו. והמשכיל יבין מעצמו גדל מעלת הנהגה זו העולה למעלה למעלה, והוא דבר השווה לכל נפש מקטן ועד גדול, כי כלם יכולים לנהג הנהגה זו, ועל ידי זה יבואו למעלה גדולה, אשרי שיאחז בזה.

ואתה צריך לדעת שכל זמן שאדם לא הגיע למדרגה זו שיכול

לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, אפלו שלומד כל מיני דרושי חסידות וכו' וכו', הוא נמצא בדמיון אחד גדול וכו', כי הוא כמו שאדם מסתכל במפה ורואה את כל הדרכים וכו' שמגיעות לכל המקומות וכו', אבל הוא כמו גלם שמסתכל במפה וכו', מה שאין כן מי שזוכה הוא נוסע בכל הנסיעות והוא מגיע לכל המקומות וכו', וזה ההפרש בין אחד שלומד דרושי חסידות וכו' ובין אחד שמתבודד להקדוש-ברוך-הוא על פי דרושי החסידות, שאז הוא מגיע אל יעודו וזה ברור.

וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות חזקת מטלטלין הלכה ה' אות י"ג): צריך כל אדם להתחזק בכל פעם בתפלה ותחנונים והתבודדות וצעקה להשם יתברך, יהיה אידך שיהיה, אפלו אם יעבר עליו מה, כי אפלו אם רואה שאינו פועל חס ושלום בתפלתו, ואדרבא הרע מתגבר עליו ביותר, אף על פי כן ידע ויאמין שפועל הרבה בתפלתו וצעקתו, כי על כל פנים צעקתו ותפלתו הוא בחינת מחאה, המבאר בדין חזקת קרקעות, שכל זמן שהוא מוחה, אז אין חזקת המחזיק מועלת כלום, כמו כן לענין זה גם כן, כי קדשת כל אחד מישראל הוא בחינת קדשת ארץ ישראל, וכשהרע מתגבר על האדם בתאוות ומדות רעות, זה בחינת שרוצין לגרשו חס ושלום מהסתפח בנחלת השם שהוא ארץ ישראל, וכל מה שחותר לשוב לקדשתו, אין מניחין אותו מעצם ההתגרות שמתגרין בו, והוא אינו מתגבר נגדם כראוי, ועל כן כשמתגבר אף על פי כן בתפלה וצעקה להשם יתברך, אזי לא יוכלו לגרשו ולכבש חלקו בארץ ישראל חס ושלום בשום אופן, כי תפלתו וצעקתו הוא בחינת מחאה, שעל ידי זה אין יכולה הסטרא אחרא להחזיק בנחלתו חס ושלום בשום אופן, כי אין חזקה מועלת כשיש מחאה נגדה.

ולכן זו המעלה שאדם לומד דרושי חסידות ומתבודד עם הדרושים, שאז יגיע אל יעודו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפה.

**איך אדע מיהו הצדיק שעלי להתקרב אליו
לפי שרש נשמתו?**

שאלה:

מאת יצחק: מדוע בחסידות ברסלב מדגישים מאד את ענין ההתקרבות וההתבטלות לצדיק? ואיך אדם פשוט כמוני יכול לדעת לאיזה צדיק הוא צריך להתקרב, הרי לכל אחד יש צדיק ששייך לשרש נשמתו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, כ"ז טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל כותב (לקוטי הלכות השקמת הבקר הלכה ד' אות ז') צריכין לנדד שנה מעיניו ומעפעפיו תנומה לשויטט ולבקש ולהרבות בתפלה ותחנונים שיזכה למצא את הצדיק שיוכל לרפאותו ולהכניס בו השגת אלקות ולהציל את נפשו מני שחת, ועל זה צריכין לשבר השנה ולקום בחצות לילה ולבכות ולצעק מאד על חרבן בית המקדש ועל הסתלקות הצדיקים, שקשה כפלים כחרבן בית המקדש, עד שיזכה גם עתה למצא הרבי והמנהיג האמתי שיוכל להכניס בו ידיעת אלקותו יתברך, שעל ידי זה יתמלאו לו כל החסרונות ויתבטלו כל הצרות ויתקן הכל; וצריך שתדע שבלי ההתקרבות אל הצדיק האדם מסתובב כמו בעולם הדמיון וכו', וחשך בעדו ואינו יודע איך להתנהג.

ואמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ברכות השחר הלכה ג' אות י"ז) בכל דור ודור יש כמה צדיקים אמתיים, אבל יש אמת למעלה מאמת, כי בודאי אין מדרגת כל הצדיקים שוין, וכל מה שמעלת ומדרגת

הצדיקים גדול יותר, בודאי האמת שלו גדול ומברך ביותר, כי העקר הוא האמת, עד שיש בכל דור צדיק אמת, שהוא בחינת נקדת האמת שבין הצדיקים, רק מחמת התגברות החלופים והתמורות על ידי זה קשה מאד לידע היכן האמת, כי על פי רב מתגרה הפעל דבר בהצדיקים בעצמן ומכניס ביניהם מחלקת גדול לחלק על זה הצדיק האמת, שהוא בחינת נקדת האמת שבין הצדיקים, ונדמה להם כאלו זה הצדיק דיקא נוטה חס ושלום מדרך האמת, ומזה היה בחינת המחלקת שחלקו השבטים על יוסף, עד אשר "לעבד נמכר יוסף", ועל ידי זה נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים והיו שם עבדים. וכן מחלקת שאול, שרדף את דוד בחנם, וכמו שמצינו בכמה וכמה דורות, בפרט בדורות הללו בעקבות משיחא, שהתגבר הקטגוריא והמחלקת גם בין הצדיקים, עד שאין יודעים היכן האמת, על כן צריכין להתפלל להשם יתברך על זה הרבה.

העקר מה שאתה צריך לראות מי הוא זה הצדיק שיכול לחזק ולעודדו לשמח אותך, ולהוציא אותך מהשאול תחתית ומתחתיו שנפלת אליו וכו' וכו', ויכול לרחץ אותך ולהלביש אותך בלבושים נפלאים ונוראים מאד שהם לבושי תורה ותפלה, לבושים של מצוות ומעשים טובים. אשרי מי שזוכה למצא צדיק כזה, וראוי להחזיק בו כל ימי חייו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפו.

**האם מתר לי להתפלל במנין לפני הנץ
כדי שאספיק ללמד את הדף היומי בצבור?**

שאלה:

מאת שמואל: לרבנו מאור הדור שליט"א.
בתחלה אשגר תפלה לבריאות איתנה לרבנו ולרבנית
תליט"א.
בתקופה זו של השנה בה זמן הנץ החמה יוצא מאחר נפוצים
בעיר בני ברק הרבה מניני שחרית לפני הנץ. והיות שאני
משתתף קבוע בשעור דף היומי שנלמד בין השעות שש
לשבע בבקר, ברצוני לשאל: האם זה בסדר שאשתתף במנין
הזה שלפני הנץ כדי שאוכל להשתתף בשעור הדף היומי,
אחרת אאלץ לותר עליו וללמד את הדף היומי לבד כי אני
מכרח להיות בעבודה?
בהזדמנות זאת אני מודה לרבנו על כך שהשריש בנו את
דרך הלמוד הנפלאה, בתיק שלי מלים אותי תמיד שלחן
ערוך קטן, זהר ומשניות, זה מפש חסדי השם שזכיתי להכיר
את דרך האמת של סדר דרך הלמוד. יישר כח, תזכו למצוות
ונחת ובריאות עד בלי די.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין שום הטר להתפלל את כל תפלת שחרית הרבה לפני הנץ, כי
אז פשוט יוצא שהוא לא מניח תפלין ולא ציצית וכו', כי לילה פטור
מציצית ותפלין וכו', אמת שיש אנשים שמכרחים ללכת לעבודה

מקדם בבקור, ולכן הם מקדימים להתפלל הרבה לפני הנץ וכו', אבל הם לא יצאו לא בכלל תפלה ולא בכלל ציצית ותפלין וכו', ולכן עדיף להתפלל עם הנץ החמה, הינו שיגיע אז לשמונה עשרה וכו', ואת הלמודים שלו ילמד יותר מאחר וכו', וזה ברור, כי תפלה יש לה זמן קבוע, הן שחרית הן מנחה הן ערבית וכו'.

הן אמת שזה קשה לאדם שהוא עובד ומכרח לנסע מקדם, אזי יבקש רשות מהבעל הבית שיתן לו לכל הפחות חצי שעה להתפלל וכו', אבל אם מתפללים שלא בזמן התפלה לא יוצאים ידי חובת התפלה וזה פשוט.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה ללמוד בכל יום כפי סדר דרך הלמוד של רבנו ז"ל, אשר על ידי זה יכולים להספיק להיות בכל המקומות של התורה הקדושה, תנ"ך, ששה סדרי משנה, ש"ס בבלי ירושלמי תוספתא וכו', וכל המדרשים כלם וכו', וספרי הפוסקים רמב"ם טור ושלחן ערוך וכו', וספרי הזהר והתקונים וכו', אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל ואז טוב לו כל הימים...
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפז.

**הייתי עד לתאונה מחרידה שהסתיימה במות.
מה פרמזים לי משמים?**

שאלה:

מאת תובל: לכבוד הצדיק שלום וברכה.
לפני כמה ימים נסעתי בכביש מהיר, כאשר לפתע עקר אותי רכב ועצר בשולים הצרים. הוא עצר קרוב למסלול הנסיעה ולכן נאלצתי לסטות לנתיב השני כדי שלא אתקע בו. המשכתי בנסיעה והסתכלתי במראה, וראיתי שמהרוב

שְׁעָצַר בְּצַד יָצָא אָדָם וּלְפָתַע הִגִּיעַ רֶכֶב שְׁלִישִׁי, פָּגַע בּוֹ, הֵעִיף אוֹתוֹ בְּאֵוִיר וְלֵאחֵר שֶׁהוּא עָשָׂה כְּמָה סְבוּבִים הוּא נָפַל עַל פְּנָיו לְשׁוּלָיִם. אֵת כָּל זֶה רָאִיתִי מֵהַמְרָאָה הַקְּדָמִית, וּבִגְלַל שְׂרָאִיתִי שִׁזָּה שֶׁפָּגַע בּוֹ עָצַר בְּצַד, וּבִגְלַל שֶׁהִיִּיתִי כְּכֹר דֵּי רְחוּק – הַמְשַׁכְּתִי בְּנִסְיָעָה.

אחַר כֵּן סָפְרוּ לִי חֲבֵרִים שֶׁשָּׁמְעוּ בְּרַדְיוֹ שֶׁהֵיְתָה תְּאוֹנָה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁסִּפְרָתִי לָהֶם, וְשִׁדְּוָחוּ בְּחֻדָּשׁוֹת שְׁאוֹתוֹ אָדָם מֵת מְפַצְעִיו. מֵאִזְ אֲנִי לֹא מְפַסֵּיק לְחַשֵּׁב עַל זֶה וְהַתְּחַזְּקֵתִי בְּזֶה שִׁישׁ הַשְּׂגָחָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְהַשֵּׁם רוֹאֶה מַה קּוֹרֵה עִם כָּל אֶחָד, וְגַם שִׁזָּה יְכוּל לְקֹרוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד. מַה הַמְקַרֵּה הַזֶּה מְרַמֵּז לִי? וּמָה אֲנִי צְרִיף לַעֲשׂוֹת עִם זֶה? תּוֹדָה עַל הַהַקְּשָׁבָה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא, כ"ח טֵבַת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל תּוֹבֵל נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אָדָם צְרִיף לְדַעַת שְׁכָל מַה שֶׁהוּא רוֹאֶה וְכָל מַה שֶׁהוּא שׁוֹמֵעַ וְכוּ', זֶה רְמָזִים שֶׁמְרַמְזִים לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהָר"ן חֶלֶק א' סִימָן נ"ד) שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל מְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ מֵאִין סוֹף עַד אִין תְּכֵלִית, לְרַמֵּז לְאָדָם רְמָזִים אִיף לְהַתְּקַרֵּב אֵלָיו, וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחוֹת הַר"ן סִימָן נ"ב) מְכַל הַדְּבָרִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי מְלֹא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֶפְלוּ מִסְּפוּרֵי הַגּוֹיִים צוּעֵק גַם כֵּן כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צ"ו ג') "סִפְרוּ בְּגוֹיִם כְּבוֹדוֹ", שֶׁאֶפְלוּ בְּסְפוּרֵי הַגּוֹיִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי כְבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ צוּעֵק תְּמִיד וְקוֹרֵא וּמְרַמֵּז לְהָאָדָם שֶׁיִּתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יִקְרַב אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים בְּאַהֲבָה וּבְחַבְּהָ גְדוּלָה וְכוּ'; עֵינֵי שָׁם.

אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם הֵם הַפֶּקֶר, יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת מַה שְׂרוּצִים, לְגַנֵּב וּלְגַזֵּל וְכוּ', וְלַעֲשׂוֹת רְשָׁעוֹת לְשְׁנֵי וְכוּ', וְכוּ',

אבל הוא לא שם לב שהקדוש-ברוך-הוא מסתכל ורואה ומביט הכל, ומשלם אחר כך בצורה כזו שהוא לא חלם וכו', כמאמרם ז"ל (כתובות ל.) תני רבי חייא: מיום שחרב בית המקדש אף על פי שבטלו סנהדרין ארבע מיתות לא בטלו וכו', אלא דין ארבע מיתות לא בטלו, מי שנתחייב סקילה או נופל מן הגג או חיה דורסתו, ומי שנתחייב שרפה או נופל בדלקה או נחש מכישו, ומי שנתחייב הריגה או נמסר למלכות או ליסטים באין עליו, ומי שנתחייב חנק או טובע בנהר או מת בסרוגני; העולם זה לא הפקר, שומעים כל כך הרבה אסונות ותאונות דרכים וכו' וכו', והכל הוא בחשבון צדק.

ולכן אשרי אדם שזוכה לחזור בתשובה שלמה בכל יום ובכל שעה, והוא מרגיל את עצמו להתודות להקדוש-ברוך-הוא על כל מה שהוא עשה, כי אין לתאר ואין לשער את מעלת הודוי דברים, כמאמרם ז"ל (תורת כהנים בחקתי) אמר הקדוש-ברוך-הוא, שמיד שהם מתודים על עוונותיהם מיד אני חוזר ומרחם עליהם, שנאמר (ויקרא כ"ו) "והתודו את עונם ואת עון אבתם במעלם אשר מעלו"; ואין עוד דבר יותר חשוב מודוי דברים. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר וכה פרשה כ' סימן י"ג) בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי, אין רשות למלאך ליגע בו; ובשביל זה הוא מסית את כל אדם "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, אין רשות למלאך המות לגע בו. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה; ולכן אשרי אדם שזוכה לחזור בתשובה שלמה ואז טוב לו כל הימים, והקדוש-ברוך-הוא שומר אותו מכל רע.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפח.

חז"ל אמרו שמי שפגם בבְּרִית הוא בנְדוּי. איך אפְּשֵׁר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה אַחֲרֵי שְׂשׂוּמְעִים אֶת זֶה?

שאלה:

מאת מאיר: לְמִדַּתִּי שְׂאָדָם צָרִיךְ לְשָׁמֵר עַל שִׂמְחָה גַם לְאַחַר שִׁחְטָא בְּפָגַם הַבְּרִית כִּדִּי לֹא לְהִגִּיעַ לִיאֹוֶשׁ, אֲךָ אֵיךְ אֶפְּשֵׁר לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה אַחֲרֵי שְׂשׂוּמְעִים אֶת דְּבָרֵי חֲז"ל שֶׁהַמוֹצֵיא זָרַע לְבִטְלָה נִמְצָא בְּנְדוּי וּמְוִילָא תְּפִלוּתָיו לֹא מִתְקַבְּלוֹת?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בֵּא, כ"ח טֵבֶת ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְאִיר נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

דַּע לָךְ שֶׁעַל כָּל הַעֲוֹנוֹת שֶׁבְּעוֹלָם מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וּבִפְרָט עַל הַחֲטָא הַמְּגִנָּה שֶׁל הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה, שֶׁבְּפִרוּשׁ אִמְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (שיחות הַר"ן סימן ע"א) עַל מֵה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר הַקְּדוֹשׁ (וַיִּשָּׁב קפ"ח. וְכֵן וַיְחִי רי"ט:) שֶׁעַל פָּגַם הַבְּרִית, בִּפְרָט מֵאֵן דְּאוֹשִׁיד זָרַעֵא בְּרִיקְנֵיָא חֵס וְשְׁלוֹם [הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה] אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה. אָמַר עַל זֶה רַבְנּוּ ז"ל שְׂאֵין הַדְּבָר כֵּן, רַק עַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה. וְאָמַר שֶׁבְּזֵה הַמֵּאֲמַר זֵהָר אֵין שׁוֹם אָדָם מִבֵּין הַפְּשֵׁט רַק הוּא לְבַד. וְהַכֹּלל שֶׁכָּאֵמַת מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה בְּוֹדָאֵי עַל חֲטָא זֶה, אֶפְלוּ אִם הַרְּבָה לְפִשְׁעַ חֵס וְשְׁלוֹם בְּזֵה, וּכְבָר מוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן מ"ט) שֶׁעֵקֶר הַתְּשׁוּבָה הוּא לְכֹל יַעֲשֶׂה עוֹד מִכָּאֵן וְלִהְבָּא, וְהוּא מְכַרַח לְעֵבֵר בְּאֵלוּ הַמְּקוּמוֹת וְהַעֲנִינִים שֶׁהֵיָה בָּהֶם בְּתַחֲלָה וְלִהְתַּנְסוֹת שָׁם וְכוּ', וְכִשְׁמַרְחֵם עַל עֲצָמוּ עֲכָשׁוּ וְאֵינוּ עוֹשֶׂה עוֹד מֵה שֶׁעֲשֶׂה מִקְּדָם וּמִשְׁבֵּר תְּאוּתוֹ, זֵהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

הַעֵקֶר שְׂאָדָם יִהְיֶה רְגִיל תְּמִיד לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

ולספר לו יתברך למה הגיע אל מה שהגיע וכו' וכו', ומה הביא אותו לזה וכו', ומובא בספר "קרנים" שיש מלאך בשם 'עזריאל' שהוא המלמד זכות על כל אלו שנכשלו בחטא המגנה הזה וכו', והם חוזרים בתשובה שלמה ומתודים בכל יום לפניו יתברך, ולכן ראה לחזק את עצמו ביתר שאת וביתר עז רק להיות בשמחה עצומה, ולא להתבלבל משום דבר שבעולם.

וזכר גם זכר מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן י"ט) נכספתי מאד להמשיך את העולם אל עשיה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמד כף וכף בכל יום ולא יעבר וכיוצא. ואמר: שאפלו אותן האנשים הרחוקים מן הקדשה מאד שנלכדו במצודה רעה עד שרגילין בעברות חס ושלום רחמנא ליצלן רחמנא לישזבן, אף על פי כן הכח של התורה גדול כל כף עד שיכולה להוציא אותם מן העברות שרגילין בהם חס ושלום. ואם יעשו להם חק קבוע וחיוב חזק ללמד בכל יום ויום כף וכף יהיה איך שיהיה, בודאי יזכו לצאת ממצודתם הרעה על ידי התורה פי כח התורה גדול מאד; ומקבל מאנשי שלומנו אשר מה שמוכא בדברי רבנו ז"ל "כף וכף", זה סובב על למוד משניות, שיהיה קבוע לומר בכל יום ח"י פרקים משניות, וזה יקר את תבועת לכבו שבווער בתאות נאוף רחמנא לישזבן, ולכן תעשה לעצמך קביעות חזקה לגרס בכל יום ח"י פרקים משניות, וזה יוציא אותך מהשאל תחתית ומתחתיו הזה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קס"ט) כשאדם תמיד שש ושמיח על ידי זה הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו מפגם הברית.

ולכן אשרי האדם שעושה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, ולא מניח את העצבות והעצלות אצלו כרגע, וזה עקר תקונו, ואף שזה בא לאדם יותר קשה מכל העבודות שבעולם וכו', עם כל זאת אי אפשר להתרפאות אלא על ידי שמחה, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אומרים שכל המחלות והחללים רעים שבאים לאדם זה רק מחמת חסרון

השמחה, כי על ידי שמחה הוא נתרפא מהכל, ולכן תכריח את עצמך רק להיות בשמחה, וזה תקונך הנצחי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקפ"ט.

איך אפשר להתגבר על הפחד מחיות רעות ואנשים רעים בזמן ההתבודדות?

שאלה:

מאת נתי: בעבר ערכתי התבודדות, אבל יש לי בעיה שאני סובל מפחד ומאד קשה לי לצאת בלילה לשדה או ליער כי יש לי פחדים מחיות ואנשים רעים. אמנם אני יכול להתבודד בביתי, אבל אני יודע שרובנו אמר שעדיף לעשות זאת בלילה ובמקום שאין הולכים שם אפילו ביום, דהינו בשדי יער. אני גר במקום מבודד ואין לי עם מי לצאת ביחד. האם יש לכבוד הרב איזו עצה טובה עבורי איך להתגבר על הפחד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בא, כ"ח טבת ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריך שתדע שאין דבר יותר גדול מהתבודדות - שיחה בינו לבין קונו, ובדאי אין למעלה מזה כשאדם זוכה לצאת לשדה או

לְיַעַר וּלְהַתְּבוּדָד אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עִם כָּל זֹאת עֲלִיף לְדַעַת
אֲשֶׁר כָּל הָעֲנִינִן שֶׁל הַתְּבוּדָדוֹת שְׁגָלָה רַבְּנֵנוּ ז"ל צָרִיף לְהִיּוֹת עִם אֲמַת,
הֵינּוּ לְדַעַת שְׂאִינן לֹא אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם שְׂיִבִין אוֹתוֹ, וְאִין לֹא אֵף אֶחָד
בְּעוֹלָם שְׂיִכּוּל לְעֹזֵר לוֹ, וְאִין לֹא אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם שְׂיִשְׁמַע אוֹתוֹ, כִּי אִם
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעִצְמוֹ, שְׂמֵלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאִיהוּ מְמַלֵּא כָּל
עֲלָמִין וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבַתּוֹף כָּל עֲלָמִין, אִין בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְּבַרֵּךְ כָּלֵל,
וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְדוֹמֵם צוֹמַח חַי מְדַבֵּר זֶה
לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵינן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאִז כְּשִׁיגִיעַ אֶל מְדַרְגָּה זוֹ שְׂיִרְגִישׁ
רַק אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְּבַרֵּךְ, אִז כְּבָר יוֹכֵל לְהַתְּבוּדָד בְּכָל מְקוֹם
שֶׁרַק הוֹלֵךְ, וְאָמַר רַבְּנֵנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן נ"ב) שְׂלִזְכוֹת לְהִגִּיעַ
לְבִטּוֹל כְּזֶה עַד שְׂיִרְגִישׁ שְׂכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ הוּא מְחִיב מְצִיאֹתוֹ, הֵינּוּ
שְׂהִבְרִיאָה כְּלָה זֶה עִצֵּם עִצְמִיּוֹת אֲלֵקוֹתוֹ יִתְּבַרֵּךְ בְּלְבוּשׁ הַזֶּה לְפִי
מְרָאָה עֵינָיו, עַל זֶה צְרִיכִים לְלַכֵּת בְּלִילָה בְּשֻׁדָּה בְּמְקוֹם שְׂאִין שְׂמָה
שׁוּם בְּנֵי אָדָם, וּיִבְקֹשׁ וְיִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְּבַרֵּךְ עַד שְׂיִזְכֶּה לְנִקּוֹת אֶת עִצְמוֹ
מְכָל מִינֵי מַדּוֹת רַעוֹת וְתַאֲוֹת רַעוֹת, עַד שְׂיִהִיָּה נְכֻלֵּל לְגַמְרֵי בְּאִין
סוּף בְּרוּךְ הוּא.

עִם כָּל זֹאת, עֲלִיף לְדַעַת שְׂאִם יֵשׁ לָךְ פְּחָדִים וְכוּ', וּבְצִדְקָה,
שְׂיִשׁ הַיּוֹם כָּל מִינֵי מַחְבְּלִים לְמִינֵיהֶם, אִז עֲדִיף לְקַיֵּם מַה שְׂאָמַר רַבִּי
חַיִּים וְיִטְאַל זְכָרוֹנוֹ לְבִרְכָּה (בְּהַקְּדַמַּת סִפְרוֹ שַׁעַר הַקְּדוּשָׁה) שְׂיִשׁ שְׂהַתְּחַבְּאוּ
בְּבֵיתֶם וְשֶׁם הַתְּבוּדָדוֹ בְּדַמְיוֹן הוֹלְכֵי מְדַבְּרִיּוֹת וְכוּ', אוּ בְּנִקְיָי סְלָעִים
וְכוּ'; הֵינּוּ שְׂיִכּוּלִים לְלַכֵּת לְמְקוֹם שְׂאִין שְׂמָה בְּנֵי אָדָם, כְּגוֹן בְּאִיזָה
מְרַתֵּף וְכוּ' אוּ בְּאִיזָה בְּנִין מְבוּדָד וְכוּ', אוּ עַל אִיזָה גַּג מְבוּדָד וְכוּ',
הָעֵקֶר שְׂאִין שְׂמָה בְּנֵי אָדָם, וְשֶׁם יְכוּלִים לְהַתְּבוּדָד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא בְּלֵי שׁוּם פֶּחַד שֶׁל חַיּוֹת רַעוֹת אוּ מַחְבְּלִים, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ כְּשִׁישׁ
לְנוּ כְּבָר אֶת הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבְּנֵנוּ ז"ל, שְׂאִין שׁוּם מְצִיאֹתוֹ בְּלַעְדֵּיּוֹ
יִתְּבַרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֲלֵקוֹת גְּמוּר הוּא, שְׂזֶה הַבִּטּוֹל הָאֲמַת, אִזִּי
יְכוּלִים לְהַתְּבוּדָד בְּכָל מְקוֹם שֶׁרַק הוֹלְכִים וְכוּ', וּכְבָר לֹא מְבַלְבְּלִים
אֶת עִצְמָם מִשׁוּם דְּבַר בְּעוֹלָם, הָעֵקֶר לְלַכֵּת בְּמְקוֹם שְׂאִין שְׂמָה בְּנֵי
אָדָם, שְׂזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָדוֹת עִם אֲמַת, כִּי הָעֵקֶר הוּא לְהַשִּׁיחַ וּלְסַפֵּר

את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, ומאחר שאין שום בריה שבְעוֹלָם יודעת איפה הוא, כי הוא מתחבא מכלם, על ידי זה הוא מדבר עם לב אמת לב נכון, מה שאין כן כשהולך בשדה או ביער עם עוד אחד וכו', אזי ההתבודדות כבר לא בשלמות וכו', כי ההתבודדות בשלמות צריכה להיות שיהיה מבודד לגמרי ושאר אחד לא ישמע אותו איך שמדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וזה דבור אמת שמדבר עמו יתברך, שגלה לנו רבנו ז"ל (לקיטוי מוהר"ן חלק א' סימן ט' וסימן קי"ב) שדבור אמת יכול להאיר לו בתוך החשך שלו.

ולכן אתה יכול להתבודד באיזה חדר מיחד שאין שמה בני אדם, או באיזה מרתף, או על איזה גג, או באיזה מקום פנוי שאין שמה בני אדם, אשר אין למעלה מזה, אשרי מי שמקים את זה בתמימות ובפשיטות גמורה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תקצ.

**האם עלינו לעזר למתחרים שלנו
כאשר הם מתיעצים אתנו?**

שאלה:

מאת נתנאל: שלום רב לצדיק.

יש לנו עסק, ולפעמים קורה שהמתחרים שלנו שואלים אותנו איפה קנינו ציוד ועוד שאלות שנועדו לשפר להם את העסק, אך קשה לנו לעזר למתחרים להצליח. השאלה האם זה נחשב חסרון באמונה ואנחנו צריכים לעזר להם בשמחה ולעודד אותם להצליח או שעלינו להתחמק מתשובות ולא לעזר? תודה רבה על הכל ורפואה שלמה לכם ולרבתים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם צריך לדאג בשביל עצמו ולזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (אבות פ"ד) שאין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום; ולכן מאחר שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך שביל ועסק וכו' לפרנסה, מה אתה צריך להכניס אחרים לתוך העסק שלך? חכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא ס"ב.) "וחי אחיך עמך" - חייך קודמים לחיי חברך.

ולכן אל תבלבל את עצמך מאף ברירה שבעולם, תקנים מה שאמר רבנו ז"ל על הפסוק (יחזקאל ל"ג) "אחד היה אברהם" - שאברהם עבד השם רק על ידי שהיה אחד, שחשב בדעתו שהוא רק יחידי בעולם, ולא הסתפל כלל על בני העולם שסרים מאחרי השם ומונעים אותו, ולא על אביו ועל אמו ושאר המונעים, רק כאלו הוא אחד בעולם; וכן כל הרוצה להכנס בעבודת השם, אי אפשר לו להכנס כי אם על ידי בחינה זו שישחשב שאין בעולם כי אם הוא לבדו יחידי בעולם, ולא יסתפל על שום אדם המונעו, כגון אביו ואמו או חותנו ואשתו ובניו וכיוצא, או המניעות שיש משאר בני העולם, המלעיגים ומסיתים ומונעים מעבודתו יתברך. וצריך שלא יחוש ויסתפל עליהם כלל, רק יהיה בבחינת: "אחד היה אברהם" כאלו הוא יחיד בעולם.

ואמר מוהר"ת ז"ל שדבר זה טובב על כל דבר בחיי האדם, שאדם צריך ללכת לעצמו, שזה מה שאמר הקדוש-ברוך-הוא אל אברהם (בראשית י"ב א) "לך לך", הינו לך אל עצמך, תמיד תחשב את טובת עצמך. בודאי לעזר ליהודי אין עוד מצוה יותר גדולה מזו, אבל לא לתת למתחרה שיוריד לך את הראש וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא? תן לנו שכל לדעת איך להתנהג בכל פרט ופרט.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצא.

**אנחנו נשואים שלש שנים אך עדין לא נפקדתי.
איך מתגברים על היאוש?**

שאלה:

מאת דינה: שלום כבוד הרב שליט"א.
אני נשואה כבר שלש שנים וקצת, עדין לא נפקדתי ומאד קשה לי עם זה. אני משתדלת ומנסה להתחזק, לפעמים אני מצליחה, אך ברב הפעמים אני נופלת ובוכה מרב צער וקשי. אני מנסה בכל הכח לא לדחק את השעה אך לפעמים נשברת...

בבקשה כבוד הרב, האם תוכל לתת לי עזרה וחזק איך לא להתיאש ואיך לא לפל מהמצב הזה? ומה עלינו לעשות כדי להפקד? בבקשה כבוד הרב... תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל דינה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אל תדאגי, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך עוד עם ילדים חמודים, רק תראי שבעלך יבדק את המזוזות בבית וכן יבדק את התפלין שלו, ותשמרו שבת בכל ההדורים, ותשמחו מאד מאד בשבת, ותראי להדליק לכבוד שבת שני נרות של שמן זית, ולהוסיף ארבעה נרות

של חלב, ולא להוסיף על זה ולא לפחת מזה, ותראי שהקדוש-ברוך-הוא יעזר שתצליחי בעזרתו יתברך להביא ילדים חיים וקיימים.

העקר הוא תפלה, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ולכן את ובעלך תמשיכו להתפלל ותלכו אל קברי צדיקים לבקש ממנו יתברך, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות צדיק סימן קע"ג) על ידי השתטחות על קברי הצדיקים הקדוש-ברוך-הוא עושה לו טובות אף על פי שאינו ראוי לכך; וכן תקפידו מאד על כבוד אב ואם, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות בנים סימן ק"ח) על ידי כבוד אב תזכה לבנים זכרים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות.
המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצב.

**הָאָרוֹס שְׁלִי סֵפֶר לִי שֶׁהוּא מִפְּחַד וְחוֹשֵׁשׁ מִהַחֲתָנָה.
אֵיךְ אֶנִּי צְרִיכָה לְהִתְיַחֵס לָזֶה?**

שְׂאֵלָה:

מאת אור: לכבוד קדשת הצדיק מיבנאל שליט"א, שלום
וברכה!

הָאָרוֹס שְׁלִי מֵאֵד רְגִישׁ, וְלִמְרוֹת שֶׁהִחְלַטְנוּ לְהִתְחַתֵּן הוּא שְׂתַף אוֹתִי וְסֵפֶר לִי שֶׁהוּא עֵדוֹן מִפְּחַד וְחוֹשֵׁשׁ מִהַחֲתָנָה עַד כְּדֵי כִּךְ שֶׁלְפָעֲמִים הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ עֲצָמוֹ וְזֶה נִרְאֶה שֶׁהוּא מְדַכָּא. אֲנִי יוֹדַעַת שֶׁהַחֲבוּר בֵּינֵנוֹ אֲמַתִּי וְטוֹב, יֵשׁ לִי הַמּוֹן סְבִלְנוֹת וְאֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ וּמִשְׁתַּדֵּלֶת לְהַכִּיל אוֹתוֹ, אֲךָ לְפָעֲמִים אֲנִי מְרַגֶּשֶׁה שֶׁהָרְגִישוֹת שֶׁלוֹ פּוֹגַעַת בִּי, וְאֲנִי כְּבָר לֹא יוֹדַעַת מֵהַלְרִישׁ.

מֵצַד אַחַד אֲנִי מִשְׁתַּדֵּלֶת לְבַטֵּחַ בְּהֶשֶׁם וְלִהְיוֹת חֲזָקָה

וסבלינית, אף מצד שני אני מפחדת שאשבר ואתחרט על הכל. אנא ברוך אותי בשמחה ובבטחון, והכי חשוב שאזכה לבנות בית על יסודות חזקים של שמחה, תורה ומצוות. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל אור תחייה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שרגש זה דבר אחד, ושכל ומציאות זה דבר שני, ולכן כשהולכים למצא את בן הזוג אסור להשתמש עם רגש אלא עם שכל ועם מציאות, ואם הבחור הזה מפחד להתחתן ויש לו כל מיני פחדים וכו' וכו', מה את צריכה להכנס במטה חולה?

העקר במציאת הזוג הוא לחפש רק את המדות הטובות של הבחור, שזה העקר, כי בלי מדות טובות זה כלום, ומי שאין לו מדות טובות יכול להיות חייה בצורת אדם, ועל זה צריכים לשים את הדגש - שהבחור יהיה עדין, עם מדות טובות, ובעל דרך ארץ, טוב לב ולא קמצן וכו' וכו', אלו הן המעלות שצריך שיהיו לבחור, אבל פה פשוט הבחור מפחד להתחתן וכו', וזה מראה שמשהו לא בסדר וכו', ולכן למה את צריכה להכנס בכל זה?

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיפתח לך את השכל ותראי מה שלפניה.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצג.

**אני עובד כמשגיח כשרות
ואשמח לקבל מלות חזק ועדוד מהצדיק**

שאלה:

מאת דני: שלום לרב ורפואה שלמה לכם ולרבניית בזכות
הצדיקים.
אני עובד כמשגיח כשרות, ואשמח לקבל מלות חזק ועדוד
מהצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דני נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שמשגיח כשרות זה לא דבר פשוט וכו',
וזו לא סתם עבודה להרוויח כסף וכו', כי אתה צריך לזכר שבענין
הכשרים וכו' זה לא צחוק, כי בקלות יכולים לגרם לאחרים להכשל
באכילת טרפות ונבלות פשוטו כמשמעו, וגדל הענש של אדם
שנכשל באכילת נבלות וטרפות אי אפשר לתאר ולשער כלל, וכך
אמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה פרשה ו' סימן ד') הקדוש-ברוך-
הוא מזהיר להם לישראל ואומר להם אל תנבלו את עצמכם בדבר רע
ואני נותן לכם שכר טוב; וכן מובא בזהר (שמיני מ"א) כל מאן דאכיל
מאינון מאכלי דאיסורא אתדבק בסטרא אחרא.

ולכן צריכים ללכת בחמרה רבה מאד כשפא בעניני כשרות, כי
אי אפשר להקל בדברים אלו, וידוע מה שכתב הרמב"ם (אגרת תימן)
שכל מי שמפטם את עצמו באכילת טרפות ונבלות על ידי זה הדם
שלו מתעפר וכבר קשה לו להשיג אמונה.

ולכן צריכים מאד מאד לשמר על כשרות המאכלים שלא יבשלו באכילת טרפות ונבלות, ולכן מי שחוגר את עצמו להיות משגיח, צריך לזכר שיש עליו אחריות מאד מאד גדולה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצד.

**נפלה בחלקי הזדמנות לפרנסה טובה,
אך אשתי מתנגדת. מה עושים?**

שאלה:

מאת ישראל: שלום וברכה.

יום אחרי שבברכתם אותי לפרנסה טובה נפלה בחלקי הזדמנות לפרנסה שגורה שיכולים להרויח בה בגדול ובנקל בעזרת השם, ואני רואה שזה ממש מן השמים. הבעיה היא שאשתי עדין לא מסכימה שאעבד בזה. מה עושים? האם כדאי לי להתחיל בינתיים מבלי שהיא יודעת?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישראל נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע באיזה תחום אתה מדבר וכו' וכו', אבל דבר אחד אני צריך להגיד לך שצריכים מאד מאד לשמר על החק, ולא לעבר

על החק, כי רבנו ז"ל הקפיד על זה מאד מאד שלא להסתכסך עם החק וכו' וכו', ולכן אם עדין אשתך לא מספיקה וכו' מכרח להיות שיש בזה איזו סבה שלא גלית לי, ולכן תשמר מאד מאד שהפרנסה שלך תהיה על פי פשרות ולא נגד החק.

הקדוש-ברוך-הוא ירחיב לך בגשמיות וברוחניות גם יחד, העקר תשתדל לחיות ביחד עם אשתך באהבה גדולה מאד, כי בזכותה תהיה לך פרנסה, כמו שאמרנו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט). לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה". והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות באה בזכות האשה.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצה.

**מצבנו הכלכלי לא קל ויש לנו חובות.
האם עלינו להפסיק להזמין אורחים?**

שאלה:

מאת יצחק: שלום רב לצדיק.

אנחנו מזמינים הרבה פעמים אורחים לשבת, אנחנו נהנים מזה מאד וגם שמחים שאנו מקימים מצוה. יש לנו שתי שאלות בענין:

1. לפעמים האורחים הם נזקקים, ולפעמים מדבר באורחים שאין להם בעיה כלכלית. האם זה נחשב מצות הכנסת אורחים אפלו כשהם לא נזקקים אלא סתם נחמד להם לבוא לשבת?

2. מצבנו הכלכלי לא טוב ויש לנו חובות. האם ארוח בשבת נחשב כהוצאות שבת ולא צריך להתייחס להוצאה הכספית, או שזה לא אחראי להזמין אורחים כשאנחנו לא גומרים את החדש ועלינו להפסיק להזמין? תודה על התשובות הנפלאות כאן בשו"ת.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כשאדם הוא בעצמו מצמצם בפרנסתו וכו' וכו' אזי הוא לא צריך להכניס אורחים וכו'. חכמינו הקדושים אמרו (כתובות נ.). על הפסוק (תהלים ק"ג) "אשרי שמרי משפט עשה צדקה בכל עת", וכי אפשר לעשות צדקה בכל עת? דרשו רבותינו שביבנה ואמרי לה רבי אליעזר: זה ה'ן בניו ובנותיו כשהן קטנים; הרי שלך לפניך שהצדקה הראשונה צריכים לתת לאשה ולילדים.

הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצו.

אין לי כחות נפש ואפשרות להחזיר את כל הגזלות שבידי. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת תם: למורנו ורבונו שליט"א.

יש לי הרבה גזלות שאני צריך להחזיר ויש אנשים רבים שאני צריך לבקש מהם סליחה, אבל כרגע אין לי את כחות הנפש לתקן דברים אלו כי מדבר באנשים שאני לא נפגש אתם בכל יום ואני מתבייש לשלח הודעה סתם ככה פתאום ולבקש סליחה.

בכל פעם שאני מתקרב להשם עוד קצת או עושה מעשה טוב אני נזכר בזה ונופל בדעתי. איך לא נופלים לראש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל תם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אמרו חכמינו הקדושים (ביצה כ"ט). גזל ואינו יודע למי גזל - יעשה בהם צרכי רבים; ולכן תראה לשלם את כל הגזלות לאט לאט, ולעשות מזה צרכי רבים וכו', ואם אתה כן יודע ממי גזלת אז תשלח להם את זה בדאר וכו', וכך יצאת ידי חובתך.

אתה צריך לדעת שתשובה מועילה להפל, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ה) במקום שבעלי תשובה עומדים שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמד; ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה, שכיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא

שהיא עומדת לפני כסא הכבוד; והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מפחד מן אדם שחוזר בתשובה, כי כיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו שהוא עשה עד עכשו מה שהוא עשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו, ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר ובה פרשה כ' סימן י"ג) בלעם היה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך ליגע בו. ובשביל זה הוא מסית את כל אדם "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחוזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא אין רשות למלאך המות לגע בו. ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתזכה לצית והכל יסתדר על הצד הכי

טוב.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצז.

האם יתכן שאדם סובל יסורים בגלל חטאים מגלגול קודם?

שאלה:

מאת אליהו מאיר: האם יכול להיות שאדם סובל יסורים בחייו בגלל חטאים מגלגול קודם? אם כן, איך הוא יכול לפעל שיפסקו היסורים? וישר כח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חודש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו מאיר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם אסור לו להתבלבל מבלבולים קודמים וכו', אלא אם יש לו יסורים וכו' וכו' יברח אל הקדוש-ברוך-הוא, כמאמרם ז"ל (ברכות ה.) כל שהקדוש-ברוך-הוא חפץ בו מדכאו ביסורין, ואם קבלם יראה זרע יאריך ימים; צריכים לסבל ולשתק וכו' ולסבל ולשתק וכו', כמאמרם ז"ל (ברכות ס"ב.) קבלה דיסורא שתיקוּתא - העצה לקבל את היסורים רק לשתק ולא להתלונן חס ושלום על הקדוש-ברוך-הוא, כי מה אנחנו יודעים ומבינים וכו' למה זה באה עלינו צרה כזו, צריכים רק לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פי תצא) צריך האדם להחזיק טובה להקדוש-ברוך-הוא בזמן שהיסורין באין עליו, למה? מפני שהיסורין מושכין את האדם להקדוש-ברוך-הוא, כי כשאדם שבור לגמרי, אז הוא פונה רק אליו יתברך, ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי) אשרי אדם שנגעו בו יסורין וכבש רחמיו ולא קרא תגה.

ולכן צריכים רק לברח אל הקדוש-ברוך-הוא ולחזור בתשובה

שלמה, ועל ידי זה ימתקו ממנו כל הדינים על ידי פלא עליון.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצח.

**הציעו לי בחור ושבחו אותו בכל המעלות.
איך אפשר לדעת שהוא באמת כזה?**

שאלה:

מאת רחל: שלום לכבוד הצדיק שליט"א.
אני בת למשפחה חרדית מאד וכעת נכנסתי לתקופת
השדוכים. הציעו לי בחור ושבחו אותו בכל המעלות. איך
אפשר לדעת שהוא באמת כזה ויש לו יראת שמים כמו
שמוספריים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל רחל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הכי קל והכי בטוח לבדוק בחור אם הוא ירא שמים או
לא, להסתכל איך הוא מקפיד להתפלל את השלש תפלות - שחרית
מנחה וערבית במנין, וכשמתפלל צריכים לראות איך הוא מתפלל
- אם כל הראש שלו בתפלה וכו' או שבאמצע התפלה הוא מזלזל
וכו' או מפטפט וכו' או משחק בפלאפון וכו', זה הסימן הכי מבהק,
כי אם מזלזלים בתפלות הקבועות שחרית מנחה וערבית הוא כבר
יוצא ממחנה ישראל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח')
שהשלש תפלות שחרית מנחה וערבית הם מחנה ישראל, וכל זמן
שאדם מקפיד להתפלל את השלש תפלות האלו במנין סימן שהוא
עדין במחנה ישראל, אך כיון שהוא מתחיל לזלזל באחת מהתפלות
וכו', תכף ומיד רואים שלבחר הזה אין שום יראת שמים וכו', ואוי
ואבוי מי שנופל בפח עמו, כי אם הוא לא מפחד מהקדוש-ברוך-הוא
איך יפחד מבשר ודם?

מספר שאדם אחד היתה לו בת יראת שמים גדולה מאד והלך
 וחפש בחור ירא שמים גדול, ונכנס לשיבה ודבר עם המשגיח
 והראש ושיבה, והם הציעו לו בחור אחד שהוא מצין בלמוד תורה,
 והתארוסו. וכשהתחילו לצאת לעשות קניות, הנה יום אחד הבחורה
 שואלת את הבחור אם כבר התפלל מנחה, כי זה כבר אחר הצהרים,
 והשיב הבחור שיש לו עוד זמן וכו', וכשהתקרבה כבר השקיעה
 וכמעט שעוברים את זמן תפלת מנחה, שאלה אותו עוד פעם: מתי
 תתפלל מנחה, זה מאחר? ענה ואמר: התפללתי כבר. (והיא ידעה
 שזה לא נכון, כי הלכו ביחד כל הזמן, ומקדם אמר לה שיש לו עוד
 זמן להתפלל, ועכשו הוא משקר ואומר שכבר התפלל, שזה שקר
 במצח נחושה). וספרה את זה לאביה, והוא נסע אל החזון איש
 זכותו יגן עלינו, וספר את הספור הזה מה שבתו ספרה לו, והורה
 החזון איש זכותו יגן עלינו תכף ומיד לבטל את השדוף, ואמר שאם
 בחור יכול לשקר בשקר גם כזה, וכן הוא מזלזל בתפלה וכו' וכו',
 סימן שאין לבחור הזה שום יראת שמים, ורחמנא ליצלן הוא יכול
 להכשיל אותה בעוונות חמורים שגובלים בכרתות רחמנא לישזבן
 וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך ויזמין לך את בן זוגך האמתי
 השיף לשרש נשמתך.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תקצט.

**כמעט כל בתי הספר באזורנו מלמדים באידיש.
האם לשלח את בתנו לשם למרות שאיננו דוברי אידיש?**

שאלה:

מאת הדסה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א. השם יעזר וישלח רפואה שלמה לרבנית תחיה. בעוד שבוע יש הרשמה לכתות א' לשנה הבאה ואנחנו ממש לא יודעים לאיזה בית ספר לרשם את הבת שלנו. אנחנו משפחה חסידית אבל לא מדברים אידיש, ואיפה שאנחנו גרים כל בתי הספר של החסידים זה באידיש. יש אפשרות לשלח אותה לבית ספר חסידי שם כל הבנות באות מבתים חסידיים, ואולי יהיה לה קצת קשה אבל היא תקלט את השפה באיזה שהוא שלב, או שאפשר לשלח אותה לבית ספר עירוני ששם לומדות בנות מכל כולל האכלוסיה החרדית, אבל לרב אין שם כמעט בכלל חסידים. בגלל שהילדה לא דוברת אידיש אנחנו לא יודעים לאיפה כדאי לשלח אותה, ונודה מאד לכבודו אם יוכל לכוון אותנו ולהגיד לנו איפה יהיה הכי טוב לילדה רוחנית וגשמית. תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל הדסה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם את באה ממשפחה חסידית או לדעתי תכניסי את הבת בבית ספר חסידי, ולא נורא כי לא יקח הרבה זמן והיא תלמד אידיש וכו', כי ילדים קטנים קולטים שפה מאד מהר וכו', ואסור לנטות

מהמסרת, ולכן תראו לחנך את הילדים כפי המסרת שקבלתם את ובעלך מהמשפחה וכו', וכן תמשיכו ותרוו רב נחת דקדשה מהם.

העקר חזקו ואמצו מאד ותחזיקו את עצמכם ביחד, כי (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, זה נקרא שלום בית, הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

המאחל לך חדש מברוך...

ה' תר.

**רבי נחמן דבר רבות בגנות הפעס.
מה ההגדרה המדיקת של "פעס"?**

שאלה:

מאת יואל: הרבי מרבה לדבר בלקוטי מוהר"ן בגנות מדת הפעס, ורציתי לבקש מכבוד תורתו שייגדיר לי מהו פעס - האם כשאני עצוב בגלל מישהו או על משהו זה נקרא פעס? האם כעס נקרא רק כשמגיעים לאבוד שליטה ועושים כל מיני דברים שליליים? והאם יש שיכות וקשר בין פעס, דאגה, מרה שחורה והלבנת פנים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חודש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר כעס היא המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות וכו', אדם מאבד את עשתונותיו והוא מתפרץ על הזולת וכו', ומוציא את כל חמתו על הזולת וכו', כגון על אשתו או על ילדיו או על שאר בני אדם, וזה בכלל לא קשור לעצבות ודאגה וכו' וכו', כעס זו מדה מגנה מאד מאד, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ק"ה:) המקרע בגדיו בחמתו והמשבר כליו בחמתו והמפזר מעותיו בחמתו, יהא בעיניך כעובד עבודה זרה, שקף אומנתו של יצר הרע - היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך, עד שאומר לו עבד עבודה זרה והולך ועובד; כי המאמין האמתי שמאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, הוא אף פעם לא יהיה בכעס, ואם הוא בכעס, סימן שלא מאמין בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, והכל ממנו יתברך, ולכן כפי הכעס, כן דוחה את השכינה ממנו.

ואמרו חכמינו הקדושים (פסחים ס"ו:) כל אדם שכוועס, אם חכם הוא חכמתו מסתלקת ממנו; ואמרו (נדרים כ"ב.) כל הכוועס אפלו שכינה אינה חשובה כנגדו, ומוסיף טפשות על טפשותו; וזה טרוף הדעת פשוטו כמשמעו, כי הכעסן מאבד את הדעת והשכל שלו לגמרי, עד שלא מסגל לחשב ישר, ואמרו חכמינו הקדושים (זהר חדש נח) "לא יהיה בך אל זר" - שלא תהיה נח לכעס, כי זו עבודה זרה ממש, כי הוא דוחה את הקדוש-ברוך-הוא ממנו.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ח) שהכעס דוחה מהאדם את כל הפרנסה, ואפלו שנגזר עליו שיהיה לו הרבה כסף וכו', על ידי הכעס הוא במו ידיו דוחה את זה וכו', ומדת הכעס זו

המדה הכי מגנה שרק יכולה להיות, עד כדי כך שאמרו בזהר (תצוה קפ"ב) במאי אתידע לקרבא בר נש בהדיה או לאתמנעא מניה? [איך יכולים לדעת אם מתר להתקרב אל האדם הזה או להתרחק ממנו?], ברוגזיה ממש ידע ליה בר נש, וישתמודע מאן איהו, [בכעסו של אדם מתודעת מהות כל האדם ומתגלה מי הוא]. אי יהיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזוי אתי עליה, דלא יעקר לה מאתרהא, בגין למשרי תחותה ההוא אל זר [אם אדם שומר על עצמו לא להיות בכעס כדי שלא תהיה נעקרת ממנו נשמתו], דא איהו בר נש כדקא יאות, דא איהו עבדא דמאריה, דא איהו גבר שלים. [זה הוא אדם כמו שצריך להיות, הוא עבד של הקדוש ברוך הוא והוא אדם השלם]. ואי ההוא בר נש לא נטיר לה, ואיהו עקר קדושה דא עלאה מאתריה, למשרי באתריה סטרא אחרא, ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה, ואסיר לקרבא בהדיה ולא תחברא עמיה [ואם האדם הזה לא שומר על עצמו לא להיות בכעס, והוא עוקר את הקדשה ממנו, ונכנסת בו סטרא אחרא, האדם הזה הוא מורד בהקדוש ברוך הוא ואסור להתקרב אליו]. ודא איהו (איוב י"ח ד) "טרף נפשו באפו" - איהו טריף ועקר נפשיה בגין רוגזיה, ואשרי בגויה אל זר [אדם שהוא בכעס הוא עוקר את הנפש שלו ושורה בו הסטרא אחרא], ועל דא כתיב (שם) "תדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו", דהיא נשמתא קדישא טריף לה, וסאיב לה בגין אפו [מי שבכעס הנשמה שלו בורחת ממנו, והוא מטמא את עצמו].

ואמר האריז"ל את כל העברות יכולים לתקן וכו', אבל מי שכוועס הוא עוקר את הנשמה שלו לגמרי וכו', וקשה להחזיר לו את נשמתו וכו', ולכן סובל מה שסובל וכו'. ועל כן צריכים הרבה הרבה רחמים מרבים שלא יבוא לידי כעס, וכן צריכים להתפלל שלא יהיה בשום כעס ורציחה על שום בריה שבעולם.

אשרי מי שזוכה לומר את התפלה הזאת בכל יום, כדי להנצל מהמדה הכי מגנה שהיא הכעס:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, מְלֵא טוֹב מְלֵא רַחֲמִים, מְלֵא רְצוֹן, שְׁתַּהֲיֶה בְּעֶזְרִי, וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי מִן הַכַּעַס וּמִן הַרְגָז וּמִכָּל מִינֵי קְפִידוֹת. וְתִגַּן עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי תְּמִיד. וְאַפְלוּ בְּשַׁעַה שְׁאֲבוּא חֵס וְשְׁלוֹם, לִיְדֵי אֵיזָה כַּעַס, תַּחַמַּל עָלַי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלֵנִי שְׁלֵא אֶפְעַל בְּכַעְסִי שׁוּם אַכְזָרִיוֹת כָּלֵל. רַק אֲזַכֶּה לְשֹׁבֵר וְלִהְפֹר הַכַּעַס בְּרַחֲמָנוּת, וְאֲזַכֶּה לְהַתְגַּבֵּר עַל יִצְרֵי לְשֹׁבֵר הַכַּעַס וְלִהְפֹךְ הַכַּעַס לְרַחֲמָנוּת, לְרַחֵם דִּיקָא בְּרַחֲמָנוּת גְּדוּלָה בְּמָקוֹם שֶׁהֵייתִי רוּצָה לְכַעַס חֵס וְשְׁלוֹם. וְלֹא יִהְיֶה בִּי אֵל זָר וְלֹא אֶשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל גָּבֹר, שְׂזָה נֶאֱמַר עַל הַכּוֹעֵס, שְׁנַחֲשֹׁב כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה:

רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יְדַעְתָּ כַּמָּה קָשָׁה לָנוּ לְשֹׁבֵר וּלְכַבֵּל מִדָּה רְעָה זֹו שֶׁל כַּעַס וְקְפִידוֹת, כִּי כְּשֶׁמִּתְחִיל הַכַּעַס לְבַעַר בְּנוֹ חֵס וְשְׁלוֹם, כְּמַעַט אֵין אָנוּ בְּדַעַתְנוּ, וְקָשָׁה עָלֵינוּ לְכַבוֹת אֵשׁ הַכַּעַס וּלְכַבְּשׁוֹ. עַל כֵּן רַחֵם עָלֵינוּ לְמַעַן שְׁמָךְ, וְהִיָּה בְּעֶזְרָנוּ וְשִׁמְרָנוּ וְהִצִּילָנוּ תְּמִיד בְּרַחֲמֶיךָ וְחֶסְדֶּיךָ הַגְּדוּלִים, וְעֶזְרָנוּ לְשֹׁבֵר וּלְכַבֵּל מִדַּת הַכַּעַס וְקְפִידוֹת מְעַלֵּינוּ וּמַעַל גְּבוּלָנוּ, וְלֹא נִכְעַס לְעוֹלָם, וְלֹא אֶהְיֶה שׁוּם קַפְדָּן כָּלֵל, רַק אֲזַכֶּה לְהִיּוֹת טוֹב לְכָל תְּמִיד מַעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן סְלָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֲדָשׁ מְבָרֵךְ...

ה' תרא.

**חֲבֵרָה שְׁלִי מוֹרִידָה לִי אֶת הַבְּטָחוֹן הָעַצְמִי.
הֵאֵם לְנִתֵק אֶתָּה אֶת הַקֶּשֶׁר?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת שְׁרִית: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב.

יֵשׁ לִי חֲבֵרָה שֶׁבְּכָל פֶּעַם שֶׁאֲנִי מְדַבֶּרֶת אֶתָּה אֲנִי מְרַגֶּיֶשָׁה

שְׁהִיא מְזַלְזֶלֶת בִּי, וְאַחֲרַי שְׁאַנְחֵנוּ מְסִימֹת לְדַבֵּר אֲנִי מְרַגֵּשָׁה
חֹסֵר בְּטָחוֹן. מֵצֵד אֶחָד הִיא מוֹרִידָה לִי אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי
אָבֵל מֵצֵד שְׁנֵי אֲנִי לֹא רוֹצָה לְנַתֵּק אֶתָּה אֶת הַקֶּשֶׁר כִּי אֲנִי לֹא
רוֹצָה לְהַעֲלִיב אוֹתָהּ. מָה לַעֲשׂוֹת? תּוֹדָה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בּא, רֹאשׁ הַדָּשׁ שֶׁכֵּט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל שְׁרִית תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ וְכוּ', וְאִם יֵשׁ מִי שֶׁמוֹרִיד לוֹ
אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי וְכוּ' אוֹ שֶׁמַּעֲלִיב אוֹתוֹ וְכוּ' אוֹ שְׂרוֹדֵף אוֹתוֹ וְכוּ',
אֲזִי צָרִיךְ לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי, מִסְפִּיק צְרוּת וְיִסּוּרִים יֵשׁ לְכָל אֶחָד
וְאֶחָד וְלֹא צָרִיךְ שְׁיוֹסִיפוּ לוֹ צְרוּת עַל גְּבֵי צְרוּת וְכוּ'.

וְלִכּוֹן תִּסְתַּכְּלִי רַק עַל עֲצָמָה, אִם הַחֲבֵרָה מוֹרִידָה לָךְ אֶת הַבְּטָחוֹן
הָעֲצָמִי מָה אֶת צְרִיכָה חֲבֵרָה כְּזוֹ? תִּרְאִי לְמֵצֵא חֲבֵרָה יוֹתֵר טוֹבָה, וְזֶה
פְּשוּט, אָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְחַפֵּשׂ אַחֵר חֲבֵר שֶׁמְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמַּח
אוֹתוֹ, וְלֹא מִי שֶׁשׁוֹכֵר אוֹתוֹ וְכוּ'.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ הַדָּשׁ מְבָרַךְ...

ה' תרב.

**בִּישִׁיבָה שְׁלִי יֵשׁ מִתְנַגְּדִים לְדַרְכּוֹ שֶׁל רַבִּי נַחְמָן. הֲאֵם
לְהִשָּׂאֵר אוֹ לַעֲבֹר לִישִׁיבַת בְּרִסְלָב?**

שאלה:

מֵאֵת מִיכָאֵל: שְׁלוֹם לְרַב. הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵךְ וַיְחַיֵּךְ אָמֵן!
אֲנִי חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה 4 שָׁנִים, לוֹמֵד חֲצֵי שָׁנָה בִּישִׁיבָה לִיטְאִית,

אף מרגיש לא שלם. אני מחבר מאד לרבנו רבי נחמן
מברסלב, אף רב הסובבים אותי לא בעד ואפלו יש שנגד. מה
הרב מציע לי לעשות - לעבר לישיבת ברסלב או להשאיר
ולשלב בין השנים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חדש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מיכאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם אתה נמצא במקום שמדברים על רבנו ז"ל, אזי לדעתי תעזב
את המקום ותלך ללמד בישיבה ששמה לא מתנגדים אל דעת רבנו
ז"ל, ואתה צריך לדעת שבפרוש גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל שאחד לא
ידבר נגד רבנו ז"ל ונגד ספריו הקדושים לפני שהוא עבר עברה
חמורה מאד מאד, ולהפך אחד לא יקח בידו איזה ספר מספרי רבנו
ז"ל ולא יתחזק עם עצות רבנו ז"ל, אלא אם כן נכנסה בו רוח תשובה
ממרום מהמקום הכי גבוה.

ולכן מה אתה צריך ללמד במקום שמדברים כל דבר אסור על
רבנו ז"ל? זה מראה על אנשים פגומים מאד, כי לא ידבר אחד על
רבנו ז"ל אלא אם הוא פגום מאד בפגם הברית, כמו שכתוב (תהלים
נ"ה כ"א) "שילח ידיו בשלמיו חלל בריתו".

תאמין לי שכדאי ללמד במקום שמכבדים ומקרים את רבנו
ז"ל ואת ספריו הקדושים, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ילקוט משלי
רמז תתק"ג) על פסוק (משלי י"ג כ') "הולך את חכמים יחכם" - משל למי
שנכנס לחנותו של בושם, אף על פי שאינו מוכר ולוקח כלל יצא
וריחו וריח בגדיו מבסמים כל היום כלו. "ורעה כסילים ירוע" -
משל למי שנכנס לחנותו של בורסקי, אף על פי שאינו מוכר ולוקח
כלל יצא וריחו וריח בגדיו מלכלכים כל היום, כך כל מי שהולך
עם החכם וכל מי שרואה אותו אומר אלולי לא הייה זה חכם כמותו

לא היָה מֵהַלֵּךְ עִמוֹ, וְכֵן לְכַסִּיל הָדָא הוּא דְכָתִיב "הוֹלֵךְ אֶת חֻמְסֵי יַחֲפָם" וְגו'.

וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי הַבְּחֹר שְׁנֹכְנֵס לְלַמֵּד בְּמָקוֹם שֶׁלֹּא מְדַבְּרִים נֶגְדַּ רַבְּנֵי ז"ל וְסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּוֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁלֹּא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן שְׁגָם אֶתְּהָ תִתְחַתֵּן וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִחְסַר לָךְ שׁוּם דְּבָר.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲדָשׁ מְבָרָךְ...

ה' תרג.

אֲנִי גְרָמִים בְּאֶזְרוֹר מְפַקֵּק מְאֹד. הָאֵם לְעֵבֵר דִּירָה לְמִרוֹת שֶׁלֹּא מְזַמֵּן שֶׁפְּצָנוּ אֶת הַבֵּית?

שְׂאֵלָה:

מֵאת לֵילָךְ: רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ.

אֲנִי וּבְעָלֵי מִתְגוֹרְרִים בְּקִרְיַת-יָם מִזֶּה מִסְפָּר שָׁנִים וְאֶפְלוּ הִרְחַבְנוּ אֶת בֵּיתֵנוּ בְּשָׁן וְעַיִן לְאַחַר הַתִּיעֵצוֹת עִם רַב גְּדוֹל. מִצָּבְנוּ הַכֹּלְכָלִי אֵינוֹ מְזֵהִיר, אֲף עִם זֹאת אֲנִי מְעִנִּינִים לְעֵבֵר לְאֶזְרוֹר אַחַר מְאַחַר וְהָאֶזְרוֹר בּוֹ אֲנִי מְתַגוֹרְרִים עִם יְלָדֵינוּ מְפַקֵּק מְאֹד... אֲנִי הֵרַב עֲצָתְךָ: הָאֵם לְעֵבֵר אוֹ לְהִשְׁאַר? אֲנִי שׁוֹמְרִים עַל יְלָדֵינוּ מְכַל מְשֻׁמֵּר מִבְּחִינַת הַתּוֹרָה, וְעִם זֹאת, שׁוֹב, הָאֶזְרוֹר דִּי לֹא נְעִים. בְּרַכְתְּךָ וְעֲצָתְךָ הַשּׁוֹבוֹת לָנוּ עַד מְאֹד.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדֵּר בֵּא, רֵאשׁ חֲדָשׁ שְׁבַט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לֵילָךְ תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

את צריכה לדעת שחכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא ע"ה):
 אחד מהדברים שאדם הוא מהצועקים ואינם נענים - דביש ליה בהא
 מתא ולא אזיל למתא אחריתא [מי שרע לו בעיר זאת ולא הולך לעיר
 אחרת, הרי הוא מהצועקים ואינם נענים, כי הוא חייב בדבר הזה, כי
 מי אומר לו לגור דוקא במקום שרע לו?]. ולכן אם קשה לכם ורע
 לכם לגור במקום הזה למה שלא תחליפו דירה, והקדוש-ברוך-הוא
 ירחיב לכם ויהיה לכם רק טוב בחיים.

אדם צריך להסתכל תמיד מה בשביל טובתו הגשמית והנצחית
 וכו', ולא להתבלבל משום בריה שבעולם, כל אחד צריך להסתכל
 רק על עצמו - איפה שטוב לו שם יגור, ועם מי שטוב לו להתחבר
 שיתחבר, העקר רק להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך שהוא יתברך
 מנהיג את עולמו בחסד וברחמים בצדק ובמשפט, ודבר גדול ודבר
 קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, עד כדי כך
 שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא
 אם כן מכריזין מלמעלה; שאדם לא מקבל מכה קטנה באצבע קטנה
 אם לא מכריזין על זה קדם מלמעלה, וכשמכניסים דבר זה בתוך לבו,
 אז כל החיים שלו הולכים כבר בצורה אחרת לגמרי.

הקדוש-ברוך-הוא יוליך אתכם על הדרך הנכונה, רק תשמרו
 על השלום בית שלכם שיהיו ביניכם אהבה והבנה הדדית, ותכבדו
 ותיקרו אחד את השני.

המאחל לך חדש מברך...

ה' תרד.

**אני רוצה לארגן יום הפצה עולמי לרפואת הרבנית.
מה דעתכם בעניין?**

שאלה:

מאת שמואל: לצדיק דורנו שליט"א.

יש לי הכרת הטוב עצומה לרבנו ולאחר החשוב הזה. אני מאד דואג ביחד עם רבבות אלפי ישראל בשל מצבה הקשה של הרבנית אשת חבר תליט"א, ורצוני לעשות מעשה - חשבתי להציע לקבץ יום מיחד שכל הנהנים מרבנו שליט"א, מעצותיו, מתורתו ומהשיחות הקדושות יצאו יחד ליום הפצה עולמי בו כלם יצאו לצמתים, לבתים, לבתי כנסת, לסופרים ולחגיות מכלת ולכל מקום שרק אפשר לחלק קוגטרסים וספרים, ושכל הזכיות יהיו לזכות רבנו והרבנית. נראה לי שאחרי כזה יום שבכל העולם מקצהו ועד קצהו מקום אשר דבר המלך מגיע יהיו בעזרת ה' יתברך שמחה וששון ליהודים ונתבשר על בריאותה השלמה של הרבנית, כי רבנו הוא הגבר שכתת את רגליו שנים על גבי שנים במסירות נפש לזכות העולם, ואנו צריכים להפוך את העולם בשבילו לפחות יום אחד, ולכן רציתי לשאול את רבנו מה דעתו על זה להפוך יום אחד ליום זכיות עולמי ויום הפצה עולמי עבור הרבנית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ראש חודש שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא צריכים לעשות שום רבוי אור וכו' וכו', הקדוש ברוך הוא

אב הרחמן, הוא מנהיג את עולמו בקסד וברחמים בצדק ובמשפט, והכל בחשבון ממנו יתברך, ולכן אין שום עצה אחרת רק תפלה ולא להשבר משום דבר, ומכל שכן לא לעשות דבר רבוי אור וכו' וכו' - מי שרוצה להפיץ שיפיץ, זו זכותו המלאה, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד) שעל ידי שמקריבים בני אדם לעבודת השם יתברך מעלים את כבוד השם יתברך לשרוש, ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ח.) על הפסוק (ירמיה ט"ו) "אם תוציא יקר מזולל" - אלו שמקריבים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותה דגלותא, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן מ"א) תקון להוצאת זרע לבטלה שישתדל להחזיר בני אדם בתשובה, ולכן אשרי האדם שהולך בעצמו ומפיץ את אור רבנו ז"ל, ומקרב רחוקים, אשר בזכות זה הקדוש ברוך הוא ימחל לו על כל עוונותיו.

ושוב פעם אני מבקש אותך לא לעשות רבוי אור וכו' וכו', אלא כל אחד צריך להתפלל על הזולת מצד ערכות שעם ישראל ערכים זה לזה, וצריכים לבקש אחד עבור השני.

המאחל לך חודש מברך...

ה' תרה.

**מדוע יסד רבי נחמן מברסלב את ספריו
על היסוד של "התחזקות"?**

שאלה:

מאת יוסי: מדוע יסד רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב את ספריו על יסוד של 'התחזקות' בשעה שכל ספרי החסידות עוסקים ומדברים על משכלות עמקות בעבודת השם יתברך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שבט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵי נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

מָה אָמַר לָךְ, אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ מַה שְׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם וְכוּ', וְהַלּוֹאֵי שְׂאָף פְּעַם לֹא תִדַּע אֵיזָה צְרוּת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עוֹבְרִים וְכוּ', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָמַל עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּדוֹרוֹת הָאֵלוּ וְשָׁלַח מִתְּנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ - אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְהוֹרִיד לָנוּ סֵפֶר קְדוֹשׁ וְנוֹרָא "לְקוּטֵי מוֹהַר"ן שְׁבַפְרוּשׁ גְּלָה לָנוּ (חַי מוֹהַר"ן סִימָן שִׁמ"ו) שֶׁהַסֵּפֶר הַקְדוּשׁ שְׁלוֹ לְקוּטֵי מוֹהַר"ן שְׁיָצָא בְּעוֹלָם הוּא אֶתְחַלְתָּא דְגָאֵלָה. וְאָמַר, מֵאַחַר שְׁיָצָא בְּעוֹלָם אֲנִי חָפֵץ מְאֹד שִׁילְמְדוּ אוֹתוֹ, כִּי צְרִיכִים לְלַמֵּד אוֹתוֹ הַרְבֵּה עַד שֶׁיְהִיָּה שְׁגוּר בְּעַל פֶּה, כִּי הוּא מְלֵא מוֹסֵר וְהַתְעוּרוֹת גְּדוֹל מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר אֵין עֶרְךָ אֵלָיו.

אֵי אֲפֹשֶׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָעֶמֶק שֵׁישׁ בְּ"לְקוּטֵי מוֹהַר"ן וְכַמָּה פְּרוּשִׁים שָׂרָק לֹא יִפְרְשׁוּ אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה עֲדִין לֹא מְגִיעִים אֶל עֲמָקוֹ שֶׁל הַסֵּפֶר הַקְדוּשׁ הַזֶּה, שְׁכָלוֹל מִכָּל סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֶׁבְּסִפְרֵי הַזֶּהָר וְהַתְּקוּנִים וּבְכָל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל, וּבְכָל הַהִתְגַּלּוּת שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקְדוּשׁ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ וְתִלְמִידָיו הַקְדוּשִׁים, וְרַבְּנוּ ז"ל גְּלָה אֶת הַמְּאָמְרִים הָעֲמֻקִּים שְׁלוֹ בְּצוּרָה כְּזוֹ שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד יוֹכֵל לְהִבִּין כְּפִי בַחֲיִנְתּוֹ וְכוּ'.

וְאִם זֶה לֹא מְסַפִּיק, זְכִינּוּ לְתִלְמִיד קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּמוֹ מוֹהַר"ן ז"ל שֶׁהוּא חֶבֶר בְּצוּרֵי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל אֶת סִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוּת", אֲשֶׁר הַסֵּפֶר הַזֶּה זֶה הֵגֵן עֲדָן שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא פִּרְשׁ אֶת הָאֲרָבֵעָה חֻלְקֵי שְׁלַחַן עֲרוּךְ עַל פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּצוּרָה כְּזוֹ עַד שְׁאֵפְלוּ הֵכִי רְחוּקִים וְשְׂבוּרִים וְרְצוּצִים וְכוּ' וְכוּ' יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת עֲצָמָם בְּדַבְּרֵי הַקְדוּשִׁים.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ב) שעקר היקדות הוא תמימות ופשיטות, ואמר (שיחות הר"ן סימן ט"ו) שהוא חכמה ומלאכה גדולה להיות כמו בהמה. וזה בחינת (שמות ל"ו א') "כל אשר נתן הוי"ה חכמה ותבונה בהמה" - הינו שהוא חכמה לעשות עצמו כבהמה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (חולין ה:) על הפסוק (תהלים ל"ו ז') "אדם ובהמה תושיע הוי"ה" - אלו בני אדם שעוברים בדעת ומשימין עצמן כבהמה. וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג כ"ב) "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך"; אשרי מי שזוכה להגיע אל מדת התמימות. וכבר ספר לנו רבנו ז"ל (ספורי מעשיות מעשה ט' מהחכם ותם) אל מה זכה התם וכו' שנעשה מיניסטר על כל המיניסטרין צדיק על כל הצדיקים, עין שם.

ידוע ומפרסם שכל אלו שהולכים רק במשכלות וכו', כשמקבלים פתאום מכה וכו' אין להם במה להחיות את עצמם כלל וכו', וכבר גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י"ט) שעמלק הוא אבן נגף וכו', והוא הולך רק במשכלות וכו', וכך הוא מפיל את האדם וכו', לא כן ספרי רבנו ז"ל שמחזקים ומעודדים ומשמחים ומקרבים את הכי רחוקים שבורים ורצוצים אליו יתברך בצורה כזו שאי אפשר לתאר כלל.

ולכן אשרי מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז תהיה לו חיות והתחזקות לעבר זה העולם בשלום ובשמחה, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ח) העולם הזה הוא גשר צר מאד, והכלל והעקר לא להתפחד כלל, ורבנו ז"ל נותן לנו עצות והתחזקות ודרכים ונתיבות עמקים וכו' וכו' איך לעבר את הגשר צר ולהיות דבוק בו יתברך, אשרי מי שמכניס את עצמו בלמוד ספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לו כל ימי חייו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרו.

**אני בקשר עם מישהי כבר זמן רב
ולא יודע אם להמשיך בקשר או לא**

שאלה:

מאת ברק: שלום לצדיק ורפואה שלמה מן השמים לצדיק ולרבנית, אמן.

אני בקשר עם מישהי מזה זמן רב, אמנם אנחנו לא מסתדרים וגם הולכים בדרכים שונות, אבל אנחנו אוהבים ולא מצליחים לסיים את זה. לאחרונה אני מתחזק ברוך השם, והיא גם רוצה להתחזק אבל לא באותה רמת התחזקות כגון חציאת וכסוי ראש וכו'.

מה לעשות: האם בכל זאת להמשיך את הקשר או לסיים אותו לחלוטין למרות שאנחנו מנסים הרבה מאד זמן לסיים את הקשר ולא מצליחים? תודה ורפואה שלמה לרב ולרבנית ותודה על הכל, ברק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שקט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ברק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שרוק ורוקה שמסתובבים זמן רב זה לא מביא טוב וכו', כי בקלות יכולים להכשל בעברות חמורות וכו', ולכן צריכים להחליט לכאן או לכאן וכו', ולא סתם להסתובב וכו', שזה יביא אחר כך למצבים לא נעימים וכו', ובפרט כשהרגשות מתחילים לעבד אחד על השני אז קשה להתנתק מזה.

ולכן אתם צריכים להחליט - אם יש ביניכם הבנה הדדית ומשיכה אזי תגמרו את זה בכי טוב ותבנו בית נאמן בישראל, ותהיו

הכי מאשרים, ועליכם לדעת שכל אלו שהם חכמולוגים ולא יכולים להחליט ביניהם וכו', הם גומרים אחר כך במצב מאד מאד לא נעים, ולכן אני שואל את שניכם למה אתם צריכים את זה? אם יש ביניכם משיכה תגמרו את זה בכי טוב, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרז.

**היחסים בין בעלי ובין הורי עכורים מאד.
מה ניתן לעשות?**

שאלה:

מאת שירה: שלום לכבוד האדמו"ר, השם ישלח לצדיק ולרעייתו רפואה שלמה.

ההורים שלי ובעלי ביחסים מאד עכורים - ה'ה ריב גדול ביניהם וחלופי דברים קשים על רקע של סנדקאות בבית של בננו, וכן בעלי ראה בניד שלי הודעות של לשון הרע שאמא שלי כתבה עליו ועל משפחתו, ומאז שני הצדדים מתבצרים בעמדותיהם והקשר מאד קריר ביניהם.

גם אני התרחקתי מהורי לתקופה ארוכה, אבל בסוף בקשתי סליחה מפאת כבוד הורים. זה נראה כאלו מתחלת הנשואין הם לא ממש אהבו אותי, כי הוא ה'ה מדבר דברי תורה וההורים שלי מתנגדים לדרך וזה הפריע להם.

בעלי לא רוצה לבקש סליחה בשום אופן, והם מבחינתם "מחקו אותו". השאלה מה לעשות? אני אובדת עצות וזה מאד משפיע עלי נפשית שההורים שלי לא אוהבים את בעלי. קשה לי. אודה לעזרת הרב בתפלות עלינו שנגזכה לשלום עם ההורים שלי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שקבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל שירה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערנו הרב זה קורה אצל המון זוגות וכו' שהכלה והחמות לא משתוות וכו', וכן להפך שהחתן וחמיו לא משתוים וכו', עד שנעשה ביניהם שנאה גמורה שלא מדברים, וכל כך חבל שהורסים את החיים במו ידיהם. החיים כל כך קצרים, הנה אנחנו פה והנה אנחנו יוצאים מזה העולם, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה צ"ו סימן ב) "כצל מינו על הארץ ואין מקנה" - והלואי כצלו של כתל או כצלו של אילן, אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף, דכתיב (תהלים ק"ד) "כצל עובר". "ואין מקנה" - ואין מי שיקנה שלא ימות, הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים.

ודוד המלך אומר (תהלים צ') "ימי שנתינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה". ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן ס"א) שהשבעים שנה פורחות לאדם כמו רבע שעה, ולכן האם פדאי בשביל רבע שעה לחיות בשנאה עמקה ולא לדבר אחד עם השני, ולזלזל בכבוד אב ואם משני הצדדים שזה חמור מאד מאד, כמאמרם ז"ל (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כלו של הקדוש-ברוך-הוא, ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שפחמורות כבד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם-הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבודוני; רואים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אני מאד מבקש את שניכם שתראו להשלים בין ההורים, כי מצות כבוד אב ואם עולה על כל המצוות, וכן מצות כבוד חמיו

וּחְמוֹתוֹ הֵם בְּכָל־כְּבוֹד אָב וְאִם, וְכָל הַמַּחְלָקֶת וְהָאֵי-הַבְּנוֹת זֶה בְּאֵן מִקְטָנוֹת הַמַּחֲזִין, וְכָל כֶּף חֶבֶל שְׂזוּגוֹת צְעִירִים אֵין לָהֶם שְׁכָל וְכוּ' וְאֵין לָהֶם שׁוֹם דַּעַת וְכוּ', וְרַבִּים בִּינִיָּהֶם וְכוּ', וְזֶה כָּל כֶּף כּוֹאֵב שֶׁהַחֲתָן רַב עִם חֲמִיו שֶׁהוּא הָאָבָא שֶׁל אִשְׁתּוֹ, וְכֵן הַכֹּלָה רַבָּה עִם חֲמוֹתָהּ שֶׁהִיא הָאֵמָא שֶׁל בַּעֲלָהּ וְכוּ', וְכָל אֱלוֹ הַמַּחְלוּקוֹת בָּאוֹת רַק מִחֲמַת חֲסְרוֹן הַדַּעַת, כִּי אִם הָיָה לָנוּ דַּעַת הֵינּוּ מְקִימִים מְצוֹת כְּבוֹד אָב וְאִם בְּשִׁלְמוֹת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וְכֵן מְצוֹת כְּבוֹד חֲמִיו וְחֲמוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְכָל־זֶה צְרִיכִים לְזַכֵּר טוֹב טוֹב: מַה שֶּׁעוֹשִׂים לְחֲמִיו וְלְחֲמוֹתוֹ אוֹ לְאָבָא אוֹ לְאֵמָא, יִקְבְּלוּ אֶת זֶה חֲזוּרָה כָּפֵל כָּפֵלִים עִם רַבִּית וְהַצְמָדָה וְכוּ', אָבֵל זֶה יִהְיֶה כְּבָר מְאֹחֵר, וְיִתְלָשׁוּ אֶת הַשְּׁעָרוֹת מִהָרֹאשׁ לְמָה הַיְלָדִים שֶׁלָּנוּ לֹא מְבִינִים אוֹתָנוּ? וְלָמָּה הֵם יוֹצְאִים נִגְדָּנוּ בְּרִצִּיחָה כְּזוֹ? הֲרֵי עֲזָרְנוּ לָהֶם כָּל הַחַיִּים, וְלָמָּה הֵם מַתְנַהֲגִים אֶתָּנוּ בְּרִשְׁעוֹת וְאִכְזָרִיוֹת? וְשׁוֹכְחִים כִּי מְקַבְּלִים אֶת זֶה עֲכָשׁוּ חֲזוּרָה מַה שֶּׁעָשׂוּ לְחֲמִיו וְחֲמוֹתוֹ וְמַה שֶּׁעָשׂוּ לְאָבָא וְאֵמָא.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ שֶׁתֵּרְאוּ לְהַשְׁלִים עִם הַהוֹרִים מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים וְלִכְבֵּד אוֹתָם, וְלִבְקֵשׁ מֵהֶם סְלִיחָה, וּבְזֶה תִּשְׁרֹו אֶת הַשְּׂכִינָה בַּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תרח.

**אִשְׁתִּי עוֹמֶדֶת לְלֵדֶת בְּקָרוֹב בַּת,
וְאֵנוּ רוֹצִים מְאֹד שֶׁהַצְּדִיק יִתֵּן לָהּ אֶת הַשֵּׁם**

שְׂאֵלָה:

מֵאת רַפָּאֵל: שְׁלוֹם וּבְרָכוֹת לְצַדִּיק.

רְצִינִי לְבַשֵּׁר שֶׁבְרוּךְ הַשֵּׁם אִשְׁתִּי בַּהֲרִיֹן שְׁנֵי בְּחֻדֶּשׁ שְׁמִינִי וְצִפּוּיָהּ לְהוֹלֵד בַּת. לְבַנְנוּ זְכִינוּ לְקַרֵּא עַל שְׁמֵכֶם וְרִצִּינוּ לְבַקֵּשׁ

שְׁהַצְדִּיק יִקְרָא שֵׁם לְבַתְּנוּ וְגַם יִבְרַךְ אֶת אִשְׁתִּי שֶׁתֵּלֵד בְּקִלּוֹת
בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם. תּוֹדָה לְכּוּבֹדְכֶם.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בּא, ה' שִׁבְט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רַפָּאֵל נְרוּ יְאִיר

לְנֶכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

נוהגים שלא לתת שם לפני שיוֹלְדִים וְכוּ', הֵן מֵצַד עֵינֵי הָרַע וְכוּ'
וְהֵן מֵצַד סִפְנָה וְכוּ', וְלִכֵּן תֵּן לְאִשְׁתְּךָ לְלֵדַת בְּקִלּוֹת, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר
בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

תּגִיד לְאִשְׁתְּךָ שֶׁתִּהְיֶה רְגִילָה לֹמֵר בְּכֹל יוֹם שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
שֶׁמָּאֵד מְסֻגָּלִים לְלֵדָה קְלָה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת צְדִיק חֶלֶק ב'
סִימָן כ') עַל יְדֵי הַזְכָּרַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים יִכּוֹלִין לְהֵבִיא שְׁנוּי בְּמַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית, כְּלוֹמֵר לְשָׁנוֹת הַטְּבַע; וְלִכֵּן טוֹב שֶׁתֹּאמֵר בְּכֹל פֶּעַם אֶת כָּל
הַשְּׁמוֹת שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁהֵיא יוֹדַעַת בְּעַל פֶּה כְּגוֹן אַבְרָהָם, יִצְחָק,
יַעֲקֹב, מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, יוֹסֵף, דָּוִד, שְׁלֹמֹה, רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי, רַבִּי
יִצְחָק לִוְרִיא אֲשֶׁכְּנֹזִי, רַבִּי יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב, רַבִּי נַחֲמָן בֶּן פִּיִּיגָא
מִבְּרֶסְלַב, רַבִּי נֶתָן מִבְּרֶסְלַב וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹד כָּל מֵינֵי שְׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים
שֶׁהֵיא רַק זֹכֶרֶת שֶׁתִּהְיֶה רְגִילָה לֹמֵר אֶת זֶה מְדִי פֶּעַם, וְאַחַר כֵּךְ
תֹּאמֵר אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת, וְתִרְאֶה שֶׁתֵּלֵד בְּקִלּוֹת:

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִי שֶׁבְּשָׁמַיִם שֶׁבְּזִכּוֹת הַזְּכָרַת שְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁהַזְּכָרְתִּי לְפָנֶיךָ, בְּזִכּוֹת צְדָקָתְךָ וְתוֹרָתְךָ וּמִסִּירוֹת
נַפְשִׁי שֶׁהֵייתָ לָהֶם בְּשִׁבְלֶךָ, שֶׁתַּעֲזֹר לִי לְהוֹלִיד בְּקִלּוֹת וְלֵד בְּרִיא
בְּחוֹשִׁיו וּבְאִיבָרָיו, וְאַזְכֶּה לְעִבֵּר אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת, וְתִסִּיר מִמֶּנִּי
כָּל מֵינֵי עֵינֵי הָרַע שֶׁלֹּא יִפְגַּע בִּי מִשׁוֹם אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאַזְכֶּה
לְהוֹלִיד בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים וְקַיָּמִים שֶׁיַּעֲשׂוּ אֶת רְצוֹנְךָ, וְאַזְכֶּה
לְהִיּוֹת בְּרִיאָה כָּל יְמֵי חַיִּי, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְפָנֶיךָ, יְהִיו לְרִצּוֹן
אִמְרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגֹאֲלִי, אֲמֵן כֵּן יְהִי רְצוֹן.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשר לי בשורות משמחות תמיד.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרט.

**בעלי טוען שהתחתן אתי בגלל לחץ שהפעילו עליו,
ובכל מריבה הוא מזכיר את זה ומצער אותי**

שאלה:

מאת יהודית: שלום וברכה לרב!
אני ובעלי זוג צעיר ללא ילדים. בעלי בעל תשובה בדרך
של רבנו נחמן מברסלב כשנתיים וקצת, ואני חרדית מבית
שנשארתי מהדת לתקופה וחזרתי לשרשים גם בדרך של
ברסלב. אנחנו נשואים כמה חודשים ולשנינו הנשואין הם
פרק ב' בחיים. לפני החתנה היו לנו בעיות בתקשורת ורבנים
גדולים אמרו לנו להתחתן למרות הכל, ובעלי טוען שהתחתן
אתי רק כיוון שהרבנים אמרו לו. רצוי לצון שאני לא רציתי
להתחתן מהר כי היו לי חששות והוא זה שלחץ עלי.
בכל מריבה הוא אומר את זה ומבזה אותי, ומאחל לעצמי
שהוא ימצא מישהי אחרי שיתגרש ממני. גם אני לפעמים
פוגעת בו אך הדבר לא קורה מבלי שהוא מתחיל ולא מגיע
לאותם רמות של השפלות. אני יודעת להתנצל ולהרפין את
הראש כשצארי ולפעמים יותר מדי, ואני מרגישה שהוא
מנצל את זה. הוא עוקץ אותי בכל מיני מצבים ויורד עלי
וממש רומס את כבודי. אני מרגישה חלשה ועיפות, כבדות,
חסר יחס ופרגון אמתי. הוא פוגע בי בלי סוף ומוסיף שהוא זה
שנפגע. אני מרגישה שהוא מנסה לשגע אותי ואני לא יכולה
יותר.
מה הרב מיעץ לי לעשות? אני ממש אובדת עצות... מצד

אָחַד אָנִי לֹא רוֹצֵה לְפָרֵק בֵּית, וּמֵצֵד אַחַר אָנִי לֹא יִכּוֹלֶה כָּכָה,
כִּי כְּמֹה שְׂדַבְרֹתֵי הוּא הוֹפֵךְ הַכֹּל עָלַי. תּוֹדָה מְרֹאֵשׁ.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בֵּא, ה' שָׁבֵט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל יְהוּדֵי תַחֲיָה

לְנֶכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אָנִי לֹא מֵבִין אֶתְכֶם, סוּף כֹּל סוּף הִתְחַתַּנְתֶּם יַחַד, וּבּוֹדָאֵי הֵיְתָה
בֵּינֵיכֶם אֵיזוֹ מְשִׁיכָה וְכו', וְעַכְשָׁו הַסֵּמ"ך-מ"ם בֵּא וְרוֹצֵה לְשִׁבֵר
לְכֶם אֶת הַבַּיִת עַל לֹא דָבָר, רַק מִחֲמַת קִטְנוֹת הַמַּחֲזִין שְׂאֶחָד עוֹקֵץ
וְדוֹקֵר אֶת הַשְּׁנַי בְּמַלִּים חֲרִיפוֹת וְכו' עַד שְׂאֵתֶם רוֹצִים לְהִתְגַּרֵּשׁ
רַחֲמָנָא לִיִּצְלוֹן.

כֹּךְ כּוֹאֵב לְשִׁמְעַ שְׂזוּגוֹת רַבִּים בֵּינֵיהֶם, מִתּוֹכְחִים יוֹמֵם
וְלַיְלָה, וּמְמַרְרִים לְעֶצְמָם אֶת חַיֵּיהֶם, וְכֹל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַסְּפוּר
שְׁלוֹ וְכו', וְאֵף אֶחָד לֹא שָׁם לֵב שְׂאֲנַחְנוּ כְּמוֹ דְגִים בַּיָּם, וְכִמוֹ שְׂאֵמֵר
הַחֲכָם מְכַל אָדָם (קִהְלֵת ט) "כִּי גַם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת עֵתוֹ כְּדָגִים
שְׂנֹאֲחִזִּים בְּמִצּוֹדָה רְעָה וְכִצְפָּרִים הָאֲחִזוֹת בְּפֶחַ כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי
הָאָדָם לְעֵת רְעָה כְּשִׁתְּפוּל עֲלֵיהֶם פְּתֹאֵם", וְחֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים דְּרָשׁוּ
עַל זֶה (סְנֵהֲדָרִין פ"א:) מֵאִי דְכִתִּיב (קִהְלֵת ט) "כִּי גַם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת
עֵתוֹ כְּדָגִים שְׂנֹאֲחִזִּים בְּמִצּוֹדָה רְעָה" - מֵאִי מִצּוֹדָה רְעָה? אָמֵר רִישׁ
לְקִישׁ: חֲכָה. וּפְרָשׁ רַש"י: שֶׁהוּא רַע וְחִלְשׁ וְקִטָּן, וְאוּחִז בּוֹ דְגִים
גְּדוֹלִים פְּתֹאֵם וְאֵינוֹ רוֹאֶה, וְאֵינוֹ דוֹמֵה לְנֹאֲחִז בְּרִשְׁתוֹת עַל יְדֵי מֵאֲרָב
וְתַחְבּוּלוֹת; הֵינּוּ אָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ הַיָּם הַסּוֹעֵר שְׂבַעֲוֹלָם הַזֶּה, וְכִמוֹ
דְגִים שְׂנִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַיָּם וּבְכָל עֵת בָּאִים דְגִים וּמוֹרִידִים רִשְׁתוֹת
לְתוֹךְ הַיָּם וּמוֹצִיאִים מִשֵּׁם דְגִים, כֹּךְ הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה - בְּכָל פַּעַם
פְּתֹאֵם מוֹצִיאִים כְּמֹה בְנֵי אָדָם מְזֵה הָעוֹלָם וְכו', וְאֵף אֶחָד לֹא לוֹמֵד
מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל מְזֵה, שְׂזֵה יִכּוֹל לְקָרוֹת גַּם לוֹ יוֹם אֶחָד וְכו', תְּמִיד
נִדְמָה שָׂרָק לְזוּלַת זֶה קוֹרֶה, אֲבָל לִי זֶה אֵף פַּעַם לֹא יִקְרָה וְכו', וְלִכְּן

מחמת קטנות הדעת והמחין האלו האיש ואשתו רבים ביניהם, ולא מסתדרים יחד, עד שמתגרשים.

ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם שתשלימו ביניכם, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם זרע של קיימא, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרי.

מאז שאבי נפטר אין לי שמחה ואני מרגישה ריקנות. איך משתחררים מזה?

שאלה:

מאת מיטל: שלום לכבוד קדשת הצדיק מוהרא"ש שליט"א. אני מאחלת ומברכת את כבוד הרב לרפואה שלמה, לבריאות איתנה ולאריכות ימים ושלום.

אבי זכרונו לברכה נפטר לפני קרוב לארבע שנים, ומאז פטירתו אני מרגישה ריקנות גדולה בחי כי הייתי מאד קשורה אליו. אני בחורה ששומרת תורה ומצוות, ומאד קשה לי להיות בשמחה. אני מרגישה ככה כבר קרוב לארבע שנים ולא מצליחה שלא לבכות לעתים קרובות. הלכתי לקבר של אבא זכרונו לברכה לבקש שחרור, הלכתי לקברות צדיקים ולכתל ובקשתי מהקדוש-ברוך-הוא שיעזר לי להשתחרר ועדין אני לא מצליחה.

דבר שני, אני מאד מדאגת מכיון שאני כבר בת שלשים, ועדין אני רוקה ולא מצאתי זוג מתאים למרות שאני כן משתדלת להתפטר במה שאפשר. מה כבוד הרב מציע לי לעשות? אשמח לקבל את עצתו של כבוד הרב, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שזה דרך כל אדם וכו', והכאב והצער שלך מובנים מאד וכו' מאחר שהיית כל כך קשורה לאבא שנפטר לחיי עולם וכו'. את צריכה רק להתחזק ולהתנחם, ותעשי משהו לזכות נשמתו וכו', והעקר אל תהיי ברגנית, אלא תראי להתחתן תכף ומיד, ובזה תגרמי נחת גדולה לאבא וכו', כי ההורים שנמצאים כבר בגן עדן מאד מאד שמחים בשמחת ילדיהם, ומאד מאד מצטערים בצער ילדיהם, ולכן אל תהיי ברגנית ותגרמי נחת גדול לאבא, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תריא.

**רב הזמן אני נמצא במקרה שחורה.
איך אפשר להגיע לשמחה אמיתית?**

שאלה:

מאת שלומי: שלום וברכה לרב הגאון עטרת ראשנו מוהרא"ש השם ישמרהו ויחיהו.

אני בחור רוק בן 40, אולם שומר את הברית בתכלית השלמות כבר 12 שנה. שאלתי היא איך מגיעים לשמחה אמיתית על פי משנתו של רבי נחמן, היות ורב היום אני נמצא במקרה שחורה? אשמח לתשובה כנה ואמיתית. תודה ובריאאות איתנה לך ולבני ביתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שקבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלומי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (בראשית רבה פרשה י"ז סימן ב') תני רבי יעקב: כל שאין לו אשה שרוי בלא טובה, בלא עזר, בלא שמחה, בלא ברכה, בלא כפרה, בלא טובה, לא טוב היות האדם לבדו. בלא עזר, שנאמר (בראשית ב' י"ח) "אעשה לו עזר כנגדו". בלא שמחה, שנאמר (דברים י"ז) "ושמחת אתה וביתך". בלא כפרה, שנאמר (ויקרא ט"ו) "וכפר בעדו ובעד ביתו". בלא ברכה, שנאמר (יחזקאל מ"ד) "להניח ברכה אל ביתך". רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אמר: אף בלא שלום, שנאמר (שמואל א' כ"ה) "ואתה שלום וביתך שלום". רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר: אף בלא חיים, שנאמר (קהלת ט') "ראה חיים עם אשה אשר אהבת". רבי חייא בר גמדיא אמר: אף אינו אדם שלם, שנאמר (בראשית ה' ב') "ויברך אתם ויקרא את שמם אדם - שניהם כאחד קרויים אדם.

ולכן אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם להתחתן, וכן כתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בברית, וכן כתב (לקוטי הלכות נחלות הלכה ג' אות ב') מבאר בדברי רבנו ז"ל שחתנה הוא תקון הברית, כי כל הנשואין של ישראל על פי דת תורתנו הקדושה כלם הם בבחינת תקון הברית; ולכן צריכים להזהר להתחתן מה שיותר מהר שזה בעצמו תקון הברית, כי מי שהוא פלג גוף (חצי גוף, זאת אומרת שאינו נשוי) הוא פגום בברית, ולכן אשרי מי שמתחתן מה שיותר מהר.

ועל כן איך אתה יכול להיות בשמחה כשאתה עדין רוק? אל תהיה בדרך כי יש המון בנות להתחתן אתן, הבעיה של רוקים ורוקות שהגיעו כבר בגיל ארבעים ויותר שלא יכולים למצא את זוגם, זה

רק מחמת שאבדו את השכל וכו' ולא יודעים מה הם רוצים וכו', ולכן לא יכולים למצא את בני זוגם מפני שהם בררנים, ושוכחים מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא - צריכים לרדת מדרגה ואז מוצאים את הזוג, פי בדרך כלל בחור או בחורה הם גאותנים וכו', ולא מתאים להם לקחת את זאת או את זה וכו', וחושבים לעצמם: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה וכו', אקח את זה?", והם מסתובבים ומחפשים את הזוג שלהם כפי הדמיון שנכנס בכל אחד ואחת כאלו מי יודע מה הוא, והם מחיכים שיבוא להם זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשים וכו', ומסתובבים ויוצאים לפגישות פן ואולי ימצאו את בחיר לבכם שיבוא אליהם על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו'.

ובשביל זה הבחור או הבחורה מחכים עד שיולד בן-זוג כזה, ובין כך הם לא קולטים שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסים את עצמם רואים שהם כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרדו מדרגה ואל תחזיקו מעצמכם כל כך בגדול וכו', ואז תמצאו בקלות בן-זוג שיתאים לכם.

הקדוש-ברוך-הוא הנותן חכמה בינה ודעת ושכל, יתן גם לך ותזכה להתחתן מה שיותר מהר, ואז תצא מהעצבות והמרירות שאתה נמצא בהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תריב.

כיצד עלי לחנך את בתי בענין ארבעת הצומות?

שאלה:

מאת ליאת: שלום רב.

ברצוני לשאל כיצד לנהג עם בתי בענין ארבעת הצומות: אני לא צמה אותם, והדרכתני גם את בתי שהשנה הפכה לבת-מצוה לנהג כמוני. הענין הוא שביום של הצומות מתקיימים למוזדים כרגיל בבית הספר שלה, ונוצר מצב שחלק מהבנות צמות וחלק לא. האם מתר לה לאכל ליד הבנות שצמות? ומה עליה לומר למוזר שאומרת לכלן שהן חייבות לצום?
הערה: כמוכן שלא מדבר על יום הכפורים וט' באב שאז גם הנשים מחייבות לצום, וכך אנו עושות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שקט ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליאת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשה לא צריכה להתענות בשום פנים ואפן שום תענית מהד' צומות, וזו חמרה של שטות וכו', רק לצום ביום כפור שזה בכרת, וכן בתשעה באב, אבל מלבד זאת לא צריכה אשה לצום כלל, וכך הנהיגו הרבה צדיקים כי הנשים הן מאד מאד חלשות, והן פטורות מלצום, ולכן אני לא יודע מי הדריך אותך בזה?

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתבשרי לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תריג.

**בְּכֹל פְּעַם שֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ מִנְהַג חֲסִידֵי חֲדָשׁ אֲנִי מְקַבֵּל אוֹתוֹ
עַל עֲצָמֵי. הָאֵם זֶה בְּסֹדֶר?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת דְּנִיָּאל: בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֲנִי מִתְקָרֵב בְּזִמְנֵי הָאַחֲרוֹן לְרַבְנֵנוּ,
וְכִשְׁאֲנִי רוֹאֶה אוֹ קוֹרֵא עַל מִנְהַגֵי חֲסִידִים אוֹ דְבָרֵי הַבְּלָה
חֲדָשִׁים אֲנִי מֵיֵד מְקַבֵּל אוֹתָם עַל עֲצָמֵי – דְבָר שֶׁמְכַבֵּד עָלַי.
אִיךָ עָלַי לְהִתְנַהֵג? וּמָה כְּדָאֵי לְלַמֵּד שְׂיִכּוֹן אוֹתִי קֶצֶת בְּעִבּוּדַת
הַשֵּׁם שְׁלִי?

אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה כִּי אֲנִי מְאֹד מְבַלְבֵּל בְּגַלְלֵי זֶה וְזֶה מְצִיק
לִי מְאֹד, תוֹדָה רַבָּה.

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֹדֶר בֵּא, ה' שְׁבֵט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל דְּנִיָּאל נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְנוּ יֵשׁ שְׁלִחַן עֲרוּף, וְלִכְּנֵן עֲלִינוּ לְהִתְנַהֵג רַק כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּשְׁלִחַן
עֲרוּף, וְרַבְנֵנוּ ז"ל הִקְפִּיד עַל דְבָר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא צָרִיכִים לְקַחַת
כָּל מְנַהֵג וְכָל הִנְהָגָה מִפֶּה וּמִשֵּׁם וְכוּ' כִּי זֶה יִשְׁגַע אוֹתְךָ לְגַמְרֵי וְכוּ',
אִין לְנוּ אֵלָּא מַה שֶׁכְּתוּב בְּשְׁלִחַן עֲרוּף שֶׁאָמַר הַחֲזוֹן אִישׁ זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ "שֶׁהִשְׁלַחַן עֲרוּף זֶה הָאוּרִים וְתַמִּים שְׁלֵנוּ", וְלִכְּנֵן מַה אֶתָּה צָרִיךְ
לְבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמְךָ עִם כָּל מְנַהֵג וְכָל הִנְהָגָה שֶׁל שְׁטוּת שְׁאִין לְזֶה שׁוֹם
מְקוֹר בְּשְׁלִחַן עֲרוּף?

הָעֵקֶר שֶׁבְּכָל הָעֵקָרִים אֶתָּה צָרִיךְ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת רַק
בְּשִׁמְחָה, וְלִשְׂמֹחַ עִם כָּל נִקְדָּה וּנְקָדָה טוֹבָה שֵׁישׁ בָּךְ מִנְקֻדַת יְהוּדוּתְךָ,
וּתְהִלָּה לְאֵל יֵשׁ בָּךְ הַרְבֵּה טוֹב, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פָּרָק ט'
הַלְכָה ה') תְּנִי בְּשֵׁם רַבִּי מֵאִיר: אִין לָךְ אַחַד מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁאִינוּ עוֹשֶׂה מְאָה

מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפנייה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפנייה ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו. הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך", וכן הוא אומר (תהלים ל"ד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם".

ולכן אני מאד מבקש אותך שתעשה כל מה שביכולתך להיות רק בשמחה, אשר אין למעלה מזה, ומהרנ"ת ז"ל הבטיח לאחד מתלמידיו "אם תהיה תמיד שמח לא תראה פני גיהנם", ויכולים להבין את זה בפשיטות, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קי"ט) אין עולם הזה, יש או גיהנם או גן עדן, ולכן כשאדם מסתובב בזה העולם ממרמר ומדכא וכו' אזי הוא טועם את טעם הגיהנם בזה העולם ורחמנא לישזבן, כי אין עוד קללה יותר מזו שאדם מסתובב ממרמר ומדכא ועצוב ומיאש וכו' וכו', וזה בעצמו הגיהנם שאדם מסתובב בעצבות ובדכאון ולא מוצא את מקומו וכו'.

ולכן תעשה כל מה שביכולתך רק להיות בשמחה, ואל תדחה את השמחה ליום מתרת, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן תהיה היום בשמחה, ותגאל את עצמך מהגיהנם שאתה נמצא בו וכו'.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרי"ד.

**ב'היכל הקדוש' ליד ביתי מתפללים בנסח ספרדי.
האם יש בעיה שאתפלל שם בגלל שאני ליטאי?**

שאלה:

מאת יהודה: שלום רב לצדיק.
יש ליד ביתנו בית כנסת "היכל הקדוש" בו מתפללים בנסח
עדות המזרח, ואני מאד נהנה להתפלל שם, בעקר בגלל
הדרשות והשמחה. הבעיה היא שאנחנו משפחה ליטאית,
ובני לומד בחידר ליטאי. האם כדאי להמשיך להתפלל בבית
הכנסת הזו או שלא כדאי לבלבל את המשפחה בנסח
ספרדי שונה מהמשפחה והחברה שלנו? תודה רבה על הכל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

היום כל אחד מתפלל מתוך הסדור וכו', ולכן לא שייך שהנסח
יבלבל את הזולת וכו', ועל כן אתה יכול להמשיך להתפלל שמה ולא
להתבלבל משום דבר, כי פעם הייה שליח צבור מוציא את הרבים
ידי חובתן, ואז היתה בעיה, כי כל אחד צריך להתפלל כפי הנסח
שלו, ורבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לשנות נסחאות אלא שכל אחד
ימשיך בנסח שקבל מאבותיו ומאבות אבותיו וכו'.

ואשרי בית הכנסת כזו שיוכלים להתפלל שמה מכל העדות,
וזה לא מפריע אחד לשני, ובזה גורמים נחת רוח גדול בשמים
שיהודים מתאחדים יחד, אשריהם ואשרי חלקם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרטו.

**אני סובלת מגמגום קשה שמפריע לי להשתלב בחברה.
האם יש עצה עבורי?**

שאלה:

מאת ויקי: כבוד הרב, אני סובלת מגמגום ברמה קשה מאד - קשה לי לסיים משפט ואני נתקעת באמצע ולא מצליחה לדבר בשטף. זה עוצר אותי בחיים ואני לא מוצאת עבודה כי אף אחד לא רוצה להעסיק אדם עם מגבלה כמו שלי. אני בקושי מתקשרת עם אנשים מרב בושה ופחד שאגמגם, ורב הזמן אני שותקת כי אנשים לועגים לי. נסיתי כל טפול אפסורי אך כלום לא עזר... עיפתי מלבכות והתיאשתי כי זה מאד מדכא. בבקשה כבוד הרב תעזר לי, תברך אותי ותיעץ לי מה עושים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שבט ה'תשע"ה.

שלום רב אל ויקי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד מבין ומרגיש את הצער הקשה שעובר עליך וכו', עם כל זאת עלי לומר לך שאת צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז, ולא להשבר משום דבר.

הדבר הראשון את צריכה להתחזק עם בטחון עצמי, ולא להתבלבל משום בריה שבעולם, יהיה איך שיהיה ויהיה מה שיהיה, את צריכה להסתפל רק עליך ולבנות את עצמך ולעזר לעצמך.

הדבר השני והוא העקרי - שתרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך לאט לאט, ולבקש ממנו יתברך שישלח

לך רפואה שלמה שתוכלי להתרפאות מהגמגום, ואי אפשר להסביר מה זה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. את צריכה לדעת שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, וכל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא נשמע ונתקבל בשמים, ורבנו ז"ל בא לעולם לגלות את ענין התפלה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ב') שזו תהיה החרב שבה משיח יכבש את העולם. את נמצאת לבד בחדר ואף אחד לא נמצא שם, ולכן אין לך מה להתביש, תדברי אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך בתמימות ובפשיטות גמורה לאט לאט, ואם תהיי רגילה בדבר זה, אזי במשך הזמן אני בטוח שתצאי מזה, כי כשאת מדברת עם הקדוש-ברוך-הוא שמה אף אחד לא נמצא, ואת יכולה לדבר לאט, וזה יוציא אותך מהגמגום בלי שום ספק כלל.

את צריכה להתחזק בכל מיני עצות שבעולם ולהיות רק בשמחה, ולשמע קלטות של שמחה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתהיה לך רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף, ואם תציתי אותי בכל זה תראי נסים ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרטז.

**הרופאים אומרים שלעבר שלנו יש מום בכליות.
איך אני יכול להרגיע את אשתי המדאגת?**

שאלה:

מאת רנאל: לכבוד הצדיק שלום.

אני ואשתי זכינו ברוך השם ואשתי נקלטה להריון. היא בחדשים מתקדמים לפני הלידה, והרופאים אמרו שיש לעבר חלי בכליות. אשתי מדאגת מאד מהענין, אבל אני בוטח בהשם ויודע שהכל זה ממנו יתברך. מה עלי לעשות

כְּדֵי שְׂאֲשׁוּתִי לֹא תִהְיֶה מְדַאֲגָתְךָ? קִשָּׁה לִי לְרֹאוֹת אוֹתָהּ בְּכֹזָה
מִצָּב... אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל אֶת עֲצָתְךָ.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בּא, ה' שְׁבִט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רִנָּאל נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

תִּרְאוּ אֶתְּךָ וְאֶשְׁתָּךְ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּלְהַרְגִיל
אֶת עֲצֻמְכֶם לְבִקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם שֶׁהַעֲבַר יִהְיֶה בְּרִיא
וְשִׁלֵּם בְּכָל אֵיבָרָיו וּבְכָל גִּידָיו וּבְכָל טְפֵי דָמָיו, וְלֹא צְרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל
בְּשׂוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי לֹא פֶעַם אַחַת הָרוּפְאִים עָשׂוּ טְעוֹת חֲמוּרָה, וְאֲנִי
מִבְּטִיחַ לָכֶם שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב וְאֵין מֵה לְדַאֵג כָּלֵל, רַק
לְבִקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי מֵה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם
לֹא פּוֹעֵל.

תִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם שִׁיְהִיו
בֵּינֵיכֶם אֲהָבָה וְהִבְנָה הַדְּרִית, וּתְכַבְּדוּ וּתְחַזְּקוּ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וּתִרְאוּ
שֶׁהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, אַתֶּם לֹא צְרִיכִים לְדַאֵג כָּלֵל.

הִיָּה טוֹב מְאֹד אִם אַתֶּם יְכוּלִים לְבַדֵּק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתְכֶם,
וְכֵן לְבַדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שֶׁלָּךְ, וּלְהִנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יַעֲזֹר שֶׁתְּבַשְּׂרוּ לִי בְשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תּרִיז.

**עֲבַרְתִּי דִירָה וְלִקְחֹתִי אֶתִי אֶת מְזֻזוֹת הַבַּיִת.
הֲאֵם נִהְגַּתִּי כְשׁוֹרָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת אֲשֵׁרִי: שְׁלוֹם רַב לְכַבוֹד קִדְשֵׁת מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א!
אֶפְתַּח בְּבִרְכַת רְפוּאָה שְׁלֵמָה לָךְ וְלִרְבֵּנֵי שְׁתַּזְכּוּ לְאֲרִיכוֹת
יָמִים מִתּוֹךְ בְּרִיאוֹת אֵינְנָה וְשִׁמְחָה בְּזִכּוֹת רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ!
קִרְאתִי שְׁכַתְבְּתֶם בְּקִנְטָרס "מְזֻזוֹת בַּיִתךְ" שֶׁכָּאֲשֶׁר אָדָם
עוֹבֵר דִּירָה שְׁלֵא יִקַּח אֶתוֹ אֶת הַמְזֻזוֹת לְבַיִת הַחֲדָשׁ. לְפָנַי
כִּפְּהַ שְׁנַיִם רְכִשְׁתִּי מְזֻזוֹת מִהֲדָרוֹת וְלֹא מִזְּמַן בְּדַקְתִּי אוֹתָם
בְּהוֹרָאתָ, וְעַכְשָׁו כְּשִׁמְכַרְתִּי אֶת הַבַּיִת וְקִנִּיתִי בַּיִת חֲדָשׁ
הַרוֹכֵשׁ הוֹדִיעַ לִי שֶׁהוּא הַזְּמִין מְזֻזוֹת חֲדָשׁוֹת מְסוּפָּר סֵת"ם
וְהוּא לֹא מִתְכַּוֵּן לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּשְׁלֵי (כְּמוֹכֵן שְׁהֵיִיתִי מִשְׁאִיר לוֹ
אוֹתָם אִם לֹא הָיָה מִזְּמִין). לִקְחֹתִי אוֹתוֹ וְהִעְבַּרְתִּי אוֹתוֹ לְבַיִת
הַחֲדָשׁ שֶׁהִשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמָיו זָכָה אוֹתִי לְקִנּוֹת. הֲאֵם עֲשִׂיתִי
נְכוֹן שֶׁהִעְבַּרְתִּי אוֹתוֹ אֶתִּי אוֹ שְׂאֵנִי צָרִיךְ לְרַכֵּשׁ חֲדָשׁוֹת?
אֲשַׁמַּח לְקַבֵּל תְּשׁוּבָה, וְכָל מֵה שֶׁהֲרַב יְגִיד אֲקִים בְּשִׁמְחָה
בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר בּא, ה' שֶׁבֶט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֲשֵׁרֵי נְרוֹ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

זֶה מְדִינָא דְגַמְרָא כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מִהַבַּיִת שְׁלֵא יוֹרִיד אֶת הַמְזֻזוֹת,
אֶלָּא אִם יוֹדֵעַ בְּדָאֵי שְׁגוּי יִכְנֵס בְּדִירָה וְכוּ' וְאִזִּי הוּא יִזְרַק אֶת
הַמְזֻזוֹת וְכוּ', אֲבָל בְּמַצֵּב שְׁלֵךְ שְׂזֵה שֶׁקִּנְהָ אֶת הַבַּיִת הוּא הִבִּיא אֶת
הַמְזֻזוֹת שְׁלוֹ וְהוּא אָמַר בְּפִרוּשׁ שְׁלֵא יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמְזֻזוֹת שְׁלֵךְ, לְכֵן

אין לך מה לדאג, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם ברכה והצלחה בכל מעשה ידיכם, וזכות המזווה תגן עליכם תמיד.

וכך מובא בזהר (ואתחנן רס"ה): כד בר נש אתקין מזווה לפתחא דביתא, והאי שמא קדישא רשים באתווי, האי בר נש אתעטר בעטרוי דמאריה, ולא קרבין לפתחא דביתיה זינין בישין, ולא משתכחי תמן; [כשאדם מתקן מזווה לפתח ביתו, השם הקדוש של הקדוש-ברוך-הוא רשום באותיות המזווה, והאדם הזה שקבע את המזווה מתעטר בכתר המלך, ולא מתקרבים ולא נמצאים אצל פתח ביתו שום משחית ומחבל].

הקדוש-ברוך-הוא יכניס שמחה בתוך הבית שלכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תריח.

**האם התשובה באמת מועילה לתקן את כל הפגמים
הרוחניים של פגם הברית?**

שאלה:

מאת איתן: שלום כבוד הרב!
שמעתי הרבה על חסידות ברסלב, ותברכו. מלמעלה על העבודה הנפלאה שאתם עושים.
יש לי שאלה: לצערי הרב נכשלת בפגם הברית המון פעמים במשך השנה האחרונה. חצי שנה בכלל לא ידעתי שזה חטא, ומאז שיידעתי נכשלתי פחות. אני לומד בבית ספר חלוני ונמשכתי לדבר הזה משם לצערי... אם היו מלמדים ומזהירים אותנו בבית הספר מהתחלה לא הייתי מעז אפילו לנסות את זה!

ברוך השם כבר חדש אני שומר על עצמי, ואני יודע ש'לחזור בתשובה וללמד תורה זה התקון הכי גדול. השאלה שלי אליכם: האם כל הרבנים בדור שלנו שאומרים שהתקון הכי טוב זה לחזור בתשובה וללמד תורה אומרים את זה רק כדי ש'הדור שלנו לא יתיאש ולא יהיה עצוב או ש'זה באמת מתקן את הפגמים? איך תשובה מועילה לנזקים הרוחניים שפגם הברית גורם? קראתי ש'זה מוליד ילדים רוחניים בשמים ושבזמן הפטירה זה גורם יסורים קשים, ולפי ה'זהר הקדוש מי ש'פגם בברית נדון למדור השביעי שבגיהנום, אז איך תשובה עוזרת לזה?

אני מרגיש כ'אלו ממש נהרסו לי החיים, והייתי עושה הכל כדי להתחיל דף חדש... בבקשה תעזר לי, אני במצב נפשי לא טוב, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שכט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל איתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שפגם הברית הוצאת זרע לבטלה זה החטא הכי חמור, עד כדי כך שאמרו חכמינו הקדושים (נדה י"ג). אמר רבי יוחנן: כל המוציא שכבת זרע לבטלה חיב מיתה; ואמרו (שם) רבי יצחק ורבי אמי אמרי: כ'אלו שופך דמים, ש'נאמר (ישעיה נ"ז ה') "הנחמים ב'אלים תחת כל עץ רענן שחטי הילדים בנחלים תחת סעפי הסלעים" - אל תקרי שחטי אלא סחטי; כי מכל טפה וטפה יכול להולד ולה, וכשסוחט את זרעו לבטלה הוא שוחט את ילדיו, והעיון הזה מטמטם את המוח והדעת, ומכניס את האדם בחלישות הדעת וביאוש גדול כ'אלו הקדוש-ברוך-הוא שונא אותו, ולא צריך אותו וכו' וכו'.

ומובא (שלחן ערוך ארח חיים סימן ר"מ סעיף י"ד) שכתב הזרע הוא כח הגוף ומאור העינים, וכל זמן שתצא ביותר הגוף כלה וחייו אובדים, וכל השטוף בבעילה זקנה קופצת עליו וכחו תשש ועיניו פהות וריח רע נודף מפיו ושער ראשו וגבות עיניו וריסי עיניו נושרים, ושער זקנו ושחיו ושער רגליו רפה ושניו נושרות והרבה כאבים חוץ מאלו באים עליו. אמרו חכמי הרופאים אחד מאלף מת משאר חללים והאלף מרב תשמיש, לפיכך צריך אדם לזהר.

הרי שלף לפניך מה זה גורם גם בגשמיות, ובזהר הקדוש מחמיר מאד מאד, עד כדי כך שאומר שלא יכולים לחזור על זה בתשובה, והנה הקדוש-ברוך-הוא חמל על דורותינו אלו ושלח לנו את רבנו ז"ל שבפרוש אמר (שיחות הר"ן סימן ע"א) על מה שכתוב בזהר הקדוש (וישב קפ"ח. וכן ויחי רי"ט): שעל פגם הברית, בפרט מאן דאושד זרעא בריקניא חס ושלום [הוצאת זרע לבטלה] אין מועילה תשובה. אמר על זה רבנו ז"ל שאין הדבר כן, רק על הכל מועילה תשובה. ואמר שבזה המאמר זהר אין שום אדם מבין הפשט רק הוא לכה. והכלל שבאמת מועילה תשובה בודאי על חטא זה, אפלו אם הרבה לפשע חס ושלום בזה, וכבר מובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) שעקר התשובה הוא לכל יעשה עוד מכאן ולהבא. והוא מרחק לעבר באלו המקומות והענינים שהיה בהם בתחלה ולהתנסות שם וכו', וכשמרחם על עצמו עכשו ואינו עושה עוד מה שעשה מקדם ומשבר תאותו, זהו עקר התשובה וכו', עין שם.

ולכן עליך לצית את רבנו ז"ל ולקבל את תקונו שזה תקון נצחי לומר את העשרה מזמורי תהלים בכל יום שהם התקון הפללי, בודאי אם זוכים להיות פעם אצל ציון רבנו ז"ל אין למעלה מזה, כי רבנו ז"ל הבטיח שכל מי שייבוא אל ציונו הקדוש ויתן פרוטה לצדקה עבורו ויאמר את העשרה מזמורי תהלים האלו הנקראים תקון הפללי, אפלו אם עצמו וגבהו חטאיו ופשעיו הוא יוציא אותו מהשאל תחתית ומתחתיו. ולכן תרגיל את עצמך לומר בכל יום

את העשרה מזמורי תהלים הנקראים תקון הכללי, ובנדאי ימחל לך הקדוש-ברוך-הוא.

וכן תרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולספר לו יתברך כל מה שעובר עליך, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אדם שזוכה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי כך אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') שעוונותיו של אדם חקוקים על עצמותיו, כמו שכתוב (יחזקאל ל"ב) "ותהי עונתם חקוקה על עצמותם", וזה מה שהורג את האדם, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", ועל ידי ודוי דברים יוצאים מעצמותיו החטאים שחקוקים עליהם.

ולכן כל מי שידע שפגם בברית ובפטרט בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, עליו להרבות לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לו יתברך בתמימות ובפשיטות מה שהוא עשה וכו' וכו', ומוכא בספר "קרנים" שיש מלאך בשם 'עזריאל' שהוא המלמד זכות על כל אלו שנכשלו בחטא המגנה הזה וכו', ואם הם חוזרים בתשובה שלמה ומתודים בכל יום לפניו יתברך על ידי זה נתהפכים כל העוונות לזכיות.

עקר התקון של החטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה זה להיות רק בשמחה, כי החטא הזה מושך את האדם לדכאון ולמרירות ולכעס וקפידות וכו' וכו', ולכן עקר התקון הוא רק שמחה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קס"ט) כשאדם שמח אזי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו שומר אותו שלא יבוא לחטא המגנה הזה.

העקר אל תבלבל את עצמך מאף בריה שבעולם, כי אם רבנו ז"ל אמר שגם על חטא זה מועילה תשובה, אזי אין לך מה לדאג כלל, רק תקבל על עצמך מהיום והלאה לא לחזור אל החטא המגנה הזה שזה הורס את הבריות של האדם וכו', ותשתדל מאד מאד לעבד על נקדת השמחה לשמח עם כל הנקדות טובות שיש בך, ותראה להרבות במצוות מעשיות דיקא, כגון ללכת עם ציצית ולהניח בכל

יום תפלין, ולהקפיד לאכל רק מאכלים כשרים, ולשמר את השבת כהלכתה, שאז לא תזוז משם עד שהקדוש-ברוך-הוא ימחל לך, כי חכמינו הקדושים אמרו (שבת ק"ח:) כל המשמר שבת כהלכתו אפלו עובד עבודה זרה כדור אגוש מוחלין לו, שנאמר (ישעיה נ"ב) "אשרי אגוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע" - אל תקרי מחללו אלא מחול לו.

ולכן חזק ואמץ מאד מאד כי גדול אדונינו ורב להושיע, והקדוש-ברוך-הוא מלא רחמים ומרחם על בריותיו, ובפרט מי שחוזר בתשובה שלמה הקדוש-ברוך-הוא הולך אתו רק ברחמים, וממשיך עליו חסדים ורחמים גמורים, ודוד המלך אומר (תהלים י"ח) "ארחמך הוי"ה חזקי" - דוד המלך מתפאר: בזה שאני יודע, רבוננו של עולם, שאתה אב הרחמן - זו ההתחזקות שלי, וכזה צריכים מאד מאד להתחזק שאנחנו מקרבים אל צדיק כזה שמקרב אותנו אל הקדוש-ברוך-הוא, ומפיח בנו רוח חיים להרגיש את אמתת מציאותו יתברך, והוא פותח את פינו לדבר אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו, שזה מדביק את הנשמה בו יתברך. ולכן הרגל את עצמך לדבר תמיד אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקש ממנו יתברך העקר על שמחה שזו המדרגה הכי עליונה להיות רגיל לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבו, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו אשר אין לתאר ואין לשער כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תריט.

אשתי בחדש השני להריון. על אילו דברים צריכים להקפיד בתקופה הזו?

שאלה:

מאת שמוליק: לכבוד הצדיק שלום.

אשתי נכנסה להריון וכעת היא בתחלת החדש השני. על אילו דברים צריכים להקפיד בתקופה הזאת? בהזדמנות הזאת רצינו לבקש ברכה שאשתי תעבר את ההריון בקלות ושתהיה לה לדה קלה, תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שכט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמוליק גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לעשות כל מיני פעולות שבעולם לשמח את אשתך ולעזור לה במה שאתה רק יכול, כי אשה בעת ההריון היא בלחץ אדיר וכו' ובפחדים גדולים וכו', וזה טבעי, ולכן הבעל צריך לחזק ולעודד ולשמח את האשה, ולא להוציא את העצבים שלו עליה וכו'.

העקר תגיד לאשתך שלא תפחד כלל, ושהיא תעבר את ימי ההריון בקלות, וכן תלד בקלות, רק שתהיה רגילה לומר בכל יום שמות הצדיקים שמאד מסגלים ללדה קלה, ורבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמר בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שהיא יודעת בעל פה כגון אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן

פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של צדיקים שהיא זוכרת, שתהיה רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמר את התפלה הזאת, ותראה שתלד בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים, שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילה, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונה, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך, יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרו לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרכ.

אצל מי השתמרה המסרת המדיקת של חסידות ברסלב?

שאלה:

מאת אברהם: שלום לכבוד הרב הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק שליט"א.

לאחרונה זכיתי להתקרב לאור האורות רבי נחמן מברסלב זכותו יגן עלינו, ואף זכיתי לגלות עולם שלם של ספרי קדש שחברתם. מאז חיי השתנו לבלי הכר!

ברצוני לשאל שתי שאלות: 1. רבי נחמן דבר על הנהגות רבות בעבודת השם. מהם היסודות העקריים של חסידות ברסלב?
2. אצל מי השתמרה המסרת המדיקת של חסידות ברסלב?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שקבט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אַבְרָהָם נְרוּ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָמַל עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ וְשָׁלַח לָנוּ רַבֵּי נוּרָא וְנַפְלָא כּוּזָה, וְהַשְׁאִיר לָנוּ יִרְשָׁה כּוּזָה שְׁכָל מִי שָׂרַק יַחֲטֹט וְכוּ' בְּתוֹךְ הִירְשָׁה שְׁלוֹ, יִמְצָא שְׂמָה אוֹצְרוֹת וְאוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת, וְהִירְשָׁה הִיא סִפְרֵי הַקְדוּשִׁים - "לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן", "סִפְרֵי מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי הַמְדוּת" וְשִׁיחוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת שֶׁבְּסִפְרֵי "שִׁיחוֹת הַרְ"ן" וְ"חֵי מוֹהֲרָ"ן", וְהַשְׁאִיר תְּלִמִיד נוּרָא וְנַפְלָא מְאֹד - מוֹהֲרָנִית ז"ל, שֶׁהוּא כָּתַב אֶת כָּל סִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל וְכֵן זָכָה לְחַבֵּר אֶת סִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת".

וְעַל כֵּן מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ סִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל וְחוֹזֵר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר עַד שֶׁהֵם שְׂגוּרִים עַל פִּיו, הוּא לֹא צָרִיךְ שׁוּם מְסוּרָה וְכוּ', וְלֹא צָרִיךְ אֶת אֵף אֶחָד בְּעוֹלָם וְכוּ', כִּי סִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל נִכְתְּבוּ בְּצוּרָה כּוּזָה אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֶלֶק א' סִימָן קצ"ב) שֶׁפָּנּוּ שְׁכָלוֹ וְנִשְׁמָתוֹ נִמְצָאִים בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר, וּמִי שְׂרוּצָה לְהַפִּיר אֶת רַבְנּוּ ז"ל עָלָיו לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה, וְלֹא יִבְלָבֵל אֶת עֲצָמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם וְכוּ', וּבִפְרָט בְּדוֹר הַזֶּה שֶׁיֵּשׁ כָּל מִינֵי אֲנָשִׁים שֶׁקּוֹרְאִים אֶת עֲצָמָם בְּעֵלֵי תְּשׁוּבָה וְכוּ', וְשׁוֹכְחִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם וְכוּ', וְהֵם מְנַהֲגִים אַחֲרֵים וְכוּ', אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמַר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"א) וַיֵּשׁ מְנַהֲגִים שֶׁנִּקְרְאִים בְּשֵׁם רַבֵּי שְׁלֹמוּדָם מֵאֲלוֹ הַמּוֹתָרוֹת. וְלֹא דֵי שְׂאִינָם יְכוּלִים אֶפְלוּ לְהַנְהִיג אֶת עֲצָמָן, וּמְכַל שֶׁכֵּן שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהַנְהִיג אֶת אַחֲרֵים, וְהֵם נוֹטְלִים גְּדֻלָּה לְעֲצָמָן לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם. צָרִיךְ לְרְאוֹת שֶׁלֹּא לְהַסְמִיךְ אוֹתָם, שֶׁלֹּא לְתַן לָהֶם תִּקְוָה וְעוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיוּ מְכַנְּסִים בְּשֵׁם רַבֵּי. כִּי הֵם עֲצָמָן אֵינָם חַיִּבִּים כָּל כָּךְ, כִּי יֵשׁ לָהֶם יֵצֵר הָרַע גְּדוֹל לְהַנְהִיג הָעוֹלָם. אֵךְ צָרִיךְ לְשַׁמֵּר מְאֹד שֶׁלֹּא לְתַן לָהֶם תִּקְוָה וְעוֹ, כִּי אֵלוֹ הַנוֹתְנִים לָהֶם תִּקְוָה וְעוֹ וְנִסְמָכִים עַל יָדָם שֶׁיִּהְיוּ נִקְרְאִים בְּשֵׁם רַבֵּי, הֵם עֲתִידִין לְתַן דִּין וְחֻשְׁבוֹן.

וזה סובב על כָּלֵם - אם לא מצטטים בתוך דבריהם את דברי רבנו ז"ל וכו' צריכים לדעת שהכל דמיון אחד גדול מאד מאד, כי כל אחד בא עם ההמצאות שלו וכו' ועם הדעות הפסולות שלו וכו', ואין לנו אלא את דברי בן השמחה, הנכלל במקור השמחה, ועוסק לקשרנו אל שרש השמחה. ולכן יסוד היסודות בהתקרבות לחסידות ברסלב זה רק להתמיד בספריו הקדושים ביום ובלילה עד שיהיה שגור על פיו, ולא יתבלבל מאף בריה שבעולם וכו' שהוא מלא מותרות וכו', וצריכים לשמר מאד מאד מאלו האנשים, וכן אמר רבנו ז"ל (לקויטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ח) שצריכים לשמר משדין יהודאין שבקלות יכולים להפיל את בני אדם בכל מיני דמיונות וכו', כי מבישא לא הוי טבא וכו'.

ולכן העקר והיסוד בחסידות ברסלב רק להתמיד בספרי רבנו ז"ל, ולהתחבר אל חברים טובים, ולדבר ולשיח עמהם מעצות רבנו ז"ל, אשר בפרוש גלה לנו (לקויטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ד) שכל אחד צריך לקבל את הנקדה של חברו, וביחד להתחזק, כי כל אחד יש לו נקדה מה שאין בחברו, אבל הכל צריך להיות סביב ספרי רבנו ז"ל, ולצערנו הרב היום התקיים מה שאמר הנביא (ישעיה ה' כ') "הוי האמרים לרע טוב ולטוב רע שמים חשף לאור ואור לחשף שמים מר למתוק ומתוק למר" - דיקא אלו שאין להם שום משג ובקיאות בספרי רבנו ז"ל וכו' הם ההדיוטות הקופצים בראש וכו', ולכן צריכים מאד מאד לשמר מהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תרכא.

**האם יש ענין לנסע כמה פעמים בשנה
לציין רבנו נחמן מברסלב באומן?**

שאלה:

מאת אליהו דוד: האם יש ענין לנסע כמה פעמים בשנה לציין
רבנו נחמן מברסלב באומן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בא, ה' שבט ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי זה דבר גדול מאד להיות בכל פעם שרק מתאפשר לו
לבוא אל ציון רבנו ז"ל, כי זה היה רצונו הקדוש, ובפרוש אמר
(חיי מוהר"ן סימן קס"ב) כשאחד יבוא על קברו ויאמר קפיטל תהלים
בהתעוררות הלב יהיה לו תענוג גדול מזה. ועשה תנועות בגופו
ובעצמותיו אז, ורמז שיהיה לו חלוץ עצמות אז בקברו כשיאמרו
תהלים על קברו. ועוד דבר בזה הענין כמה פעמים. ואחר כך גלה
העשרה קפיטל תהלים ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ', ק"ה,
קל"ז, ק"ג, ואמר שמי שיבוא על קברו ויתן פרוטה לצדקה, ויאמר
אלו העשרה קפיטל תהלים, יניח עצמו לארץ ולרחב לעור לזה האיש
אפלו אם עבר מה שעבר וכו', ויחד שני עדים על זה.

וכן אמר כשיבואו אנשים בקברו ויתפללו וילמדו שמה, יגרמו
לו נחת רוח גדולה מאד מאד, וזה אפלו במשך כל השנה, מכל שכן
וכל שכן בראש השנה אז מכרחים כלם לבוא בלי שום תרוץ כלל,
אבל גם באמצע השנה זה דבר גדול מאד להיות שמה בכל
פעם שרק מתאפשר לו, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות
שאדם בא אל ציון רבנו ז"ל, וידוע אשר רבנו ז"ל נמצא תמיד בציונו

הקדוש, ובפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז') אשר עקר שלמות הצדיק אפלו כשהוא למעלה למעלה וכו', וכו', הוא יורד למטה למטה וכו', ובפרוש אמר שהוא רוצה להשאר בינינו וכו'.

וידוע מה שמוכח (שיחות הר"ן סימן קנ"ו) כשהיה רבנו ז"ל באומן, שמע בביתו קול של הצועקים על הבית עלמין על קברי אבותם שדרךם לצעק ולהתפלל שם בקול מר פנהוג, ופעם אחת שמע אשה אחת שהיתה צועקת שם על קבר אביה: "אבי אבי" בקול מר מאד וכו', וכו', ובתו אדל תחיה, היתה עומדת אצלו אז, ענה ואמר לה רבנו ז"ל: האשה הזאת צועקת בכונה היטב "אבי אבי", אבל אביה אינו בכאן כלל וכו'. ואמר אז שטוב כשבאים על קברי אבות לומר להמתים השוכנים סביב סביב לקבר אביהם ואמם וכיוצא שבאים אליו, לבקש מהם שיודיעו לו שבא בנם או בתם אליו. כי בודאי לא כל המתים נסתלקים ממקום קבורתם למקום שנטרדים, כי הרבה שרויים על קברם, על כן טוב להודיעם כדי שהם יודיעו לאביהם וכו'.

ואמר אז: אבל אצל הצדיק אין צריכים לחשש על זה שמא אינו שם, כי מיתת הצדיק הוא רק כמו מי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו: כמו שאני עתה בחדר זה ואחר כך אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני וסוגר הדלת אחרי, אם את תבואי אצל הדלת ותצעקי "אבי אבי" וכו', לא אשמע דבריך? נכדברים האלה נשמע מפיו הקדוש כמה פעמים שרמז לכל אחד ואחד כמה גדולה המעלה של מי שיזכה לבוא על קברו הקדוש והנורא, כי בודאי ישמע דבריו ויעזר ויושיע לו בכל מה דאפשר.]

הרי שלף לפניך גדל המעלה להיות אפלו כמה וכמה פעמים בשנה אצל ציון רבנו ז"ל, וכשהייתי יותר צעיר אזי בכל כמה חדשים זכיתי להיות אצל ציון רבנו ז"ל, הגעתי לעת ערב כשכלם כבר עזבו את הציון, והייתי שמה כל הלילה, וקדם אור היום כבר נסעתי, ואי אפשר לתאר את גדל השמחה והחיות שמקבלים כשנוסעים מדי

פעם אַל ציון רבנו ז"ל, כי ההתקרבות אֵליו ז"ל מִתְהַדְקֶת יוֹתֵר וְיוֹתֵר. אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁבָּא אֶפְלוּ כַּמָּה פְּעָמִים בְּשָׁנָה אֶל ציון רבנו ז"ל, וּמְכַל שֶׁכֶן וְכַל שֶׁכֶן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲזַ כָּלֵם מְכַרְחִים לְהִיּוֹת שָׁמָּה, וְאֵין שׁוֹם תְּרוּץ לֹא לְהִיּוֹת, כִּי עַל זֶה הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל יוֹתֵר מִהַכֵּל, וְצָרִיכִים לְשָׁמֵר מֵהַחֲסִידִים הַנְּפוּלִים וְכוּ' שֶׁמְקַרְרִים אֶת הָאָדָם לֹא לְבוֹא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֶל רַבְּנוּ ז"ל בְּאוֹמֵן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

מכתביו האחרונים של כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר יתרו, י"ג שבט "כשו"ה" ה'תשע"ה.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל כלליות אנשי
שלומנו היקרים הם ונשיהם וילדיהם די בכל אתר ואתר.

אין מלים בפני להודות לכם על התפלות והפסוקי תהלים שאתם
מתפללים עלי, כי רק זה יכול לעשות לי נס כמו שאמר רבנו ז"ל
(לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ז') תפלה ונסים ורפואה תלויים זה בזה, ולכן
אני מאד מאד מעודד אתכם ומחזק אתכם להמשיך להתפלל עלי.

דבר אחד שאני מבקש אתכם בקשה אחרונה מחיי, שתחזיקו
את עצמכם ביחד, ואף אחד שלא ישתדל להתנשא על הזולת, אני לא
מניתי את אף אחד לממלא מקומי, כי אתם יודעים שאני מאד שונא
שהיה בין אנשי שלומנו פרודים וכו', ושלא יהיה אחד שמדבר
בפה ובלב ומכונן אחרת, כל ימי מסרתי את נפשי שבהד' אמות שלנו
שנקראים "היכל הקדש" על שם מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן
חלק א' סימן נ"ט) שהצדיק בונה היכל הקדש, ולכן תהלה לאל כל הבתי
כנסיות בכל העולם שהקמתי סניפי "היכל הקדש" אזי אני תמיד
הקפדתי שלא יהיה בינינו שועלים קטנים המחבלים פְּרָמִים שרוצים
לחבל את הכרם שבניתי ביזע ובדם למעלה מחמשים שנה, ולכן זה
עקר רצוני שהיה רק אהבה בין אנשי שלומנו, כי הרבה צרות באו
ויצאו ממחלקת ומריבות, ולכן הולך לי בהחיים שבהד' אמות שלנו
שלא יהיה שום התנשאות אחד על השני ואני לא מניתי את אף אחד
להיות מנהיג במקומי.

כמוכן השארתי אחרי ירשה גדולה והם "שו"ת" אשר בנחל"
שמסתכם כבר עד השנה הזו למעלה משבעים אלף מכתבים, ולכן
אני מבקש את כל אנשי שלומנו תעזרו לי שיצא כל חלקי שו"ת

מכתביו האחרונים של כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל שעה

"אשר בנחל" לאור עולם, כל אחד שיקח על עצמו כמה כרכים להדפיס את זה, וזה הירשה היחידית שהשארתי ממני.

הבנות שלי לא זזות מהמטה מאז שנכנסתי בבית חולים, והן עושות כל מה שאני רוצה, הן עושות את רצוני, אתם תמשיכו לעסק בתפלה כי אין עכשו עצה אחרת רק להתפלל.

בענין לדאג לרופאים הכי ממחים בעולם, בזה מטפלות הבנות שלי, ולכן אני מבקש, שאף אחד לא יתערב ולא יתן להם עצות וכו'.

ומכם אני מבקש שתמשיכו להתפלל עלי כל זמן שאני חי, וגם אחר כך מי שיוכל ללמד עלי פרק משניות או יגיד קדיש זה יהיה לטובת נשמתו.

החזיקו את עצמכם ביחד ואף פעם לא להתערב בשום מחלקת שרק יש בעולם.

אני מבקש בכל לשון של בקשה שאף אחד שלא יבוא עם עצות להרופאים וכו', אני לא צריך שילבישו עלי מכונות הנשמה בשום פנים ואופן ואני נגד זה, אני רוצה שהנשמה שלי תצא בדרך טבעי של הקדוש ברוך הוא.

זכרו היטב אשר מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ועם תפלה אתם עוד תוציאו אותי מהפח הזה.

המברך אתכם בברכת אבהית

אליעזר שלמה שיק
ראש מתיבתא
ההלכה והמנהגים

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר יתרו, ט"ז בשבט ה'תשע"ה.
שלום וברכה ליניקי הצאן התלמידים היקרים אצלי אלו
שלומדים במסגרת "היכל הקדש" ב"בית מנחם" וכן ב"בית
שלמה"

הנה אני מבקש ממכם אם אתם רוצים לעשות בשבילי, שכל
אחד מכם יתפס מסכתא איזה שהוא רוצה ועל זה בעצמו לחזור
מאה פעמים ואחד, תעלו אותי למעלה שאין לתאר ואין לשער כלל,
ולכן זה בקשתי ממכם שתחזרו על מסכתא אחד מאה פעמים ואחד
ולהזכיר את שמי, ובזה תעלו אותי אל מעלה מעלה מעלה.

וכן אני מבקש אתכם שלא תתחברו עם שום בחור מדרדר,
תבואו בכל פעם אל קברי להתפלל שמה ולהתבודד שמה, וללמד
תורה שמה, ואהיה לכם אסיר תודה, ובודאי אשמע את כל מה
שתבקשו ואני אשתדל לעשות את רצונכם.

רק תקבלו על עצמכם מדות טובות ותהיו רגילים לבוא על
קברי ואני ימלא משאלות לבכם לטובה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים

אליעזר שלמה שיק
ראש מתיבתא
בית מנחם תל אביב

מכתביו האחרונים של כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל ש עז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יְתָרוֹ, ט"ז בְּשִׁבְט ה'תשע"ה.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל לְלוֹיֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים דִּי בְּכָל אֶתֶר וְאֶתֶר הוּי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ
תָּמִיד

רְצִיתִי מְאֹד מְאֹד שְׁלָכַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַקְּשׁוּרִים
עִמִּי שְׂיִכְנֹנוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת "הַיְכָל הַקֹּדֶשׁ" בְּעִירוֹ וּבְשִׁכּוֹנָתוֹ דִּיקָא,
וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד מִמְחֻלְקַת שְׁלֵא יִהְיֶה שׁוּם מְרִיבָה אֲצִלְכֶם, הוֹלֵךְ
לִי בְּהַחִיִּים שְׁכָל הַתְּלַמִּידִים שְׁלִי שִׁישְׁרָה בִּינֵיהֶם אַהֲבָה אַחֲוָה וְרַעוּת,
וְתִהְיוּ רְגִילִים לְבוֹא לְקַבְּרֵי מְדֵי פַעַם בְּפַעַם, וּבּוֹדָאֵי אַהֲיָה לְכֶם אֶסִּיר
תּוֹדָה.

טוֹב מְאֹד שֶׁתִּהְיוּ רְגִילִים לְבוֹא אֶל קַבְּרֵי וּלְבַקֵּשׁ כָּל מֵה שְׁאַתֶּם
צְרִיכִים, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לְכֶם לְהִיּוֹת לְכֶם מְלִיץ יֵשֶׁר בְּשָׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

אליעזר שלמה שיק
ראש מתיבתא
ההלכה והש"ס תש"ס

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר יְתָרוֹ, ט"ז בְּשֶׁבֶט ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל נְשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרוֹת

הִנֵּה אֲנִי יוֹצֵא מִזֶּה הָעוֹלָם, וְלִכֵּן אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם שֶׁתִּמְשִׁיכוּ
לְלֶכֶת בְּמִדַּת הַצְּנִיעוּת, וְתִסְתַּכְּלוּ אֶל אֵיזֶה מְקוֹם צְרִיכִים לְהִגִּיעַ
לְבִסוּף, וְלִכֵּן תִּתְחִילוּ לְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶן מִדַּת הַצְּנִיעוּת, וּבְזֶה תִּגְרַמוּ
נַחַת רֹחַם לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן לִי.

הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁשָּׁמַר אוֹתִי כֹל יְמֵי חַיֵּי מְכַל מִינֵי רְשָׁעִים
וְכוֹ' וְכוֹ', הוּא יִמְשִׁיךְ לְשֹׁמֵר עָלַי, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת כָּלְכֶם שֶׁתִּהְיוּ
רְגִילוֹת לְבוֹא אֶל קַבְרֵי אֲשֶׁר כָּרִיתִי לִי בֵּיבְנָאֵל, וְאֶהְיֶה לְכֶם אֲסִיר
תּוֹדָה, וּמֵה שָׂרָק תִּבְקָשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ אֶצֶל קַבְרֵי אֲזִי הַתְּפִלוֹת יַעֲנוּ
מִן הַשָּׁמַיִם וְלִכֵּן תִּהְיוּ רְגִילוֹת לְבוֹא אֶל קַבְרֵי וּלְקַבֵּל עַל עֲצָמְכֶם מִדַּת
הַצְּנִיעוּת.

הַמֵּאחֵל לְכֵן בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם

אליעזר שלמה שיק
ראש מתיבתא
ההלכה והישיבה

שעט

מכתביו האחרונים של כ"ק מוהרא"ש צוק"ל

RABBI E.S. SCHIK
1129-42ND STREET
BROOKLYN N.Y. 11219
TEL. (718) 436-5062
FAX. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
רי"ם זי"הל הקודש
"חסיד ברסלב"
ע"ש הנהי"ק ארמ"ר מוהר"ן מברסלב וי"צ
בארץ ובתורה

הש"ס

לכל אדם שאמרו תהא אהבתך עצמך
היתר ותמיכה כעך דרך שהטאת
אמת כל שנה תיסדו דגם השנה
קלומן

אין כבוד אהקדי בחלקת קדמי
טכיות די עכ"ל אהעם שנה אף
שאנ יופע שיקרא אצתי כמו אצלו
שקד שדגל אהרון יבוא עש"ה
אמנע ממנ אה קדמי אה אדום
אהבם שרעלו כבון בכל מחיר
אוישר אה הגפתי אף אהר שאל
יהיה קדמי אצלי יק אלה
תכבו מה שאנ אהר בא ימי חיי אסו
אהלמן אף אהר

תשמנו על דבובם אהלנו עצמך
דיחצ
אהובם אהעם אהר

בעזרת השם יתברך

לכלל אנשי שלומנו

תראו להחזיק עצמכם ביחד, ותמשיכו לילה בדרך שהוריתי אתכם. כל שנה תסעו לראש השנה לאומן.

אני רוצה להקבר בחלקת קברי שפרייתי לי לפני ארבעים שנה, ואף שאני יודע שיקרה אותי כמו אצל יעקב שפרגע האחרון יבוא עשו הרשע וימנע ממני את קברי, אני מבקש אתכם שתעשו רצוני בכל מחיר, לישר את האדמה, ואף אחד שלא יהיה קבור אצלי, רק אשתי.

תזכרו מה שאני מלמד כל ימי חיי, אסור להאמין לאף אחד.

תשמרו על עצמכם, החזיקו עצמכם ביחד.

אביכם

א.א.א. א.א.א. ב.ב.ב.

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָס

לְכָבוֹד נְשֻׁמָּת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוּרָה הַטְּהוּרָה,

אֲסִפְקֻלְרִיא הַמְּאִירָה

מֵאוּר עֵינֵינוּ חַיִּית נְפִשְׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגְּאוֹן הַצְּדִיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זִיב זצ"ל

עָלָה בְּסֶעֱרָה הַשְּׁמִימָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תִּהְיֶה נְשֻׁמָּתוֹ צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים תַּחַת

כַּנְפֵי הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקְתּוֹ תִּגֵּן

עָלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׁנֹזֶפֶה לְהַנּוֹת מֵאוּרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגַלּוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאסיא ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס
לזכות

שרון בן מרים נ"י

שיזכה לרפואה שלמה
בכל רמ"ח אבריו ושם"ה גידיו
הקב"ה ישלח לו מזור ורפואה
בגוף ובנפש אמן כן יהי רצון

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית
ספיר הודיה בת גלית
מאיר בן זיווה
אלינור בת שמחה
פרחיה בת רינה
לרפוי תמר בת שמחה
וינה בת רחל
אברהם בן חדוה
יסכה בת רויטל
אליעזר שלמה בן יסכה
רחל בת יסכה
אסתר מלכה בת יסכה
פייגא בת יסכה
רפאל נועם מאיר בן חנה
גליה בת יעל
ניב בן תקוה
אליעזר שלמה בן ניב
מלכה בת ניב
רמי חיים בן תקוה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
ישי בן שרה סווסה
חנה ברכה בת נחמה
אופיר בן אילנה
אבישג בת דינה שמחה
משה בן ברוריה
מיכל רוינית בת שרה
אברהם בן ורד
הודיה רחל בת ורד
יהודה בן שרה
רבקה בת לאה
יוסף בן סומבול
מנשה בן חנה
שמואל ג'פרי בן נוגה
לרפוי מלכה בת זהבה
מנחם זאב בן מלכה
מלכה בת דבורה דיל-ברא
יואב בן שושנה

יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פייגא בת שרה וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דוי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יצחק בן דליה
דליה בת רוברט
טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניטה בת שרה
ניסים רועי בן טובה
חיה מושקא בת רוחמה רחמנא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה
אדל בת אסתר מלכה
עמוס בן יהודית
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה
אתי אסתר בת דליה
יצחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת

לרפוי לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רוז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעיים אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיול
חובב בן מרים
אליעזר שלמה שמעון בן מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים לזשיק
ישראל בן פרידא פייגא
שרה בת שרה
גל נחשון בת לאה
מורן נחשון בת מול
לרפוי ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סגולה
מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג'אן)
עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אראלה
כרמית בת שרה

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְיֵיהּ
הַחֻטָּאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנִסָּה וּלְהַצְלָחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמֵיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְיָה לְפִרְסְמוֹ לְכֹל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חִסְדֵי בְּרִסְלָב
עִיָּה "ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב" א

תְּקוּן הַפְּלִילִי

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֶׁר עֲצָמִי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזֻמָּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרָנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזִמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ, וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזֻמָּן אֵת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתָּה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בְךָ: ב אֲמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךָ: ג לְקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפָצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יְיָ מִנֵּת חֲלָקִי וְכוֹסִי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֵף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֵת יְיָ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֵף לִילוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְיָ לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימִינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֵף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נֹצַח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יַחֲשֵׁב יִי לֹו עֹוֹן, וְאִיִן בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמַי, בְּשֹׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלֵה תִּכְבֵּד עָלַי יָדָךְ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹודִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹודה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסִיד אֲלֶיךָ לְעַת מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצַּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֹו תִלֶּךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרֵד אִיִן הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֲלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֵל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנָהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֹוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יַחֲשִׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוּם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חִפְצָתְּ בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארכו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְה בַּחֲמָה כִּלְה וְאִינְמוֹ
 וְיִדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁל בִּיעֶקֶב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וְיִשְׁבוּ
 לְעֶרֶב יִהְמוּ כִּכְלָב וְיִסּוּכְבוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיֵעוֹן לְאַכְל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וְיִלְיֵנוּ: יז וְאִנִּי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הִיִּית מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּה אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרְתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאֲנָה הִנְחַם נַפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהְמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינְתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וְיִחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קָפֵץ בְּאֶף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גְּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גִּאֲלַת בְּזִרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָּל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְל, וְ
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינֵם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אלי"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטינו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושביעם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֲתִי : ז זְכֹר יְיָ לְבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הַיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְׂדוּדָה אֲשֶׁרִי שִׁישַׁלֵם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלֵת לָנוּ : ט
 אֲשֶׁרִי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרֹב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בְּתַקְעַת
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בְּנִבְל וְכִנּוֹר : ד הַלְלוּהוּ בְּתֶף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֶגְב : ה הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יָהּ הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :